

YILLAR İÇİNDE
ANNE ÇOCUK EĞİTİM VAKFI (AÇEV):
ÇOK BAKIŞLI BİR ANLATI

Prof. Dr. Sevda Bekman

YILLAR İÇİNDE
ANNE ÇOCUK EĞİTİM VAKFI (AÇEV):
ÇOK BAKIŞLI BİR ANLATI

Prof. Dr. Sevda Bekman

Basım Yeri: Kansu Matbaacılık

Basım Tarihi : 2008

Grafik Tasarım ve Uygulama: GrafikaSU - Sabancı Üniversitesi

Bu kitapta fotoğraflarıyla destek veren herkese teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

BAŞLARKEN

Kurulma (1993–1995)

- Kurulma öncesi
- Vakfın kurulmasına yol açan ilk önemli karar
- Kararın duyurulması ve ilk çalışmalar
- Neden bu proje?
- Anne Çocuk Eğitim Programı (AÇEP) ilk nasıl gelişti?

1993: AÇEV'in resmi olarak kurulma yılı

- AÇEP'in ilk uygulamaları
- Neden yeni bir Vakıf?
- Hüsnü Özyeğin'in katkısı
- Kurulma işlemleri ve özgün bir işbirliği
- AÇEP'in altı hanımı
- AÇEV'e yeni katılanlar ve yeni bir mekan
- AÇEP'in uygulamalarının yaygınlaşmaya başlaması
- Yeni uygulama ortakları
- MEB'le ilerleyen çalışmalar
- Dünya Bankası kredisinin kullanımı
- UNICEF'in Programları da kredi kullanımından faydalansın
- Son karar
- Dünya Bankası'nın gözü ile
- Dünya Bankası kredisini kullanmanın etkileri
- İlk amblem
- İlk günlerden bir anı

1994: AÇEV'de ikinci bir programın geliştirildiği yıl

- Eğitim seminerlerinin AÇEP'teki yeri ve AÇEP'de yeni bir bölüm
- Bir STK ile ilk ortaklık
- AÇEV'in ilk tanıtım faaliyetleri

1995: Yapılanmanın ilk yılı

- Yeni açılımlar
- AÇEP'teki çalışmalar
- İYOP'taki çalışmalar
- MEB topluluğuna ilk tanıtım
- İletişim çalışmaları
- İlk yurt dışı atılımı
- Kurulma dönemi sonunda sayılar ve mekan değişimi...

Gelişme (1996–2002)

- Misyonun tanımlanması
- Misyonun uygulamaya dönüşmesindeki felsefe
- AÇEV misyonunu yerine getirebiliyor mu?

1996: Gelişme döneminin ilk yılı ve yeni bir program daha

- AÇEP'teki çalışmalar
- AÇEP'in MEB tarafından kabulündeki zorluklar
- AÇEP'in kullanım hakkının MEB'e verilmesi
- İYOP'taki çalışmalar
- AÇEV'in çalışmalarını duyurmaya başlaması
- İşbirlikleri ve ilk profesyonelleşme çalışmaları
- AÇEV'in alana kazandırdığı önemli bir yayın ve tanıtım çalışmaları
- Bu yıl AÇEV'e katılanlar ve AÇEV'den ayrılanlar

1997: Uluslararası kimliğe sahip olmada ilk yıl

- AÇEP'teki çalışmalar
- AÇEP / AÇEV'den ayrılmak zor
- BADEP
- İYOP
- AÇEV'in uluslararası kimliğe sahip olmasındaki önemli girişimler
- Gelişen tanıtım çalışmaları ve yurt dışı uygulamaları
- Gönüllü çalışmalarının yapılması, iletişim çalışmaları ve yeni katılanlar

1998: İki yeni projeye daha adım atılan yıl

- AÇEP
- AÇEP'in MEB bünyesindeki kabulü
- AÇEP'in yaygınlaşmasında yaşanan zorluklar
- AÇEV'de iki yeni proje
- İYOP
- BADEP
- Uluslararası kimliğin kazanılmasına devam
- AÇEV'de yeni çalışmaya başlayanlar

1999: Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı'nın geliştirildiği yıl

- AÇEP'te yaşananlar
- İYOP'ta yaşananlar
- Ve BADEP'te neler oluyor?
- AÇEV Cumhurbaşkanlığı Köşkünde
- AÇEV'de bilim kurulu
- Yeni bir bilimsel toplantı ve Orta Asya çalışmaları
- Yeni gelenler

2000: Farklı bir sorumluluğun üstlenildiği yıl

- İREM
- Güney Doğu'daki çalışmaların ilk adımı
- Yönetimde ve çalışanlardaki değişiklikler: AÇEV'de yaşanan deprem
- İYOP birimindeki çalışmalar
- BADEP ve yeni bir bilimsel sempozyum
- OVÇEP'in yaygınlaşması
- Diğer Erken Çocukluk Eğitimi Programları

- Uluslararası çalışmalar
- İletişim faaliyetleri

2001: Televizyonla önemli bir buluşmaya adım atılan yıl

- AÇEP'te neler oluyor
- İYOP Ulusal Eğitime Destek Kampanyası'nda
- BADEP'te neler oluyor ve BADEP için neler diyorlar?
- Uluslararası uygulamalara devam ve ödüllerde ilkler

2002: Gelişme Dönemi'nin son yılı

- Erken Çocukluk Eğitimi (EÇE) alanında yeni bir çalışma
- Güney Doğu Anadolu (GDA) Programları hız alıyor
- Neden Güney Doğu Anadolu?
- İYOP'taki faaliyetler
- BADEP yaygınlaşıyor
- Uluslararası faaliyetler ve AÇEV'de mekan değişikliği
- Devam eden ödüller
- Gelişme döneminin sonunda sayılarla AÇEV
- AÇEV'i nasıl değerlendirdiler?

Tanınma (2003-2007)

- Tanınmadaki önemli unsurlar nelerdi?
- Tanınmadaki önemli unsurlara devam

2003: Tanınma döneminin ilk yılı

- EÇE Programları
- GDA'daki yaz anaokulu ve anne eğitimi programları
- İlk yıllık uygulama ve sonuçları
- GDA projesi ile ilgili yaşananlar
- İYOP'un çalışmaları
- BADEP düzenini devam ettiriyor
- İyinin de iyisi var
- Tanıtım faaliyetleri
- Çalışanlardaki değişiklikler

2004: Avrupa Birliği Projeleri'ne adım atılan ilk yıl

- EÇE biriminin faaliyetleri
- AÇEP için önemli araştırma sonuçları
- Diğer programlarda neler oluyor?
- Kurumsal çalışmaların ilk adımları ve çalışanlardaki değişiklikler
- EÇE ile ilgili politikaları etkileyecek çalışmalara bir başlangıç
- Yeni bir gönüllü: Günseli Kato
- AÇEV'in idari yapısı ve yönetim tarzı
- AÇEV'in bir sözcüsü olup olmaması
- AÇEV'de hep var olan 'nitelik mi yoksa nicelik mi' söylemi
- Nitelik mi nicelik mi tartışmasına bir çözüm mü?

2005: 7 Çok Geç Kampanyası'nın ilk yılı

- Eğitim Çalışmaları ve EÇE faaliyetleri
- İYOP ve BADEP'in çalışmaları
- AÇEP için neler dediler?
- Yeni işbirlikleri ve tanıtım faaliyetleri
- Gerekli bir çalıştay
- Bir Vakıf faaliyeti
- AÇEV'deki değişim: Kurumsallaşma
 - İdarecilerin gözüyle değişim
 - Çalışanların gözüyle değişim
- AÇEV'e yeni katılanlar

2006: Eğitici eğitimleri ve eğitim malzemelerinin gözden geçirildiği yıl

- Programlar çerçevesindeki faaliyetler
 - AÇEP
 - Yurt dışı uygulamaları
 - BADEP ve yeni bir TV Programı
 - İYOP
- Bir kurumsal gelişme faaliyeti ve tekrar bir bilimsel toplantı
- İletişim, tanıtım ve gönüllü faaliyetleri
- Yeni katılanlar

2007: Bu kitabın kapsadığı son yıl

- AÇEP' de başlayan çalışmalar ve ileriye dönük planlar
- 7 Çok Geç Kampanyası
- EÇE faaliyetleri
- BADEP'teki faaliyetler
- İYOP'taki faaliyetler
- İnsan kaynağını geliştirmede yeni bir atılım
- Yeni uluslararası atılımlar
- İletişim çalışmaları ve son katılanlar
- AÇEV'i başarıya götüren hamleler
- AÇEV'e katkıda bulunanlar
- AÇEV'in çalışanlarına katkısı
- Bir STK olarak AÇEV'den beklenenler
- Bundan sonraki planlar

Bitirirken...

Duygu, Düşünce ve Anılar...

Ekler

Kitapta kullanılan kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
AÇEP	Anne Çocuk Eğitim Programı
AÇEV	Anne Çocuk Eğitim Vakfı
ADP	Anne Destek Programı
BADEP	Baba Destek Programı
BOM	Benimle Oynar mısın?
CSÜS	Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı
ÇEP	Çocuk Eğitim Programı Çalışma Formları
ÇYDD	Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği
EÇE	Erken Çocukluk Eğitimi
ERG	Eğitim Reformu Girişimi
GDA	Güneydoğu Anadolu
HEM	Halk Eğitimi Merkezi
HIPPY	Home Instruction Program for Preschool Youngsters
ILI	The International Literacy Institute
İREM	İzmit Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezi
İYOP	İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı
İYOP 2	İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı 2
KA-DER	Kadın Adayları Destekleme ve Eğitime Derneği
KASAKOM	Gönüllü Kuruluşlar Ulusal Kadın Sağlığı Komisyonu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
OEP	Okul Öncesi Eğitim Programı
OVÇEP	Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı
SHÇEK	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
SKV	Sani Konukoğlu Vakfı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TÜSİAD	Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNICEF	The United Nations Children's Fund
ZEP	Zihinsel Eğitim Programı

BAŞLARKEN

Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nın (AÇEV) tarihsel gelişimini yazmaya birçok nedenden dolayı karar verdim. Bunların içinde en önemlisi büyük özverilerle kurulan, gelişen ve tanınması artan bir Sivil Toplum Kuruluşu'nun (STK) hikayesini herkesle paylaşmaktı. Bu paylaşım "bakın ne iyi işler yapıldı" diye bir amaç için değil "bir kurum gelişti ama nasıl gelişti"yi anlatmak içindir. Özellikle de sivil toplum oluşumlarının nadir olduğu ülkemizde benzer bir yola yeni çıkacak ya da çıkmış olan kuruluşlara bir "örnek olay" sunmak istemidir. Bu kitapta anlatılacak olan 1991 yılında Finansbank'ın Mecidiyeköy'deki genel müdürlüğü binasının (şu anda Vatan Gazetesi olan) toplantı odasında başlayan çalışmaların nasıl olup da şimdi hem "kurumsal" hem "profesyonel" olarak tanımlanan, hem yurt içinde hem de yurt dışında tanınan ve farklı bir "model" olduğu söylenen AÇEV'i yarattığının öyküsü olacak. Uzun, zor ancak bir o kadar da başarılı bir süreç.

Bu kitap fikrini ilk olarak 2005 yazının başında Ayşen Özyeğin ve Ayla Göksel'i İstanbul'daki Loft lokantasına davet ederek açtım. Fikir hemen kabul olundu. Tabii fikrin kabulünde Ayşen Özyeğin'in desteği çok önemli oldu. Aslında bir akademisyen için bu süreci "akademik" bir çalışma olarak tanımlanmayacak ve de akademik yayın olarak kullanılmayacak bir yazıya ayırmak ne kadar akıllılıktı? Galiba bu karar da 23 senelik öğretim üyeliğimde aldığım tek bir yıllık akademik izni AÇEV'e ayırmama benzer bir karardı. AÇEV'de yıllar içinde olanları belgelemek önemliydi. Böylesine özverili ve uzun soluklu bir deneyim paylaşılmalıydı. Özellikle vitrinin arkasında kalan ancak AÇEV'e önemli katkı yapanlar da bilinmeliydi.

İşte bu nedenlerden dolayı başladım bu kitaba. Kafamda bu tarihsel gelişimi üçe ayırdım; "kurulma", "gelişme" ve "tanınma." Amacım bu üç farklı dönemde yaşananları ele almak. Tabii bunu yaparken olayları tarafsız anlatmama imkan yok. Kendi bakış açım bu anlatımda ağırlık kazanacaktır. Ancak, dengeyi kurabilme amacı ile AÇEV'in bu üç dönemde farklı biçimde AÇEV'le birlikte olmuş ya da hala birlikte olanların kendi söylemleri de bu tarihsel gelişmeyi anlatmakta önemli oldu. Böylece farklı kişilerin bakış açılarına da kitapta yer verildi. Anıları ayrı bir bölümde toplamaya karar verdim. Bu bölümde önceliği mülakat yapılmayan ancak AÇEV'de halen çalışan kişilerin anılarına yer verdim. Onlarla mülakat yapılmamıştı ancak AÇEV için çok önemliydiler. Onların anılarını mülakat yapılan kişilerinkiler takip etti. Konuşmaları ve anıları çok az düzeltmeler dışında olduğu gibi koydum. Bazı çalışanların isimleri metinde yer almadı. Ancak, AÇEV'de çalışanlar listesinde tabii ki var. On beş yılda yaşananların tümünü kapsadım. Bazı ayrıntıları dışarıda bırakarak.

Bu çalışmada emeği geçen çok insan var. INFAKTO Araştırma Şirketi 5 ilde "derinlemesine mülakatlar" yaptı. Mülakatları yazıma döken bir ekip vardı. Her iki ekibe de pek çok teşekkürler.

Nihan Kertez metine bir dilbilimci gözü ile baktı.

Mülakatların yapılabilmesi ve kitabın basımı AÇEV'in maddi desteği ile gerçekleşti. Basım sürecinde Filiz Öztürk'ün büyük emeği var.

Zaman ayırarak uzun saatler mülakat veren farklı kişiler olmasaydı bu çalışma olmazdı.

AÇEV'den Elif Alişoğlu bu kitabın yazılmasına en büyük katkıyı yapan kişi. Tarzı, sorumluluk bilinci ve güleryüzü ile çok farklı bir çalışma sergiledi. O olmasaydı bu süreç bu kadar rahat ve verimli geçmezdi.

Bu kitabı yazmamın bir başka amacı da “sosyal sorumluluk” projelerinin toplumda artmasına katkıda bulunmaktır. Erken çocukluk eğitimi alanında topluma dönük uygulamalara yaşamımda bu kadar ağırlık vermemde annem ve babamın bana verdiği sosyal duyarlılık bilincinin çok önemli olduğuna inanıyorum. Onlar olmasaydı ben de bu bilinçte olmazdım. Bu bilinci eyleme döndürmemdeki ortamı da can arkadaşım Ayşen Özyeğın ve eşi Hüsnü Özyeğın yarattı. İyi ki dördü de hayatımda var ya da vardı (babam için).

Sivil Toplum Kuruluşları' na bir katkısı olması dileği ile....

Ağustos 2007

KURULMA (1993–1995)

Kurulma öncesi

Yıl Ocak 1991. O zamanki Mensucat Santral Fabrikası sahiplerinden Halil Bezmen Boğaziçi Üniversitesi'ndeki üç öğretim üyesi tarafından (Çiğdem Kağıtçıbaşı, Diane Sunar ve Seveda Bekman) bir araştırma çerçevesinde değerlendirilen ve başarılı bulunan Anne Çocuk Eğitim Programı'nın (AÇEP) Zeytinburnu halkı için uygulanmasına maddi destek veriyor. Körfez Savaşı çıktığında program Zeytinburnu'nda üç buçuk yıldır uygulanıyordu ve toplam 920 anne ve çocuk ikilisi programdan faydalanmıştı. Programın merkezi Mensucat Santral Fabrikası'nın 0–6 yaş arası çocuklara hizmet veren Kazlı Çeşme'deki "gündüz bakım evi." Bu merkezin toplantı odası Anne Çocuk Eğitim Programı'nın uygulanması için kullanılıyor. Programda altı "hanım" eğitimcilik yapıyor. Sezen Malta, Alev Özmen, Nilüfer Taptık, Canan Erman, Tomris Sükan ve Güneş Çakır. Merkezin müdürü de Boğaziçi Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı'ndan yeni diplomasını almış Suzan Özkök. Bütün bu kişilerin isimlerini tek tek anmamın nedeni daha sonra bu kişilerin AÇEV'in başarılı öyküsüne yaptıkları katkılardan dolayı isimlerini sıkça duyacağınızdan. Bana göre AÇEP'in Türkiye geneline yaygınlaştırılmasında ve programın başarılı olmasında en önemli isimler "hanımlar" lakabı ile çağrılan bu altı hanım. AÇEP'e analitik ve yaratıcı bir o kadar da genç bir bakış kazandıran da Suzan Özkök. Tabii AÇEP'in ilk yıllarında Hilal Kuşçul ile birlikte.

Evet, dönelim 1991 yılına. Her şey tam olması gerektiği gibi giderken Halil Bezmen Ocak ayının bir günü maddi koşullardan bu programı durdurma kararı alıyor. Toplam 60 hafta olan program 35'inci haftasında kesilme tehlikesi ile karşı karşıya kalıyor. Anneler ağlıyor, eğitimciler nam-ı diğer hanımlar şaşkın, bir o kadar da üzgün. Sene sonunu getirebilme çareleri aranıyor. "Hanımlar" hiç para almadan bu programı Mayıs ayına kadar sürdürmeyi öneriyorlar. En azından program ortada kesilmiyor. Eğitim Danışmanı Nilüfer Taptık o günü bakın nasıl anlatıyor: "*Birden 1991'de Körfez Savaşı ile Halil Bezmen programı aniden durdurdu. Katılan anneler de biz de şok olduk. Kullandığımız bütün materyaller patentliydi, hepsini bırakmak zorundaydık. Çok kötü bir gündü, sinir içinde toplanırken 'biz böyle bir program yap-sak?' diye sordum. Seveda Hanım (Seveda Bekman) haklı olarak 'Siz böyle birşey yapmanın ne zor olduğunu biliyor musunuz? Zaten nerede yapacağız, yerimiz yok' deyince ben 'Bize gelin bizim evde toplanırız' dedim.*" Bu programın "etkin" ve "kaliteli" bir biçimde sürdürülmesi görevini üstlenen hatta titizlikte insanları zaman zaman isyan ettiren ben de şaşkındım. Herkes bir çıkış yolu aramaktaydı ancak sonuç çok da parlak değildi.

Vakfın kurulmasına yol açan ilk önemli karar

İşte o günlerden bir gün ben 1959'dan itibaren "arkadaşım" "çok yakın dostum" "iyi ve kötü" günlerimde hep yanımda olan Ayşen Erden Özyeğin'i ve ailesini o zaman oturdukları

1971...

2003, Diyarbakır

1959'da başlayan ve AÇEV'in temelinin atılmasına neden olan bir arkadaşlık...

Tekfen Sitesi Esinti Apartmanı'nda ziyarete gittim. Bu ziyaretler çok sık olan ziyaretlerden bir tanesiydi. Hiç bir özelliği yoktu. Ne ilginç ki dün ne yediğimi unutan ben o günü o kadar net hatırlıyorum ki. Hatta Ayşen Özyeğin'in, benim ve Ayşen Özyeğin'in eşi Hüsnü Özyeğin'in nerede oturduğunu, koltuklarımızın rengini dahi hatırlıyorum. Bu kadar şeyi unutan benim bunu hatırlamamın eminim nörolojik ve psikolojik birçok nedeni vardır. Bunun cevabını sevgili arkadaşım Şeyma Doğramacı'ya ve doktorluğu ile hepimize destek olan Gülüstü Kaptanoğlu'na bırakıyorum. Her zamanki oradan buradan konuşmalar arasında ben kendime has üslupla (burada çok açıklayamayacağım) olayı anlatmaya başladım. "Sormayın Zeytinburnu'ndaki Anne Çocuk Eğitim Programı'nı Halil Bezmen ekonomik nedenlerle durdurdu. Herkes perişan. Böyle bir program kesilir mi" gibi sözlerle serzenişlerimi Ayşen Özyeğin'le paylaşıırken Hüsnü Özyeğin'de televizyon seyrediyordu. Ben serzenişlerimi bitirdiğimde Ayşen Özyeğin arkasına doğru oturan Hüsnü Özyeğin'e döndü ve her zamanki sakin hali ile "Hüsnü programın finansmanını aile olarak üstlenemezmiyiz?" dedi. Cevap da soru kadar net, kararlı ve sakin biçimde geldi. "Neden olmasın, Ayşen." İşte bana göre AÇEV'in temeli o an atıldı. Sonraları benim AÇEV'e katkımı sadece Ayşen Özyeğin'in arkadaşı olmaya bağlayan, dolayısı ile beni çok rahatsız eden "Sevda olmasaydı AÇEV olmazdı" söyleminin temeli de bu olaydır. İşte her bu söylemi duyduğumda ben de o insanlara "Sevda'nın AÇEV'in şu anda yurt içi ve yurt dışında uygulanmakta olan altı programının BEŞ'inin temelini atılmasına, geliştirilmesine ve yaygınlaştırmasına önemli bir katkısı vardır" diyerek AÇEV'e katkımın sadece Ayşen Özyeğin'in çok eski arkadaşı olmama bağlanmamasını söylemek istemişimdir. Bende rahatsızlık yaratan bu söyleme açıklık getirmek bu kitapla gerçekleşti.

Kararın duyurulması ve ilk çalışmalar

Bundan sonraki iş Özyeğin Ailesinin finansman destek kararını hocaların hocası ve daha sonra AÇEV'in bilimsel vitrini Çiğdem Kağıtçıbaşı'ya ve altı "hanıma" duyurulmasıydı. Nilüfer Taptık'ın "gelin bizim evde yapın" demesi galiba bu duyuru toplantısının onun evinde yapılmasına neden oldu. Bakın kendisi o toplantı gününü nasıl anlatmış. "Aradan altı ay falan geçmişti. Sevda Hanım (Sevda Bekman) telefon etti "Hadi, hazırlayın bir çay sofrası, geliyoruz, sponsor bulduk" dedi. Yeni çerçevede eski ekip olarak ilk ve en önemli toplantımızı Nilüfer Taptık'ın Erenköy'deki evinde yaptık. Çiğdem Kağıtçıbaşı, altı hanım ve ben. O gün altı "hanım" programın yaşaması için çok önemli bir özveride bulundular. Bakın Eğitim Sorumlusu Canan Erman bu özveriyi nasıl aktarıyor: "Sevda Bekman dedi ki, "Arkadaşlar kararınca kararınca bu işe başlıyoruz. Ayşen Özyeğin bize destek verecek ama kısıtlı bütçemiz var. Siz kendi aranızda üç kişiyi seçin." Biz düşünmedik bile ve "altımız üç kişilik bütçe ile bu işe devam ederiz" dedik. Sonra Ayşen Özyeğin'in evinde toplandık. Öyle başladık!" Paylaşımdan sonra herkes çok mutluymuştu. Emekler boşa çıkmamıştı. Program yaşayacak ve yürüyecekti. Ama bu biçimi ile mi yoksa değişiklik gerekecek miydi? Programın bir değişiklik

geçirmesi kararına en önemli katkıyı Çiğdem Kağıtçıbaşı yaptı. Vakıf Başkan Yardımcısı Kağıtçıbaşı'ya göre "program uzun ve masraflı" idi. İki senelik bir programa annelerin devamını sağlamak ve programın uygulanmasına finansman bulmak çok zordu. İki senelik programı bir seneye indirip, uygulamayı da ev ziyareti ve grup toplantıları yerine ağırlıklı olarak grup toplantıları ile yapıp hem süre hem de masraf azaltılabilirdi. Belki de AÇEV'deki sayı mı yoksa kalite/etki mi daha önemli tartışması bu değişimle başladı ve hiç bitmedi. Çok insana ulaşmak mı yoksa az insana etkin biçimde ulaşmak mı? Eminim tüm STK'ların dağarcığında bu "prensi" tartışması vardır. Ben her zaman "sayıda az ancak etkisi yüksek" hizmet götürmenin ve yavaş yaygınlaşmanın savunucusu oldum. Bu konuda her tartışma açıldığında hocam olan ve kendisinden çok şey öğrendiğim Çiğdem Kağıtçıbaşı "Sevda, daima daha kaliteli hizmet götürmek amacı ile yavaş yaygınlaşırken, hizmet gidemeyen kesimin alternatifi nedir düşün. Eğer içinde buldukları durum az kaliteli hizmetten elde edeceklerinden de olumsuz ise, kalitesi daha az ancak yaygın bir hizmet gerekli olabilir" der. Biraz ikna oldum ama ben hala çok sayıdan değil çok etkiden yanayım.

Neden bu projeye "evet" ?

AÇEV'in kurulma hikayesini bir sorusu ile başlatan Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin böyle bir projeye girme fikrini kendi felsefesi ile anlatıyor. "Hayatı hak etmek mi diyeyim bunun adına, hayatı hak etmek galiba, hayatı hak etmek. Allah'ın verdiği ayrıcalığı bir şekilde mutlaka ödemek gibi. Gördüğüm olaylara karşı etkilenme olayım çok büyük hayatta. Ama vakıf olayında tabii ki olay çok başka. Bu konuda kendim büyük kitlelere bir şey yapma şansım olmadığı için öyle bir eğitimim olmadığı için, yapmama imkan olmadığı için, eğitime ve bilime çok inandığım için... Bilime çok farklı bir yaklaşımım var. Vakıf galiba hayat felsefemi ve önemseydiğim değerleri kurumsallaştırdı."

Ayşen Özyeğin'in bir sorusu ile temelleri atılan bu Vakıf hep onun fikirde sınırı olmayan diğer soruları ile de genişledi, yaygınlaştı ve tanındı. Her zaman "ben diyorum ki..." dediğinde bilin ki AÇEV'e yeni bir proje geliyor demektir. Bunu o kadar sakin, demokratik ve insancıl biçimde yapar ki farkında olmadan siz de onunla birlikte kendinizi yeni projenin ana destekçisi konumunda görürsünüz. Çalışmalar başladığında kafanızı zaman zaman duvarlara vursanız da iş bittiğinde siz de mutlusunuzdur. AÇEV'in diğer konularda önünü açtığı gibi fikir olarak da önünü açan en önemli insan Ayşen Özyeğin'dir. Bakın Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Başkanı ve Türkiye'de çok önemli sivil hareketlerin öncüsü Türkan Saylan, Ayşen Özyeğin'i nasıl tanımlıyor: "Ayşen Hanım; insan ilişkileri çok yumuşak olan hoş bir insan, saygı uyandıran bir insan; yani öyle bir insanın başkan olması çok önemli. Yani AÇEV'in ciddiyetini yumuşatan bir kişiliği var ve kimliği var, profesyonelliğini yumuşatan diyelim. Yani ya da, aşırı profesyonelliğini yumuşatan bir kimliği var Ayşen Hanım'ın; bu bakımdan çok önemli buluyorum kendisini, bu vakfın başında olmasını ve

yaptığı her şeye gönüllülükle inanan bir insan; dolayısıyla bu konumda giderse birçok başarılarının devam edeceğine inanıyorum.”

Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nın Anne Çocuk Eğitim Programı'nı (AÇEP) uygulamak için kurulması bu vakfı “farklı” yapan özelliklerden en önemlisi. Bir program bir vakfın kurulmasına neden oldu. Halbuki genelde STK'lar ilkin kurulur daha sonra programlarını ve faaliyetlerini geliştirirler. Burada tam tersi oluyor. Şu andaki AÇEV Başkan Yardımcısı Ayla Göksel bir toplantıda “AÇEP yapıyorduk. Vakfın adını da AÇEV koyduk. Şükrediyorum AÇEPV koymadık. Olabilirdi.” demiş. Bu sözler bence AÇEP'in AÇEV'in kurulmasındaki rolünü çok iyi anlatıyor. Durum bu olunca AÇEP'in tarihçesi de önemli oluyor.

Anne Çocuk Eğitim Programı (AÇEP) ilk nasıl gelişti?

AÇEP aslında 1982 yıllarında başlayan bir araştırma projesinin parçası. O zamanlar Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyeleri olan Çiğdem Kağıtçıbaşı ve Diane Sunar o yıllarda dünyada çoktan önemi kabul olunan “erken yaşlar için bir müdahale” programını ülkemiz için geliştirmek ve etkisini araştırmak istiyorlar. Bu bağlamda çalışmalarını başlatıp araştırma projesini planlıyorlar ve finansmanını da buluyorlar. O sırada ben İngiltere'de doktora yapıyorum. İlgi alanım erken çocukluk gelişimi ve eğitimi. Çiğdem Kağıtçıbaşı beni arıyor ve bu ekibin bir parçası olup olmayacağımı soruyor. İşte böylece 1982'de başlayıp yıllar boyu sürecek çalışma başlıyor. Amaç hem anneyi hem de çocuğu desteklemeyi hedefleyen bir program geliştirmek. Programın iki bölümü var: Çocuk ve anne. Anne ayağını (Anne Destek Programı) Çiğdem Kağıtçıbaşı, Diane Sunar, Meral Çulha ve özellikle Leyla Navaro geliştiriyor. Çocuk bölümü de İsrail'deki Home Instruction for Preschool Youngsters (HIPPI) programının Türkçe'ye tercümesi ve uyarlaması oluyor. Bu iki senelik bir program. Daha sonra AÇEV'in kurulma sürecindeki değişikliklerle programda Zihinsel Eğitim Programı (ZEP) ve Anne Destek Programı (ADP) olarak iki bölüm oluyor, program bir seneye iniyor ve altı yaşındaki çocukları ve annelerini hedefliyor. Anneleri amaçlayan ADP genişliyor, çocukları hedefleyen HIPPI bırakılıyor ve bir senelik ZEP geliştiriliyor. Dolayısı ile şu anda uygulanmakta olan programın HIPPI ile de bir ilgisi kalmıyor. Bir STK başkanının “AÇEV HIPPI'yi uygulamayı başka STK'lara bıraksın. Onu herkes yapar.” söylemi de hakikati yansıtmıyor. Çünkü AÇEV hiç bir zaman HIPPI'yi uygulamadı.

1993: AÇEV'in resmi olarak kurulma yılı

Yeni bir finansman kaynağı ve yeni bir program. Bu ciddi bir ekip işiydi ve ekip kurulması gerekiyordu. AÇEV'e ilk alınan elamanlar Boğaziçi Üniversitesi mezunları benim de eski öğrencilerim Suzan Özkök ve Hilal Kuşcul'du. Hilal Kuşcul hala AÇEV'de çok etkin biçimde katkısını sürdürüyor. Suzan Özkök 2000 yılında daha sonra değineceğim AÇEV'in tarihinde önemli yer tutan bir hareketle AÇEV'den ayrıldı. Kendisinin açısından AÇEV'in hikayesine

kitabta yer vermek istedim. Ancak, kendisi bu konuda paylaşımı kabul etmedi.

Ekip olarak ZEP'leri geliştirmek ben, Suzan Özkök ve Hilal Kuşcul'a düşmüştü. Üçümüz kendi aramızda ZEP'de yer alacak ana faaliyetleri de bölüşüp işe koyulduk. Bu benim ilk program geliştirme tecrübemdi. O zamanlar AÇEV'e dört program daha geliştirmede başı çekeceğimi hiç düşünmemiştim. Zihinsel Eğitim Programı'nda benim payıma düşen faaliyet grublarından bir tanesi de "el göz koordinasyonu" faaliyetleriydi. Cetvelle dahi düz çizgi çizemeyen ben bu faaliyetleri masamın başında hazırlarken bu işe neden kalktığımı çok sorguladığımı hatırlıyorum. Eminim Suzan Özkök ve Hilal Kuşcul da aynı hisleri yaşamışlardır. Program bittikten sonra bütün programı baştan sona ben okudum, daha sonra gerekli değişiklikler yapıldı. Programın en son haline Çiğdem Kağıtçıbaşı da baktıktan sonra program hazırıldı. Boğaziçi Üniversitesi'nde araştırma çerçevesinde geliştirilen Anne Destek Programı'nı yeni uygulama için genişletmeyi Suzan Özkök ve Hilal Kuşcul yaptı. Bana da her zamanki gibi yazılanı okumak ve düzeltmek kaldı. AÇEP bu ilk büyük çalışmadan sonra iki önemli revizyon geçirdi. Şimdilerde de ikincisine hazırlanıyor. İyinin de iyisi daima vardır. Vakıf'taki "sayı" mı "etki" mi tartışmasındaki "etki önemlidir" savımı hele hele son zamanlarda daha da kaybettiğimi düşünsem de iyinin de iyisi vardır hastalığımı AÇEV'deki Erken Çocukluk Eğitimi (EÇE) birimine geçirmiş olmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum. Ayla Göksel zaman zaman "Sevda Hanım gene mi revizyon" sözleri ile serzenişte bulunsa da revizyonlar hala devam ediyor.

AÇEP'in ilk uygulamaları

Daha önceden AÇEP bağlamında Boğaziçi Üniversitesi olarak UNICEF ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Çıracılık Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ile çalışmalar AÇEV'den önce başlamıştı. Hatta ilk Anne Destek Programı'nın el kitabını (aramızda "sarı kitap" diye adlandırdığımız kitap) UNICEF 1991 yılında "Anne-Eğitim Programı Kılavuzu" adı altında basmıştı. AÇEP ilk olarak 1992-1993 eğitim yılında İstanbul'da Finans Vakfı (şimdiki adı ile Hüsnü M. Özyeğın Vakfı) -MEB işbirliği içinde uygulanmaya başlıyor. İki bölüm (Anne Destek Programı ve Zihinsel Eğitim Programı) ve yirmi beş hafta olarak. Çalışmalar daha çok Finansbank'ın binasında oluyor. MEB-UNICEF işbirliği içinde başarılı bir çalışma dönemi bitiyor. Herkes çok mutlu.

Neden yeni bir Vakıf?

İşte tam da bu zamanda Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğın çalışmaların Finans Vakfı altında yürütülmesinin doğru olmadığı düşüncesi ile ayrı bir vakıf kurma fikrini bizlerle paylaşıyor.

Kendisi bunun nedenini şöyle anlatıyor. "Finansbank kimliği ile, Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğinin doğru olmayacağını düşündüm, onu kesinlikle düşündüm. Bankanın vakfı olmasını

istemediğimi çok iyi biliyordum. Onun altında farklı psikolojik sebeplerim var mıydı onu hiç hatırlamıyorum. Yani bir banka otomatikman hükümete bağlı, başka bağları var, ondan dolayı istememişimdir muhakkak. Hakikatten müstakil olma istemim vardı... Ayrıca, Hüsnü'nün (Hüsnü Özyeğin) prensipli bir iş adamı kimliği olması da etkili olmuş olabilir. AÇEV Yönetim Kurulu üyesi Hüsnü Özyeğin ise ayrı bir vakıf kurulması gereğini şöyle açıklıyor. "AÇEV'in çok "odaklanmış" bir amacı var. Yetişkin ve erken çocukluk eğitimi. Bir şirket gibi ilk kuruluştaki odaklanmasını kaybetmemesi gerekiyordu. Onun için ayrı bir Vakıf kurduk. Bu vakfın bir yerde aile vakfı da olmaması lazım geldiğine inanıyorum."

Hüsnü Özyeğin'in katkısı

Tabii ki bu kuruluş aşamasında Hüsnü Özyeğin ortada görülmesi de katkısı çok önemli. Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin kurulma aşamasında Hüsnü Özyeğin'in bu işe girmesindeki kararını bakın nasıl açıklıyor. *"Hüsnü'nün bu işe girmesindeki kararlılığında ben Hüsnü'yü tanıyorum ve bu kararında sade ben olduğumdan değildi. Bu normalde beni kızdıracakken hiç bir şekilde beni kızdırmadı ve bilakis... yani sana inandığı ve sana güvendiği için bence işin içinde oldu. Ben de zaten... nasıl olduğunu bilmiyorum yani o an hakikaten bu bir sinerji, bu Allah'ın da bir yardımı diye bakıyorum bu olaya... Hüsnü o zaman, ben biliyorum ki, böyle tek başına olsaydım bu işe girmezdi. Senin oluşun çok önemliydi orada, bu olayda"* diyor. Keşke bunun doğru olup olmadığını, bunun sadece Ayşen Özyeğin'in kendi düşüncesi mi olduğunu Hüsnü Özyeğin'den duyabilseydim diyorum. Belki de cevabın içeriğinin ne olacağından emin olamadığım için sormaktan çekindim.

Hüsnü Özyeğin'in katkısını AÇEV'in kurulması ve gelişmesinde çok önemli olan finansman desteği olarak tanımlayabiliriz. Kendisi de bunu *"AÇEV'in başlangıçta birkaç sene maddi desteğinin yüzde yüzünü ben sağladım. Ama şimdi bu maddi destek, %40 civarında, %60 civarını da AÇEV projeleri aracılığı ile sağlıyor"* diyerek bu katkıya açıklık getirirken aynı zamanda AÇEV'in zaman içinde katettiği yolu da yansıtıyor. Bana göre Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Başkanı Türkan Saylan, AÇEV'le ilgili düşüncelerini paylaşırken aslında Hüsnü Özyeğin'in katkısını anlatmayı amaçlamadan bu katkıyı çok net bir biçimde dile getiriyor. *"Belli bir finans grubuna bağlı olarak oluşturulan STK ve o finansın içindeki insanlar o STK'nın destekçisi oluyor, aynı zamanda yöneticisi oluyor. AÇEV bunlardan bir tanesidir, çok önemli finans desteği var, biz bunu çok saygıyla karşılıyoruz ve çok faydalı işler yapıyor. STK'nın, gönüllülerle olan çalışmaları; yani sadece gönüllülerin kurduğu ve gönüllerinden kopanlarla finans, projeler yapıp finans aradıkları gönüllü kuruluşları var. Bunlar birbirinden farklı. Mesela Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin dayandığı herhangi bir finans kuruluşu yok. Ancak projelerimize finansörler buluyoruz. Ama burada yirmi dört saat çalışanların hepsi gönüllü, profesyoneller daha az sayıda, yani profesyonellere bazı işleri yaptırıyorsunuz ama işleri yapanlar tamamen gönüllü. Ama onlar (AÇEV) gerçekten hakiki profesyonellerle*

çalışıyorlar ve çok ilginç bir model oluştu Türkiye için. Belki biraz daha batılı bir model oluştu. Onlar genellikle belli projeleri yürütüyorlar ve o projelerden sapmıyorlar. Öyle fazla değişik projelere girmeden hedefe yönelik projeler yapıyorlar ve yaptıkları projelerde de ortaya koydukları projenin tanıtımını yapıyorlar. Ondan sonra uygulamasını yapıyorlar ve kamuoyu oluşturmaya çalışıyorlar. Hem finansal anlamda hem de mütevellî heyetin güçlü insanlardan oluşması nedeniyle siyasal otoriteyle başa baş gidebiliyorlar, yani "bunun böyle olması gerekir" diyorlar, gerek TÜSİAD'la gerek diğer kuruluşlarla, hepsiyle eşit düzeyde temasların bulunması nedeniyle Türkiye'nin önünü açacak belli projelerde çok güzel ilerlediklerinin bilincindeyiz biz." Türkan Saylan'ın da belirttiği gibi AÇEV'in "sürekli" bir finans kaynağı olması Vakıf'ın planlarını gerçekleştirmekte çok önemli. Dünya Bankası'nın Ankara'daki ofisindeki zamanın kıdemli işlemler sorumlusu Ferda Şahmalı'nın dediği gibi "... tabii AÇEV'in finansal kaynaklarının yeterli olması da çok önemli bir güç, bir anlamda, evet. Çünkü siz (Dünya Bankası) 500.000 dolar koyuyorsanız ikrazdan, onlar da 500.000 dolar koyabilecek mali güce sahip. Yani arkada o mali gücün olması çok önemli. Ama bunu güzel, bilimsel anlamda kullanmak da önemli."

Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin, Hüsnü Özyeğin'in AÇEV'e katkısını "İşte banka 1988'de kurulduysa Vakıf'da 1993'te kuruldu. Daha beş yıllık küçük bir bankaydı Finansbank. Hüsnü hiç bir aksama yapmadan doğrusu böyle inanılmaz bir şekilde en iyi sponsorumuz oldu. Bir de mesela ben hatırlıyorum AÇEV Dünya Bankası projesi içinde sıkıntıya girerdi. Dünya Bankası'ndan para akmazdı biliyorsun ve o Dünya Bankası'ndan para gelene veya başka bir yerden birşey gelene kadar, bizim hiç bir kimseye hiç müdanamız olmadan işimizi yürüttük. Bu çok önemli bir şey. AÇEV'in bugün bu kadar yüksek bir noktada, herkesten daha farklı olmasının bence en önemli sebeplerinden birisi tabii ki çok mühim bir programın arkasında olması, bir iş adamının yanımızda oluşuyla güçlendi, bir kar güden bir organizasyon gibi hiç bir şeyden korkulmaksızın ilerlendi," sözleriyle açıklıyor.

Bu aşamada AÇEV'in ayrı bir Vakıf olmasında o zaman Finansbank yönetim kurulu rahat üyesi olan Süleyman Sözen'in katkısını da belirtmek istiyorum. AÇEV'in ayrı bir vakıf olarak kurulma kararının kutlandığı Şans Restaurant'taki yemekte beş kişiydik; Ayşen ve Hüsnü Özyeğin, Süleyman Sözen, Çiğdem Kağıtçıbaşı ve ben. Süleyman Sözen de bu yolculuğun başında bizimle birlikteydi.

Kurulma işlemleri ve özgün bir işbirliği

Vakıf kurulması için müracaat 1993 yılında yapılıyor. Kararın resmi gazetede çıkma tarihi 19 Ocak 1994. Zeytinburnu'nda yarım bıraktırlan bir Anne Çocuk Eğitim Programı'nı devam ettirme gibi "yalın" bir amaç yepyeni bir Vakıf'ın kurulmasına neden oluyor. AÇEV'in AÇEP çerçevesindeki çalışmalarını devlet-STK-üniversite işbirliğine güzel bir örnek. Üniversite'de bilimsel bir çerçevede geliştirilen bir programı bir STK benimsiyor ve devletle işbirliği

içinde bunu Türkiye geneline yaygınlaştırıyor. Bu üçlü işbirliği zamanında ilk ve tekti. Tabii şimdilerde benzer örnekler yavaş yavaş görülüyor. Ancak, bu kadar uzun soluklusu yok. AÇEP'in rolü AÇEV'in kurulmasında ne kadar belirleyici ise AÇEV'in kendini Türkiye içinde ve dışında ispatlamasında da o kadar belirleyici oldu. AÇEP'in, AÇEV'in kurulmasına neden olmasının yanında çok başarı ile uygulanan, etkileri sağlam araştırmalarla ispatlanmış bir program olmasının da AÇEV'e büyük bir ivme kazandırdığı görüşümdedir. Kurulmasına neden olabilir ancak başarısız uygulamalarla AÇEV'i ileriye taşımayabilirdi.

AÇEP'in altı hanımı

Burada aramıza yeni katılanları anlatmadan önce AÇEP'in uygulanmasında önemli rol oynayan altı hanıma yer vermek istiyorum. Neden mi? AÇEP'in başarısında çok emekleri olduğu dolayısı ile AÇEV'i ileriye taşımaya katkı yaptıkları için. AÇEP ile ilgili yapılan her mülakatı okurken ya da kendimin yaptığı mülakatlarda kişileri dinlerken hep AÇEP bir sihir midir, bir mucize midir, nasıl olurda herkesin hayatını bu kadar değiştirebilir? diye kendi kendime sordum. Buna tabii ki yanıtlar var. Ancak, AÇEP'in insanların yaşamlarına bu denli "etkili" değmesinde o zaman sahanın emanet olduğu bu altı "hanım"daki ruh, titizlik, sorumluluk ve sosyal duyarlılığın çok büyük etkisi olduğu bir gerçek. Sezen Malta ve Alev Özmen program Boğaziçi Üniversitesi'nde geliştirilirken de çalışmaların içindeydiler. Birbirlerini daha önceden gerek okudukları lise gerekse sosyal çevreden tanışmalar bile ilk ciddi tanışmaları bu program çerçevesinde oluyor. Zeytinburnu'nda program devam ederken ek eğitimcilere ihtiyaç olunuyor. Çevre aracılığı ile "uygun" kişiler aranıyor. Bu iki eğitimciye ek iki çok yakın arkadaş olan Nilüfer Taptık ve Canan Erman katılıyorlar. Arayış devam ediyor ve bir müddet sonra iki yakın arkadaş daha ekibin bir parçası oluyor: Güneş Çakır ve Tomris Sükan. Finans Vakfı çerçevesinde başlayan çalışmalarla bu altı hanım uzun süre bir ekip oluyorlar. Hala o günleri andıklarında ya da birlikte olduklarında çok büyük haz aldıkları bir gerçek. Bakın bu kurulması zor birlikteliği nasıl anlatıyorlar. Eğitim Danışmanı Nilüfer Taptık *"Aynı tür, birbirine yakın insanlar... Evet, evet altımız birbirimizi sevmemiz, sizin sevmeniz. Ruhumuzu ve enerjimizi kattık... Bence hani o bizim enerjimiz, mutluluğumuz bir işe yaradı. Program hayata geçti ve bu hayata geçişindeki her adımda emek var... İnsan tatmin olmadığı şeye devam eder mi? Ne olurdu bilmiyorum, olurdu yine başka birileri olurdu ama bu kadar sevmeyen olsa ne olurdu bilmiyorum veya biz sevmişiz hazırız ama bize finansman olarak destek veren yok..."* Eğitim Danışmanı Tomris Sükan *"Mesela çok şaşırılan şu oluyordu. Aramızdaki program nedeniyle çekişmeler oluyordu. Böyle olmaz, şöyle olur, bilmem ne falan bir bakıyorlar söz bittiği anda biz eskisi gibiyiz."* Eski Eğitim Danışmanı Alev Özmen *"Bütün o zorlukları birbirimizle paylaştık..."* Eski Eğitim Danışmanı Sezen Malta *"E tabii ki birbirimizi de etkiliyorduk."* Eğitim Danışmanı Güneş Çakır *"Bir sinerji oldu. Çok şey tuttu ve birbirimizi etkiledik. Benim enerjim ona geçti, onların enerjisi bana geçti ve altımızın, beşimizin enerjisi, bütün gruba"*

yıydı... Mesela birçok öğretmenler de derdi ki, siz hiç mi münakaşa etmezsiniz? Nasıl güzel anlaşıyorsunuz derdi. Münakaşa etmez olur muyuz? Yukarı odamıza çıkar, nasıl münakaşa ederdik. Çok etkilenirlerdi. Beşimizin, altımızın, anlaşmasından, enerjisinden, şevkinden çok etkilenirlerdi. Şunun da etkisi var ama bakın, evvela sizinle ben tanıştım. Benim arkadaşım, Tomris'i ben sizle tanıştırdım. Yani, ben Tomris'le kırk senelik arkadaşım. Nilüfer geldi, Nilüfer, Canan'ı getirdi. Nilüfer'le Canan zaten arkadaşlıklar, hazırlıktan arkadaşlıklar, sınıf arkadaşlıklarıydılar. Ee, Alev'i çok iyi tanıyorum kolejden, ben Sezen'i tanıyorum, okul arkadaşım. Tesadüfen sosyal yapılarımız çok uyuşturdu. Aynı sosyal yapıdanız hepimiz, aynı okuldanız. Aynı eğitimdeniz, ama tabii ki, bireysel farklılıklarımız tabii ki olacak. Ortak yönlerimiz çok uyuşturdu çok. Tabii ki. Aynı sosyal yapıdan gelen, aynı aile yapıları olan, eşlerimizin sosyal mevkileri aynı olan, yani birimiz birimizden farklı hiç olmadık, onun için, birimiz birimize, hor görecektik durumumuz yoktu. Küçümseyecek durumumuz yoktu veyahut da birimizi daha yüceltecek durumumuz yoktu. Anlaşmamızın nedenleri odur, hepimiz aynı sosyal statüden gelme insanlarız. Tabii, sosyal duyarlılık içindeydik, saygı da çok vardı. Sonradan gelen Nilüfer, Canan, ben ve Tomris, Sezen ve Alev'in tecrübesine hürmet ederdik.”

AÇEV'e yeni katılanlar ve yeni bir mekan

AÇEV kurulma aşamasında 1993 yılının sonbaharında çalışmalarını Kore Şehitleri Caddesi'nde kiralanmış bir dairede sürdürmeye başlıyor. Sadece tek programı var: AÇEP. Yerli program ekibi Suzan Özkök ve Hilal Kuşcul'dan sahadaki eğitimciler de altı hanımdan oluşuyor. Tam da bu sıralarda AÇEV'e Ayla Göksel katılıyor. İngiltere'de yetişmiş ve eğitim almış genç, akıllı ve kendini çok iyi ifade eden biri. Türkiye'yi tanımak ve burada yaşanabilirliği denemek için gelmiş buralara. AÇEV'e giriş öyküsünü gelin kendi ağzından dinleyelim. “Biz iki arkadaş Türkiye'ye gelelim diye karar verdik. Yazları çok eğlenceliydi. Ailelerimizi ikna ettik. Türkiye'ye geldik. İş aradık. Ben Finansbank'a da müracaat etmiş özgeçmişimi bırakmıştım. Daha sonra ben bir dış ticaret şirketinde işe başladım. Beni Finansbank'ın İK Müdürü aradı. Biz sizinle görüşmek istiyoruz dediler. Sizin ilginizi çekebileceğinizi düşündüğümüz bir iş var dediler ama pek de anlatamadılar ama benim hoşuma gitti. Gittim Hamdi Aydın ile görüştüm. Anneler dedi, çocuklar dedi ama küçük çocuklar dedi, anaokulu dedi. Türkçem de kıt zaten. Siz en iyisi Ayşen Hanım'la görüşün dedi. Ben Ayşen Hanım'ın evine gittim. Bana anlattı, UNICEF dedi, MEB dedi. Peki sen böyle bir işe var mısın dedi? İş ne, ben ne yapacağım, nerede çalışacağım bilmiyorum. Ama o kadar farklı bir enerji aldım ki varım dedim. Akşam eve gittim, kızlar dedim ben iş değiştirdim. Nerede dediler bilmiyorum dedim, ne iş yapacaksın dediler, bilmiyorum dedim.” İşte kafası karışık olarak bu işi kabul eden Ayla Göksel 1993'ten beri hala AÇEV'de. Zaman zaman bu birlikteliğe kendini geliştirmek için ara verse de hep AÇEV'e geri dönüyor. AÇEV'in her üç aşamasına da çalışkanlığı, akli, sorumluluk alma ve aldığı her işi sonuca götürme becerisi, ısrarcılığı ve ilk günkü hey-

canını kaybetmemesi ile AÇEV'in başarısına önemli damga vurmuş bir kaç kişiden bir tanesi. Bakın Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin "kuruluş" aşamasında Ayla Göksel'in AÇEV'de olması ile ilgili ne diyor: "Tam kuruluş safhasında Ayla'nın farklı yetişmiş bir kişi olarak, hatta kendini çok vererek çalışmasının önemli olduğunu düşünüyorum." Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi Hüsnü Özyeğin de Ayla Göksel'in katkısını "AÇEV'in sürükleyici kişisi eşimle, Ayla Göksel'dir" diye dile getiriyor.

AÇEV'in uygulamalarının yaygınlaşmaya başlaması

1992-1993 eğitim yılında Finans Vakfı - MEB işbirliğinde sadece İstanbul'da başlayan AÇEV'in uygulamaları 1993-1994 yılında AÇEV işbirliği çerçevesinde devam ediyor. İlk yaygınlaşma hamlesi 1993 yılında AÇEV eğiticisi yetiştirmek için Haziran ve Eylül aylarında İstanbul ve Ankara'da yapılan seminerlerle başlıyor ve 41 eğitimci yetiştiriliyor. 1993-1994 akademik yılı içinde ben MEB'in bir programı olan AÇEV'in yaygınlaşmasına destek olmak için bir sene Boğaziçi Üniversitesi'nden görevli olarak izin aldım. Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin kurulma aşamasını anlatırken bu olayla ilgili düşüncelerini "Senin o sene AÇEV'in kurulduğu sene hayatında her olaya gösterdiğin özen gibi bu projeye gösterdiğin özen ve mesuliyetle belki şimdiye kadar hiç bir zaman yapmadığın bir şeyi yapman o bir seneyi alıp da tamamen kendini AÇEV'e vermen bir vakıf için en büyük şanstı. Senin o bir seneyi vermiş olmanı o sene Hüsnü'yle (Hüsnü Özyeğin) de paylaştığımı hatırlıyorum, çok mühim bir şey yapıyor Sevda diye... Seneler sonra vakıf dolayısıyla okuldan izin almanı daha da fazla düşünmeye başladım çok farklı bir özveri olduğunu düşünüyorum." diyerek dile getiriyor. Daha sonrada her zamanki alçak gönüllülüğü ile... "Bu özveri benim için de en büyük şanstı, çünkü sonra bunun bütün kreması da bana geldi." diyerek devam ediyor.

O yıllarda AÇEV koordinatörü Suzan Özkök'le İstanbul'da sürekli olarak Halk Eğitim Merkezleri'nde programları gözleme gittiğimizi hatırlıyorum. O zamanlar şoförümüz Oktay Şubatlıoğlu uykuyu oldukça seviyor. Hem ben ve Suzan Özkök'ü hem de çok uzak yerlerdeki programlara gidecek "hanımları" taşıyor. Bütün bu gözlem programı içinde Oktay Şubatlıoğlu'nun uyku sevmesi tabii ki sorun. Bu sorunu ortadan kaldırmak için bir çok önlemler almaya çalışıyoruz ama pek de işe yaramıyor. Hatta Canan Erman, Oktay Şubatlıoğlu'na bir çalar saat bile hediye ediyor. Bu durumu bizler çok büyütmeden idare etmeye çalışsak da daha ilerde kendisi bu alışkanlığından dolayı çok zor durumda kalacaktır. Gene uyuyup kaldığı için AÇEV'in bir etkinliğine katılacak olan zamanın müsteşar yardımcısı Ahmet Erdoğan'ı havaalanından alamayacaktır.

O zamanlar benim Vakıf'a ait imkanların çalışanlar tarafından nasıl kullanılacağı ile ilgili "takıntım" vardı. Gözlemlere gitmek için herkes AÇEV'in Kore Şehitleri Caddesi'ndeki ofisine gelecek ve oradan araba ile gözlemlere gidilecek. Oktay'ın bizleri evlerimizden alıp da gözleme gidilmesini kabul etmiyorum. Eğer bizler AÇEV'in "ofis"inde çalışan kişilersek bizler

ofise gelecek ve araba ofisten kalkacaktır. Bu ısrarımı Suzan Özkök ve Hilal Kuşçul değiştirmek için çok alıştılsa da ben hiç vazgeemedim. AÇEV'in şu andaki "iki" arabasının kullanılma programını gördükçe hem kendime hem iki genç insana zorluk yarattığıma mı yoksa sahip olduğum değerlerin nasıl zamanla değiştiğine dolayısı ile yaşlandığıma mı zleceğimi inanın bilmiyorum.

AEP İstanbul ve dokuz ilde uygulanmaktaydı. Suzan Özkök AEP koordinatörü, Hilal Kuşçul'da Anadolu koordinatörü. Hilal Kuşçul kendisi ile yapılan mülakatta, belki de o günlere bir özlemlerle, o günleri ve bu zamanı karşılaştırdığında bakın ne demiş: *"İlk başlarda, çok biz bizleyen, şimdi biraz daha kim kime, dum дума durumu da var. şu anda daha komplike oldu, kim kime, dum дума derken, hani kimse kimseyi tanımıyor, bilmiyor anlamında bir şey değil bu. Ama o kadar çok alanda iş yürüyor ki, hepsine çok detaylı bir şekilde inmenize imkan yok. O nedenle kim kime, dum дума dedim. Ben kendim, şahsen vakıfta yaşayış olarak, öyle kim kime, dum дума hissetmiyorum ama hani yeni gelen insanlar, bu kadar geniş bir yapıyı ve insan farklılığını nasıl abzorbe ediyorlar, onu kestiremiyorum."*

Yeni uygulama ortağı

Aynı zamanlarda Sosyal Hizmetler ve ocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ile işbirliği de başlıyor. O işbirliğinin ilk adımlarını SHÇEK uzmanlarından Füsun Alpay ve Aysema Leblebici (şimdiki soyadı ile Kalaycıoğlu) attılar. Hiç unutmuyorum bir gün okuldaki odamın telefonu çaldı ve Füsün Alpay kendini tanıttikten sonra *"Ben sizi takip ediyorum. Ankara'ya bir toplantıya geliyormuşsunuz. Sizi orada bulup konuşmak istiyoruz çünkü SHÇEK olarak AEP'i biz de yapmak istiyoruz"* dedi. Tohumları o gün atılan işbirliği hala devam ediyor. İşbirliğinin ilk yılında 3 ilden 10 SHÇEK uzmanı eğitimci olarak yetiştiriliyor. O yıllarda SHÇEK Genel Müdürü Dr. İ. Bülent İlik haklı olarak AEP'in özelliklerini ayrıntılı bilmediği için eğitim seminerine erkek eğitimci de yolluyor. Halbuki AEP anneleri hedefleyen bir program olduğundan, deneyimlerimiz bize katılımı sağlayabilmek ve her konuyu rahatlıkla konuşabilmek için "hanım" eğiticilerin daha etkili olduğunu göstermişti. Tabii ki erkek eğiticiye itiraz ediyoruz ve ben kendisine neden bunun imkansız olduğuna dair bir mektup yazıyorum. Kendisi bu mektuba beni "cinsiyet ayrımcılığı" yapmakla suçlayan bir cevap yolluyor. Tabii ki daha sonra, AEP'in özelliklerini öğrendikten sonra, bu itirazımı haklı buluyor. Daha sonraları da AEP'i destekleyen en önemli kişilerden biri oluyor.

MEB'le ilerleyen alışmalar

Bu dönemde MEB ıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü olarak Hamdi İlhan vardı. Kendisi AÇEV'e inanmakta ve AEP'i desteklemektedir. Bakın dönemin Genel Müdürü Hamdi İlhan AÇEV için neler diyor: *"Vakıf gerçekten yaptığı işi iyi biliyor. Yani devlet bürokrasisinden farklı onlar. İstihdam ettikleri, oradaki programı hazırlayanlar, hep çok başarılı ve*

aldıkları görevi tam zamanında yerine getiren insanlar, bilinçli insanlar. Bunlarla çalıştığımız zaman çok şey öğrendik aslında... Milli Eğitim Bakanlığı olarak bizimle bu kurumlar arasında hiçbir sürtüşme olmadı, hiçbir problem yaşamadık. Bu insanların hiçbir ideolojisi yok, yani böyle siyasal amaçlı... Sadece amaçları hizmet olan, Türk eğitim sistemine katkı sağlamayı amaçlayan insanlardır. Bunların hiçbir art niyetlerinin olmadığını ben yürekten bilen birisiyim. Zaten biz programları inceliyoruz. Programlarında herhangi bir sakınca olsa... Bu insanlar çok güvenilir insanlar. Yani bunlar samimi insanlar. Benim onlarla işbirliği yapmamın temel nedeni, eğitime bakış açılarını sağlam olması, düşüncelerinde art niyet olması ve herhangi bir tarikatın siyasal örgütün elemanı olmamalarından kaynaklanmaktadır. Onlar bunu hiçbir zaman bir güç olarak kullanmadılar. Bu vakıf bu işi yapıyor ama sanki Ayşen Özyeğin bu işlerin içinde yokmuş gibi davrandı. Toplantılarda hiçbir zaman öne çıkıp ta "ben bu vakfı kurdum, şu kadar insan eğittim, şu kadar aileye eğitim ulaştırdım" demedi. Hiç böyle bir şeyin sözünü etmedi bile. Ben onu toplantılarda dile getirdiğim zaman bile rahatsız olurdu."

AÇEP'in yaygınlaşması içinde bir yapıya ihtiyaç vardı. Bu yapının kurulmasında Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, AÇEV ve yurt dışında benzer bir deneyime sahip uzmanların katılımı ile 1993 yılının Kasım ayında bir toplantı yapıldı. Bu toplantıda AÇEP'in yaygınlaşma çatisinin kurulmasında Avima Lombard'ın büyük katkısı olmuştur. Toplantı sonrasında yürütme yapısı için bölge temsilcisi/yerel danışman, il koordinatörü ve öğretilerden oluşan üçlü bir yapıda karar kılındı ve bölge temsilcisi AÇEV'in mali sorumluluğu altında, il koordinatörü ise MEB'in sorumluluğu altında oldu.

Devletin iki önemli kurumu olan MEB ve SHÇEK ile AÇEP'in Türkiye genelindeki yaygınlaşma yolculuğu başlanmış oluyor. İstanbul'da programı yürüten altı hanım eğitimci konumundan çıkıp eğitim danışmanı konumu ile hem eğitimcilerin eğitimini hem de danışmanlığını yapmaya başlıyorlar. Bu kendileri için "seminerler" ve "Anadolu seyahatleri" devrini başlatıyor. Artık kendileri her türlü şartlarda İstanbul içi ve dışında seyahat edecek ve programın başarılı olmasına katkıda bulunacaklardır. İstanbul dışında programın uygulanması tabii ki Anadolu'ya program malzemelerinin yollanmasını gerektiriyordu. O zamanlar Kore Şehitleri Caddesi'ndeki ofiste çalışan bir avuç insan her ile gidecek koliyi tek tek kendileri hazırlardı.

Dünya Bankası kredisinin kullanımı

Ayşen Özyeğin'in tam da bu zamanlarda Ankara'ya Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'ne yaptığı bir ziyaret esnasında Genel Müdür kendisine Dünya Bankası'nın MEB'e 1990 yılında verdiği 52 milyon dolarlık kredinin ancak 10 milyon dolarını kullanılabildiğini ve Dünya Bankası'nın MEB'e bu krediyi ancak kadın ve çocuklar için bir proje olduğunda kullandırtacağını yoksa projeyi uzatmayacağını bildirdiğini söylüyor. Orada ortak bir fikirle Anne Çocuk Eğitim Programı'nın genel müdürlük çerçevesinde uygulanmasının bu kredinin "tekrar"

kullanımında etkili olacağı kararlaştırılıyor. İşte bu karar AÇEV'in kurulma döneminin dönüm noktası. Bu konuşma bir Cuma günü oluyor ve Pazartesi günü Ankara'da Dünya Bankası'nın yetkililerine bu projenin "taslak" halinin sunulması bekleniyor. AÇEV'de çalışanların ne "proje yazmak" ne de uluslararası bir kuruluşa proje sunmakta deneyimi var. İlk Pazartesi günü için sunum hazırlanması gece, gündüz demeden yapılıyor. Daha çok AÇEV'in amacını, uygulanmasını yaygınlaşma planını içeren bir sunum hazırlanıyor. Ayla Göksel ve Suzan Özkök Dünya Bankası yetkililerine AÇEV'i sunmak için yola çıkıyorlar. Sunum Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nde oluyor. Genel müdürlüğe Finansbank Ankara merkez şubeden perde ve tepegöz getiriliyor ve sunum gerçekleşiyor. O zaman Dünya Bankası'ndan Türkiye'ye misyon için gelen Patricia Kleubester programı duyunca çok beğeniyor ve raporuna bunun uygun bir proje olduğunu yazma kararı ile toplantıdan ayrılıyor. Dönemin Genel Müdürü Hamdi İlhan bu süreci *"Benim genel müdürlüğüm zamanında Dünya Bankası'na briefing verdi bu genç arkadaşlarımız ve Dünya Bankası uzmanları hayretle bunu izlediler ve hiç itirazsız kaynak aktılar bu projeye. Yani bu proje özgün bir projedir"* diye aktarıyor.

UNICEF'in programları da kredi kullanımından faydalansın

Eş zamanlı olarak 1993 yılında UNICEF-Gazi Üniversitesi işbirliğinde 0-2 ve 2-4 arası yaşlardaki çocuklar ve anneleri için bir program geliştirmiş ve Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ile bir protokol çerçevesinde aynen AÇEV gibi uygulanmakta. Bu programların da Dünya Bankası projesi içine girip girmeyeceği konusu ortaya çıkıyor. Ayrıca, iki yıldır AÇEV çerçevesinde ilkin Boğaziçi Üniversitesi daha sonra AÇEV'le devam eden bir UNICEF işbirliği de var. AÇEV Dünya Bankası projesi içinde yer alırsa UNICEF'in rolü ne olacak? UNICEF AÇEV'i kendi programı sanırken AÇEV nasıl Dünya Bankası kredisi ile AÇEV'i yaygınlaştırır? Bu konuşmalar yapılıyor ve farklı fikirler tartışılıyor. Ben ve Ayla Göksel Dünya Bankası'nın yerel ofisinin programlardan sorumlu kişisi olan Michael Mertough'la 0-6 yaş programının nasıl proje kapsamında olacağını sunulacağı bir toplantı için Ankara'ya gidiyoruz. Bu toplantıya o zaman UNICEF'de eğitim programlarından sorumlu çok sevdiğim arkadaşım Nurper Ülküer de katılıyor. Toplantı Pazar günü Finansbank'ın merkez şubesinde yapılıyor. Michael Mertough sunulan taslak projeyi çok kapsamlı buluyor ve uygulanabilirliğini sorguluyor.

UNICEF ve Genel Müdürlük'ün de talepleri karşısında "itiraz" etmemek için bu taslak projeyi hazırlayıp sunduktan sonra AÇEV de yeni kurulmuş bir vakıf olarak bu kadar kapsamlı bir programın uygulanmasında sorumluluk almayı pek de doğru bulmuyor.

Son karar

O günlerin birinde Ankara'da Kent Otel'deki odama yoğun bir çalışma gününden sonra döndüğümde telefon çalar ve zamanın Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü arar. Konu

projenin sadece AÇEV'i mi yoksa diğer programları da mı (0-2; 2-4 yaşları) kapsayacağıdır. Bu soruya cevabı tabii ki tek başıma veremezdim. İstanbul'da Ayşen Özyeğin ve Ayla Göksel'le konuştuğumda AÇEV'in kapasitesinin tüm programı yürütmeye yetmeyeceğini, öbür programların da bu projenin içinde olabileceği, ancak sorumluluk ve muhasebesinin AÇEV'de olmaması gerektiği fikrini paylaştılar. Bu fikri İstanbul'la konuştuktan sonra Hamdi İlhan'a bildirdiğimde *"tamam o zaman daha karmaşık yapmaya gerek yok, bu projede sadece AÇEV olur"* der ve karar böylece verilmiş olunur. İşte bu andan sonra AÇEV karşısında UNICEF'i bulur. UNICEF AÇEV'in ilk uygulanmasında AÇEV'e katkı veren bir kurum olarak bu işbirliğinde kendisinin de olması gerektiğini savunmakta ve 0-4 programının dışarda bırakılmasının nedenini de AÇEV'e yüklemektedir. UNICEF'le ipler gerilir. Her ne kadar UNICEF bu kararda AÇEV'in rolü olduğunu düşünse de durum hiç de öyle değildir.

AÇEV bundan sonra sadece kendi programını içeren bir proje hazırlar. Bu Ayla Göksel'in ilk proje yazma deneyimidir. Kendisi bile o zamanlar daha ne çok başarılı proje yazımlarına imza atacağını bilmemektedir. Bakanlık Dünya Bankası'ndan alınan paranın geri gitmemesi için AÇEV'den daha kapsamlı bir proje istemektedir. Ancak AÇEV de sadece kendinin başa çıkabileceği bir projeyi tercih etmektedir. Dünya Bankası ile ilk anlaşma Yaygın Eğitim Projesi çerçevesinde 1 Eylül 1994-31 Aralık 1995 tarihleri arasını kapsar ve 981.000\$ miktarındadır. Bu miktar bir yıl içinde kullanılamayacak ve anlaşma uzayacaktır. Anlaşma Kasım ayından itibaren başlamasına rağmen paranın gelmesi Aralık ayını bulur. Ancak, AÇEV her akademik yılın başında Ekim ya da Kasım ayında başlamaktadır. AÇEV'in uygulanmasında planlarını her zamanki takvime göre yapan AÇEV'e bu durum zor günler yaşatır. AÇEV ana başlığından bulunduğu kaynakla programı zamanında başlatır. Aslında bu durum daha sonraları Dünya Bankası projesi çerçevesinde hep yaşanacaktır.

Dünya Bankası'nın gözü ile AÇEV

İşte Dünya Bankası'nın Ankara'daki ofisinden zamanın kıdemli işlemler sorumlusu Ferda Şahmalı AÇEV'le çalışmayı tanımlarken AÇEV'in yolunun daha uzun olduğunun da altını çizmiş: *"Türkiye'de banka olarak bu kadar sürekliliği olan bir program gördük desem yalan olur, görmedik. O açıdan AÇEV bizim için en kıymetli Sivil Toplum Kuruluş'larından biri. Sonra çok enteresan bir şey daha söylemek istiyorum. Biz mesela AÇEV'i ne kadar beğenirsek beğenelim AÇEV'i işte şu projemiz altında destekleyeceğiz diyemeyiz.*

Bizim paramız borç para, borç paranın muhatabı hazine. Borç para diyelim ki eğitim sektöründe Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kullanılacak hazineyle beraber olduğu için, Milli Eğitim herhangi bir STK'ya bu borç parayı kanalize etmek isterse muhakkak kendisi karar vermeli ve hazine karar vermeli. Hatta Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) yatırım planlarında söz sahibi olduğu için, DPT karar vermeli, dolayısıyla çok az görülmüş bir örnek AÇEV örneği. Bir borç ikrazında bir STK'a bu kadar sürekli bir desteğin aktarılması. Yani gerçekten enteresan

bir örnek, bütün olumlu şeyler olmuş. Ama tabii çalışmalarını çok kıymetli dediğim gibi. Çok uyumlu bir STK, hakikaten çok uzun süredir çalışıyoruz. Hem kalifikasyon olarak, hem bilimsel yaklaşım olarak çok takdir ettiğimiz, birlikte çalışmaktan çok mutlu olduğum bir ekip o ekip. İdarecisinden, uygulamacısına, projeleri uygulayan, eğitim veren, bütün arkadaşlara kadar yani çok ciddi, çok kalifiye bir ekip. Biz çok şey öğrendik onlardan. Umarım bizim de onlara böyle olumlu katkılarımız olmuştur. Çok mutluyum, dediğim gibi. Bir kere erken çocukluk eğitimiyle ilgilendiği için, anne baba eğitimi ile ilgilendiği için, bu alanda bence bir numara. Böyle çok da fazla sivil toplum kuruluşu da olduğunu zannetmiyorum. Hakikaten alanında en başarılılarından biri. Tabii yurtdışı faaliyetleri var. Sadece Türkiye’de değil, dünyaya açılmış bir STK. O açıdan da önemli bir başarı kendilerini duyurabiliyorlar, yaptıklarını başka ülkelerde uygulatabiliyorlar. O da çok önemli. Dediğim gibi erken çocukluk eğitimi konusunda hem Türkiye’de, hem dünyada kendini kanıtlamış bir STK. Mukayese ettiğimde Türkiye’de, yurtdışında bilemiyorum, ama Türkiye’de onlarla boy ölçüşecek kalitede erken çocukluk eğitimi STK’ları arasında başka birini hatırlamakta zorluk çekiyorum. Kurumsallaşırken dediğim gibi, kendi finansal güçlerini, olanaklarını ortaya koymuş bir grup. Başlangıcında o olduğu için kurumsallaşmak o anlamda yine de var fakat o kurumsallaşma kalıbını, bence birçok üniversite ve birçok bilim insanıyla çok iyi ilişkiler kurarak yumuşatmışlar. AÇEV, belki AÇEV çarpı, elli falan yapmamız lazım. AÇEV’in rolü, bilinç yaratma, bazı gerçekleri ortaya koyma bilimsel çalışmalarla, veya mezunlarını takip etmeyle başarılarını inceleme irdelemeyle gösterecekleri daha çok şey var. Önemli bir rolleri var kendi alanlarında.”

Geriyeye dönüp bakıldığında AÇEV’in Dünya Bankası projelerinin içine girmesi AÇEV’in gelişmesine en önemli katkı yapan olayların başında geliyor. Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin bu süreci bence çok güzel özetliyor. “Hamdi İlhan Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü olarak bence AÇEV’in en büyük adımı atmasında çok büyük bir etken. Projeler Bölümünden Salih Çelik de doğru bir proje olarak gördüğü AÇEV’i destekleyerek AÇEV’e çok önemli katkı yapıyor..”

Dünya Bankası kredisini kullanmanın etkileri

AÇEV’e büyük bir ivme kazandıran bu süreçte Ayla Göksel en etkin kişilerden biri. Zaten kendisi de AÇEV’e katkılarını anlatırken “Dünya Bankası sürecinde rolümü önemli görüyorum çünkü Dünya Bankası projesinin içinde AÇEV’in yer almasının sağlanması, oradaki ilişkilerin sürdürülmesi tamamen benim elimden geçti, ben olmasaydım o dönemde, benim yerime başkası olsaydı o iş yapılamazdı bence. Yani Suzan Özkök’le, Hilal Kuşçul’la, sizinle (Sevda Bekman), Ayşen Özyeğin’le yapılamazdı” diyor. AÇEV’in MEB-Dünya Bankası projelerinin içine girmesinin AÇEV’e birçok girdisi olurken bazı zorluklar da getirdi. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel bu katkıyı “her şeyden önce çok hızlı bir kurumsallaşma ve profesyonelleşme” olarak tanımlıyor. Ve devam ediyor: “Kapsamlı bir muhasebe sistemi,

İlk AÇEP Ekibi birarada

AÇEP hanımlar - Seminer sonrası bir toplantı

AÇEP hanımları ilk öğretmenlerle

1992 - 1993 eğitim yılı AÇEP ilk diploma töreni

AÇEP annelerinin ilk diplomaları

AÇEP'in ilk yıllarından bir uygulama

Suzan Özkök, Hilal Kuşcul, Sezen Malta anne ve çocuklarla

Elmadağ Ofis Görüntüleri

1993 - 1994 Eğitim Yılı Öğretmen Semineri, Ankara

proje hazırlanması ve yazımı, raporlanması ve uygulanması. Bence AÇEV, en güçlü yönü olan “proje” yazma ve “uygulama” becerisini bu çalışma ile elde etti. Ayrıca, eğitici eğitiminde büyük seminerler yapma becerisini de. Ben sözleşme yapmayı ilk bu projede gördüm. MEB’le değişen hükümetlere rağmen uzun süre çalışma AÇEV’e çok farklı beceriler kazandırdı. MEB’in içinde bir güven elde etti ve bu güven ilişkisi hala devam ediyor. Bu proje AÇEV’in tanınırlığını da arttırdı. Dünya Bankası uzun süre bu projeyi “örnek” proje olarak gösterdi. Dünya Bankası’na yurtdışından önemli misafirler geldiğinde, buna o zamanın Dünya Bankası başkanı James Wolfensohn da dahil, ilk bahsedilen proje AÇEV olurdu. Kendisine önemli bir toplantıda sunum yaptığımızı da hatırlıyorum. Dünya Bankası ikrazının ilk defa bir vakfın programında kullanılması bazı zorlukları da getirdi. Nasıl olup da AÇEV’in bir programı için bu kaynağın kullanıldığı birçok bürokrat tarafından “acımasızca” sorgulandı ve araştırıldı. Tabii ki her bu tür araştırma, AÇEV’den yetkililerin Ankara’ya gidip birçok soruya cevap vermesini gerektirdi. Hatta bu sorgulamalar bizleri herhangi bir güzergahta taksiye binmenin gerekliliğini açıklamaya kadar götürdü. Tabii bu sorgulamalar zaman zaman para akışını da durdurdu. Ancak, AÇEV her seferinde bu sorgulamalardan yara almadan çıktı. Dünya Bankası projesi sürecinde AÇEV’de en önemli proje AÇEV ve tek kaynak Dünya Bankası projesinin bütçesiydi. Bu AÇEV’e bir kısıt getirdi. Dünya Bankası projesinin bitiminden sonra AÇEV başka kaynak arayışlarına yöneldi ve çeşitlilik de elde etti.” Kurulma aşamasında AÇEV’e büyük bir ivme kazandıran MEB-Dünya Bankası projesi içinde olmanın olumlu ve olumsuz yönleri böyle açıklanabilir.

İlk amblem

Vakıf’a bir amblem bulunması gerekti. İlk amblemimizi kendimiz çizerek ve kesme yapıştırma ile bir araya getirdik. Bir anne, çocuk yüzü ve önlerine ikisinin baktığı açılmış bir kitap resmi çizildiğini hatırlıyorum. Bu amblemin ortaya çıkmasında o zaman AÇEV’de olan bir avuç insanın katkısı çok önemlidir. Bu amblemden sonra iki farklı amblem daha oldu. Amblemler her seferinde daha profesyonelleşti. Ancak, ilki çok büyük bir heyecanla ve amatörlükle hazırlandığı için onun anlamı hep başka oldu benim için.

İlk günlerden bir anı

O zamanlar bir de “pembe düşkünü” sekreterimiz Dilek Çilingir vardı. Pembe Dilek Çilingir’in bir tutkusu onun için hayat hep pembe. İlk günlerde yaşamımızın rengi “pembe” oluyor hali ile. Bir gün önemli bir toplantı yapıyoruz. O gün de Ayşen Özyeğin’in oğlu Murat’ın doğum günü. Arkadaşlar Ayşen Özyeğin’e sürpriz yaparak doğum gününü birlikte kutlamak istemişler. Tabii bir pasta ile. Dilek Çilingir, Murat Özyeğin’in gıyabında kutlanan doğum günü pastasını ismarlarken renginin ve eteklerindeki süslerin dahi pembe olmasına özen göstermişti. Bu anı o zamanlar “pembe” rengin hayatımızın nasıl önemli bir parçası olduğunun en

güzel örneği diye düşünüyorum. Dilek Çilingir bir kaç yıl sonra aramızdan ayrılırken ona düzenlenen veda partisinde Ayla Göksel'in AÇEV adına verdiği hediye paketinden “pembe” bir kazak çıkması hiç birimiz için sürpriz olmamıştı.

1994: AÇEV’de ikinci bir programın geliştirildiği yıl

Bu gelişmeler yaşanırken TRT Susam Sokağı Programı'nın çekimini devam ettirmeme kararı almıştı. Halbuki Nail Şahin'in yaptığı bilimsel araştırma programının çocukların okuma-yazma öğrenmesine çok büyük katkı yaptığını ortaya koymuştu. Susam Sokağı'nda okuma-yazma öğretme biçiminin tümünden varım yerine tüme varımdı. O dönemde MEB'in benimsediği okuma yazma öğretme yöntemi ise tümünden varımdı. Halbuki tüm dil bilimciler Türkçe'nin dil yapısından dolayı Susam Sokağı'nda benimsenen yöntemin Türkçe için en uygun yöntem olduğunu belirtiyorlardı. Susam Sokağı'nın akademik danışmanı olan Çiğdem Kağıtçıbaşı özellikle bu araştırmalar ışığında ülkenin diline en uygun bir okuma-yazma programı geliştirmenin önemli olacağı fikri ile AÇEV'e bir teklif getirdi. Ayşen Özyeğin de yeniliklere açık bir kişi olarak “neden olmasın?” dedi. Bunun üzerine 1994 yazında Türkiye’de bu konu ile ilgili uzmanlar AÇEV’e davet edildi: Nail Şahin, Ayhan Aksu Koç ve Banu Öney. Kendilerine bu fikir açıldı. İçlerinden sadece Banu Öney bu programı çalışma arkadaşı Aydın Durgunoğlu ile hazırlayabileceğini söyledi. Proje o anda başlamış oldu. Dolayısı ile “AÇEV’deki anneler okuma yazma bilmiyorlardı. Onun için okuma-yazma programı geliştirdik” gerekçesi sonradan AÇEV içinde okuma-yazma programını bir çerçeveye koyma çabası içinde ortaya atılan bir söylemdir. Asıl amaç Türkçe'nin dil yapısına uygun bir okuma yazma öğrenme programı geliştirmek ve bunu örgün eğitim çerçevesinden ziyade yaygın eğitim çerçevesi içinde yaygınlaştırmaktı. Böylece İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı (İYOP) AÇEV'in bünyesinde yer aldı. Banu Öney ve Aydın Durgunoğlu İYOP'u geliştirmek üzere çalışmalara başladılar. AÇEV’te çalışan Hilal Kuşçul İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı'nın (İYOP) koordinatörü olarak çalışmaya başladı. Hem Hilal Kuşçul hem de Fatma Zengin programın geliştirilmesinde Banu Öney ve Aydın Durgunoğlu'na destek oldular. 1994 yılının Kasım ayında AÇEV Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ile bir protokol imzaladı ve İYOP uygulanmaya başlandı.

İlk pilot uygulamalarda 1995 yılında program hazır olduktan sonra İstanbul'daki beş Halk Eğitim Merkezi'nde başladı. Pilot uygulamaların sonucunda eğitim kitaplarında bazı değişiklikler yapıldı ve malzemeler çoğaltılmaya girdi. Bu daha yaygın uygulamaların olacağını önemli bir işaretiydi. İlk uygulamalar sırasında İYOP'un etkinlik araştırması yapıldı ve MEB'in uyguladığı diğer okuma yazma programı ile İYOP'un etkileri karşılaştırıldı. Araştırmayı Aydın Durgunoğlu, Banu Öney ve Hilal Kuşçul gerçekleştirdi.

Kurulma aşamasından sonraki ilk yıllarda AÇEV'in çalışmalarına bakıldığında ileriye dönük yapının temellerinin atıldığı açıklıkla görülüyor. Nedir bunlar? “Bilimsellik,” “eğitim

programlarının sürekli süreç ve sonuç değerlendirmeleri,” “araştırma sonuçlarının programa dahil olması,” “sistem kurmaya verilen önem,” “tanıtımda ve eğitimde görsel uygulamalar,” “diğer STK’larla iş birlikleri.”

Eğitim seminerlerinin AÇEP’teki yeri ve AÇEP’te yeni bir bölüm

AÇEV’in faaliyetleri arasında önemli yer alan eğitim seminerlerinin başlaması işte bu döneme denk geliyor. 1993 yılının Eylül ve Haziran aylarında AÇEP’in ilk semineri yapıldıktan sonra kararlaştırılan yaygınlaşma yapısına bağlı olarak öğretmen eğitim seminerlerine bir de koordinatör eğitim seminerleri eklendi. Bu bağlamda AÇEP’de ilk koordinatör eğitim semineri 1994 yılının Eylül ayında yapıldı.

Öğretmenlerin eğitimi sadece dört haftalık seminerlerle kısıtlı kalmıyor aynı zamanda öğretmenler sahip oldukları tecrübe yıllına göre değişen bir gözlem programı çerçevesinde destekleniyorlardı. Bütün bu süreçlerin sonucu olarak AÇEP’de bir de yenileme seminerleri kavramı da ortaya çıktı. Amaç öğretmenler ve koordinatörleri toplu halde desteklemek, birbirleri ile paylaşımı sağlamak ve programdaki değişiklikleri onlara aktarmaktı. AÇEP’de üçlü bir seminer programı yerleşmişti; öğretmen, koordinatör ve yenileme. İlk yenileme semineri de 1994 yılının Eylül ayında gerçekleşti. İlk yıllarda kurulan bu sistem AÇEP için çok uzun yıllar devam etti. Sayısı azalsa da halen devam ediyor. O yıllarda başlayan annelerden toplanan ve süreç değerlendirilmesi olarak kabul olunan veri toplama çalışmaları da hala sürüyor.

Kendini sürekli geliştirmeyi ve çağa uygun programlarla topluma ulaşmayı hedefleyen AÇEV 1994–1995 yılında Cinsel Sağlık ve Aile Planlaması konularını da AÇEP kapsamı içine aldı. Artık, AÇEP üç bölümden oluşuyordu; Anne Destek Programı (ADP), Zihinsel Eğitim Programı (ZEP) ve Cinsel Sağlık ve Aile Planlaması. Konunun el kitabının yazılmasında AÇEV Türkiye Aile Planlaması Vakfı ile işbirliği yaptı. Enis Balkan içeriğin oluşmasında AÇEV’e büyük destek verdi.

Bir STK ile ilk ortaklık

AÇEV bir başka STK ile ilk işbirliğini 1994 yılında Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) ile yaptı. Aslında bu ilk çalışmanın uzun yıllar ve halen AÇEV’in en yakından işbirliği yaptığı STK ortağını belirlediğinden kimsenin haberi yoktu. Bu ilk işbirliği ÇYDD’nin makina nakış kurslarında verilen genel bilgi kursu çerçevesinde yer alan çocuk eğitimi konularının AÇEV’in AÇEP programından alınması ve eğiticilerin kısa bir destek programından geçmeleriydi.

AÇEV’in ilk tanıtım faaliyetleri

AÇEV’in ilk haber bülteni Ocak 1994’de çıktı ve halen devam ediyor. İletişim Birimi programları tanıtım için birçok görsel malzemelerin ve seminerlerde destek malzemesi olarak

kullanılan eğitici kasetlerin yapılması çalışmalarına başladı. AÇEV'in ilk ortağı olduğu bilimsel toplantı Hollanda'nın Van Leer Vakfı ile Boğaziçi Üniversitesi'nde "İnsan Gelişimi ve Ölçümleri" semineridir. Tarih 29 Temmuz-3 Ağustos 1994.

1995: Yapılanmanın ilk yılı

İlk yıllarda Vakfın Genel Başkanı Ayşen Özyeğin aynı zamanda genel koordinatörüydü. Ayla Göksel de kendisine en yakın destek veren kişi. AÇEV 1995 yılında profesyonel olma adımları içinde dışarıdan bir genel müdür aldı. İnci Mübarek. Tam bu yılda da Ayla Göksel İngiltere'ye London School of Economics'e yüksek lisans yapmak için bir yıllığına gitmeye karar verdi. AÇEV'de profesyonelleşme çalışmaları içinde 1995 yılında "mali ve idari işler" birimi kuruldu ve "iletişim" birimi genişledi. Aynı yılda AÇEV'de o zaman var olan iki program birimi de genişlemeye başladı. Tek kişi ile çalışan gerek AÇEV gerek İYOP ekiplerinin üç kişiye çıktığını görüyoruz. Bu yılda İYOP'a hala AÇEV'de olan Meltem Cantürk katılıyor. Kendisi şu anda İYOP koordinatörü. O zamanki görevi İYOP koordinatörü Hilal Kuşçul'un yardımcılığı. Ayrıca, hala AÇEV'de çalışan Elif Tanrıver de idari asistan olarak AÇEV'e katılıyor. Bu değişikliklerle birlikte destek hizmetlerine de ihtiyaç duyuluyor. Bana göre yıllardır AÇEV'in en güler yüzlü elamanı özelliğini bırakmayan Mehmet Akçaova destek elamanı olarak AÇEV'e alınır. Mehmet Akçaova hala AÇEV'de. Kendisini Boğaziçi Üniversitesi'nden "kandırıp" AÇEV'e getiren kişi olarak hala bir vicdan muhasebesi içindeyim. AÇEV'de şimdiye kadar her çalışanın çok sevdiği Mehmet Akçaova'nın AÇEV için bir kazanç olduğu muhakkak. Umuyorum AÇEV'e gelmek Mehmet Akçaova için de iyi oldu. Gene aynı yıllarda uykuya düşkünlüğü ile bizi çoğu durumlarda zora sokan şoför Oktay Şubatlıoğlu AÇEV'den ayrıldı bu sefer zamanına çok sadık ancak çok "hızlı" yeni bir şoför alındı: Zekai Keskin. Kendisi de hala AÇEV'de. Şimdilerde arabayı daha yavaş kullansa da o zamanlarda kendisi ile bir yere gitmek oldukça "riskli" idi. Özellikle araba tutan benim için.

Yeni açılımlar

Bu yapısal değişikliklerden sonra çalışmalarda bazı farklılaşmalar da olmaya başladı. AÇEV, genel koordinatörü İnci Mübarek'in ilişkileri doğrultusunda Türkiye'deki diğer STK'ların aralarındaki ağ kurma çabalarına dahil olmaya başladı. Bu çalışmalar devam ederken AÇEV'in iki programı da ilerlemeye devam etti. 1995 yılında AÇEV'te artık iki tane bölge sorumlusu vardı; Ege ve Orta Anadolu. Ege Bölgesi için İzmir'den Berin Aslan, Orta Anadolu Bölgesi için de Ankara'dan Seda Yılmaz İnal bölge sorumlusu olarak göreve başladılar. Seda Yılmaz İnal AÇEV'e 1993 yılında yapılan ilk eğitim semineri ile öğretmen olarak başlamış bir HEM öğretmeniydi. Kendisi HEM öğretmenliğinden AÇEV Orta Anadolu Bölge Sorumluluğu'na geçişi bakın nasıl anlatıyor "*Hamdi İlhan Bey (onu da buradan hakikatten saygıyla anmak istiyorum) 'otur bakalım' dedi, oturdum, işte normal 'nasıl gidiyor çalışmalar,*

ne yapıyorsun?’ falan filan arkasından dedi ki ‘biliyor musun’ dedi, ‘Ayşen Hanım aradı, senin vakfa geçmeni düşünüyorlarmış, bana da sorarak bunu yapmak istedi.’ Bu çok bence inanılmaz zarif bir davranış! Yani biz o ara görüşmeleri yapmaya başlamıştık ama Ayşen Hanım’ın Hamdi Bey’e bunu sorarak “sizin bünyenizde görev yapan öğretmenlerden birini vakıfta başlatmak istiyoruz, ne dersiniz?” diye sorarak böyle bir diyaloga girmiş olması son derece hoştu, yani müthiş gururlandım! Onun arkasından da Hamdi Bey bana, “tabii ki karar ver ama burada kaldığında da pozisyonunu da düşünerek karar vermeni istiyorum,” dedi.

Gittikçe büyüyen AÇEV tek kata sığamaz oldu ve Kore Şehitleri’ndeki ofisin olduğu dairenin karşısındaki daire de kiralandı ve AÇEV artık bu iki dairede faaliyetlerini sürdürmeye devam etti. O zamanlar AÇEV’de Cuma “akşamüstü” geleneği vardı. Cuma akşamları yandaki Niza Palas Otel’inden gelen her türlü meşrubat ve hafif yiyeceklerle haftanın muhasebesinin yapıldığı sohbetler olurdu. Bu bir yandan da haftanın yorgunluğunu atmaktı. Hatta bu geleneği daha sonra Elmadağ’a taşındığımızda Divan Otel’inde devam ettirdik bir süre. Bu bir Vakıf faaliyeti değil orada çalışan bir avuç insanın kendisinin sürdürdüğü bir gelenektir.

AÇEP’teki çalışmalar

1995 yılında AÇEP sahadan gelen geri bildirimlerle revizyon aşamasında. Bu revizyon çerçevesinde eskiden bir yayınevine ait olan hikaye kitapları da değişiyor. Kitapların yazarı eski kitaplarda olduğu gibi gene çok değerli insan ve çocuk kitapları yazarı Gülçin Alpöge. Ancak, artık kitaplar AÇEV’e ait. Hiç bir yayınevi aracılığı ile basılmıyor ve piyasada satılmıyor. Gerek kitapların gerekse ZEP’in çalışma formlarının matbaada basımı ve onların ilk provalarının okunması düzelmesi de ayrı bir süreç. İletişim bölümü daha çok yeni olduğu için bütün bu işleri AÇEP’te çalışanlar yapıyor. Zaman zaman ilk baskıları ben de dahil uzun uzun okuduğumuzu hatırlıyorum. Şu anda ise bu işi yürüten o kadar profesyonel bir ekip var ki. Hey gidi günler hey. O zamanki amatörlik mü şu andaki profesyonellik mi? Tabii ki profesyonellik ancak, amatör ruhu kaybetmeden. Peki o mümkün mü?

Değişen ve artık yaygın biçimde uygulanan AÇEV’in değerlendirme araştırması için hazırlıklar 1995 yılında başlıyor ve bu araştırma için AÇEV’e Bilge Topaç alınıyor. Kendisinin alınması ile AÇEV’deki araştırma biriminin de temeli atılıyor. Birim 1996’da kuruluyor. Şu anda “araştırma birimi” artık AÇEV’de yok. Dışarıya ihale edilen araştırmalar tercih olununca bu birim kapandı. Değerlendirme araştırması için Van Leer Vakfı’ndan finansman desteği alınıyor ve iki senelik araştırma benim proje koordinatörlüğümde başlıyor.

İYOP’teki çalışmalar

İYOP ilk öğretmen seminerini Ekim 1995 yılında ikincisini de aynı yılın Aralık ayında yapıyor. Uygulamaları o zamanki adı ile Finans Vakfı şu andaki adı ile Hüsnü M. Özyeğin Vakfı destekliyor. İYOP’ta da öğretmenler gözlem yolu ile takip ediliyorlar. İYOP’un öğretmen-

Elmadağ ofiste bir yılbaşı kutlaması

Elmadağ ofiste çalışanlar birarada

leri gönüllülerden oluşuyor. Projeler Yöneticisi Hilal Kuşçul gönüllülerle çalışmaya başladıklarında *“bu tür bir çalışmanın gönüllülerle yapılamayacağına dair bir inanç vardı. Fakat ilk senelerimiz, hem sayısal olarak çok iyi geçti, hem de gelen grup çok iyi bir gruptu. Çok keyif verici, çok tatmin edici bir deneyimdi, onu hatırlıyorum”* diyor.

MEB topluluğuna ilk tanıtım

AÇEV, Milli Eğitim Bakanlığı ile ilk önemli toplantısını İstanbul Divan Oteli'nde yapıyor. 1–2 Temmuz 1995. Toplantıya o zamanın müsteşarı Bener Cordan, müsteşar yardımcıları, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü, HEM başkanları ve HEM müdürleri katılıyor. MEB içinde AÇEV'in geniş çaplı ilk tanınması bu toplantı ile oluyor. Bener Cordan toplantıda STK'ların MEB içindeki önemini ve rolünün altını kuvvetle çiziyor. Bu konuşma hepimize güç veriyor. Bu toplantıyı Kasım ayında Ankara'daki ikinci toplantı takip ediyor. Amaç, AÇEV'i MEB'in Halk Eğitim camiasına tanıştırmak.

İletişim çalışmaları

AÇEV'de iki program biriminin yanında İletişim Birimi de yavaş yavaş faaliyetlerine başladı. Bu faaliyetlerden en önemlisi vakfın amblemini değiştirmek oldu. Bir ajansla anlaşıldı. Ajans farklı amblem olasılıkları sundu ve demokratik biçimde Kore Şehitleri'ndeki ofisin toplantı odasında eşit oy hakkı ile bir seçim yapıldı.

Bu arada AÇEV programlarının tanıtımı için yoğun bir iletişim çalışmaları içinde. Aynı zamanlarda 19-20 Ekim 1995 tarihlerinde ilk önemli bilimsel toplantısını düzenlemeye karar veriyor ve gerçekleştiriyor. Toplantının başlığı “Erken Çocukluk Eğitiminin Önemi”. Konuşmacılar Türkiye'de ve dünyada alanın en önde gelen kişileri. Toplantı yazılı ve sözlü basında çok önemli bir yer kapsıyor. AÇEV ilk defa geniş biçimde medyada önemli bir bilimsel toplantı ile yer alıyor. Bu toplantıda gösterilmek için de AÇEV'in ilk tanıtım filmi yapılıyor. Toplantının sunumları daha sonra “Erken Çocukluk Eğitiminin Önemi” başlığı altında İngilizce ve Türkçe kitap olarak basılıyor ve dağıtılıyor.

İlk yurt dışı atılımı

AÇEV'in ilk yurt dışı atılımı da 1995 yılında oluyor. Hollanda'nın Averroes Vakfı'ndan AÇEV'in bir bölümü olan Anne Destek Programı'nı Hollanda'daki Türk işçilerine uygulamak için AÇEV'e bir talep geliyor. İlk ben, daha sonra Alev Özmen giderek oradaki öğretmen adaylarını eğitiyoruz. Program 1996 yılında Hollanda'da uygulanmaya başlıyor. Eski Eğitim Danışmanı Alev Özmen'in Hollanda'daki eğittiği öğretmen adaylarından biri ile daha sonraları yaşadığı önemli bir anısı var: *“Hollanda'ya gittikten bir sene sonra Konyalı iki öğretmen adayı yanlarına iki tane de Hollandalı katmışlar bunlar hayatlarında kocalarından ayrı hiçbir yere gitmemişler. Çocuk doğurmuş kadın, çocuğu da Hollanda'da bırakmış kayınvalidesine ve*

Hollandalıları da almışlar, İstanbul'a geldiler. Bizi aradılar, beni aradılar biz AÇEV'e gelmek istiyoruz toplantılara katılmak istiyoruz diye. Siz nasıl geldiniz buraya dedim. Siz bize demediniz mi, dedi ayaklarınızın üstünde durun diye, kadın isterse her şeyi yapar diye? O kadın programında söylediklerimi kadın bana tekrar etti. Çocuğunu da bırakmış kocasını da ikna etmiş, arkadaşlarını da almış Hollanda'dan kadın geldi. Hollandalı arkadaşları ile Konya'ya gitti. Bu kadın bana diyor ki, siz bana söylediniz bunu yapabilirsiniz diye ve ben de geldim diyor.” Eski Eğitim Danışmanı Alev Özmen devam ediyor ve “Bu nasıl bir iştir?” diye soruyor. İşte bu AÇEV'in sihiri.

Kurulma dönemi sonunda sayılar ve mekan değişimi

1995 yılının sonuna gelindiğinde AÇEV, MEB'le 11 ilde 6.772 anne-çocuk ikilisine SHÇEK'le ise 14 ilde 722 anne-çocuk ikilisine ulaşmış durumda. Toplam 25 ilde uygulanıyor olarak görülmesine rağmen beş il ortak. İYOP ise iki ilde 470 okumaz-yazmaza ulaşmış durumda. AÇEV artık 1995 yılının Kasım ayında Elmadağ'a taşınmıştır.

Hollanda

Belçika

AÇEP yurtdışı uygulama görüntüleri

Sevda Bekman ve Kadir Akbulut Baba Destek Programı (BADEP)'ni geliştirme toplantılarından birinde; 1996

BADEP sertifika töreni, 2004

GELİŞME (1996–2002)

Gelişme sürecinin ilk yıllarında AÇEV kurum olarak “kendini bulma” çabası içinde. Bu durum 2000 yılına kadar devam ediyor. 2000 yılından itibaren AÇEV özellikle idari yapısında dinginliği elde ediyor. Yaşananlar AÇEV’i zaman zaman zor şartlar altına soksa da farklı deneyimler elde edilmesine yardımcı oluyor. Belki bu süreçte AÇEV’in içinde inişler ve çıkışlar yaşanıyor ancak AÇEV sürekli gelişmeye devam ediyor.

Misyonun tanımlanması

AÇEV misyonunu, “gelişen bir toplum için eğitimin şart olduğu bilinciyle, uzmanlık alanları olan erken çocukluk ve yetişkin eğitimine, programları ve uygulamaları ile katkı sağlamak ve bu konuda ülke genelinde yaygın bir hizmet ağı oluşturmak” olarak tanımlıyor. Bu genel tanım içinde, AÇEV eğitimde fırsat eşitliği ilkesinin hayata geçirilmesine ve çocuk kadar, çocuğun yakın çevresinin de desteklenmesine ağırlık vermeyi hedef olarak belirterek genel çerçevesini de somutlaştırıyor. Bu misyonu da programları ve çeşitli faaliyetleri ile gerçekleştireceğini ve bir Sivil Toplum Kuruluşu olarak alternatif oluşturmayı amaçladığını vurguluyor. AÇEV misyonunu bu şekilde tanımlıyor da acaba AÇEV’in misyonunu farklı kişiler nasıl tanımlıyor? Vakıf Başkan Yardımcısı Çiğdem Kağıtçıbaşı AÇEV’in misyonunu anlatırken *“İnsan kapasitesini arttıran işler yapan bir kurum. Bunu çok geniş olarak söylüyorum. Yani çocuğun kapasitesini, kadının kapasitesini, insan kapasitesini... Kapasite artırıcı, toplumu geliştirici bir rol oynuyor diye düşünüyorum. Zaten eğitim de budur”* diyor. AÇEV’in misyonu ile ilgili Ankara Temsilcisi Seda Yılmaz İnal *“Bence bir şeyleri yaratıp, oluşturup, yapılabiliğini göstermek diye düşünüyorum. Yani teori ile pratiği sahiden birleştirebileceğinin iyi bir örneği”* diyor. Eğitim Danışmanı Güneş Çakır ise *“Eğitimde çok yenilik yapan bir kurum”* olarak açıklıyor. Projeler Koordinatörü Hilal Kuşcul *“Eğitim programları geliştirerek, insanların bir şekilde hayatlarını, hayat standartlarını, yaşam kalitelerini artırmak”* olarak belirtiyor. AÇEV’in misyonunun ne olduğunu EÇE Eğitim Sorumlusu Ayşe Özdemir’in bir anısı bence çok güzel cevaplıyor: *“Güney Doğu Anadolu (GDA) Projesine başlamadan ihtiyaç saptaması çalışmaları için, sizinle (Sevda Bekman) ve Nur Sucuka Çorapçı ile birlikte Diyarbakır’da okullarda annelerle toplantılar yapıyorduk. İşte onlardan ilki, Mardinkapı - Süleyman Nazif İlköğretim Okulu’nda yaptığımız toplantıya 50–60 kadar anne gelmişti. Hep birlikte annelerle sohbet ettik, ben sohbetimizde kadın sağlığı ile ilgili konulara da değinmiştim. Bu sohbetin sonunda eteğinden iki çocuğun tuttuğu, kucaklarında bir çocuk olan hamile bir kadın, bütün annelerin gitmesini, salonun tamamıyla boşalmasını sessizce bekledi sonra yanıma geldi. ‘Hemşire Hanım size bir şey sormak istiyorum. Benim 5 tane kızım var. Hamileyim, kayıncıdem de beyim de bu çocuk erkek olmazsa beni gönderecekler, çok zor durumdayım. Derler ki İstanbul’daki doktorlar erkek doğurtuyormuş, böyle bir şey var mı?’ dedi. Ben de ‘böyle*

bir şey yok' dedim. "Olsaydı bilirdin değil mi?" dedi. 'Bilirdim' dedim. "Peki" dedi ve başka hiç birşey sormadan başı önünde, sessizce, salondan çıkıp gitti. Bu anneye yaptığım sohbeti hiç unutmamıştım, annenin tamamıyla hayallerini yıkıyordum. Halbuki o belki de doğuracağı çocuk yine kız olsa da birgün erkek doğurturan bir doktor bulana kadar umudunu koruyacaktı. Fakat daha sonra olabilecek en güzel şey oldu. Sonraki aylarda, bu okulda Program başladıktan sonra Anne Destek Programı'na gözlem ziyaretine gittiğim bir gün konu anlatımından sonra bir anne yanıma yaklaştı, 'ben sizi tanıyorum, buraya daha önce de gelmişsiniz, bir daha geleceğinizi hiç tahmin etmiyordum, Allah sizden razı olsun, benim yine kızım oldu ama büyük kızımı da buraya verdim, onlar bizim gibi olmasınlar, okusunlar diye' dedi. İşte AÇEV bence bunu yapıyor. Yapmayı vadettiği her şeyi yapıyor, umut veriyor ama bu umudun da gerçekleşmesi için çalışıyor. Cılız, yeterince gelişmemiş, sokaklardaki çöplerden kendilerine oyuncak yapan çocuklar, her yıl doğum yaptıktan evlendikten sonra bir daha hiç adet görmeyen, hep çaresiz bakan, doğurduğu çocuklar sanki kendisinin değilmişçesine onlara ilgisini kaybeden kadınlar ve hayat şartlarının her geçen gün biraz daha yorduğu babaların hayatlarına dokunuyoruz, bir çentik atıyoruz bence" diyerek AÇEV'in misyonunu dile getiriyor.

Misyonun uygulamaya dönüşmesindeki felsefe

Bu dönemde AÇEV misyonunda da belirttiği gibi daha çok programları ile faaliyet gösteren bir kurum özelliğini sürdürüyor. Türkiye'deki STK'lara bakıldığında AÇEV kadar program odaklı çalışan bir STK daha yok. AÇEV hedef kitesindeki ihtiyacı araştırmalarla saptıyor, bu ihtiyaca cevap verecek programları geliştiriyor, uyguluyor ve değerlendiriyor. Değerlendirmeler hem programların etkinliğini araştırmak hem de elde edilen bulgularla programları amaca daha uygun bir biçime getirmek için kullanılıyor. AÇEV'in programlarının tümü "müdahale" programları. Müdahale programlarının amacı hedef kitlenin yaşamındaki risk faktörlerini azaltmak ve destek faktörlerini attırmaktır. Hedef kitlede bunu gerçekleştirdiğimizde insanların hayatlarını örselenmeden dayanırlılığa doğru değiştirmiş oluruz. AÇEV özellikle sosyal ve ekonomik şartlar açısından olumsuz koşullarda yaşayan okul öncesi yaşlardaki çocukları hedefler ve yaşamlarındaki risk faktörlerini azaltmak amacı ile onların tüm gelişimlerini destekleyerek yaşamlarındaki örselenme ile dayanırlılık arasındaki dengeyi dayanırlılığa doğru kaydırmayı amaçlar. Aynı zamanda çocuğun yakın çevresini de (anne-baba) bu dengeyi sağlamada en etkin kurum olduğu için destekler. Böylece hem çocukta hem de ailedeki risk faktörlerini azaltıp destekleyici faktörleri çoğaltır. İYOP'ta okumaz yazmazlara okuma-yazma öğretmek kişilerin yaşamlarındaki destekleyici faktörleri yaratır. Müdahale programları ile artırılan destekleyici faktörlerin risk faktörleri üstündeki "etki" biçimleri çeşitlidir. Etki biçimi ne olursa olsun her artan destekleyici faktör dengenin olumlu yöne kaymasına neden olur. Müdahale programları sadece hedef kitleyi değil hedef kitlenin

doğrudan ya da dolaylı olarak etkileşim içinde olduğu çevreleri de amaçlamalıdır. Çocukların gittiği okullar, ailelerin çalıştığı iş yerleri, ülkedeki farklı politikalar ve bu politikaları gerçekleştiren kişiler. İlerleyen yıllarda AÇEV'in program ve faaliyetlerinin çocuk ve aile dışında kalan diğer çevreleri de hedeflediğini görmek mümkün olacaktır.

AÇEV misyonunu yerine getirebiliyor mu?

AÇEV bu misyon ile kurulan bir STK. Ancak yıllar sonra bir değerlendirme yaptığımızda acaba AÇEV misyonunu yerine getiren bir STK mı? Bu soruya farklı kimliklere sahip kişilerin ne dediğine bir bakalım. İlk görüş bir akademisyen olarak Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Ayhan Aksu Koç'un görüşü *"Şimdi bu kuruluşun adı nedir? Anne Çocuk Eğitim Vakfı; annenin ve çocuğun eğitimini birlikte düşünüp bir misyon olarak kabul ettiğini düşünüyorum. Bilimsel çalışmaların gösterdiği yönler ışığında bunlar pratiğe dönüştürüldü. Pratiğe dönüştürülenler üzerinde dönem dönem araştırmalar yapıldı. Uygulamalar devamlı bir gözlem ve takip altında oldu. Gözlem ve o gözlemin gösterdiği yönde gerekli değişimleri yapma çabası içinde olundu."* Toplumda farklı bir alanı temsil eden Toplum Gönüllüleri Vakfı Başkanı İbrahim Betil de *"AÇEV'in başarısı kendi odaklandığı alanda söz sahibi olabilmesi, saygınlık kazanabilmesi ve bu alanın, yani okul öncesi çocuk eğitimi ve anne eğitimi konusunda referans, önemli bir referans noktası haline gelebilmiş olmasıdır. Bunu bir sivil toplum kuruluşu olarak başarabilmiş olması, kendi konusuna ağırlıklı olarak odaklanmış olmasından kaynaklanıyor diye düşünüyorum."* diyerek bir STK'cı olarak AÇEV'in misyonunu ne denli yerine getirdiğine dair görüşünü belirtmiş. Devlet sektöründen zamanın Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü Esat Sağcan da, *"AÇEV Türkiye'deki eğitim amaçlı vakıfların içerisinde, bu güne kadar en başarılı performans sergileyen bir vakıftır. AÇEV sivil toplum örgütü olarak Türkiye'nin üzerinde 90'lı yıllarda, 93'te ortaya çıkmış; fakat o günden bu güne kadar gerçek manada etkin bir çalışma yaparak sesini duyurabilmiş ender vakıflardandır."* diyor. Bir diğer STK'cı ve toplumda önemli bir rolü olan Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Başkanı Türkan Saylan, AÇEV için *"Onlar gerçekten hakiki profesyonellerle çalışıyorlar ve çok ilginç bir model oluştu Türkiye için, belki biraz daha batılı bir model oluştu; onlar genellikle belli projeleri yürütüyorlar ve o projelerden sapmıyorlar, öyle fazla değişik projelere girmeden hedefe yönelik projeler yapıyorlar ve yaptıkları projelerde de ortaya koydukları projenin tanıtımını yapıyorlar, ondan sonra uygulamasını yapıyorlar ve insanlarda kamuoyu oluşturmaya çalışıyorlar."* diyor.

Gelişme sürecini kuş bakışı incelediğimizde AÇEV mevcut programları (AÇEP ve İYOP) için aslında birbirinden çok farklı olmayan bir yapı oluşturuyor. Aynı zamanda OVÇEP ve BADEP gibi temel iki program daha geliştiriyor. AÇEV'in yurt dışı uygulamaları artarak devam ediyor. AÇEV'de bilimsellik sadece programların geliştirilmesi ile kısıtlı kalmıyor. Bu dönemde AÇEP farklı üniversitelerde ders olarak okutuluyor ve AÇEV'in programları bilimsel araştırmalarla takip ediliyor ve ulusal ve uluslararası konferanslarda sunuluyor.

1996: Gelişme döneminin ilk yılı ve yeni bir program daha

Bu yılın en önemli faaliyeti Baba Destek Programı'nın (BADEP) geliştirilmesi oluyor. AÇEP'e devam eden anneler sürekli olarak AÇEP'ten çok etkilendiklerini ve burada öğrendiklerini evde uyguladıklarını, ancak eşleri için de böyle bir programa ihtiyaç duyduklarını dile getiriyorlardı. AÇEV'in ilkin talebi değerlendirip değerlendirmeme kararı daha sonrada gelişme aşamasında bu programın vakıf içinde kabulü zaman aldı. AÇEP ister yurt dışında ister yurt içinde anlatılsın hep aynı soru ile karşılaşılıyordu. *"Pekii babalara ne oluyor?"* İşte hem annelerden gelen talepler hem de bu sorular bize ailede önemli bir kişiyi dışarda bıraktığımız olgusunu gösterdi. Babalar AÇEP formatı içine giremezdi. AÇEP uzun ve yoğun bir programdı. Zaten hem anneleri hem de babaları aynı program altında toplamak bizim için geçersiz bir formattı. Bunun için farklı seçenekler düşünölmeye başlandı. Burada yeni bir program Baba Eğitim Programı gündeme geldi. Bu programın geliştirilmesine destek olacak bir kişi arayışı içinde AÇEP birimine 1995'de katılan Banu Vardar, Kadir Akbulut'u önerdi. Kadir Akbulut uzman danışmandı ve o zaman Darüşşafaka'da "danışman" olarak çalışılıyordu. Kadir Akbulut'un da aramıza girmesi ile Nur Sucuka Çorapçı, Banu Vardar ve ben Cuma günleri AÇEV'de buluşarak yavaş yavaş programı oluşturma çalışmalarına başladık. Zaman zaman AÇEV dışındaki uzmanları da Kadir Özer ve Oya Güngörmüş Özkardeş gibi aramıza davet ederek fikirlerini aldık. Tabii zaman zaman Çiğdem Kağıtçıbaşı'da bu toplantılara katılıyordu. İlerledikçe çalışmalarımızı AÇEV'de daha geniş gruplarla da paylaştık. Doğrusunu söylemek gerekirse ilk başlarda Baba Eğitim Programı'na herkesin sıcak baktığını söyleyemeyeceğim. AÇEP'le zaten aile eğitimi yaptığımızı ata erkil bir toplumda baba eğitiminin çok da kabul görmeyeceğini söyleyenler arasında AÇEV'e yön veren kişiler dahi vardı. Şu anda özellikle yurt dışından gelen konuklarımızın ve AÇEV yurt dışında anlatıldığında en dikkat çeken program Baba Destek Programı nam-ı diğer BADEP oluyor. Galiba AÇEV bir ilke daha imza atmış oluyordu. Gelişme aşamasını bakın eski BADEP koordinatörü Kadir Akbulut nasıl anlatıyor: *"Cuma günkü toplantılarda karar veriyorduk, bunu kaleme alan Banu ve Nur oluyordu. Onların daha çok katkısı vardır ben zaman zaman bazı şeyler yazsam da. Sevda Hanım (Sevda Bekman), tüm materyali baştan sona tek tek inceleyen odur. Daha sonra tekrar tartışılıyordu. Modül haline getirilmesi gene Nur (Nur Sucuka Çorapçı) ve Banu (Banu Vardar) tarafından yapılıyordu."* Anne Destek Programı (ADP) BADEP'e tabii ki temel oluşturdu. Özellikle de gelişim ve disiplin konuları ADP'den esinlenerek hazırlandı. Kadir Akbulut'un en önemli katkısı da "iletişim" konularındaydı. Her hafta yapılan toplantılarda programın konuların içeriği tartışılıyor ve yazımı Nur Sucuka Çorapçı ve Banu Vardar yapıyorlardı. Kadir Akbulut da yazıma zaman zaman katılıyordu. Burada benim görevim yazılanları Kadir Akbulut'un anlatımı ile "kıpkırmızı" yapıp geri vermektir. Bu süreci bir de Eski BADEP Koordinatörü Kadir Akbulut'tan dinleyelim *"Banu ve Nur'un en büyük katkısı AÇEP'ten o birikimi yansıtmışlardır. Ben belki AÇEP'te olmayan ağırlıklı olarak iletişim*

konusunda daha çok katkı olmuş olabilir. İkinci bir katkı olarak o dönemde psiko-drama eğitimimi devam ettiriyordum ve dolayısıyla çeşitli oyunlar, faaliyetler ekledik BADEP'e. Sevda Hanım da bence bu sürecin aslında kaptanlığını yapmıştır, bol bol kırmızılarla çizip çizip."

Toplam beş haftalık bir program hazırlandı. İlk pilot çalışma Kağıthane ve Bostancı'da yapıldı. O kadar "el yordamı" ile ilerliyorduk ki. Grup liderinin cinsiyetine bile yaşayarak karar verdik. Kağıthane grubunu Tomris Sükan, Bostancı grubunu da Kadir Akbulut yönetti. Erkek grup lideri olan grup daha kalabalık oldu ve sayı devam etti. O zaman grup lideri erkek olacaktı. Bostancı grubuna ben, Banu Vardar ve Nur Sucuka Çorapçı sıra ile gözleme gittik. Kadir Akbulut çok iyi bir grup lideriydi. Grup iyi gidiyordu. Galiba doğru yoldaydık. Bu mutluluğu Kadir Akbulut'u gözleme gittikten sonra onunla Bostancı tren istasyonunun arkasındaki kahvede çay içerken hissettiğimi çok iyi hatırlıyorum. Bu çok hoş bir duyguydu. Başarmıştık. Yolun başındaydık ancak iyi yoldaydık. Uygulamalar sonucu beş haftalık programın oniki hafta olarak genişletilmesine karar verildi. Bu program nasıl yaygınlaşacak ve toplumun hizmetine sunulacaktı. İlk pilot çalışmadan sonra bu konulara değilinildi. Erkeklerin yoğun olduğu yerler iş yerleriydi. İş yerlerinde tek tek işverenle temas yerine sendikalarla işbirliği yapma fikri anlamlı geldi. İşte bundan sonra bir arayış süreci başladı. Türk-İş'in farklı alt sendikaları ile temaslar kuruldu. Sendikalar her ne kadar bu programı etkili bir program olarak kabul etseler de çalışmalarında bu tür bir eğitim programı öncelikleri içinde değildi. Bu yılın sonunda Paşabahçe Şişe Cam Fabrikasında Kristal İş'le birlikte BADEP kursu başlamasına karar verildi. BADEP'in daha sonraki gelişmelerini tabii kapsayacağım. Ancak, Eski BADEP Koordinatörü Kadir Akbulut'un BADEP'in yol alması ile ilgili görüşlerine burada yer vermek istiyorum. *"Fikirler çıktığında (mesela diyelim ki bir toplantıda ceza evlerinde erkeklere BADEP uygulamak) Ayşen Hanım'ın müthiş heyecanlandığını bunu mutlaka yapalım dediğini hatırlıyorum. Mesela BADEP'le ilgili her bir proje fikir ürettiğimiz zaman Ayşen Hanım'ın (Ayşen Özyeğin) bunu koşulsuz desteklediğini hatırlıyorum. Hatta şöyle şeyler dediğini hatırlıyorum "bunu yapın neyse maddi desteği ben karşılayacağım." Bunlar beni çok motive ediyordu çok heyecanlandırıyordu. Bence Ayşen Hanım'ın o desteği çok önemliydi. Sevda Hanım'ın programda çok büyük emeği vardır. Aslında programın program olmasını sağlayan kişi de Sevda Hanım'dır diye düşünüyorum. Yani bizler sürecin parçaları olduk ama asıl..."*

AÇEP'teki çalışmalar

AÇEP, bu yılda da MEB, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğu ve SHÇEK işbirliği içinde toplam 23 ilde yaygınlaşmaya devam ediyor. Bu illerin dokuzunda ise iki kurum aynı şehirde ancak kendi bünyelerinde çalışmalarını devam ettiriyor. AÇEP'te eğitim seminerlerinin ayrı bir önemi var. Bunların ön hazırlığı, seminerin yapılması ve bittikten sonra değerlendirilmesi değişmeyen bir süreç. Bu süreç emeği yoğun bir çalışma gerektiriyor.

Seminerler daima İstanbul dışında oluyor. Seminer öncesi yoğun bir trafik yaşanıyor. Kolilerin yapılması, malzemelerin hazırlanması görev dağılımı, ön çalışmalar... Seminerlerde en önemli görev "hanımlarda." Eski Eğitim Danışmanı Sezen Malta genel havayı şöyle anlatıyor: "Seminerlerde hiç değişmeyen kural ilk gün öğretmenler gelirler "ay bütün gün mü çalışacağız, biz seminerlerde yarım gün çalışır yarım gün gezeriz" derlerdi. Bu seminerin öyle olmadığını anladıklarında, ilk gün böyle bir öfke olurdu, ikinci gün biraz daha kabullenmeye başlamak ve programa ısınmaya başlamak, haftanın sonunda herkes bu programa hazır hale gelirdi. Yani sanki böyle bir sihirli değnek ona biz bile hayret ederdik. Nasıl bu insanlar bu kadar çabuk değişebiliyordu. Fakat biz o kadar içtendik ki o kadar canı gönülden çalışıyorduk ve inanıyorduk ki programa onlarda otomatik bir şey, bir daha seminere geldiklerinde hiç öyle yarım gün beklentileri yoktu, daha güzel çalışırlardı. Ben tabii bizim inancımızın ve davranışımızın çok etkili olduğunu düşünüyorum." Eğitim Danışmanı Güneş Çakır da seminerle ilgili "Öğretmen yetiştirmemiz çok önemliydi. O seminerleri sürükledik, yani hepimiz sürükledik, beşimiz de, altımız da." diyor. Seminerlerle ilgili AÇEP'te öğretmen olarak başlayan daha sonra emekli olduktan sonra eğitici eğitimine destek olan Muazzez Olcay seminerler ile ilgili fikrini şöyle dile getiriyor: "Bilmiyorum çok farklıydı seminerler, bizim daha önceki seminerlerimiz, seminer olsun diye yapılır. Bakanlıktan yazı gelir, hiç bir anlamı yoktur bir odaya işte kapanırsınız herkes bir şey yapar, yani seminer deyince benim aklıma o geliyordu, çok boş şeyler. Ama bu seminerler hiç öyle değil, çok son derece bilimsel, her bakımdan doyurucu, çok zevk alarak geliyordum. Ben bir de eve gelince eşimle çok paylaşıyordum seminerde aldıklarımızı, eşim de dinliyordu." Eski Güney Doğu Anadolu Bölgesi Sorumlusu Serpil Akkaya'nın kendi seminer anısı galiba yukarıda tüm söylenenleri özetliyor. Gelin kulak verelim "Ben ilk başladım 97 yılında. O yıl Antalya'da seminerdeyiz. Fakat şimdi Milli Eğitim seminer yapar, Halk Eğitim seminer yapar, bu seminerde bir iki saat ders görürsün, ondan sonrada çıkar gezersin gibi. Milli Eğitim camiasının içinde de ben bunu böyle gördüm. Biz Antalya'ya gittik benim ilk seminerim, seminere giriyoruz, saat sekizden akşam altıya kadar seminerdesin, durmadan, ilk AÇEP seminerim konu dinliyoruz. İşte ZEP nasıl yapılır onu izliyoruz. Yani çok acayip yoğun bir çalışma. Seminerden sonra çıkıyoruz bir yemek yiyoruz, yarım saat dinlenme bu sefer o günkü toplantının özeti. Yarınki yapılacaklar, yatağa giriş saat on bir ve artık yani bunalmamak elde değil. O kadar bunalmışım ki kafam da çok karışık, oğlum da üniversite sınavına Pazar günü girecek. Ben eşime telefon açtım, bana dedim uçak biletimi yolla ben oğlumun sınavına geliyorum. Bunu da bahane edip kaçacağım, Antalya'ya geri dönmeyeceğim. Çünkü çok sıkıldım seminerde, bir de kafam da karışık Bölge Sorumlusu olarak Elazığ'a gideceğim, Diyarbakır'a gideceğim, İstanbul'a gideceğim tek başına... Daha şimdiye kadar bunları hiç yapmamışım ve çevremde de işte kocam beni bırakmaz diyen bir kesim var. Cumartesi günü Antep'e gitmeden önce, AÇEV'in bana verdiği dokümanların hepsini topladım eşyalarımı da aldım çıkacağım. Çıktım ki vedalaşayım diye arkadaşlarla işte

gidip geleceğim diye. Otelin koridorunda Suzan Hanım (Suzan Özkök) karşıma çıktı, 'ne o Serpil Hanım, gidiyor musun?' dedi, 'evet' dedim. 'Sanki,' dedi 'gidip de gelmeyecekmişsin gibi bir izlenim var bende' dedi. Yüzümden bunu okumuş. Şöyle dondum, düşündüm, 'yook' dedim, 'geleceğim' dedim. İki gün kaldım Pazartesi günü akşam, sınavdan sonra geri döndüm Antalya'ya." Serpil Akkaya daha sonra AÇEV'le tam yedi yıl çalıştı.

AÇEV'in MEB tarafından kabulündeki zorluklar

AÇEV'in yaygınlaşmasının ilk yıllarında gerek katılımcılar gerekse MEB camiası bu programa bir müddet kuşku ile baktılar. Haklı da idiler. Birden bire hiç alışmadıkları türde bir program ortaya çıkıyor. Bir de uygulanmasında kendileri ile işbirliği yapan bir Vakıf var. Nedir bu AÇEV? Neden onların görevini paylaşmaktadır? Bu programın ne faydası olacaktır? Bu kuşkuları gidermek AÇEV çalışanlarının büyük bir zamanını aldı.

O zamanlarda Orta Anadolu temsilcimiz sonra AÇEV Ankara Temsilcisi olan Seda Yılmaz İnal bakın o günleri nasıl anlatıyor: *"Çalışma formları, kitaplar ücretsiz olarak katılanlara dağıtılıyor. Katılımcılar 'hiç para vermiyoruz üstelik de iyi hazırlanmış kaliteli kitaplar veriyorlar, bunlardan da hiç para almıyorlar' bunlar nasıl parasız diye kuşku ile bakıyorlardı. Hatta şimdi böyle deniyor sonradan isterler görüşü hakimdi. Ama daha sonra söylediklerimizi yaptığımızı da gördüler ve güvenlerini kazandık." İlk yıllardaki uygulamalarda her kesime AÇEV'i kabul ettirme çabasının ağır bastığına güzel bir örnek de eski Ege Bölgesi Sorumlusu Berin Aslan'dan geliyor. "Baştan Halk Eğitim Merkezi müdürlerinin bize tavrı vardı uçakla geliyorlar gidiyorlar hani işte böyle canı sıkılan sosyetik hanımlar geliyor ve kendi öğretmenlerine iş yükleyip gidiyorlar olarak görüyorlardı. Bir gün Akhisar'a gittim AÇEV öğretmene destek vermeye. HEM müdürü ben döndükten sonra arkamdan demiş ki öğretmene, geldi sana işi yükledi, kendisi uçağa bindi gitti İzmir'e. Akhisar'dan İzmir'e uçakla nasıl gidiliyorsa..."*

AÇEV'in kullanım hakkının MEB'e verilmesi

Dünya Bankası-MEB anlaşması çerçevesinde AÇEV ikinci bölümde MEB Geliştirme Projesinin içinde yer almaktadır. Yeni anlaşma 1 Ocak 1996–30 Haziran 1999 tarihlerini kapsar. Yeni anlaşma dönemi geldiğinde zamanın Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü Esat Sağcan anlaşma şartı olarak AÇEV'in "telif haklarının MEB'e devredilmesini ön koşul olarak koyar. Bu haberi Ayşen Özyeğin, Çiğdem Kağıtçıbaşı ve bana ilk olarak gene AÇEV'in kurulmasına neden olan kararın alındığı Ayşen Özyeğin'in evinde açıklar. Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü Esat Sağcan *"bu anlaşma ancak AÇEV'in hakkını MEB'e devrederseniz imzalanır"* demiştir. 1982–1996... Koca 14 yıl her aşamasında büyük emeğiniz olan yoktan var edilen, Türkiye genelinde uygulanan bu programın tüm haklarından vazgeçmek. Bu kolay mıdır? Şahsen ben iki akşam uyumadığımı hatırlıyorum. Ancak, bu hakkı vermezseniz de

program yaygınlaşamayacak ve en önemlisi hakikatten bu tür programlara ihtiyaç duyan kesim yararlanamayacaktır. Ne zor bir karardır. Programı kucağında bulanlar bu hakkı vermeyi çok da önemli bulmamaktadır. Haklıdırlar da. Aramızda telif hakkını kullanma hakkına çevirme ve MEB'e bunu önerme kararı alındı. Vakıf başkanı Ayşen Özyeğin'in kişisel özelliklerinden kaynaklanan tarzı bunu MEB camiasında telif haklarından kullanım haklarına çevirtti desem hiç de abartmış olmam. Zaten Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü Esat Sağcan'ın AÇEV'i anlattığı şu cümleler benim yorumumu ne güzel yansıtıyor. *“AÇEV iletişimini başarılı götürmekle neticede kendi başarısını sağlamıştır. İletişimini iyi götürmekle başarıya ulaşmıştır. İnsanlar karşılıklı görüşerek, konuşarak anlaşırlar. Bir sorun çıktığında en başındaki kişi Ayşen Hanım o iyi niyetiyle, güzel iletişimiyle gelmiştir birleriyle konuşarak problemler çözülmüştür.”*

İYOP'taki çalışmalar

İYOP İstanbul ve Mersin illerinde uygulanmaktadır. Aslında AÇEV'in MEB tarafından kabul edilmesinde yaşanan zorluklar İYOP için de geçerliydi. Bu yıllarda yaşanan zorlukları Projeler Yöneticisi ve eski İYOP koordinatörü Hilal Kuşcul şunları söyleyerek dile getiriyor: *“Yıl 1995 ya da 1996, İYOP ilklerinden birini yaşamakta. Yaygınlaşma konusundaki zorlukları aşabilmek için İstanbul'daki tüm Halk Eğitim Merkezi Müdürlerini bir toplantıya çağırıyoruz ve Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nden de Ömer Gülbay geliyor. Ayla Göksel ve ben toplantıya gidiyoruz. Ben İYOP'u prensiplerini ve etkinlik araştırmamızı anlatacağım. Ömer Gülbay da genel müdürlüğün bize verdiği desteği anlatacak. Aşağı yukarı 25–30 arası müdür orada. Çoğu bizim sistemimize karşı, bu da nereden çıktı diye olaya bakıyorlar. Ben anlatıyorum çeşitli sorular geliyor. Hepsini cevaplıyorum. Bilgi bazlı soruları cevaplamak mümkün ama inanışları ve önyargıları cevaplayabilmek, ikna etmek mümkün değil. Müdürlerden biri danışmanlarımızın Amerika'da olduğunu bildiğinden bu kopya bir programdır diye bir çıkış yaptı. Normal şartlarda bu beni çok öfkeli edecekti bir çıkış olmasına karşın orada onun endişesini anladığımı, ancak bunun kopya olmadığını, özgün olduğunu çeşitli örnekler vererek anlattım. Eğer uygulama imkanı verilerse sonuçlarını göreceklelerini hiç beklenmeyecek bir sakinlikte anlattım. Sanırım, bu cevap toplantılarının ve sorularının dönüm noktası oldu. Çay, kahve arasında bu müdür bey yanıma geldi ve özür diledi... Başka bir şey kastettiğini söyledi... Daha sonraki yıllarda da emekli olana kadar İYOP'a en büyük desteği veren müdürlerden oldu. İYOP için önemli bir adımdı, benim toplantı yönetimi becerilerim açısından da çok büyük bir adım attığım gündü o gün.”*

İYOP eğitici olarak en az lise mezunu olan gönüllüleri eğitiyor ve ilk kez bir STK tarafından hazırlanan ve uygulanan eğitim seminerine MEB resmi olarak izin veriyor. Bu şekilde AÇEV okutman eğitimi veren tek STK konumunda oluyor. İYOP gönüllülerle çalışan bir program. Dolayısı ile eğitici olmak için gönüllüler başvuruyor daha sonra gönüllüler eğitim

İYOP kurslarından görüntüler

seminerlerine katılıp sertifika alıyorlar. İYOP için de eğitim seminerleri ayrı bir önem taşıyor. İYOP'un bu yılda Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nden öğretici yetiştirmek için izin aldıktan sonra Kağıthane Halk Eğitim Merkezi'ndeki ilk eğitim seminerinin anısı İYOP ekibi için bambaşka. *"1996 yılının Eylül ayı büyük bir heyecanla seminer eğitim tasarımı üzerinde Meltem Cantürk, Fatma Zengin, Mahan Doğrusöz ve ben (Hilal Kuşçul) çalışıyoruz. Bu içeriğin ilk uygulaması. Aydın Durgunoğlu'da bizimle. Çok keyifli ve çok şey öğrendiğimiz bir seminer haline dönüşüyor. Sayısal yükler henüz ağırlaşmadığı için hakkını vere vere 4 başı mağmur bir eğitim. Çiğdem Kağıtçıbaşı'nı konuşmacı olarak davet ediyoruz. Eski öğretici ve öğrencilerimizden bir grup ziyarete geliyor. Yeni seminer katılımcıları onlara soru üstüne soru soruyorlar. 33 kişilik bir seminer sonunda sertifika törenine geldiğimizde bir de bakıyoruz ki, bizim hazırlığımıza alternatif katılımcıların hazırladığı başka bir tören var. Şiirler, şarkılar okunuyor, katılımcılardan bize çiçekler alınmış... Çok duygulu, hoşkulu ve bir o kadar da başarılı bir seminer gerçekleşiyor. Tüm endişe ve hazırlıklar sonucunu veriyor. Bu seminerden mezun olanlardan yedi kişi daha sonraki süreçte İYOP'un ilk danışmanlık ekibini oluşturuyorlar. Rezan Avunduk, Gülnur Dinçer, Nuray Turan, Zerrin Tutunan, Gülten Cantimur, Filiz İşmen, Filiz Duran... Bu ekip İYOP'un ilk kurumsal yapılanmasını da sağlıyor, 2000'e kadar birlikte çalışıyoruz... Sonra ekipte değişiklikler gerçekleşiyor ama ilk yapı o kadar güçlü kuruluyor ki diğer gelen İYOP danışman ekiplerinin çalışma standartlarına da yansıyor."* diyor Projeler Yöneticisi Hilal Kuşçul.

İYOP eski saha sorumlusu Nuray Turan eğitici eğitimi seminerleri ile ilgili görüşlerini *"Seminerler çok keyifli geçiyordu. Eğitici konumuna geldiğimde gelen öğretmenlerin tarzları, seviyeleri bazen bizi zorlayabiliyordu. Ben üniversite mezunu değilim karşınızdaki üniversite mezunu öğretmen olmak isteyen gönüllüler var. Onlar da zaten çok bocalarlardı kendileri üniversite mezunu. Hep sorarlardı siz nasıl eğitici/danışman oldunuz, nereden mezunsunuz diye bunlar açıkçası beni huzursuz ederdi."* diyor. Bu, aslında bir STK'da gönüllüler arasındaki eğitim düzeyindeki farklılığın getirdiği zorluklara iyi bir örnek.

İYOP'da eğitim seminerleri 2,5 haftalık oluyor. İYOP'un "saha sorumluları" adını verdiği bir ekibi var. Bu ekibin temel işlevi İYOP kurslarını kurmak için gerekli çalışmaları yapmak ve kurslara gözlem ziyaretleri yoluyla eğiticilere geribildirim ve destek sağlamaktır. Tecrübeli eğiticilere iki kez, yeni eğiticilere üç ila dört kez gözlem ziyaretine gidiliyor.

İYOP'ta önemli bir faaliyetin başlaması da gene bu yılda denk geliyor. Saha değerlendirme toplantıları. Saha Sorumlularının heyecanla ve büyük bir istekle bekledikleri toplantılar bunlar. Saha Sorumlusu Filiz İşmen bu toplantıları *"benim en çok hoşuma giden şey, AÇEV'de yaptığımız toplantılarımızdır. Yani, çalışmalarımızı, 15 günde bir filan değerlendirmek için biraraya geliriz arkadaşlarımızla. Orada, bizleri dinlemeleri, dertlerimizi dinlemeleri yani dertlerimiz dediğim, bazı şeyler oluyor sahada tabii, öğrencilerle oluyor, kurslarla oluyor, müdürlerle... o bizi dinlemeleri yani işte ne bileyim, hep birlikte çözüm üretiyoruz."*

Biz seviyorduk yani orada birarada olmayı zaten” diyerek anlatıyor. Eski Saha Sorumlusu Rezzan Avunduk da bu toplantıların önemini “Bu tip şeyleri de on günde bir, on beş günde bir Hilal Hanım (Hilal Kuşcul) başkanlığında toplantılarımız oluyordu. Biz o zaman yedi kişiydik, yedi danışmandık. En keyifli anlarımı orada yaşadım. Çünkü yaşadıklarımızı paylaşıyorduk. Bütün gün sürüyordu. Sabah dokuz buçuk on gibi gidiyorduk öğlen yemeğini orada yiyorduk tostlarla simitlerle. Bitince üç buçuk dört gibi çıkıp bir yerde kahve çay içiyorduk, acayip keyifliydi. Arkadaşlık orda doğdu işte. Ve de o gün bu gündür ne Filiz'den ne Nuray'dan (diğer eğitim danışmanları) hiç birinden kopmadım. Hakikatten okul dostluğu gibi bir dostluk doğdu aramızda. Bunu hakikatten AÇEV yaptı.” diyerek anlatıyor.

AÇEV'in çalışmalarını duyurmaya başlaması ve değerlendirme çalışmaları

AÇEV'de akademisyenlerin yönlendirmesinin daha yoğun olduğu “gelişme döneminin” ilk yıllarında akademik dünyanın alışkanlıkları AÇEV'de de yer alıyor. Özellikle AÇEV'in ulusal ve uluslararası bilimsel kongrelerde bildiri olarak anlatıldığı görülüyor. AÇEV'de danışmanlık yapan ya da program geliştiren akademisyenlerin kendilerinin yaptığı sunumlar bunlardan hariç tabii ki. Türkiye'de yapılan Habitat 2 toplantısında da İYOP kursuna bir ziyaret yapılıyor ve İYOP bu toplantıda bir kadın ve yetişkin eğitim modeli olarak tartışılıyor. AÇEV-üniversite işbirliğinin bir örneği de AÇEV'in üniversitelerde ders olarak okutulması oluyor: Marmara ve Ankara Üniversitesi Halk Eğitim Bölümleri'nde ve Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü'nde.

AÇEV'in içinde araştırma birimi resmen yerini alıyor. Aynı zamanda bir yıl önce başlayan AÇEV'in MEB'le yaygın uygulamasının değerlendirme araştırmasının takip çalışması da bu yıl başlıyor. Takip çalışması bu programa katılan ve katılmayan çocukları ilköğretimin ilk yılının sonunda tekrar karşılaştırıyor. Araştırmayı, ilk bölümünde olduğu gibi, gene Hollanda'daki Bernard Van-Leer Vakfı destekliyor. Takip araştırmasının yürütücülüğünü ben yapıyorum. AÇEV'de uygulamaların sürekli değerlendirilmesi hep devam ediyor.

AÇEV'in Averroes Vakfı ile Hollanda'da başlattığı işbirliği devam etmekte. Aynı zamanda kamuoyunu bilinçlendirme çalışmaları çerçevesinde TV için spotlar hazırlanmış ve bunlara ek olarak poster ve broşürler de ekleniyor.

İşbirlikleri ve ilk profesyonelleşme çalışmaları

AÇEV'de özellikle İYOP bağlamında diğer STK'larla işbirlikleri devam ediyor. İYOP'un ÇYDD ile on yılı aşkın işbirliğinin temelleri bu yıl atılıyor. Aynı zamanda Yardımsevenler Derneği ve Türkiye Aile Planlaması Vakfı ile de işbirliklerine önem veriliyor.

AÇEV büyüyor ve profesyonelleşme yolunda ilk adımlarını atıyor. 1996'nın yazında vizyonunu belirlemek ve etkinliğini arttırmak için Kanada'dan gelen bir uzmana Sema Kenan'a strateji ve planlama çalışmaları yaptırıyor. Bu toplantılar zaman zaman zorlu ve sancılı olarak sürüyor. Zaten AÇEV'in en sancılı yılları bunlar.

AÇEV'in alana kazandırdığı önemli bir yayın ve tanıtım çalışmaları

Hayatta Kalan Oniki Robert Myers'ın The Twelve Who Survive kitabının tercümesi. Erken çocukluk eğitimi politikalarını belirlemede çeşitli uluslararası kuruluşlara yön veren bir kitap. AÇEV bu kitabı tercüme ettiriyor ve Finansbank'ın maddi desteği ile bastırıp dağıtıyor. Robert Myers 1995 yılında AÇEV'in ilk düzenlediği sempozyumunda konuşmacılarından biriydi. Erken Çocukluk Eğitimi'ne hizmet veren farklı kişilerin başucu kitabı olması gereken bir kaynak kitap bu yılda AÇEV tarafından Türkiye'ye kazandırılıyor.

Bu yıl ilk defa AÇEV'de kaynak yaratma amacı ile tebrik kartları hazırlanıyor. Tanıtım ve faaliyetlere çağrı için TV spotlarının kullanımı da bu yılda başlıyor.

Bu yıl AÇEV'e katılanlar ve AÇEV'den ayrılanlar

1996 yılının ikinci yarısında AÇEV idari açıdan bir değişiklik yaşıyor. İnci Mübarek AÇEV genel koordinatörlüğünden ayrılıyor. İnci Mübarek'in AÇEV'den ayrılması yumuşak bir geçiş olmuyor. Ayşen Özyeğin'in bu süreçte sıkıntılı zamanlar geçirdiğini gayetli iyi hatırlıyorum. İnci Mübarek ile AÇEV çalışanlarının idare anlayışındaki farklılık galiba sıkıntıyı yaratan önemli bir neden. AÇEV bürokrasiden çok uzak ve işlerin hızlı ilerlediği bir idare tarzını benimsemeye çalışırken İnci Mübarek'in bunun tersine daha bürokratik bir idari tarzını benimsemesi farklılığın temel nedeni. Bir müddet boş kalan bu yere çok kısa bir süre Sema Kenan geliyor. 1997 yılının başında Ayla Göksel London School of Economics'den yüksek lisansını alarak geri dönüyor ve genel koordinatörlük görevini üstleniyor. Kendisi daha sonra 1998'in sonunda bu görevi Efza Evrengil'e bırakacak ve Johns Hopkins Üniversitesi'nde STK'larla ilgili bir çalışma için burs alarak ABD'ye gidecektir.

Bu yıl AÇEV'de Nur Sucuka Çorapçı, İYOP'da Mahan Doğrusöz ve hala AÇEV'de olan ikinci şoför Ertuğrul Kaya işe başlıyor. Mahan Doğrusöz çalıştığı ilk yıllarda özellikle İYOP'ta eğitici eğitimi içeriğinin ve saha sorumlusu eğitimi içeriklerinin geliştirilmesi çalışmalarında yer alıyor. İYOP ekibi kendisini programa önemli bir katkı yapan kişi olarak tanımlıyor. Kendisi daha sonra iletişim birimine destek veriyor ve 1999 yılında da AÇEV'den ayrılıyor. Nur Sucuka Çorapçı o hep bizimle birlikte. Şu anda kızı Elif'e bakıyor olsa da AÇEV'in her önemli projesine katkısı hep devam ediyor. Kendisi 1996–1999 yılları arasında AÇEV'te koordinatör yardımcısı konumunda çalıştı. Ünvanı "yardımcı" idi bana göre işin mutfağının koordinatörüydü. Vitrini koordinatör olarak Suzan Özkök'e bıraksa da. Nur Sucuka Çorapçı'nın o yıllarda görevlerinden biri de önemli toplantılarda "sunuculuk" yapmaktı. Zaman geçip de yeni öğrenci profilleri ile karşılaştıkça Nur Sucuka Çorapçı gibi eski öğrencilerimin farklılığını ve ne kadar şanslı olduğumu hep düşünüyorum. AÇEV yaygınlaşmakta ve yeni bir bölge sorumlusu gerekiyor. Enise Aras AÇEV'e Karadeniz Bölgesi AÇEV sorumlusu olarak alınıyor.

1997: Uluslararası kimliğe sahip olmada ilk yıl

AÇEP 34 ilde uygulanıyor, İYOP ve BADEP ise bir ilde. AÇEP'teki yaygınlaşma üç yeni Bölge Sorumlusu'nun AÇEV'e girmesini gerektiriyor. Güney Anadolu Bölge Sorumlusu Nurgün Baydur, Güney Doğu Anadolu Bölge Sorumlusu Serpil Akkaya ve Marmara Bölge Sorumlusu Yeşil Başar. Bölge sorumluları o bölgedeki bir ilde yaşamalarına rağmen 7-8 ilden sorumlu oluyorlardı. Bu da sürekli seyahat demekti. Yaptığı seyahatlerin amacını şu andaki Ankara Temsilcisi Seda Yılmaz İnal, o zamanki Orta Anadolu Bölge Sorumlusu, bakın nasıl anlatıyor. *"Bir ile Anne Çocuk Eğitim Programı'nı sağlıklı bir şekilde yerleştirmek istediğim için gidiyordum, bendeki o iş seyahatinin karşılığı oydu. Dolayısıyla gittiğimde valiyle de görüşmem gerekiyordu, Milli Eğitim müdürüyle de görüşmem gerekiyordu, Halk Eğitim Başkanı'yla da yani bizimle birebir ilişkisi olan kimse onlarla görüşme yapmam gerekiyordu. Valinin karşısında nasıl konuşacağını, neyi söyleyeceğini bilmen gerekir ki karşımdaki insan bana saygı duysun söylediklerimi dinlesin. Öğretmenlere gittiğimde öğretmenlere ne konuşacağımı onu bir ayarlamam gerekir. Yani söylemek istediğim: Bu dengeler çok önemliydi."* Tabii ki bu seyahatler sırasında bölge sorumlularının başına gelen bir çok olaylar da oluyordu. Gene Ankara Temsilcisi Seda Yılmaz İnal'a kulak verelim ve o günlerden bir anısını dinleyelim. *"Giresun'da bütün bu çalışma içinde yer alan öğretmenler, koordinatörler hepsiyle müthiş güzel bir çalışma yaptık ve böyle olumlu bir enerjiyle beni yolcu ettiler. Trabzon'a girişte otobüsten birileri haber vermişler. Öyle bir sistem varmış ilk girişten itibaren özellikle de sarışın olanları Rusya'dan geldi zannediyorlarmış ve karşılanıyorlarmış. Şoför bu yanlış anlaşmayı anlayıp 'Bacım sen tanıyor musun onları' dedi? 'Yok' dedim 'tanımıyorum' kapıları falan kilitledi. Onlar aşağıda mücadele verdiler. Sonunda kazasız belasız kurtulduk."*

AÇEP'teki çalışmalar

AÇEP'in üreme sağlığı bölümü revizyondan geçiyor. Bu süreçte AÇEP, Anahit Coşkun, Nezihe Kızılkaya, Ayşe Yıldız ve Nevin Hotun'dan destek alıyor. AÇEP'in MEB'le işbirliği içinde uygulanmasının takip araştırması da bitiyor ve sonuçlar yapılan işin etkinliğini göstermek adına tanıtım toplantılarının önemli bir bölümünde yerini alıyor.

MEB bünyesi içinde etkili bir biçimde çalışabilmek için AÇEP'in tanıtılması gerekiyor. Bunun için tanıtım toplantıları faaliyetlerde önemli bir yer tutuyor. Tanıtım toplantıları Ankara, İstanbul, Samsun, İzmir gibi farklı illerde oluyor. Bu toplantılara Genel Müdür Esat Sağcan, Suzan Özkök, Nur Sucuka Çorapçı ve ben gidiyoruz. Toplantının ilk bölümünde Suzan Özkök AÇEP'i tanıtıyor, daha sonra ben AÇEP araştırma sonuçlarını anlatıyorum ve en son Esat Sağcan, teşkilatına bir konuşma yapıyor.

BADEP'le birlikte AÇEP'te de babaların önemi daha fazla öne çıkıyor. Babalar senede iki ya da üç kere toplantılara çağrılıp onlarla da işbirliği toplantıları yapılıyor. Burada amaç babalara AÇEP'i tanıtmak ve evdeki uygulamalarda onların desteğini almak. Annelere destek olmalarını sağlamak.

AÇEP / AÇEV'den ayrılmak zor

AÇEP birimine sürekli yeni personel gerekiyor. Bu arada BADEP programına destek veren Banu Vardar kendi özel iş yerini açmak için AÇEV'den ayrılıyor. Yeni olarak AÇEP'e Dilek Kaplan ve Deniz Şenocak alınıyor. İkisi de öğrencim. Dilek Kaplan artık AÇEV'le değil. Kendisi 2000 yılında deprem sonrası İstanbul'u terk etmek amacı ile göç etti. 2006 itibari ile İstanbul'a geri gelmesi ile AÇEV'e proje kapsamında destek olmaya devam etmeye başladı. Deniz Şenocak AÇEV'de çalışmaya bir süre ara verdi ancak şu anda bizimle birlikte. Öğretmenliğin güzel bir meslek olduğunu bana hatırlatan öğrencilerimden. Gördüğünüz gibi AÇEV'den kopmak bazı kişiler için kolay olmuyor. AÇEV'de bedenen olmayanların da yürekleri hep AÇEV'le birlikte. İşte tam burada BADEP'in son dönemlerde benim de çalışmaktan çok zevk aldığım eski BADEP eğitim sorumlusu Serkan Kahyaoğlu'nun AÇEV'de çalıştığı yılları nasıl tanımladığını görelim: *"AÇEV'i duyunca ne iş yapıyordu bilmiyordum açıkcası. Sonra biraz öğrendim, araştırdım falan ve burası tam benim aradığım bir yer diye düşündüm. Bunun sebebi de hakikatten, kuruluş amacı ve niyeti açısından benimle çok örtüşüyordu. Yani, eğitim ve ihtiyacı olan insanlara ihtiyaçları doğrultusunda bir şey yapmak gibi bir niyeti vardı. Bu beni çok motive eden birşeydi. Hatta o zamanlar işte başka yerlerde daha çok para yerine burada daha az bir ücretle çalışmak bile benim için çok keyifli olur diye düşünmüştüm. AÇEV'le ilgili başka arkadaşlarımdan duyduğum şeyler o zamanlar çok hoştu ve beni çok memnun etti. Çalışırken ilk başlarda hakikatten benim için bir öğrenme süreci oldu. BADEP bir destek programı. Kendine özgün bir program ve proje. AÇEV'in kendisi bence zaten öyle. Çok kendi içerisinde gelişen ve büyüyen bir proje. Benle en çok örtüşen şey BADEP'in hala gelişecek ve büyüyecek, yapılacak bir hali vardı. O sıra içerisinde ilk önce söyleyebileceğim şey bir kere çok şey öğrendim. Hep sürekli öğrenen ve beslenen bir haldeydim ve öğrendiğim şeyler beni çok, çok motive ediyordu. Aynı zamanda uygulama tarafına da bunu yansıtıyorduk. Hem teoriyle hem de uygulamanın birleşmesiyle kendinize özgü birşey yapıyorsunuz. Onun içinde olmak da benim için çok keyif vericiydi. AÇEV benim için bir okul oldu."*

BADEP

Bu yıl BADEP Kristal İş'le birlikte Paşabahçe cam fabrikasında ikinci pilot uygulamasında. BADEP uygulamalarda ortak bulma amacı ile farklı sendikalarla temaslara devam ediyor. Birime AÇEV'de sadece bir sene kalacak Aşkın Koç ve 2004'e kadar AÇEV'de çalışacak ve BADEP'e önemli katkıları olacak Erçin Kimmet alınıyor. Artık BADEP, AÇEV içinde ayrı birim. BADEP'in uygulamaları sırasında yaşananlar AÇEP ve İYOP'dan çok farklı değil. Eski BADEP Koordinatörü Erçin Kimmet bu sıkıntıları şöyle anlatıyor: *"Baba Destek Programı'nı uygularken karşılaşılan önemli sorunlardan biri de akşam saatinde okulların açık kalabilmesiydi. MEB'in okullarının bulunduğu bölgenin eğitim merkezi olmasına ve bölgenin*

eğitim ihtiyaçlarını örgün eğitim dışında da karşılaması gerektiğine yönelik yasal düzenleme olmasına rağmen, okulların akşam saatinde açık olması sorun olmuştur. Bir gün Mustafa Kemal Mahallesi'nde bir okulda kiş aylarında yani havanın erken karardığı zamanda bir uygulama yapıyoruz. Kapiya bir polis arabası yanaştı, polislerden biri yukarı çıktı ve bizim kim olduğumuzu, bu saatte okulda ne yaptığımızı sordu. Açıklamak biraz zaman aldı. En zorlanılan konu polislere okulda bu saatte 15 tane erkeğin ne yaptığını açıklamak oldu. Polislerle BADEP'in buluşması bu olayla sınırlı değildir. Gazi Mahallesi'nde toplum merkezinde yapılacak bir uygulama için tanıtım toplantısı düzenlenmişti. Bu toplantı için katılımın yüksek olacağı düşünülerek, toplantı yeri olarak mahalledeki bir spor kulübünün lokali seçilmişti. Toplantıya gittiğimizde ilginç bir durumla karşılaştık, spor kulübünün önünde bir panzer ve elinde telsiz olan bir çok sivil polis olduğunu gördük. Toplantı için gelenler polisleri ve panzeri görünce lokale girmekten vazgeçip, yandaki kahveye giriyorlardı. Biz polislerin arasından geçerek lokale girdik. İzinli bir toplantıydı, o arada gelen kişi öncelikle resmi yazışmaları kontrol etti, bir süre sonra bir polis memuru dışarı çıkmamızı istedi, bomba inceleme ekibi geldi ve lokalin tamamı arandı ve bizim tekrar girebileceğimizi söyledi, sonrasında kimlik kontrolümüz yapıldı. Daha sonrasında da toplantının başlamasına izin verildi. O zamanda başka bir sorun oldu. Bu sefer polisleri görenler toplantıya gelmiyordu. Bunun zerine kahvede defalarca yapılan duyuru sonrası katılımcılar da geldi ve toplantı başladı. O zaman toplum merkezinin sorumlusu Deniz Hayat'ın halkla kurduğu sağlıklı ilişki bu toplantının yapılabilmesini sağladı. O toplantı sonrasında Gazi Mahallesi'nde 2000 yılından beri her dönem BADEP uygulandı. Bu uygulamalar o toplantı ile başladı. İlginç olan o toplantı sırasında toplantıya katılan polislerden bir kaçı da BADEP'in karakolda uygulanmasını istedi ama bu bir türlü olmadı."

İYOP

AÇEV'in programlarının araştırmalarla değerlendirilme çalışmaları devam ediyor. Bu yıl Koç Üniversitesi işbirliği ile "Kadın Destek Programları" araştırması başlıyor. Amaç, İYOP'a katılan kadınların güçlenmesi ve TV haberlerini algılamalarının araştırılması. Buna ek olarak İYOP değerlendirme araştırması da tamamlanmış ve raporu yazılmıştır. Takip araştırmasını Aydın Durgunoğlu, Banu ney, Hilal Kuşcul ve Meltem Cantürk yapmıştı. İYOP araştırmalarla değerlendirmelerini yaparken ilk kademe İYOP 1'in yetersiz kaldığı fikri ile okuma yazma programını 90 saatten 120 saate çıkartıyor, 80 saatlik İYOP 2 programını da pilot olarak uyguluyor. İYOP kurslarının saatlerinin artmasını ve de İYOP 1'den sonra İYOP 2'nin de geliştirilmesinin nedenini İYOP Saha Sorumlusu Filiz İşmen çok net olarak dile getiriyor: "İYOP'un, açılımlı zaten İşlevsel Okuryazarlık Programı'dır. Amaç burada bir kişiye sadece okuma yazmayı kazandırmak değil okuma yazmayı, günlük hayatında kullanılır hale getirmek. Amacımız budur. Biz bir kişiye sadece okuma-yazmayı öğretmek istemiyoruz, onun bu okuma-yazmayı günlük hayatında kullanmasını istiyoruz." İYOP'da bu yıl kursların düzenli takip edilmesi için bir eğitim ekibi de kuruluyor.

BADEP Kurs Görüntüsü

AÇEP Kurs Görüntüsü

Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ile birlikte yapılan AÇEV tanıtım toplantısı, 1997

Antalya Semineri sırasında AÇEV ekibi birarada, 1996

AÇEV'in uluslararası kimliğe sahip olmasındaki önemli girişimler

AÇEV uluslararası kimliğini sadece programları aracılığı ile değil alanla ilgili mevcut örgütlenme ağlarının bir parçası olarak da kazanıyor. Erken Çocukluk Eğitiminde uluslararası kimliğe sahip "Early Childhood Education Consultative Group"una (Erken Çocukluk Eğitimi Danışma Grubu) dahil oldu. Bu AÇEV'in uluslararası tanınırlığının artmasına AÇEV'in de alanla ilgili politikaların gelişmesine katkı yapması demektir. Bu grubun üyeliğinin hemen arkasından AÇEV "Erken Çocukluk Eğitimi Orta Asya Temsilcisi" sıfatını da aldı. Bu bağlamda AÇEV'i temsilen Cressida Evans daha sonraki yılda Tacikistan, Kazakistan ve Özbekistan'ı içine alan bir gezi yaptı ve bu ülkelerde erken çocukluk eğitimi alanındaki kişilerle temaslar kurdu.

Bilimsel içerikli sempozyum geleneğini AÇEV bu yıl da "Yaygın Eğitim: Bir Toplumsal Gelişme Aracı" başlıklı sempozyumu düzenlemekle sürdürdü. Bu sempozyum Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ile işbirliği içinde yapılıyor. Yer Harbiye Askeri Müze tarih 22-23 Mayıs 1997. Yurt dışından özellikle okuma yazma ve erken çocukluk eğitiminde bilinen uygulamaları olan üç farklı yabancı uzman ile her iki alanda Türkiye'deki uzmanlar ve farklı kuruluşlar davet ediliyor. Geleneksel olarak bu sempozyumun da bildirileri Türkçe ve İngilizce olarak "Yaygın Eğitim: Bir Toplumsal Gelişme Aracı" başlığı altında bir kitap içinde toparlanıp dağıtılıyor.

Gelişen tanıtım çalışmaları ve yurt dışı uygulamaları

AÇEV'in programlarının üniversitelerde ders olarak yer alması, ulusal ve uluslararası bilimsel kongrelerde sunum olarak anlatımı bu yılda da devam ediyor. Aslında bu AÇEV'in çalışanları için bir vizyon geliştirme etkinliği de oluyor. Hem AÇEV ismini farklı bir platformlarda duyuruyor hem de çalışanları eğitilmiş oluyor.

Daha yaygın kitlelere ulaşma istemi AÇEV içeriğinin kısa TV filmlerine dönüştürülme çalışmaları ile başlıyor. 25 adet kısa film TV'lerde dönmeye başlıyor. Bu AÇEV'in tanınırlığını arttırdığı gibi AÇEV uzmanlarının TV programlarına çağrılarak AÇEV'in içeriğini anlatma imkanını da tanıyor. Bu da bir eğitim. Yüzyüze eğitimden daha az etkili, ama bir eğitim. Bu etkinlikle eş zamanlı AÇEV'in eğitim uzmanları farklı kuruluş ve ilkokullarda ailelere seminerler vermek için davet olunmaya başlıyorlar. AÇEV'in her iki bölümünü de (ADP ve ZEP) içeren ilk yurt dışı uygulaması da Belçika Gent'te Türk işçi aileleri için başlıyor.

Gönüllü çalışmalarının yapılanması, iletişim çalışmaları ve yeni katılanlar

Bu zamanlarda İYOP birimine halen AÇEV'de çalışan Gülseren Kümüş Demir asistan olarak alınıyor. Gönüllü çalışmalarını Sema Güler'i bünyesine alarak ağırlık veren AÇEV en önemli faaliyetini ilk olarak gönüllü teşekkür töreni düzenleyerek yapıyor. Bu törenler daha sonra AÇEV'de gelenek haline geliyor. Ayrıca, gönüllüler ile ilgili bilgi formu geliştiriliyor.

İletişim birimi de programları tanıtıcı posterler, yanında kursiyerlerle faaliyetler düzenlemek ve broşür ve ajanda çıkarmak gibi faaliyetlerde bulunuyor. TEMA Vakfı ile işbirliği içinde AÇEV ormanı için ağaç dikme faaliyeti de düzenleniyor.

1998: İki yeni projeye daha adım atılan yıl

AÇEP

Yurt dışından AÇEP'le ilgili gelen talepler doğrultusunda AÇEP İngilizce'ye tercüme edildi. Bu yıl Avrupa'nın dışında Bahreyn'den de AÇEP'i uygulama ile ilgili bir talep geldi. Şu anda AÇEP Bahreyn'de Arapça uygulanmakta ve değerlendirme araştırması da Poverty Begins at Home (Yoksulluk Evde Başlar) başlığı ile kitap olarak çıktı. Bahreyn'de bu işi üstlenen kişi Julie Hadeed'dir. Julie Hadeed University of London, Institute of Education'da doktorasını alırken AÇEP'in ilk değerlendirme araştırmasını duymuş ve doktora tezi olarak Bahreyn'de aynı araştırma deseninde bir çalışmayı yürütmeyi planlamıştı. Kendisi daha sonra müşterek arkadaşımız Kathy Sylva aracılığı ile benimle temas etmiş ve doktora tezinde AÇEP'in araştırma desenini kullanmıştı. Böyle başlayan dostluğumuz AÇEP'i Bahreyn'e taşımakta da etkili oldu.

AÇEP'in değerlendirme araştırmasının sonuçları Türkçe "Eşit Fırsat" ve İngilizce "Fair Chance" başlıkları ile kitap olarak basıldı. Araştırmayı yapan kişi olarak burada önemli bir bulguyu da paylaşmak istiyorum. AÇEP bir müdahale programı olarak çocukların yaşamlarındaki destek faktörlerini çoğaltıp, risk faktörlerini azaltmayı amaçlamaktadır. Sonuçlardan bir tanesi AÇEP'e katılan çocukların katılmayanlarla karşılaştırıldığında, bu çocukların içinde buldukları olumsuz şartların üstesinden gelebildiğini istatistiki anlamlılık düzeyinde göstermiştir. Bu sonucun aramızda ne denli coşku ile karşılandığını anlatmama gerek yok herhalde. Yıllar sonra 2007'de yapılan bir toplantıda AÇEP'in etkileri gündeme geldiğinde Çiğdem Kağıtçıbaşı'nın bana dönüp "*Hani o benim sevdiğim histogram burada var mı*" diye sorması bu sonucun aramızdaki önemini çok güzel anlatıyor. Evet, AÇEP olumsuz koşullarda yaşayan çocukların hayatlarında başarıyı yakalamaları için önemli bir fırsat. Ancak, bundan bu çocukların elverişli şartlarda yaşayan çocukların seviyesini yakaladıkları ve onlarla aynı seviyeye geldikleri anlamını çıkarmak yanlış olur. Burada gerçekleşen sadece iki grup aradaki farkın azalmasıdır, yok olması değildir.

Daha önceki yıllarda başlayan AÇEP'le ilgili çalışmalar devam etmektedir. AÇEP ekibi özel okullarda anne-babalara yönelik seminerler vermekte, AÇEP'in içeriğini yansıtan 25 tane TV filmi TRT, GAP, CTV ve 46 yerel kanalda MEB işbirliğinde gösterilmekte, AÇEP ders olarak üniversitelerde okutulmakta ve ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılarda sunumlarla yer almaktadır.

AÇEP'in MEB bünyesindeki kabulü

AÇEP artık sahada daha kabul edilmeye başlanıyor. Eski Karadeniz Bölge Sorumlusu Enise Aras bu olguyu *“Gerçekten Türkiye genelinde şu anda tanımayan kimse yok, çok rahatlıkla da anneler şu anda hiç tarama yapmadan kendiliğinden gelip, öteki kurslar gibi kayıt oluyorlar”* diye dile getiriyor. Eski Ege Bölgesi Sorumlusu Berin Aslan ise programın uygulandığı bir beldenin kaymakamının sözlerini aktararak bu kabulü başka bir biçimde dile getiriyor. *“Kaymakam geldi ve kursa girip kursu dinledi. Daha sonra ben baba değilmişim demek ki diye kalktı ayağa. Bana dedi ki ne tür yardım istiyorsanız yapacağım ben size dedi özel idareden para bulacağım. Parayı problem etmeyin dedi.”* İstanbul'daki bir Halk Eğitim Merkez Müdürü Muhsin Demir AÇEP'le ilgili görüşlerindeki değişikliği *“Böyle bir program acaba nasıl uygulanır? Yani biraz da acaba ne yapmaya çalışıyorlar gibi böyle ilk fikrimi çok iyi hatırlıyorum. Beşiktaş Halk Eğitim Merkezi'nde hatırladığıma göre bu konu orada açıldı bir toplantı halindeydik. Uygulama biçimi şimdi önce Halk Eğitim Merkez'inde eğitim yapılıyor, eğitimin sonuçları da evlerde takip ediliyordu. O acaba olur mu tereddüdünde bulundum. Öğretmenimiz eve gidecek nasıl karşılanır filan. O da zaman içerisinde oturdu, yani hem okuldaki eğitim, ondan sonra da ev ortamında o çocukların izlenmesi, gayet de hoşumuza gitti. Evet, evet sistem başarılı oldu işte biz ilk baştan “bu olmaz, nasıl olur?” dediğimiz proje gayet iyi yürüdü”* diyerek anlatıyor. İlk başta kuşku ile bakılan AÇEP zaman içinde kabul edilmiş ve MEB-Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesine dahil edilmiştir.

AÇEV'in yaygınlaşmasında yaşanan zorluklar

AÇEV'in o yıllardaki temel üç programından AÇEP, MEB işbirliği içinde biraz zorlanarak yol alıyor. Eğitilmiş öğretmenlerin bazıları AÇEP'i açmak yerine kendi alanlarında kurs açmayı tercih ediyorlar. Ankara'dan gelen bir yazı çerçevesinde eğitim seminerlerine yollanan öğretmenler ne için geldiklerini bilmeden geldikleri ya da tayin ve doğum nedenleriyle başka illere gittikleri ya da işlerine ara verdikleri için eğitim seminerlerinde eğitilen öğretmenlerin tümü kurs açmamaktadır. AÇEP öğretmenlerinden Zekiye Okuyucu *“Seminer için görevlendirildiğimi söylediler ve açıkçası çok dürüst olmak gerekirse gidip bir görün, Antalya'da bir seminer varmış, 15 gün bir tatil yapın hoşunuza giderse ikincisine devam edersiniz, işinize gelmezse devam etmezsiniz, zorla hiç bir şey yok dediler”*. Bu sözler AÇEV'in yıllardır çözemediği görevlendirilen öğretmenlerin istekli ve uygun olmaması sorununa neden olan tavrı ne kadar güzel anlatıyor. AÇEV, her zaman MEB'e programın öğretmenlere tanıtımında ya da görevlendirilecek öğretmenlerin seçiminde kendisinin de söz hakkına sahip olmasının gereğini anlatmaya çalıştı. Hiç bir zaman da bunu kabul ettiremedi. Bu da bazı durumlarda zaman ve emek kaybına neden oldu.

Ayrıca, bu yılda Dünya Bankası ikraz anlaşması çerçevesindeki paranın STK aracılığı ile kullanılması bakanlık içinde bazı kişilerce kabul edilmemektedir. Bu durum zaman zaman

para akışının durmasını ve bunun sonucu olarak malzemelerin basımını geciktirmektedir. İşte gene böyle nedenlerden 1998-1999 öğretim yılında eğitim malzemelerinin basım onayının Bakanlık'tan geç çıkması nedeni ile eğitim Aralık ayında başlamıştır.

SHÇEK ile işbirliği devam etmekte ve AÇEP Toplum Merkezleri'nin programları arasında yer almaktadır. Bütün bu sıkıntılara rağmen AÇEP yaygınlaşma yolunda ilerlemekte ve toplam 51 ilde uygulanmaktadır. Sistemde yer alan bölge sorumluları, il koordinatörleri ile toplantılar yapılmakta ve etkinliği arttırmak için çalışmalar sürmektedir. Eski Batı Akdeniz Bölgesi Sorumlusu Şeyda Şişman da AÇEP'de çalışmaya başlar. Seda Yılmaz İnal, Orta Anadolu Bölgesi Sorumluluğu görevini Selda Bayraktar'a bırakır ve kendisi AÇEV Ankara Temsilcisi konumunda devam eder.

AÇEV'de iki yeni proje

Bu yılda AÇEV, bünyesine iki farklı projeyi katma çalışmalarına da başlamıştır. İlki "Aile Mektupları" diğeri "Mezun Anneler Projesi"dir. Aile Mektupları 0-3 yaş arası çocukların annelerini ve hamileleri hedefleyen "anne-babaya" mektup biçiminde yazılmış bilgilerdir. Bunun çalışmasına bu yılda başlanmasına rağmen uygulamaya geçmesi 2003 yılını bulmuştur. Bu projenin benzeri Almanya'da uygulanmaktadır ve Deniz Şenocak bu projeyi AÇEP biriminin dikkatine getirmiştir. Çalışmalar yavaş yavaş başlamıştır. Mezun Anneler Projesi ise AÇEV'i bitiren annelerin SHÇEK'e bağlı çocuk yuvalarındaki 6-7 yaşındaki çocukların okuma yazma becerilerini geliştirmek için ZEP'leri onlarla uygulamalarıdır.

İYOP

AÇEV geleneği bağlamında süren revizyonlardan İYOP'un kitaplarının ikinci revizyonu bu yılda yapılmıştır. Araştırmalarla değerlendirme süreci bu yıl "Yetişkin Okuryazarlığı: Kişisel Gelişim ve Toplum Gelişmesine Etkisi" araştırması Aydın Durgunoğlu tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu İYOP'un üçüncü önemli değerlendirme araştırmasıdır. İYOP bu yıl İzmir ve Gaziantep olmak üzere İstanbul dışında iki ilde daha uygulanmaktadır. Gaziantep'te Sani Konukoğlu Vakfı ile başlayan işbirliği halen devam etmekte. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı ile ortak çalışma devam ederken, İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı ve Kadıköy Aile Danışma Merkezi ile yeni işbirlikleri başlatılmıştır. İYOP 1'in devamı olan İYOP 2 kursunun eğitimcilerinin eğitimi yapılmaktadır. AÇEV içinde İYOP birimi farklı STK'larla en yakın çalışan birim konumundadır. İYOP'un uzun yıllar koordinatörlüğünü yapan Hilal Kuşcul diğeri STK'larla çalışmakla ilgili görüşlerini şöyle ifade ediyor: *"Şimdi bir sürü şeyi çok iyi yapıyorsunuz, olabildiğince, görebildiğimiz kadar işte programlarımızı, seminerlerimizi, bütün o form sistemlerinizi, veri taban formlarınızı, her şeyinizi hazırlıyorsunuz. Hiçbirşeyi tek başına, başından sonuna götürüyorsunuz, iş birliği yaptığınız kurumlar gerekiyor. Bütün çalışmalar, karşıdaki diğeri kişi veya kurumların kapa-*

Aile Mektupları Seminerleri, 2004

siteleriyle sınırlı oluyor. Oralarda istediğiniz kapasiteyi veya sizinle aynı misyonu, vizyonu sağlamak zor. Kaliteli bir yardımlaşmayı sağlamanız da mümkün olmuyor, bir sürü önlem almanıza rağmen. Diğer kurumdan gelen insanların kapasiteleriyle de ilgili bir sorun var. Ben bunun çözümlenebilir bir şey olduğunu düşünmüyorum. Sadece bir optimum yakalanır ve bunun üzerinden işbirliği yapılır diye düşünüyorum, artık öyle kabul ettim.”

İYOP'dan mezun olan birçok kursiyer vardır. İşte onlardan birinin Hamdiye İpekoğlu'nun hikayesi birçok diğer kursiyerinki ile aynı. Hamdiye İpekoğlu diyor ki “Dedim ki, okuma yazma bilmeyen bir insanın, kör insandan hiçbir farkı yok. Ben şimdi şurda oturuyorum, bana bir şey lazım olduğu zaman, ben kendim kalkıp da onu yapabiliyorsam, o çok güzel bir şey. Eşime bağımlı, kör gibi yani, eşime bağımlı yaşamak daha kötü yani. Ben okuma-yazma öğrendikten sonra şimdi böyle hani şey, her konuda böyle kendimi birazcık geliştirdim. Ben onları öğrenince, oğlan bana dedi ki, “anne” dedi, ‘sen hakikatten’ dedi, ‘bilmiyor muydun okuma yazma?’ Bazı şeyleri sormak icap ediyordu tabii ki, matematik bilhassa, ne kadar zorlanıyordum. ‘Sen bunları hakikatten bilmiyor muydun, anne’ dedi. “Evet” dedim bilmiyordum. “Ve işte onları da orda öğrendim. Eşime de, bildirmedim kursa gittiğimi. Yok, izin vermez diye değil. Gururuma dokundu herhalde. Hiç kimseye de söylemedim, gittim geldim. Okuma-yazma bilmediğimi söylediğimde komşularımdan çok büyük tepki aldım, sen nasıl okuma yazma bilmiyorsun diye. İşte biraz da ondan ben de biraz gurur meselesi yaptım, söylemedim.” Güleser Sırtıkara'nın okuma yazma öğrendikten sonraki hedefini kendi sözleri ile aktarmak istiyorum: “Hedef, ilkokul diplomasını almak. Onu alırsam liseyi de dışarıdan okumak isterim. Eski Saha Sorumlularından Rezzan Avunduk kursiyerler için “Okuma yazma öğrendikten sonra kendilerine saygı başladı. Kendilerine çeki düzen vermeye başladılar. Çoğu gizli de geliyordu. Annesi bilmiyor, babası bilmiyor, kaçıyor ama ona rağmen o iki saati iyi değerlendirmek için yapmadıkları şey kalmadı.” diyor ve devam ediyor “Ben üniversite mezunu değilim ama AÇEV Üniversitesi'nden mezun oldum diyebilirim.”

BADEP

BADEP'in etkileri babalara verilen mülakatlarla takip olunmaktadır. Aynı zamanda programın revizyonu gündemdedir. BADEP birimi aynı zamanda İstanbul Tıp Fakültesi tarafından geliştirilen “Baba Adayı Eğitim Programı”na da destek vermektedir. BADEP'de uygulamalar için ortak arayışları hep sürdü. Bunu biraz da BADEP'in alışılmış programlardan farklı olmasına bağlıyorum. Eski BADEP Koordinatörü Erçin Kimmet bu günleri şöyle anlatıyor: “Baba Destek Programı'nın ilk yıllarında yaygınlaşmasının işçi ve memur sendikalarının babalara ulaşmak için en etkili kanal olduğu düşünülmüş ve bu yönde çalışmalar yapılmıştı. Bu çalışmalar sırasında işçi ve memur sendikaları ile o dönemde yanlış hatırlamıyorsam 60'a yakın görüşme yapılmıştı. Bir çoğu Kadir Akbulut tarafından gerçekleştirilen görüşmelerden birine Ankara'da beraber gittiğimizde o zaman Hak-İş Sendikası'nın ismini hatırlamadığım

eğitimden sorumlu olan kişi ile bir görüşmemiz oldu. Bu görüşme esnasında şöyle bir ifade geçti. İşçi sendikaları size eleman verir ama sonrasında bu program uygulamaya geçmez onun içinde ben isterseniz size eleman gönderirim ama bilin ki; bu programı işyerlerinde bu kişiler uygulayamaz. İlk defa bir kişi bunu söylüyordu. Biz devam ettik ve ilk eğitici eğitimini işçi ve memur sendikaları ile yaptık ve bir yıl sonra gördüğümüz bize o görüşmede söylenen oldu. İşçi sendikaları programı uygulayamadı. Keşke söz dinleseydik. Ama o eğitimde Eğitim-Sen gibi yıllarca programa destek veren bir kurumu tanımış olduk.”

Uluslararası kimliğin kazanılmasına devam

Bu yıl AÇEV, UNESCO'nun başlattığı Erken Çocukluk İşbirliği Programı çerçevesinde UNESCO Orta Asya Erken Çocukluk İşbirliği Merkezi olmuştur. Bu işbirliği bir protokol çerçevesinde 2002 yılına kadar sürmüştür. AÇEV Orta Asya çalışmalarını gerek Erken Çocukluk Eğitimi Danışma Kurulu Orta Asya Temsilcisi olarak gerekse UNESCO'nun Erken Çocukluk İşbirliği Merkezi olarak yürütmüştür. Bu ortak çalışmalar bağlamında 2006'da Türkiye'de önemli bir slogan olacak "7 Çok Geç" in temeli bu yılda atılmıştır. AÇEV, UNESCO ve Erken Çocukluk Eğitimi Danışma Grubu tarafından hazırlanan İngilizce "8 Çok Geç" başlıklı kitapçığı "7 Çok Geç" başlığı ile tercüme etmiş ve dağıtımını üstlenmiştir. Tercümesi ve uyarlaması Nur Sucuka Çorapçı tarafından yapılmıştır. Bana da her zamanki gibi yapılanın üstünden geçip gereken düzeltmeleri yapma görevi verilmişti. Kitapçığın daha sonra yaygın bir biçimde dağılımı yapıldı.

AÇEV'de yeni çalışmaya başlayanlar

İletişim Birimi'nin en temel kişisi Filiz Öztürk AÇEV'e bu yıl giriyor. Filiz Öztürk halen AÇEV'de. Kendisinden sonra birime çok kişiler geldi bazıları ayrıldı bazıları hala AÇEV'de. Bana göre İletişim Birimi'nin temel direği Filiz Öztürk'tür. Onsuz bu birimi düşünemiyorum. Çalışkanlığı, güler yüzü ve vitrini başkalarına bırakarak hiç yorulmadan asıl yükü taşıması onu özel kılan taraflarıdır. Bu yıl Kader Göktaş da Mali ve İdari İşler Birimi'ne giriyor. Kendisi hala AÇEV'de.

1999: Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı'nın geliştirildiği yıl

Erken yaşlardaki çocuklar için AÇEV yeni bir program geliştirmeye başlıyor. "Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı" (OVÇEP) anasınıfına giden çocuklara okulda bazı yazılı faaliyetlerle okuma–yazma öncesi beceriler kazandırmayı hedefliyor. Bunu da haftalık çalışma formları ile yapıyor. OVÇEP'in üç farklı bölümü var. Sınıfta uygulanan çalışma formları (sınıf ÇEP'i), evde paralel olarak uygulanan formlar (ev ÇEP'i) ve annelerle yapılan toplantılar (Veli Destek Programı). OVÇEP çocuğa okuma yazma ile ilgili okul öncesi beceriler kazandırmasının yanında bir okul-veli işbirliği faaliyeti de. Velilerin evde çocukları ile okul-

OVÇEP'in uygulandığı sınıflardan görüntüler

da yapılan bu faaliyetlere benzer faaliyetler yapmasını öngören çalışma formları (ev ÇEP'leri) aile katılımı faaliyetlerinden "evde eğitim faaliyeti"ne güzel bir örnek. Amaç, anne ya da babanın evde çocukla birlikte faaliyet yapması. Bu hem anne-babaya okulda ne yapıldığı ile ilgili bilgi veriyor hem de çocukla anne-babanın birlikte vakit geçirmesini sağlıyor. Veli kendini okula daha yakın hissediyor. Bunun yanında anne-babaların her ay bir kere çocuklarının gelişimini nasıl destekleyecekleri ile ilgili çocuğun öğretmeni ile bir toplantıya katılıyorlar. Bu bölüm de velilerin ebeveynlik becerilerini destekliyor. Bu da "aile katılımı faaliyetleri"nden "aile eğitimine" iyi bir örnek.

Bu programın Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü ile işbirliği içinde uygulanması uygundu. İşte onun için Ayla Göksel ile ben Ankara'ya zamanın Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürü Özcan Tekinel'le konuşmaya gidiyoruz. Gayet olumlu bir toplantı geçiyor. Ankara havaalanında uçağı beklerken Ayşen Özyeğin'i arayıp haberi veriyoruz. Arkasından da Ayla Göksel ile birer bira içerek bunu kutluyoruz.

Ankara'dan büyük bir zafer kazanmış olarak kutlamasını yaptığımız bu karar daha sonraları AÇEP ekibine oldukça zorluk yaşatacaktır. Programın hazırlanmasının son çalışmaları depremle aynı zamana gelir. Yoğun iş temposu, bir programın bitirilme zorunluluğu ve deprem sınırları iyiden gerer. İşte o günlerde yaşananlar bana işi asıl yapacak kişilerle birlikte planlama yapmanın önemini öğretti. Bu programda çalışma formlarını ağırlıklı olarak Deniz Şenocak ve Dilek Kaplan geliştirdiler. Anne-baba toplantılarını içeren Veli Destek Programı AÇEP'in ADP bölümü temel alınarak Ayşe Özdemir, Canan Erman, Nur Sucuka Çorapçı tarafından geliştirildi. Benim görevim Kadir Akbulut'un dediği gibi gene "kaptanlık" yapmak ve her yapılanın üstünden geçmek ve ekiple birlikte tek tek tartışmaktı. 1999 yılının Eylül ayında yapılan öğretmen semineri ile okul öncesi öğretmenleri eğitildi ve programın ilk uygulaması da Kadıköy ilçesinde başladı. İlk uygulama bilimsel bir araştırma çerçevesinde değerlendirildi. Değerlendirmeyi ben ve AÇEV'in araştırma biriminde Bilge Topaç yaptı.

AÇEP'te yaşananlar

1999–2000 öğretim yılında AÇEP'in uygulanmasına AÇEV özkaynakları ile devam ediyor. Bir anlaşmanın bitip diğerinin başlama sürecinde yaşanan sıkıntılar bu durumu gerektiriyor. AÇEP'in MEB'e devredilebilmesi için MEB bünyesinde bir ekip kuruluyor. Aslında bu organizasyon / değerlendirme ve gözlem / eğitimden sorumlu iki ayrı ekip. AÇEP eğitimcileri kendi görevlerini MEB elemanlarının üstlenmesi için onları eğitiyorlar. Bu kolay olmuyor. Ekip AÇEP'e karşı tavırlı. Aslında kendi içlerinde de anlaşma olmayan bir ekip. Bu çalışmalara da yansıyor. AÇEP ekibi hem şaşkın hem de üzgün. Elleri ile büyütüp yaygınlaştırdıkları bu programı nasıl bırakacaklarından, daha da doğrusu bıraktıktan sonra ne olacağından endişeliler. Ancak, en iyiyi yapmak için ellerinden her geleni yapıyorlar. Bu eğitim seminerlerinden birine ben de gidiyorum. Kendileri ile AÇEP'in araştırmalarının sonuçlarını paylaşıyorum.

Aralarından bazıları bu sonuçların doğruluğunu dahi sorguluyor. Kendilerine verecek cevap ne olabilir ki.

AÇEP'in uygulanması MEB-Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'ne devir olunduktan sonra sahada bazı zorluklar yaşanmaktadır. AÇEP İzmir koordinatörü Ülker Eryürek sıkıntısını "ZEP'lerin ulaşımında zorluk, geç geliyor, toplu olarak gönderiyorlar. AÇEV öyle yapmıyordu. Çok rahattı, şimdi bizim aşağıda göstersem size ZEP'leri üç yıllık göndermişler" diyerek dile getiriyor. Eski Ege Bölge Sorumlusu Berin Aslan da "AÇEP çok kan kaybetti Milli Eğitim'e katıldıktan sonra. Ama bizler gene işte seminerde AÇEV'in programı güya uygulanıyor ama o programın amacını gerçekten kavramış bu işi özümsemiş kimseler yok Bakanlık'ta. Bundan kesin eminim. Gözlem ekibine tasarruf tedbirleri var, gözlem için Ankara'nın dışına çıkamayacaksınız dendiği zaman herkes ayağa kalktı zıplamaya başladı yaşasın Ankara'da kalıyoruz diye. Milli Eğitim'e geçtikten sonra onun acısını çekiyorum. Ben bu programa bir sene için girdim AÇEV'de çalışırım dedim. Dokuz buçuk yıl çalıştım ilerleyen senelerde özellikle Milli Eğitim'e devir olduktan sonra o heyecanın, kalitenin kaybolduğunu biliyorum. Bu beni çok üzüyor. Çok yaralıyor boşuna çalışmışız diyorum. Sahadaki öğretmenler "Bakanlık'tan sizinle aynı görevi yapmak üzere gelenler bizim bildiğimiz müfettiş gibi geliyorlar işin esasına bakmıyorlar" dediler. Aynı şeyi Çanakkale söyledi, aynı şeyi Muğla söyledi. Mesela Milli Eğitim'de bizimle aynı görevi yapacak insanları hem müdürleri ile tanıştırmak için birlikte gezerken "on iki oldu tamam öğle tatili oldu" dediler. Öğle tatili falan biz bilmezdik yani hani bir şey alırsın atarsın ağzına, öğle tatili. On iki mi bitti, bire kadar iş yok. Halbuki o arada bir ilçe daha görebiliriz. Öğretmenlerden işte vakıf bizi niye bıraktı bizi arkanızdan sürüklediniz, güzel yetiştirdiniz bıraktınız diye üzüntü öfke dolu telefonlar aldık. Ayrılanlar oldu." diyor. Devirden sonra AÇEP'le ilgili Eğitim Danışmanı Nilüfer Taptık "Kasım'ın sonu olmuş anneler geliyor gidiyor daha malzemeler ellerinde yok. Ocak ayında daha ZEP'lerin yeni gelmesi mesela olacak iş değil tabii. Siz varken bunlar olmazdı diye, hep bunları duyduk." diyor. AÇEP'in ilk öğretmenlerinden Muazzez Olcay "Bir kere ZEP'ler gelmedi. Oyalayın dendi, gelen grupları oyaladık. AÇEV'in koordinatörlerinden sonra Milli Eğitimin Koordinatörleri çok eksikler." Koordinatör Ülker Eryürek "Çünkü onlar (MEB) sayıya bakıyor kaliteye bakmıyor. Ben bu seferkinde gene söyledim sayıya bakıyorsunuz kalite düşüyor dedim. Düşmez, düşmez dedi. Uğraşıyoruz ama yapacak bir şey yok ki. Hakikatten program güzel ama Ankara'ya gittikten sonra ben sevmiyorum." diyor. Bir STK olarak programı sürekli olarak AÇEV'in sürdürmesi imkansız. STK'ların görevi de bu değil. Ancak, AÇEV'in çekilmesi programın uygulanmasını da olumsuz etkilemektedir.

Önceki yıllarda da gördüğümüz gibi AÇEP üniversitelerde ders olarak okutulmaya devam ediyor, özel okullarda AÇEP içeriğinin anne-baba seminerleri çerçevesinde veriliyor ve bilimsel toplantılarda AÇEP sunum olarak yer alıyor.

İYOP'da yaşananlar

Bu yılda Koç Üniversitesi tarafından iki yıl önce başlatılan İYOP kursiyerlerinin de bir değerlendirmesi olan "Kadın Destek Programları" araştırması sonuçları bir sempozyum çerçevesinde sunuldu. Araştırma, Fatoş Gökşen, Sami Gülgöz ve Çiğdem Kağıtçıbaşı tarafından yapılmıştı. Sempozyuma zamanın MEB müsteşarı Bener Cordan da katılmıştır.

İYOP gönüllüleri ile bağı sürdürülebilmek için onlara yollanacak İYOPostası adı altında bilgi veren bir haber bülteni geliştiriliyor. Amaç, gönüllüler ile bağı koparmamaktır. Bu postalar 2005 yılına kadar senede iki kere yollandı daha sonra bunun yerini AÇEV'in genel haber bülteni aldı. İYOP gönüllülerinin kurs açma faaliyetini sürdürülebilmek amacı ile onlarla farklı değerlendirme toplantıları düzenleniyor. Buna ek olarak mezun olan kursiyerlere yönelik Mektup Var bülteni de yollanmaya başlanıyor.

İYOP kursiyerlerinden Dudu Akpınar "Tek İstediyim Bir Kitap Yazmaktı" başlığı ile bir kitap yazıyor ve büyük bir ses getiriyor. Kendisi okuma yazma öğrenme sürecini ve sonrasını şöyle anlatıyor: *"Ben ben olduğumu hatırladım. Neden, birincisi, bak en güzel bir olayımı söyleyeyim. Ben istediğim kişiye oy veririm, istemesem vermem. Gazete okuyorum, ilaç alıyorsun, yani tarihine bakıyorum, süt alıyorum, bir süt, meyve suyu, içinde ne var? Zararlı mı yararlı mı? Bunlara bakıyorum, su, elektrik faturası geliyor. E ben şimdi suyumun, elektriğimin gelişi kaç, ne kadar gelmiş, ne kadar yani günü geçmiş veyahut da cezası ne, hepsine, onları okuyorum. Ben, ben olduğumu hatırladım. Ben tekrardan doğdum. Vardım ama farkında bile değildim. Ben kendi kendimi tanıdım. Çocuklarım 'utanıyorum anne sen çocuk gibi ders çalışıyorsun' derdi. Bir arkadaşları bize gelmiş, 'ben çok utanıyorum anne, arkadaşlarımla yanında' dedi. E dedim niye utanıyorsun, ben utanmıyorum, sen ders çalıştığında. Daha sonra bir gazetede resmim çıkmış ve bir yazı çıkmıştı benim hakkımda, 'anne ne kadar güzel bir şey, keşke ben daha önce destek olsaydım' dedi. Sonra çok yardımcı oldu kitabı yazarken, işte şu bu, hep sorardım, beraber çalışırdık. Her şeyi AÇEV'e borçluyum, bu bir gerçek. Neden? Diyorum benim benliğimi hatırlattılar. Yani, ben varım, yaşıyorum, görüyorum, gözüm vardı ama kördüm. Ne oldu? AÇEV, 'dur sen varsın, biz seni yaratalım' dedi."*

Ve BADEP'te neler oluyor?

BADEP bu yılda Eğitim-Sen'le işbirliğine başlıyor. Aynı zamanda program Mercedes-Benz fabrikasında da uygulanıyor. İlk eğitici eğitimi pilot çalışması da bu yıl yapılıyor. Sadece babaların programı değerlendirmeleri ve derinlemesine mülakatlarla programın etkilerinin araştırılmasının eksik kalacağı fikri ile Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinden Deniz Albayrak Kaymak'ın yönetiminde bir "baba tutum envanteri" geliştirilme çalışmalarına da bu yıl başlanıyor. Galiba BADEP'teki en büyük değişiklik Erçin Kimmet de BADEP'e katıldıktan sonra programın revize edilerek 15 haftaya çıkması. Sancılı bir devre. Revizyonda etkili görev

alanlar Kadir Akbulut ve Erçin Kimmet. Her ikisi için de yazmak çok kolay değil. Öbür tarafta benim gibi çabuk iş çıkartmayı bekleyen biri var. Aynı yıl BADEP'e katılan Tayfun Sever de yeni BADEP kitabının başına Can Yücel'in "Hayatta Ben En Çok Babamı Sevdim" şiirinin ve kapsamlı bir teşekkürün konmasında destek veriyor. En sonunda BADEP'in 15 haftaya çıktığı revizyonu da bitmiş oluyor.

Eğitim-Sen'le işbirliğinde gönüllü öğretmenler BADEP'i çalıştıkları ilköğretim okullarında uygulamaya başlıyorlar. BADEP'i ilk uygulayan gönüllü öğretmenlerden ve daha sonra eğimcilerin eğiticiliğini de yapan Cemal Candaş BADEP'le ilgili görüşlerini şöyle dile getiriyor: *"Paket program olduğu ve çok da paket programlarla çalışmadığım için belki o tepkiyi göstermiştim; her şeyin eğitici tarafından nasıl yapılacağından, nasıl hareket edileceğinden, ne söyleneceğinden, hangi örneğin verileceğinden tutun hep, bütün ayrıntılara kadar şekillendirilmişti; buna tepki göstermiştim; yani bize siz konuyu öğretin, biz onu bildiğimiz gibi anlatalım diye... Zaman şunu gösterdi ki gerçekten bir paket program olmalı bu, ve öğretmene, o bizim bahsettiğimiz şekilde bir özgürlük tanınmamalı çünkü çok riskli yetişkin eğitimi olduğu için ve belli bir sürede, belli riskleri bertaraf ederek, programın ordaki kişilere doğru ulaşması, bir de kişiler arasında beklenmedik ilişki bozuklukları yaşanmaması için gerçekten bir paket programın uygulanması gerekiyor. Bunun böyle olması gerektiğini zamanla fark ettik."* Ve devam ediyor: *"Eğer bu ülkede demokrasi istiyorsak, onun, bu toplumun en küçük birimi olan aileden başlaması gerektiğini herkesin fark etmesi lazım, bunun için de, çok iyi bir vasıta, çok iyi bir araç BADEP. Mesela, en güçlü taraflarından birisi şu; BADEP eğitimine katılmış olan bir birey, bir öğretmen ya da bir gönüllü ya da kimse, bilgi olarak hiçbir şey öğrenmese bile, ilk girdiği günle, on gün sonunda ki arada çok temel bir fark var, o da... çok değerli bir varlık olduğunu hissederek ordan ayrılıyor. Ben değerli birisiyim. Benim düşüncelerim dinleniyor. Ben, bulunduğum sürece katkıda bulunacak kadar değerliyim ve ben de düşünebilirim, söyleyebilirim; söylersem, dinlenir ve uygulamaya konur. Ha, bu bu çok güçlü bir şey. İnsanlar kendine güven kazanarak ordan çıkarken; ben, yapabilirim düşüncesinde oluyorlar"* diyor. Bir eğitici olarak Cemal Candaş'ın görüşü önemli. Bir diğer gönüllü öğretmen, BADEP Eğitimsi Zeki Kolay *"Babalara bir şeyden bahsediyorsun, yarın onun aksini okulda yapamazsın. Ve bu da beni diğerlerine karşı daha güçlü hissettiriyor. Dayağın olmadığı bir ortam... Benim için çok hoş bir ortam. Bu babalar için olduğu kadar öğretmen için de geçerli oluyor."* Bu açıklama bana BADEP'in eski eğitim sorumlusu Serkan Kahyaoğlu'nun sözlerini hatırlatıyor. *"BADEP bu öğretmenlere farklı açılımlar ve yöntemler gösterdiği için bu öğretmenlerin hayatında da babalar kadar önemli bir rol oynuyor."* BADEP sadece babaların çocuklarının gelişimindeki rolünü desteklemiyor aynı zamanda eğiticiler konumundaki öğretmenleri de sınıf yönetimi ve öğrenci ilişkilerinde destekliyor.

Ancak, programın uygulanan yerlerde kabul görmesi çok da kolay olmuyor. Bu zorluklardan birini eski BADEP koordinatörü Erçin Kimmet şunları söyleyerek dile getiriyor: *"Bir*

mahallede uygulama yapılırken katılımcılardan biri mahallenin bakkalıydı, devamsızlık sorunu yaşıyordu, çünkü bazı günler bakkala bırakacak kişi bulamıyordu. Ben gruba gözleme gidiyordum. O zamanlar her oturumu gözlemlene gibi bir lüksümüz vardı. Oturumun birinde kapı çaldı ve bir amca geldi. Girer girmez ilk söylediği ‘Siz benim oğluma ne yapıyorsunuz? Oğlumu kılıbık mı yapacaksınız?’ oldu. Bakkalın babası olan o amcayla yaklaşık bir saat sohbet ettik, grup devam ederken başka bir odada anılarını dinledik. Bu kişi aynı zamanda mahallenin ileri gelenlerindenmiş. Oğlunun programa katılımına yönelik fikrini değiştirdiği gibi, o mahallede programın en güçlü destekçisi oldu.”

AÇEV Cumhurbaşkanlığı köşkünde

AÇEV bu yıl önemli bir toplantı yaşıyor. Şubat ayında zamanın Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e AÇEV'in çalışmalarını tanıtmak amacı ile Yönetim Kurulu tarafından yapılan ziyaret sırasında Cumhurbaşkanı köşkte bir tanıtım toplantısı yapmayı önermiştir. Bu teklif AÇEV tarafından büyük bir memnuniyetle karşılanmış ve 11 Haziran 1999 tarihinde Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in ev sahipliğinde AÇEV'in Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde tanıtım toplantısı gerçekleşmiştir. Meclis başkanı, Milli Eğitim Bakanı, Devlet Bakanı ve diğer üst düzey bürokratlar, yabancı misyon çalışanları ve çeşitli STK'lar bu tanıtım toplantısına katılmışlardır.

AÇEV'de bilim kurulu

Bu yıl AÇEV onyediyen akademisyenden oluşan bir bilim kurulu oluşturuyor. Amaç, bilim kurulu ile zaman zaman toplanmak ve çalışmalarını onlarla ayrıntılı olarak paylaşmak.

Yeni bir bilimsel toplantı ve Orta Asya çalışmaları

AÇEV, Orta Asya ile ilgili çalışmalarını çerçevesinde Okuma Yazma Enstitüsü ile işbirliği içinde “Orta Asya Okuma Yazma Formu”nu 22–25 Haziran 1999 tarihinde gerçekleştiriyor. Toplantıya MEB, Dünya Bankası, UNICEF, UNESCO, ILI temsilcileri de katıldı. Bu toplantıda yurtdışı ve yurt içinde uzmanlar okuma yazma konusunu farklı boyutları ile tartışmışlardır. Forumda Orta Asya ülkelerindeki temsilcilerin katılımı sağlanmıştır. Orta Asya ile ilgili bilgi ağları AÇEV'in WEB sayfasında yerini alıyor. Aslında bu yıl Nilgün Aydoğan'ın da AÇEV'e girmesi ile Orta Asya Çalışmaları'nın hız aldığı bir devre. UNICEF'in İstanbul'da yaptığı uluslararası bir toplantıda AÇEV Orta Asya çalışmalarını anlatıyor. Gene bu yıl Erken Çocukluk Eğitiminde Danışma Grubu (Consultative Group) çalışmaları çerçevesinde Orta ve Batı Avrupa'da alanla ilgili bilgi ağı kurma amacı ile yapılan bir toplantıda AÇEV bir sunum yapıyor.

Yeni gelenler

Bu yılda AÇEV ekibine Ayşe Özdemir, İYOP ekibine de Mutlu Yasa Budak

Cumhurbaşkanlığı Köşkü Tanıtım Toplantısı 11 Haziran 1999

“Orta Asya Okuma Yazma Forumu” 22 - 25 Haziran 1999

katılmışlardır. Her ikisi de hala AÇEV'deler. Ayşe Özdemir Boğaziçi Üniversitesi'nden benim eski öğrencim. AÇEP'e de hiç yabancı değil çünkü yüksek lisans tezinde de konusu AÇEP'in değerlendirilmesiydi. Mutlu Yasa Budak İYOP'ta bir çok eğitici eğitimi seminerlerinin ve yaygınlaşma çalışmalarının etkin çalışanı. AÇEV'e katılan ve hala AÇEV'de olan bir üçüncü kişi de BADEP biriminin asistanı Ayşen Akgül. Ayşen Akgül BADEP ekibi ve eğitimcileri ile çok iyi bütünleşmiş biri. Kendisi aynı zamanda BADEP'in değerlendirme çalışmalarına katkıda bulunuyor. BADEP Birim Asistanı Ayşen Akgül'ün BADEP ekibi ile ne denli bütünleştiğini kendisinin bir anısı çok güzel anlatıyor. *"Elmadağ'daki ofiste çalışırken, yine bir revizyon çalışmasıydı sanırım. Cinsel gelişimle ilgili arkadaşlarım birşeyler konuşurken ben de onlara kendimden bir örnek vermiştim. Kısaca şöyle bir şeydi. Dokuz yaşında okulda sancıdan ölmek üzereydim. Okulun müdahademiyle beni bir dispansere gönderdiler, orada doktor doktor dolaşırdım. Akşam eve gidince de regl oldum. Kötü bir deneyimdi. Öyle bir şeyden hiç haberim olmamıştı. Bunu onlarla paylaştım. Aradan bir süre geçti Kadir Akbulut bana gelip bu olayı bazı baba grupları ile paylaştığını ama adımı söylemediğini sadece bizim ekipten bir arkadaş olarak bahsettiğini söyledi. Çok komikti, Kadir'e hem güldüm hem kızdım. Çünkü bizim ekipte benden başka kadın yoktu."*

2000: Farklı bir sorumluluğun üstlenildiği yıl

Bu dönemde AÇEV hiç de uzmanlık alanı olmadığı bir alanda faaliyet göstermeye başlıyor. 17 Ağustos 1999 tarihinde meydana gelen deprem sonrasında AÇEV de sorumlulukları çerçevesinde bu felakete cevap verme çalışmaları içinde İzmit, Yahyakaptan'da bir rehabilitasyon merkezinin kurulmasına önderlik ediyor. Yerli ve yabancı kuruluşların katkılarıyla gerçekleştirilen bu merkezde afetler ve travmatik olaylar sonrası ortaya çıkan fiziksel, ruhsal ve sosyal rahatsızlıkların tedavi edilmesi hedefleniyor. İzmit Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezi (İREM) aynı zamanda bir eğitim merkezi olarak hizmet vermiş ve farklı eğitim faaliyetleri uygulamıştır. Bu eğitim faaliyetleri Anne Çocuk Eğitim Programı, Baba Destek Programı ve İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı'dır. İREM'in yerel ortakları İzmit Büyükşehir Belediyesi ve Kocaeli Üniversitesi'ydü. Metro AG tarafından yapılan bina belediye tarafından Rehabilitasyon Merkezi için tahsis edilmiştir. İREM fizik, psikolojik ve sosyal rehabilitasyon kavramlarını birbiri ile entegre eden, gereksinim halinde bu hizmetleri modern protez-ortez atölyesini de devreye sokarak destekleyen bir sağlık merkezi olarak hizmet vermiştir. İREM bünyesinde, 1.000'den fazlası psikoloji ve psikiyatri merkezinde, 3.400'ü fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezinde, 600'ü de protez-ortez merkezinde olmak üzere 5.000'den fazla hasta tedavi edilmiştir. 2002 yılı sonunda İREM'in işletme sorumluluğu AÇEV tarafından Kocaeli Üniversitesi'ne devredilmiştir.

Bu yıl örgün eğitimdeki öğrencilere yönelik "Afet Sonrası Psikolojik Destek Programı" hazırlanmış ve bunu bölgedeki çocuklara ulaştırmak üzere 1.000'e yakın öğretmene bu konu-

İzmir Rehabilitasyon Merkezi (İREM), 2000

da eğitim verilmiştir. Destek Programı için hazırlanan Öğretmen El Kitabı 20.000 adet bastırılarak Milli Eğitim Müdürlükleri aracılığı ile afet bölgesindeki öğretmenlere dağıtılmıştır. Ayrıca, depremin çocuklar üzerindeki psikolojik etkileri ve bunların çözümlerine yardımcı olabilecek kısa bilgileri içeren broşürlerinden 10.000 adet basılarak afet bölgesinde dağıtılmıştır. Barış Manço'nun eşi Lale Manço ve Prof. Dr. Ahmet Mete Işıkara'nın katkılarıyla AÇEV tarafından "Depreme Barış ile Hazırlanıyoruz" adlı bir kitap hazırlanmış ve bastırılmıştır. Kitap ilköğretim çağındaki çocuklara resimli olarak depreme hazırlanma ve depremden korunma yöntemlerini öğretmeyi amaçlıyordu. Kitapta Barış Manço temel karakter olarak yer alıyor ve yöntemler onun öğütleri olarak anlatılıyordu. Bu kitap ilköğretim öğrencilerine ücretsiz olarak dağıtılmıştır.

Güney Doğu'daki çalışmaların ilk adımı

2002 yılında başlayacak Güney Doğu Anadolu Okul Öncesi ve Anne Destek Programı'nın temellerini oluşturacak Türkiye'de Okul Öncesi Çocuk Eğitimi: İhtiyaç Değerlendirmesi Araştırması ve Dil Yetisi Düzeyi Değerlendirmesi ön çalışması bu yıl başlıyor. Araştırma projesi, Boğaziçi Üniversitesi'nden Ayhan Aksu Koç, Eser Taylan ve benim tarafından yürütülüyor. Bu araştırmanın iki amacı vardı. Bir tanesi yaygın bir örnekleme ulaşılarak farklı kişilerden (anne, öğretmen) okul öncesi eğitime duyulan ihtiyacı belirlemektir. İkincisi de gene bu yaygın örneklemedeki çocukların Türkçe dil bilgisi becerisini saptamak ve dil becerisinin okul başarısı ile ilişkisini irdelemektir. Araştırma iki yıl sürdü.

Yönetimde ve çalışanlardaki değişiklikler : AÇEV'de yaşanan deprem

Bu yıl AÇEV'de birçok değişiklik oluyor. AÇEV'in idari açıdan sürekliliği yakaladığı yıl bu yıl. Efza Evrengil kendi isteği ile AÇEV genel koordinatörlüğünden ve Vakıf'tan ayrılıyor. Yerine A.B.D.'den dönen Ayla Göksel geçiyor. AÇEV biriminde de önemli bir değişiklik oluyor. Suzan Özkök birim koordinatörlüğünden ve AÇEV'den ayrılıyor. Nur Sucuka Çorapçı o zamanda bir yıllığına gittiği A.B.D.'den dönmüş. AÇEV'e bu sefer koordinatör olarak giriyor. AÇEV biriminin önemli bir elmanı Dilek Kaplan ailevi nedenlerden dolayı Bodrum'a taşınıyor. Deprem Marmara Bölgesi'nde etkili olurken AÇEV'de de ciddi bir deprem yaşanıyor. Diğer olanları kapsamadan AÇEV'in iki önemli kişinin ayrılma sürecine değinmek istiyorum.

Suzan Özkök bu yıl bir oğlan çocuk doğuruyor ve bir müddet AÇEV'den izine ayrılıyor. Dönüş zamanı geldiğinde AÇEV biriminde uzun süredir yaşanmakta olan sıkıntıları ben Suzan Özkök'le paylaşmak istiyorum. Bu paylaşımında genel koordinatör olarak Efza Evrengil'de hazır bulunmak istiyorum. Bundan doğaları ne olabilir ki. Üçümüz toplanıyoruz ve ben daha önceden yaptığım listedeki sıkıntıları tek tek Suzan Özkök'le paylaşıyorum. Toplantı olağan biçimde geçiyor. Tabii ki Suzan Özkök uzun zamandır AÇEV birimi içinde süregelen sıkıntıları bu kadar açıklıkla duymaktan çok mutlu değil. Ancak, bu Suzan Özkök'le benim

yaptığım ilk bu tür konuşma değil. Bu toplantıdan kısa bir zaman sonra Efza Evrengil beni tekrar okuldaki odamda ziyaret ediyor ve AÇEV genel koordinatörlüğünden ayrılacağını söylüyor. Neden olarak da kendi genel koordinatörü olduğu bir kurumda çalışan bir kişinin (Suzan Özkök) benim söylediklerime muhatap olmasını kaldıramayacağını söylüyor. Ben çok şaşkıyım, aynı zamanda üzüntülüüyüm. Kendisi çalışanları tarafından sevilen ve takdir edilen bir genel koordinatör. İyi bir çalışan gitmemelidir diye düşünüyorum. Her zamanki duygusallığımla eğer sorun ben isem bunun hallinin kolay olduğunu söylüyorum, AÇEV'deki görevlerimi en aza indirebileceğim sözünü veriyorum. Kendisi hala ayrılmakta ısrarlı. Arkasından Suzan Özkök de ayrılma isteğinde olduğunu bildiriyor. Suzan Özkök'e de telefonla ulaşım benzer sözleri söylüyorum. Suzan Özkök daha ılımlı bir tavır içinde. Tabii durumdan aynı zamanda Ayşen Özyeğin'in de haberi oluyor. Aslında her ikisi de gitmek istiyor ancak bir açık kapı da bırakıyorlar. İstedikleri şartlar önemli ancak bu şartları açık olarak Ayşen Özyeğin'e söylemeye çok da cesaretleri yok. Belki de Ayşen Özyeğin'in onların gitmemesi için yapılması gerekeni onlara söylemeden öğrenmesini ve bu gidişi önlemek için o istenileni yapmasını bekliyorlar. Ayşen Özyeğin her ikisi ile de bir çok defalar temas ediyor. Ancak, durum uzuyor çünkü tam bir kararlılık yok. Sonuçta her ikisi de ayrılıyorlar. Aslında her ikisine de bu kitap yazımı öncesi ulaşım diğer sorularla birlikte bu konuyu da araştırmak istedim. Profesyonel kişiler kendileri ile temasa geçti. Ancak, her ikisi de konuşmayı reddetti. Kitap yazımı sırasında bu ayrılmanın nedenini Suzan Özkök'ün AÇEV'deki yakın arkadaşı Hilal Kuşcul'a da sordum. Kendisi Suzan Özkök'ün koordinatörü olduğu birimin sıkıntılarını benim ağzımdan duymasının ona bu kararı aldırıldığını söyledi. Birimin üyelerinin bunu doğrudan ona söylemesini beklediğini kırılğan bir dönem yaşadığı doğum sonrası günlerde böyle bir karar aldığını açıkladı. Bana anlatılanlar bunlar. Bu olaya ait kendi "senaryomu" burada paylaşmak istemiyorum.

Tabii bu iki istifa AÇEV'e bir bomba olarak düşüyor. Efza Evrengil, Suzan Özkök ve Bilge Topaç üçlüsünün arasındaki yakın "dayanışmadan" rahatsız olmayanlar çok üzgün. Özellikle İYOP ve BADEP ekipleri. AÇEV ekibi daha uzaktan değerlendiriyor bunu. 2001'in başında da Bilge Topaç ayrılıyor. Efza Evrengil'i çok tanımam. Ancak, hem eski öğrencim olan hem de yedi sene çok yakın çalıştığım Suzan Özkök için hala içim yanar. Neden mi? Bu kapasitesi ile AÇEV'de şu anda olduğu konumdan çok daha iyi bir konumda olabilirdi. Ancak, ne mantığım ne de duygularım onu affetti.

İYOP birimindeki çalışmalar

Bu yıl İYOP için de önemli bir yıl. AÇEV-Hürriyet Gazetesi işbirliği çerçevesinde sekiz ilde okuma yazma kampanyasına başlıyor. Hürriyet projesi İYOP için büyümede / yaygınlaşmada bir dönüm noktası. Program İstanbul, İzmir ve Gaziantep'te uygulanırken birden Hürriyet'in desteği ile 10 ilde birden uygulanır hale geliyor. Bu uygulama bir yıllık bir proje kap-

samında oluyor. Kursların kurulması sayıların oluşturulması bu illerdeki eğitimcilerin eğitilmesi hepsi yeni tecrübelere yelken açmak demektir. İYOP tarihinde ilk toplu- kamp şeklindeki seminer Kayseri’de 100 kişilik bir katılımla gerçekleşiyor. Bu iller, Diyarbakır, Bursa, Samsun, Kayseri, Hatay, Batman, Adana, Ankara, İzmir, İstanbul. Saha Sorumlularının her bir kişi bir ilden sorumlu oldu. Hem Hürriyet gazetesi ile temaslar, hem yeni illerde AÇEV’i ve İYOP’u tanıtmak ve gönüllü yapısını ve okuma yazmadaki yeni metodolojik yaklaşımı il Milli Eğitim Müdürleri’ne anlatmak zorlu bir süreç oluyor. Ekip için diğer bir zorluk da Hilal Kuşçul’un hamileliği boyunca 6 ay yatmak zorunda kalmasıydı. Ama tüm zorluklar Meltem Cantürk ve diğer eğitimcilerin liderliğinde üstesinden gelindi. Hürriyet’ten sonra İYOP Adana, Diyarbakır gibi illerde devam etti. Bursa gibi bazı iller daha sonraki projeler için tanıma fırsatı bulunan iller oldu.

İYOP 2’nin pilot uygulaması İYOP 1’le birlikte uygulanmakta. Diğer STK’larla işbirlikleri de devam ediyor. Eğitici eğitiminin daha görsel olabilmesi için seminerlerde gösterilmek üzere eğitim süreci videoya çekilerek kullanılmaya başlanıyor. Yurt dışından Spencer Vakfı tarafından desteklenen “Yetişkin Okuryazarlığı: Kişisel Gelişim ve Toplum Gelişmesine Etkisi” araştırması da sonuçlanmıştır. İYOP’da Filiz Aslan yeni bir eleman olarak başlıyor. Özellikle Hürriyet’le işbirliği projesinde ve eğitici eğitimi ve yaygınlaşmalarda önemli görevler üstlenecek ve AÇEV’den 2005 yılında ayrılacaktır. İYOP biriminde önemli bir değişiklik de Hilal Kuşçul’un birim koordinatörlüğünden danışmanlık statüsüne geçmesi yerini Meltem Cantürk’e bırakmasıdır.

BADEP ve yeni bir bilimsel sempozyum

AÇEV’de gelenek haline gelmiş sempozyumlardan bir tanesi daha “Babanın Çocuk Gelişiminde Rolü ve Önemi” konusunda gerçekleştirildi. Toplantıya alanın en önemli uzmanı Micheal Lamb de davet edildi. Gene alandaki farklı uzmanlar konuyu bu sempozyum çerçevesinde tartıştılar. Daha sonra sempozyumdaki bildiriler kitap olarak aynı başlıkla basıldı ve dağıldı.

BADEP de ayrıntılı bir değerlendirme araştırması çalışmalarını başlıyor. Tutum envanterinin geliştirilmesine devam ediliyor. Aynı amaçla derinlemesine mülakatların pilot çalışması da yapılıyor. Bütün bu çalışmalar içinde BADEP birimine Serkan Kahyaoğlu alınıyor. Kadir Akbulut ise kendi mesleği olan danışmanlığa dönüyor. Bu sempozyuma katılan Micheal Lamb’in ekibe katkılarından bir tanesini Eski BADEP Koordinatörü Erçin Kimmet şöyle dile getiriyor: *“Michael Lamb’in Türkiye’ye gelişi ve Babanın Çocuk Gelişimindeki Rolü ve Önemi Sempozyumu da BADEP’in geliştirilmesinde önemli bir noktadır. Bu süreçte Michael Lamb’in hem sunumunda hem de sohbetler sırasında söylediği “Siz ailedeki bir taşın yerini değiştiriyorsunuz, hangi taşı çektiğinize dikkat edin, çektiğiniz taş binayı çökertebilir de” demişti. Bu söz bize babanın aile içinde var olan rolüyle desteklenmesi noktasında önemli bir farkındalık*

yaşatmıştır. Programın babanın rolünü değiştirmek değil, babayı güçlendirmek olması gerektiği görüşünü kuvvetlendirmişti.”

OVÇEP'in yaygınlaşması..

OVÇEP ikinci pilot uygulamasına İstanbul dışında başlıyor. Tabii ki OVÇEP'in Anadolu illerindeki uygulamalarının da araştırılması gerek. Bunun için de OVÇEP'in geçen yıl başlayan İstanbul uygulamasının değerlendirme araştırması sonuçlanırken Anadolu uygulamalarının araştırılması başlıyor.

Yaygınlaştırma amacı ile İstanbul dışında Ankara, İzmir, Samsun ve Gaziantep illerinde programı tanıtmak amaçlı toplantılar düzenleniyor. Bu toplantılara MEB Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü'nden bir kişi, ben ve AÇEP ekibinden bir temsilci katılıyor. Amaç, MEB bünyesindeki anasınıflarına ve bağlı oldukları ilköğretim okulları müdürlerine bu programı tanıtmak. Her programın ilk zamanlarında olduğu gibi burada da zorluklar var tabii ki. En önemlisi OVÇEP belirli yayın evlerinin ürünü olan okuma yazma öncesi faaliyetlerin ilköğretim okulları tarafından ücretli alınmasına bir engel oluşturuyor. OVÇEP'in malzemeleri o ürünlerden daha iyi planlanmış ve içeriği daha kuvvetli ve bedava olarak dağılıyor. Bu durum yerleşmiş bir sistemi bozmak demek. Okullardaki yetkililerden “zaten bizim öğrencilere bunları yapıyoruz” “bunları fotokopi ile dağıtıyoruz” “bunun ne farkı var ki” gibi sorular ve söylemler hepimizin cevaplama zorluğunda kaldığı itirazlar oldu. Hatta geç bir akşamüstü evimde otururken ünlü bir yayın evinin sahibi beni aradı. “Hocam sen ne yapıyorsun benim ekmeğimle oynuyorsun. Bu olur mu?” diye bir konuşma yaptı. Evimi aramaya cesaret edip suçlayıcı bu konuşma beni oldukça düşündürdü. Tabii ki çalışmalara devam ettik. Ancak, OVÇEP'in çok hızlı yaygınlaşmamasının nedenini de yerleşmiş bir tüketim sistemini değiştiriyor olmasına bağlıyorum.

Diğer Erken Çocukluk Eğitimi Programları

AÇEP 58 ilde. Uzun zamandır süregelen sistem devam etmekte. MEB'e devirden sonraki sürdürülebilirlik için gözlem/eğitim ekibinin eğitimi devam ediyor. Tabii SHÇEK'le işbirliği de.

Mezun Anneler Projesi Küçükyaşlı SHÇEK çocuk yuvasında uygulanmakta. Aynı projenin İzmir'de başlaması için de çalışmalar başlıyor. Aile Mektupları projesinin çalışmaları devam ediyor. Projede geniş bir ekip yer alıyor. Benim dışımda, Şeyma Doğramacı, Şule Yazgan ve Selda Özen danışman olarak görev alıyor, Aylin Koçak da mektupların yazarı. İstanbul Tıp Fakültesi Kadın ve Çocuk Sağlığı Eğitim ve Araştırma Birimi'nden Janet Molzan Turan, Nuriye Ortaylı, Sevgi Gökdemirel, Canan Özer ve İstanbul Üniversitesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü'nden Yusuf Sahip ve Beykoz Sümer Holding işletme doktoru Ali Kemal Çetin'de projeye destek veren diğer kişiler.

ADP Hollanda ve Belçika-Gent'den sonra Almanya'da da uygulanmaya başlıyor. AÇEP de (ADP ve ZEP) Brüksel'de ve Fransa'da uygulanmakta.

Daha ilerde AÇEP şimdiki adı ile EÇE biriminin bir faaliyeti olacak olan Güney Doğu Anadolu Projesine veri tabanı sağlayacak olan okul öncesi ihtiyaç saptama ve dil yetisini değerlendirme araştırması da sahadan bilgi toplanmaya devam etmektedir.

AÇEP'e yeni bir elaman geliyor: Aytül Kizir. Kendisi AÇEP biriminde iki sene kalıyor.

Uluslararası çalışmalar

Orta Asya temsilciliğinin çalışmaları daha çok ilgili farklı ulusal ve uluslararası toplantılarda bulunmak ve internet aracılığı ile iletişim ağı oluşturmak oluyor. Bir de İstanbul'da AÇEV Orta Asya'dan gelen uzmanlar ve MEB bünyesindeki uzmanların da katıldığı "Erken Çocukluk Bakım ve Gelişim Göstergelerinin Geliştirilmesi" toplantısına İstanbul'da ev sahipliği yapıyor. Bazı Orta Asya ülkelerine ziyaretler de gerçekleştiriliyor.

İletişim faaliyetleri

İletişim Birimi de tanıtım faaliyetlerine tebrik kartları, Türkçe ve İngilizce tanıtım kitlerinin basılması ve farklı etkinliklerde tanıtım masaları kurarak devam ediyor.

2001: Televizyonla önemli bir buluşmaya adım atılan yıl

Bu yıl AÇEV bir ilke daha imza atıyor ve 65 bölümlük televizyon için bir çocuk programı geliştirmeye başlıyor. AÇEV uzmanlarından Deniz Şenocak, Nur Sucuka Çorapçı, Erçin Kimmert ve Serkan Kahyaoğlu programın hedeflerini ve senaristin kullanılacağı el kitabını yazıyorlar. Program hem çocukları hem de anne-babayı hedefliyor. Aslında amaç ADP, BADEP ve ZEP'lerin hedeflerini TV'ye aktarmak. Geniş bir ekip kuruluyor. Bol danışmanlı bir çalışma bu. Program danışmanlığını Canan Meray yapıyor. Akademik danışmanları ben ve Çiğdem Kağıtçıbaşı. Biz akademisyenlerin ve televizyoncuların ortak bir noktada buluşması çok zor. Yazılan hedefler senaryoya dönüştürüldüğünde eğitim ile ilgili amaçlar yozlaşmış olabiliyor. Bir eğitici gözü bir televizyoncu gözünden çok farklı. Sürekli "ama seyredilmez ki" tehditi eğitimcinin vermek istediği hedefi çok değiştirebiliyor. Ben ilk 65 bölüme dayanabildim. "Benimle Oynar mısın?" 2002 Şubat, 2002 Eylül, 2003 Eylül ve 2004 Eylül tarihlerinde yayınlanarak toplam 4 X 65 bölümden oluştu. Burada çok titiz davranma merakım, iyinin de iyisi vardır felsefem beni buradan uzaklaştırdı. Aslında benim "ben böyle olursa yokum" söylemi mi Ayla Göksel hemen kabul etti. Amaç hızlı iş bitirmek olunca senaryoları çok ayrıntılı okuyan ve eğitimci gözünde çok da ısrarcı olan birine yer yoktu AÇEV'in açısından. Daha sonra Program Danışmanı olarak Canan Meray hep oldu. İkinci Bölüm'ün Akademik Danışmanları Çiğdem Kağıtçıbaşı, Ayhan Aksu Koç, Deniz Albayrak Kaymak, Emine Erkin'di. Üçüncü ve dördüncü bölümlerde yeni akademik danışmanlar yerlerini aldılar; İpek

Gürkaynak ve Şule Yazgan. İkinci bölümden sonra senaristler de değişti. İlk iki bölümde Çetin Büyükkakın iken son iki bölümde Muharrem Buhara ve Meriç Özen oldular. Programın değerlendirme araştırması Koç Üniversitesi'nden Nazlı Baydar, Fatoş Gökşen, Çiğdem Kağıtçıbaşı ve Aylin Küntay tarafından yapıldı. 2003 yılında alınan sonuçlar programın etkili olduğu ve programa ne kadar sık bakılırsa etkisinin de o ölçüde arttığı doğrultusundaydı.

AÇEV'te neler oluyor

2001 yılında AÇEV'in MEB'le işbirliğinde yürütülen AÇEV'e katkısı sadece öğretmen eğitiminde oluyor. Diğer koordinasyon, gözlem ve değerlendirme yükümlülüklerinin tümü MEB'e devrediliyor. Dünya Bankası ikrazından sadece eğiticiler için bir ücret alınıyor. Önümüzdeki yıl bu da kalkıyor. AÇEV sırf eğitim seminerlerinde hiç bir ücret talep etmeden eğitimci rolünü üstleniyor. Milli Eğitim Bakanlığı ile çalışmak AÇEV'e birçok avantaj sağladı. Bu bir gerçek. Ancak, kolay da olmadı. Bir Vakıf olarak AÇEV işbirliği yapılan bir kurumdan ziyade zaman zaman yardım sağlayacak bir kaynak olarak da görüldü. AÇEV'den sürekli bir yardım talebi olurdu. Eski Güney Doğu Anadolu Bölgesi Sorumlusu Serpil Akkaya "AÇEV deyince zannediyorlar ki biz gidip yardım edeceğiz kendilerine. Mesela benden hediye isteyen çok Halk Eğitim Müdürü oldu. Yani siz bunu yapacağınıza annelerin çocuklarına birer tane bisiklet alın diyen çok oldu" diyor. Bunları aşmak AÇEV'in amatör ruhlu bir o kadar da profesyonel ekibine kalıyordu.

MEB-AÇEV işbirliğinde emeğin eşit olarak paylaşıldığı ancak bunun iyi duyurulmadığı ile ilgili şikayetler ise hep oldu. Özellikle de zamanın Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü Esat Sağcan tarafından. "Biz bunu tek başımıza yapmıyoruz, evet biz bu programı yaptık ama Bakanlık bize iyi yaklaştı, işbirliği yapıyoruz, Halk Eğitim Merkezleri'nde pek çok isimsiz öğretmen bu konuda severek koşutuyorlar bu başarı varsa hepimizin başarısıdır" dense iş bitecek; iki kelimelik şey. Densin ki şu iş genel müdürlüğün elemanlarıyla birlikte yapılıyor, bir cümle, biz bir paye beklediğimiz yok, halk bilsin. Adresi yanlış gösteriyorlar" sözleri Esat Sağcan'ın bu sıkıntısını dile getiriyor. Halbuki AÇEV buna hep çok dikkat etti. Hala da ediyor. Ancak, bu konuda bir anlaşma hiç olmadı. Bu tür şikayetleri tatlıya bağlamak gene Ayşen Özyeğin'e kalırdı. Bizzat Ankara'ya giderek.

AÇEV'in MEB'e devri ile AÇEV, AÇEV'in önünü açan 5 hanımın (Sezen Malta daha önce ayrılmıştı AÇEV'den) görevini bir müddet askıya aldı. Bu kararı bildirmede de biraz acele etti. Bu durum "hanımlar" ve AÇEV arasında bir uzaklaşmaya ve kırgınlığa neden oldu. O grubun içinde olan ancak daha sonra AÇEV'de tam zamanlı çalışan eğitim sorumlusu Canan Erman bu konu ile görüşünü "Keşke diyorum o açıklama onları rahatlatıcı bir şekilde, nedenleri, niçinleri anlatılarak söyleneşeydi daha rahat olurlardı." diyor. Doğru da diyor. AÇEV ileriye görerek karar almak yerine anlık bir karar alıyor. Bu da ileride AÇEV'in "eğitici eğitimcisi" bulmasındaki sıkıntıyı getiriyor. Eğer AÇEV bu beş hanımdan o zaman "eğitici eğitimcisi"

TRT işbirliğinde hazırlanan "Benimle Oynar mısın?" TV Programı

yetiştirmek için destek alsaydı şimdi eğitici sıkıntısı içinde olmazdı diyorum.

AÇEP'te yurt dışı uygulamaları devam ediyor; Almanya, Belçika, Fransa. Bahreyn uygulaması için AÇEP Arapça'ya tercüme edilirken Belçika'da Türk olmayanlara uygulanmak için de Flemenkçe'ye tercüme ediliyor. Yeni program Aile Mektupları'nın geliştirilmesine devam ediliyor. Mezun Anneler Projesi de uygulanmakta. OVÇEP 5 ilde. OVÇEP'in Anadolu illerini kapsayan değerlendirme araştırması bitiyor. AÇEP ekibi tekrar bir revizyon çalışmasında. Bu sefer ADP'yi revizyona alıyorlar.

İYOP Ulusal Eğitime Destek Kampanyası'nda

Bu yılda İYOP, zamanın Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in eşi tarafından başlatılan "Ulusal Eğitime Destek Kampanyası"na hem programla destek oluyor hem de kampanyanın il yürütme kurulunda yer alıyor. Bu proje çerçevesinde hizmet amaçlı "okuma yazma hattı" kuruluyor. AÇEV bunu Finansbank Bilgi İşlem Merkezi desteği ile hayata geçiriyor. Bu hat aracılığıyla okuma yazma bilmeyenler ve konuyla ilgilenenler bilgilendiriliyor ve yönlendiriliyor. Projede yaklaşık 5.000 kişiye ulaşılıyor.

İYOP biriminde Güney Doğu Anadolu Projesi çerçevesinde içeriğine kadını da güçlendirme bölümünü eklemek için çalışmalar başlıyor. Daha sonra programın ismi Kadın Destek ve İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı olarak değişecektir. Burada amaç kadının okuma yazma öğrenirken toplumsal hayata katılımını arttıracak konularda bilgilendirmektir. Bu arada İYOP 1 ve İYOP 2 uygulanmakta. İYOP'un işbirliği yaptığı iki temel STK Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Sani Konukoğlu Vakfı ile işbirliği de devam ediyor. İYOP, Koç Üniversitesi ile işbirliğinde yeni bir değerlendirme araştırmasına başlıyor. Yeni revizyonlar da birimin faaliyetleri içinde. İYOP, en çok araştırma yapılan program AÇEV'de. Bunun nedenini Hilal Kuşcul'a sordum. Kendisi alternatif bir okuma yazma programı olduğu için etkinliğinin ispatlanmasının önemli olduğunu, onun için de farklı kişilerce araştırmasının yapıldığını söyledi.

Bu yıl İYOP birimi ilk defa gönüllü profil çalışmasını başlatıyor. Burada amaç gönüllülerin profilini ortaya çıkartmak ve bu hedef kitleye ulaşma yollarını geliştirmektir.

BADEP'te neler oluyor ve BADEP için neler diyorlar?

BADEP ekibi de ikinci revizyonunda. Tutum envanteri çalışmaları da devam ediyor. Eğitim-Sen'le işbirliği dışında yeni uygulamalar var. Bunlardan bir tanesi Kuzey Saha Deniz Kumandanlığı bünyesinde askerlere yönelik bir çalışma. Diğer de Doğuş Otomotiv şoförlerine çocuk ile iletişim semineri vermek.

BADEP kursuna katılanların BADEP ile ilgili görüşlerine yer verdiğimizde, babalardan Ali Yalman "Salı günlerini iple çekmeye başladım ben. Çok zevkli bir ortamda çok güzel bir eğitim aldık, yani oyun oynar gibi eğitim aldık seve, seve yapmaya başladık. İlk etapta ben bir

tereddüt içindeydim yani böyle şeye acaba ne gibi bir faydası olabilir diye, ilk defa çünkü, daha önce duymamıştım ben AÇEV’i. Ne faydası olabilir bana dedim tereddüt ettim bir iki defa baktım ondan sonra koşşa, koşşa gelmeye başladım. Her geçen gün hakikatten, ben bir şey bilmiyormuşum daha öğrenecek çok şeyimiz varmış, diyorum. Herkes de diyor. Daha da geliştirmeye çalışacağım ben kendimi. Mesela bir çocuk eğitimiyle ilgili kitap okumak. Ne bileyim yani artısının olduğuna inanıyorum.” Diğer bir baba Sefattin Ceylan “Bir defa çocuklarımın da bir birey olduğunu...onlara daha farklı yaklaşmayı kısaca öğrenmeye çalıştım, tabii bundan sonraki hayatımda da onu yapmaya çalışıyorum.” diyor.

Uluslararası uygulamalara devam ve ödüllerde ilkler...

Orta Asya çalışmaları daha fazla e-grup aracılığı ile iletişim ve bilgi ağı kurmak çerçevesinde oluyor. Ayrıca, birçok uluslararası toplantılara katılıyor.

AÇEV’in ödül almadaki ilkleri bu sene itibari ile başlıyor. KASAKOM’dan Milenyum Ödülü ve Yeni Olgu Sanat ve Aktivite Grubu tarafından da Yılın En İyi Çalışan Vakıf Ödülü.

2002: Gelişme Dönemi’nin son yılı

Gelişme döneminin en son yılına geldiğimizde artık AÇEP tamamen MEB’e devrediliyor. SHÇEK’le işbirliği ve özel okullara verilen anne-babalık seminerleri devam ediyor. Mezun anneler projesi beş ilde uygulanmakta. AÇEP Fransa’da ADP Belçika’da uygulanmaya devam ediyor. Bahreynli annelere AÇEP Arapça ulaşıyor.

OVÇEP bu yıl bir tıkanma yaşıyor. Yaygınlaşma önerisi MEB tarafından kabul edilmediği için planlananın gerisinde kalıyor.

Erken Çocukluk Eğitimi (EÇE) alanında yeni bir çalışma

Bu yılda başlayan önemli bir çalışma erken çocukluk eğitimi alanında lisans programı olan üniversitelerle alandaki önemli konuların tartışıldığı toplantılar düzenlemek. Bunun ilki 17-18 Ocak 2002 tarihinde “Okul Öncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme” toplantısı olarak gerçekleşmiştir. Bu toplantılar daha sonra 2003 yılında “Erken Çocukluk Eğitimi Politikaları: Yaygınlaşma, Yönetişim” konu başlığı ile ve 2005 yılında da “Okul Öncesi Eğitimde Kalite: Üniversitelerin Rolü” konusunda olmak üzere üç kere yapılıyor. Bu toplantılar alandaki bir çok öğretim üyesi ve diğer kişileri bir araya getiriyor ve birlikte paylaşım yapmaları konusunda etkili oluyor.

Güney Doğu Anadolu (GDA) Programları hız alıyor

AÇEV, temelini Okul Öncesi İhtiyaç Saptama ve Dil Yetisi Araştırması sonuçları ile attığı Güney Doğu Anadolu Projesi çalışmalarına hız veriyor. Araştırma sonuçlarına ek olarak ihtiyacı orada yaşayanlardan yüz yüze alabilmek için Diyarbakır’da grup mülakatları yapılıyor.

Ayrıca, Mayıs ayında İstanbul'da GDA okul öncesi ve anne destek programının hedefleri doğrultusunda yurt içi ve dışında alanda tecrübesi olanları bir araya getiren bir çalıştay düzenleniyor. Daha sonra programı yazacak ekip oluşturuluyor ve el kitapları yazılmaya başlanıyor. Okul Öncesi Eğitim Programı yazım ekibi Filiz Uzuner Atalay ve Deniz Şenocak'tan oluşuyordu. Boğaziçi Üniversitesi'nden ben, Ayhan Aksu Koç ve Eser Erguvanlı Taylan da danışman olarak yer aldık. Anne Destek Programı'nın yazım ekibi EÇE biriminden Ayşe Özdemir, Nur Sucuka Çorapçı ve bendim. Bike Kocaoğlu, Anahit Çoşkun ve Haydar Sur'dan da beslenme, kadın ve çocuk sağlığı konularında destek alındı.

Diyarbakır bölge sorumlusu olarak da Filiz Buluttekin AÇEV ekibine katıldı. Mayıs ayındaki uluslararası uzmanlarla yapılan toplantıdan sonra Haziran ayında Diyarbakır Gazeteciler Cemiyeti Lokali'nde AÇEV programla ilgili planlarını paylaşmak için bir toplantı yaptı. Amaç Diyarbakır'daki farklı sektörlerle programa katılım ve sürdürülebilirliği tartışmak ve önerileri almaktı. Toplantı çok başarılı geçti. Diyarbakır'dan Şeyhmus Diken AÇEV'le ilgili görüşlerini şöyle ifade ediyor: *"Gerçekten de AÇEV bir süre sonra güçlü bir kadroyla geldi. Burda da bir yerel yapı oluşturdu. Bir mekan satın alındı işte sur içinde. O mekan restore edildi, hizmete açıldı. Mahalle sakinleriyle çok güzel organik bağlar kuruldu. Ayrıca benim çok önemseydiğim bir konuyu hayata geçirdiler. Genellikle böyle eğitim amaçlı çalışan kurumlar yöresel ve bölgesel motifleri çok fazla dikkate almadan, merkezi ve resmi yapının hegemonik yapısı çerçevesinde bir program uyguluyorlar. AÇEV bunu yapmadı açıkçası. Mesela buranın Kürt orijinalitesini de dikkate alarak, eğitimde, yani ihtiyaç halinde, Kürtçe'nin de iletişim kurmada, diyalog kurmada, insanlarla ilişki geliştirmede de kullanılabileceğini kanıtladı. Ve hatta Kürtçe'yi de bilen eğitimcileri çalışmalarında tercih ettiler. Meseleye bu cepheden de bakan bizim gibi insanlar için, aydın sorumluluğu anlamında önemli bir yaklaşımdı. Bence AÇEV iyi işler yapmıştır, amacına ulaşan işler yapmıştır. Bundan sonra da aynı çerçevede bu işleri sürdüreceğine doğrusu inanıyorum."*

Neden Güney Doğu Anadolu?

AÇEV, AÇEP'in ilk uygulamalarından sonra hakiki amaç grubuna Diyarbakır'da ulaştı. Sosyo-ekonomik şartlardan dolayı gelişimleri risk altındaki çocuklara ve onların ailelerine. Bu şahsen benim için çok büyük bir mutluluktur. AÇEP, MEB-Çıracılık Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'ne devir olunduktan sonra ulaştığı amaç grubunun profili gelişimleri risk altındaki çocuklardan daha çok orta sınıf çocukları oldu. Aslında, bu devletin Erken Çocukluk Eğitiminin yaygınlaşmasındaki politika yanlışlarının sonucuuydu. Erken Çocukluk Eğitimi planlama ve programlama çalışmalarında devlet hiç bir zaman ulaşmada öncelikli hedef kitle belirlemedi. Sadece yaygınlaşma için bir yüzde belirledi. Ama bu yüzdede öncelik kime verilecektir bu söz konusu hiç bir zaman olmadı. Hala da değil.

Yıllar sonra Güney Doğu Anadolu'da anne ve çocuk eğitim programları ile hakiki hedef

Yaz anaokulları sınıf görüntüleri

kitleye gene ulaşmıştık. Programın hedef kitleye ulaştığının iyi bir kanıtı da Yaz Anaokulu Okul Öncesi Eğitim Programı Danışmanı Filiz Uzuner Atalay'ın yaşadığı bir çok olaydan sadece birindeki çocuğun aile özelliklerinde de görülüyor: *“Okulun öğrencilerinden bir tanesinin kolu bir karton parçasıyla kenarlardan tutturulmuş ve üzeri bir yemeni ile sarılmış olarak okula geldi. Yüzünde ağrılı bir ifade vardı. İstanbul'dan programı gözlem için gelen Sevda Bekman çocuğun ağrısını olduğunu fark edip bizlere sorunu ilettiler. Daha sonra Diyarbakır sorumlumuz ve ben çocuğu alarak hemen bir sağlık ocağına götürdük. Sağlık ocağı kolun kırık olduğunu bu işin onları aştığını ve hemen bir hastaneye gitmemiz gerektiğini söylediler. Hastaneye varır varmaz röntgen çekildi ve hemen kol alçıya alındı. Doktor bize neden bu kadar beklediğimizi sorduğunda ve biraz daha beklenseydi kolunun kesileceğinin haberini verdiğinde her ikimizde birbirimize hayretle baktık. Çocuğu anneye götürmek üzere dar yollardan ve bir keçinin bile tırmanmasının zor olduğu bir mevkiden geçerek eve vardık. Kolunun ne zaman ve nasıl kırıldığını anneye sorduğumuzda, aile bireylerinin her birinden farklı cevaplar geldi. Anne yerdeki masaya takılıp düştüğünden, abla yataktan düştüğünden bahsetti. Oysa çocuk, yolda annesinin onu döverken kolunun çok acıdığını bize anlatmıştı. Biraz sinirli, biraz kızgın biraz da düşünceli anneye elimizden geldiğince, dilimizin döndüğünce yaptığının onun hayatını nasıl etkileyebileceğini anlatmaya çalıştık. Teşekkürler Sevda Hanım...”*

İşte Diyarbakır'da böyle ailelere ulaşma şansımız oldu. Burada GDA projesinin ortaya çıkmasında ve koşulsuz desteğin verilmesinde Ayşen Özyeğin'in katkısını bir kere daha dile getirmek istiyorum. Bu proje onun fikridir.

İYOP'taki faaliyetler

İYOP ekibi, bu yıl İYOP 1 ve 2'nin uygulanması, GDA projesi çerçevesinde İYOP'un geliştirilmesi, Ulusal Eğitime Destek Kampanyası'nda yer almak gibi çalışmalarını sürdürmüştür. Koç Üniversitesi'nden Sami Gülgöz tarafından yürütülen İYOP etkinlik araştırması bitmiş ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Aynı zamanda İYOP'un iletişim amaçlı bilgi hattı ve haber bültenleri de devam etmektedir. Bu yıl İYOP'un yeni başlattığı “okuma günleri” projesi var. Bu günlerin amacı gönüllü olarak sosyal sorumluluk almak isteyen gönüllüleri harekete geçirmeyi amaçlayan bir proje. Hedef İYOP 2'yi bitirenlere kurs sonrası okuma-yazma ortamını devam ettirmek.

BADEP yaygınlaşıyor

BADEP birimi de Eğitim-Sen işbirliği ve askerlerle ve polis teşkilatı ile sürdürdüğü çalışmalarına devam ediyor. İşyeri Hekimleri Eğitici Eğitimi çalışmalarına da destek oluyor. Baba Destek Programı'nın yaygınlaşmasında önemli aşamalardan biri de resmi izin sorunu

olmuştur. Programın uygulama izni için dönemin İstanbul Milli Eğitim Müdürü ile yapılan görüşmelerden dönemin Vali Yardımcısı ve Halk Eğitim Başkanı'nın ilgilenmesi kararlaştırılıyor. Fakat bu görüşmelerde de bir sorun yaşanıyordu çünkü program ilköğretimde uygulanıyor ama yetişkin eğitimi niteliğindedi ve ders saati dışında uygulanıyordu. Bu nedenle hangi birimden izin alınacağı bir türlü kararlaştırılamadı. Sosyal etkinlikler biriminden, teknoloji eğitimine kadar bir çok birimle görüşüldü. Her gidildiğinde Milli Eğitim'deki vali yardımcısından gelen yazının hep evrak memurunun masasında bulunuyordu ve her seferinde farklı bir birime gidiliyordu, evrak memuru da ne yapacağını şaşırması. En sonunda vali yardımcısı ile bir görüşme daha yapıldı ve sonunda İlköğretim Müfettişleri Kurulu'na kitap teslim edildi. Bir ay sonra bir telefon geldi. Bir ilköğretim müfettişi kitabın iznini verdiklerini ve kitaptan kendi evlerinde de bulunması için bir tane daha istediklerini, çok beğendiklerini belirtip bize teşekkür ettiler. Böylelikle akşam saatlerinde programı uygularken eğitimcilerimiz, kendilerini biraz daha güvende hissettiler.

Uluslararası faaliyetler ve AÇEV'de mekan değişikliği

Orta Asya Birimi Sorumlusu Nilgün Aydoğan'ın 2001'de ayrılması ile bu görevi de Ayla Göksel üstleniyor. Faaliyetler daha fazla e-grup aracılığı ile haberleşmek ve uluslararası toplantılara katılmanın dışına geçmiyor.

AÇEV'de değişme çalışmaları başlıyor. Vakıf Elmadağ'dan Mecidiyeköy'e taşınıyor. AÇEV çalışanları artık ayrı odalarda çalışmak yerine herkesin birbirini gördüğü açık ofis sistemi içinde çalışmaya başlıyor. Aynı yıl kurum kimliği çalışmaları çerçevesinde "logo değişimi," tüm tanıtım malzemeleri, web sayfası, antetli kağıtlar zarflar hepsi bir değişime uğruyor. Yeni bir tanıtım filmi ve bülten çalışmaları da başlıyor. AÇEV biriminin ismi EÇE birimi olarak değişiyor. Bunlar AÇEV'de yaşanacak değişimin ilk ayak sesleridir. AÇEV bundan sonra hızlı bir kurumsallaşma sürecine girecektir. AÇEV bu değişim çalışmaları içinde İletişim Birimi'ne Nevin İlhan Koçak'ı alıyor.

Devam eden ödüller

AÇEV'e ödüller gelmeye devam etmektedir. Benimle Oynar mısın? Programı Radyo Televizyon Gazetecileri Derneği tarafından "En İyi Çocuk Programı" seçilmiştir. YA-PA "Yılın TV Çocuk Programı" ödülünü AÇEV'e vermiştir.

Gelişme döneminin sonunda sayılarla AÇEV

2002 yılında AÇEV 57 ilde MEB ve SHÇEK'le birlikte uygulanmakta tabii 57 ilin 49'unda MEB'le sekizinde SHÇEK'le. Bu illerin sekizinde iki kurum aynı anda hizmet veriyor. AÇEV'le bu yıla kadar toplam 114.144 anne-çocuk ikilisine ulaşılmış. İYOP oniki ilde 31.038

okumaz yazmaz kişiye ulaşmış. OVÇEP altı ilde toplam 8.016 veli ve çocuğa ulaşırken BADEP 3 ilde 5.248 baba ve çocuğa ulaşmış durumda. Yurt dışı uygulamalara baktığımızda AÇEV'in Anne Destek Programı 4 ülkede toplam 1.510 anne-çocuk ikilisine ulaşmış. Tüm programları ile AÇEV Türkiye'de toplam 65.109 çocuğa ve 95.842 yetişkinle (anne, baba ve okumaz yazmaz kişi) toplam 160.951 kişiye hizmet vermiş durumda.

AÇEV'i nasıl değerlendirdiler?

Bu bölümü AÇEV'i dışardan izleyenlerin AÇEV ile ilgili görüşleri ile bitirmek istiyorum. Şu anda UNICEF'in Birleşmiş Milletler Ofisi'nde erken çocukluk gelişimi bölümünün kıdemli danışmanı ve sorumlusu olan Nurper Ülküer AÇEV ile ilgili görüşlerini şöyle dile getiriyor: *"AÇEV'de gönüllü kuruluştan daha çok bir sivil toplum örgütüne doğru bir yapılanma, bir kurumlaşma da var diye düşünebiliriz. Bu çerçevede ele alırsak AÇEV Türkiye'de Erken Çocukluk Eğitimi konusunda bilhassa ailelere götürülecek destek ve eğitim konusunda önemli bir açığa cevap vermek üzere ve o açığın olduğunu gündeme, getiren bir gönüllü kuruluş. On sene içinde AÇEV bir nokta da ulusal bir gönüllü kuruluş olmaktan uluslararası bir gönüllü kuruluş olmaya doğru da bir yol aldı."* Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinden ve AÇEV'le birlikte bazı projelere de imza atan Ayhan Aksu Koç bir akademisyen olarak görüşlerini şöyle dile getirmiş *"AÇEV'i ben uzun süredir tanıyorum giderek gelişen, üstlendiği misyonu da hakkını vererek yapan bir STK'dır diyebilirim. AÇEV yapılması gereken işleri doğru saptayıp sonrada onları gerçekleştirmek için gereken neyse yapan bir STK. Bir hedef konduğu zaman bu nasıl yapılacak? Şöyle yapılacak, o zaman bunun için ne yapmalıyız? Şunları, bunlar çok zor, ama olsun bir yolunu bulmalıyız ve de yapmalıyız. Hakikatten de böyle baktığınız zaman bunlar gerçekleşiyor. Yani iş sadece para ile yapılmadı, iş sadece gönüllüler bulup "hadi siz gidin şunu bunu yapın" şeklinde de yapılmadı. Programların hepsi bilimsel temele dayanan programlar onları da gayet yakinen biliyoruz."* Erken Çocukluk Eğitiminde önemli bir isim olan bir başka akademisyen Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi Ayla Oktay ise şunları söyleyerek AÇEV ile ilgili görüşlerini dile getiriyor. *"Bir hedefe ulaşmak için çok sistematik bir çalışma gerçekleştiren bir sivil toplum kuruluşu. Yani, sadece bir takım insanların boş zamanlarında çalışmalarıyla ortaya çıkan bir çalışma değil. AÇEV, hedeflerini ortaya iyi koymuş ve bu hedeflerini akademik araştırmalarla da destekleyerek adım adım gerçekleştiren ve giderek çitasını yükselten bir kurum gibi görünüyor."*

TANINMA (2003-2007)

Tanınma devresine ilk damgasını vuran olay AÇEV'in Vehbi Koç ödülünü almasıdır. Vehbi Koç ödülü her sene daha önceden belirlenen sağlık, eğitim, sanat gibi farklı alanlarda verilmektedir. Bu sene ödül eğitim alanında veriliyordu. Bu dönemde AÇEV'in isminin duyulmasını hem yurt içi hem de yurt dışındaki uygulamalar ve erken çocukluk eğitimini ülkede daha geniş kitlelere yaygınlaştırmayı ve zorunlu kılmayı hedefleyen "7 Çok Geç Kampanyası" sağladı. Ancak, tanınma ile ismin duyulmasını birbirinden ayırmak istiyorum. Tanınma, sadece ismin duyulması değildir. Aynı zamanda AÇEV'in yaptıklarının bilinmesinin, kabulünün ve takdirinin artmasını da birlikte getirmektedir.

Tanınmadaki önemli unsurlar nelerdi?

Vakıf Başkanı olarak Ayşen Özyeğin AÇEV'in tanınmasındaki önemli olan unsurları şöyle açıklıyor: *"En doğru bilimsel yaklaşım ile başlayan bir STK daha sonra ihtiyacı olan yere, ihtiyacı olan herkese erişmeliyiz felsefesine dönüştü. Bu da bizim tanınmamızda önemli oldu. Baba Eğitimi Programı, Güney Doğu Anadolu'daki programlarımız, Televizyon Programlarımız. Bana göre ilk doğru duyurma Vehbi Koç ödülünü almakla başladı. Bu ödül herkese farklı bir güven verdi en basiti de bana çok farklı bir güven verdi. Yurt dışına da açılmalarla başlayan bir yükseliş tanınmayı başlattı. AÇEV'in bir dünya programı olmasını çok, çok, çok önemli görüyorum. Bu olayda duyduğum gurur çok başka bir boyutta. AÇEV ve erken çocukluk eğitim programının artık dünyada konuşulur olması tanınırlığına önemli bir örnek. AÇEV'in görevleri arasına devlette eksik olana bilimsel bir yaklaşımla destek vermek hedeflendiği gibi devletin politikasında bir baskı unsuru oluşturmak da var. Bütün bunlar, AÇEV'in bir sivil toplum kuruluşundan daha farklı iş yaptığını düşündürüyor bana. Gerek basınla, gerek devletle ilişkileriyle farklı bir yaptırım gücü kullanarak bazı olayların gerçekleşmesini sağladığını düşünüyorum. Bunlar her kesin kafasının içindeki sivil toplum örgütünün bir adım ötesinde bence. Yani amacı var misyonunu yapıyor mu yapıyor, ama misyonunun üzerinde de Türkiye'de yapılabilecekleri, bir iş dünyası kafası ile sürdürüyor."* Ayşen Özyeğin'e benzer bir görüş de Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Başkanı Türkan Saylan'dan geliyor. Kendisi AÇEV'in başarısı dolayısı ile tanınması için *"Keşke bütün alt yapısı olan kuruluşlar bunları yapabilseler, AÇEV kadar cesur bir şekilde projelere girebilseler. Çok çok önemli bir faktör o gücünüz olmazsa ayakta durmanız kolay değil tabii, ama AÇEV bu finansal gücü doğru yolda harcadığı ve doğru yolda değerlendirdiği için çok saygı duyuyorum."* diyor.

Tanınma döneminde yapılan işlerin içeriği ve başarısı önemli olduğu kadar maddi güç de çok önemli. Ancak, sadece maddi güç ile bu tanınma elde edilebilir mi? UNICEF'in Birleşmiş Milletler Ofisi'nde erken çocukluk gelişimi bölümünün kıdemli danışmanı ve sorum-

lusu Nurper Ülküer AÇEV'in tanınmasındaki önemli atılımları anlatırken sadece maddi imkanın yeterli olmayacağını çok güzel açıklıyor. "AÇEV'in önemli özelliklerinden bir tanesi de iki değişik üniversiteden destek görüyor olması, Boğaziçi Üniversitesi ve Koç Üniversitesi. AÇEV dünya için önemli bir araştırma yapıyor. Programları yoksulluğun ortadan kaldırılabilmesinde önemli bir rol oynuyor. AÇEV'in eğer uluslararası düzeyde oynadığı iyi bir rol varsa, bence bir çok var ama en önemlilerinden bir tanesi bu gün bize uzunlamasına bir çalışma sonuçlarını sunarak hakikaten erken yaşlardaki çocukların gelişmesine destek olan programların yoksulluğun ortadan kaldırılmasında önemli bir etken olduğunu, etkili bir yol olduğunu göstermesi. Babalar çocuk gelişiminde önemli rol oynarlar. Bu konuda da önderlik yaptılar. AÇEV'den başka Baba Eğitim programını yapan yok Türkiye'de! Bu da güzel bir ilk. Değişik ülkelerde erkeğin aile eğitimi çalışmaları içinde yer aldığı önemli çalışmalar var. Ama herhalde AÇEV'inki şu ana kadar bildiğim en özel ve de hakikatten hedefine uygun bir çalışma. AÇEV dünyaya açıldı, değişik ülkelere gitti. Almanya'da, Hollanda'da Türk çocuklarına dönük programlar yaptı, bunlar da çok önemli! Çünkü oradaki çocukların, annelerin, ailelerinin de buna ihtiyacı var. Yani diğer bir görüşle Erken Çocukluk Eğitim programları konusunda bilhassa aile merkezli programlar konusunda önemli bir kuruluş. Bunları bilimsel yöntemlerle geliştirdi ve uyguladı ve de sonuçta yine uluslararası standartları uygun bir şekilde dökümantе etti. Bakın Türkmenistan'dan bir anımı aktarayım. Bir çocuk Türkçe konuştuğumuzu duyunca bizimle konuşmaya başladı ve çok güzel bir Türkçe'yle konuştu. Annesine dedim ki "Türkiye'de mi buldunuz?" "Yok Benimle Oynar mısın? Programını seyrediyor" dedi. Oralarda Türk televizyonları seyredilebiliyor. Tabii ki bu bilimsel bir kriter değil ama bir anekdot olarak televizyon programı, bu tür televizyon programlarının çocukların dil gelişimine ne kadar katkı verdiğini gösteriyor. Yine iyi bir kapasite gelişmesi çalışması yaptı. Bakanlığının başta olmak üzere değişik kurumların hizmet sunucularını eğitti, hem uygulayıcılarını hem hizmet sunucularını ve onların erken çocukluk gelişimi programlarında duyarlı olmalarını bilgili olmalarını, hatta, hatta belli becerileri de, hizmet sunma becerilerini de geliştirmelerine yardımcı oldu, bu da çok güzel bir katkı! AÇEV'i güçlü kılan bu Üniversite bağlantılarıydı da bence, aksi takdirde de değirmenin suyu bitebilirdi o bir dinamik sağladı. Diğer taraftan Türkiye'nin öbür ucuna kadar gidip oradaki Halk Eğitim Merkezi'ndeki öğretmeni de eğitti. Anneyi eğitti, yani bir tarafta hizmet verenlerin eğitimini yaparken, diğer taraftan ailelerin eğitimini yaptı. AÇEV'in bir başka katkısı erken çocukluk gelişiminde çok önemli bir kamuoyu oluşturduklar erken çocukluk gelişimi konusunda, çocuk gelişiminin önemini, ailelerinin rolünü ve eğitim programlarının bu konudaki yerini çeşitli platformlara taşıdılar hem ulusal hem uluslararası. Ve en güzel tarafı da kurumsal bir STK nasıl çalışır ona örnek oldular. Bir STK nasıl kurumsallaşmalı ve nasıl çalışmalı konusunda da bir örnek teşkil ettiler. Çünkü o dönem Türkiye gönüllü kuruluşlar, sivil toplum örgütleri konusunda fazla, deneyimli değil. İstersek örneklere AÇEV'i bu iyi örneklerden bir tanesi olarak gösterebiliriz. Onun

deneyimlerini diğer başka gönüllü kuruluşların, sivil toplum örgütlerinin bilmelerini, öğrenmelerini ve kendilerini ona göre geliştirmelerini, değiştirmelerini düşünebiliriz. Bilmiyorum ama evet ben şunu söyleyebilirim... Bilimsel ve profesyonel destekleri vardı. Dediğim gibi üniversitelerde çok değerli bu konuda çalışmış, ne yaptığını bilen insanların olduğu bir vakıftı. İkincisi çok iyi bir mali destekleri vardı, yani amatör bir kurum olarak başlamadılar, ta başından profesyonel bir vakıf olarak başladılar. Bunun da sebebi elindeki elemanın kaliteli olmasıydı. İyi bir vizyonları vardı ve de bu işe gönül vermiş profesyonel insanları vardı. Bunda bence Ayşen Hanım'ın da rolü çok büyük gönül vermiş bir kişi olarak."

AÇEV'in başarısı dolayısı ile tanınması bir "takımın" birlikte elde ettiği bir sonuçtur. Bu ekip "özverili," "bilime inanan," "geniş hoşgörülü sahibi," "eşitlik konusunda çok yüksek ahlaki değerleri olan" bir Vakıf başkanı, amatör ruhlu ancak profesyonel çalışan büyük bir ekip, bu ekibin önünü açan ve onları yönlendiren başkandan sonraki temel kişi, idareci/ler ve sürece "bilimsel" bakabilen uzmanlardan oluşuyordu. Tabii ki planlananları en iyi biçimde gerçekleştirebilmek için gerekli olan maddi bağımsızlığa sahip olmak da bu sonuçta çok etkiliydi.

Tanınmadaki önemli unsurlara devam

AÇEV'in tanınmasını sağlayan ve başarıyı yaratan etkenlerin ne olduğu konusunda tabii ki benden farklı düşünenler de var. Şimdi gelin onlara kulak verelim. Vakıf Başkan Yardımcısı Çiğdem Kağıtçıbaşı "Devletle işbirliği bence çok önemli oldu. Çevredeki diğer kuruluşlar ya da kişiler devletle işbirliği yapmayı hem küçümsüyorlardı hem fevkalade eleştiriyorlardı, bende onlara hiç katılmamıştım. Yani tamam devletin eleştirilecek tarafları vardır ama devletin öyle bir alt yapısı vardı ki ondan yararlanmak lazım, işte biz onu yaptık. Devletle işbirliği yapmak çok önemli oldu." diyerek bu başarıdaki en önemli etkenin devletle iş birliği olduğunu vurguluyor. Aslında Çiğdem Kağıtçıbaşı bu tespitinde yalnız değil. Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi Hüsnü Özyeğin de bu başarının temelinde "Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği. Milli Eğitim Bakanlığı çok önemli yani devlet politikası çok önemli eğitimde. Ayrıyeten, devlet, Milli Eğitim Bakanlığı'nın fiziki mekanları, hocaları tahsis etmesi, yani Milli Eğitim Bakanlığı'nın desteği bu, başarıda çok önemli bir rol oynuyor. Ayrıca, AÇEV'i başarılı yapan yöneticileri. Tabii, hepsi o. Bu kadar basit. Her işten çok farklı bir şey değil bu Ayla Hanım'la başlayarak ekip." diyerek hem devletle işbirliğinin hem de yönetimin önemini vurguluyor. Ayşen Özyeğin kendi felsefesi çerçevesinde "AÇEV bana göre bilim yolu ile eşit fırsatı Türkiye'ye kazandırmaya çalışan bir Vakıf. Bundan da daha muhteşem bir şey olamayacağını düşünüyorum... Başarısı da bundan geliyor" diyor. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksele ise "AÇEV'i başarılı yapan sahadaki gücüdür, çalışanlarıdır. Temel programlarıdır." diyerek daha farklı bir tanım getiriyor. Bu başarının nedenlerini AÇEV'in ilk yıllarına hatta kurulma yıllarına kadar götürülenler dahi var. EÇE Eğitim Sorumlusu Canan Erman, "Özellikle AÇEV'in dolayısı ile AÇEV'in ilk yıllarındaki ekip ruhu. Hep doğruyu yapmak için mücadele verirdik. Birbirimize

kırılmadan çünkü amaç “iyi” yapmaktır”. Eski Eğitim Danışmanı Alev Özmen de “Ruh ve ekip. O ekip ve ruh diğerlerine örnek oldu. Mesela biz sabahın köründe HEM’de olduğumuzda öğretmen de biraz gecikmeyle de olsa da kalkıp geliyordu. İlk başta bizler de yalnız değildik, bunu hep beraber yaptık, her toplantımızda sen (Sevda Bekman) vardın, sonra Ayşen Hanım (Ayşen Özyeğin) daha sık geliyordu. Hep o beraber, o birlik olmanın verdiği bir güçtü” diyor. Gerek Canan Erman gerekse Alev Özmen AÇEV’in başarısında AÇEP’in önemini vurguluyorlar. Aslında Ankara Temsilcisi Seda Yılmaz İnal da benzer bir anlatımla şöyle diyor: “Bir kere AÇEV’in kurulduğunda ayağı çok yere basan bir projeye kurulmuş olması, bir paketle, bir paket programla kurulmuş olması inanılmaz hoş bir şey! Yani en büyük fark zaten bana göre oradan başlıyor. Yani ne istediğini bilen bir kurum; ne yapalım tartışarak el yordamıyla bulmaya çalışan bir kurum değil. Zaten kurulduğunda elinde çok sağlam, temeli çok bilimsel; ölçülmüş, biçilmiş, denenmiş bir projeye, programla başlamış olması zaten çok büyük bir avantaj; yani bir sıfır önde başlamasına neden olan bir şey bence. Üstelikte yalnızca programların olması da yeterli değil, o programların çok iyi uygulanabilmesi ve sürdürülebilmesi yönünde de son derece büyük bir titizlik vardı, toplu iğne ile kuyu kazmak gibi...”

Bir “yap bozu” tamamlamak için gerekli olan parçalar olduğu gibi AÇEV’in tanınmasında ve başarısında da farklı faktörlerin ve kişilerin etkin olduğunu düşünüyorum. Bir parçası eksik olsa o yap boz nasıl tamamlanamaz ise AÇEV’de de bir faktör eksik olsa bu tanınma elde edilemezdi. Dolayısı ile bu süreçte tek tek kişileri ya da olayları ön plana çıkarmanın doğru olmayacağı kanısındayım. Ancak, eğitim programlarının AÇEV’in tanınmasında önünü açtığına inanıyorum. Şimdi bu dönemde yıllara göre neler olduğuna bakalım.

2003: Tanınma döneminin ilk yılı

Bu yılın en önemli olayı Vehbi Koç Ödülü’nün alınması. Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin bu ödül ile ilgili anısını “Evet Ayla’dan telefon geldi ‘Ayşen hanım şu anda gizli ama Vehbi Koç Ödülü’nü aldık’ dedi. Çok çok mutlu oldum. Anlatamam” diye dile getiriyor. AÇEV birçok çalışmasını devam ettirirken yeni atılımlar da yapıyor. Yeni atılımlardan bir tanesi Eğitim Reformu Girişimi’nin (ERG) paydaşı olmak. Eğitim Reformu Girişimi, bürokrasi, üniversite dünyası, okullar ve sivil toplumu bir araya getirerek katılımcı ve yaratıcı bir fikir üretim süreci oluşturan ve eğitim politikalarını belirleyenlere ve uygulayanlara, reformların sonuçları hakkında bilgi veren bir “izleme merkezi” dir.

EÇE Programları

Bu yıl AÇEV’in erken çocukluk eğitimi alanındaki programlarına baktığımızda AÇEP, MEB-Çıracık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü işbirliğinde 61 ilde 19.552 anne-çocuk ikilisine ulaşıyor. SHÇEK’le birlikte uygulamalarda ise 7 ilde 686 anne-çocuk ikilisine ulaşmakta. OVÇEP gene MEB işbirliğinde, Mezun Anneler Projesi de AÇEV’in özkaynakları ile sayıları

Vehbi Koç Ödülü, 2003

AÇEV 10. yıl kutlamaları, 2003

artarak devam etmekte. AÇEV'in 0-3 yaş çocuklarının annelerini hedefleyen programı Aile Mektupları İstanbul ve İstanbul'un dışında Kocaeli'nde uygulanmakta. EÇE biriminin çalışanları özel eğitim kurumlarında kısa "Çocuk ile İletişim" seminerleri yapmaktalar. Bu kısa seminerler daha sonra "Anne Baba Olmak" seminerleri olarak yaygın bir projeye dönüşecektir. Avrupa'da AÇEP'in uygulamaları sürüyor. Anne Çocuk Eğitim Programı'nın içinde yer alan 25 haftalık Anne Destek Programı'ndan 10 haftalık kısa bir program yapılmış ve farklı ortamlarda uygulanmakta. Bu on haftalık programın ilk yaygın uygulanması okul rehberleri ve sınıf öğretmenleri ile yapılıyor.

GDA'daki yaz anaokulu ve anne eğitimi programları

Güney Doğu Anadolu Bölgesi için kurumsal Okul Öncesi Eğitim Programı ve Anne Destek Programı'nın geliştirilmesi bitmiş ve ilk uygulama bu yaz başlıyor. Program Diyarbakır'da 686 anne ve çocuk ikilisine ulaşıyor. İlk uygulamada 43 sınıf açılıyor. Eğitimin yapılması için Diyarbakır'ın farklı semtlerindeki ilköğretim okullarının bazı sınıfları ana sınıfı olarak bazı sınıfları da anne eğitim programının uygulanması için donanıyor. Gerek okul öncesi gerekse anne eğitim programı için yerel öğretmenler seçiliyor ve eğitim seminerleri ile eğitiliyorlar. Mekan MEB tarafından karşılanıyor. Diğer tüm masrafları AÇEV karşılıyor. Ayrıca, AÇEV bağışlarla Diyarbakır'da Alipaşa semtinde eski bir Diyarbakır evi alıyor ve 3 sınıflı anaokuluna döndürüyor. Bu yaz Alipaşa'da da yaz anaokulu başlıyor. Daha sonra Alipaşa'daki anaokulu bütün sene eğitim veren bir merkez olacaktır. Kendi aramızda zamanında çok seyredilen "Asmalı Konak" dizisindeki konağa benzettiğimiz bu eve biz de "Asmalı Konak" adını vermişdik. Hala düşündüğümde bu iki evi nasıl birbirine benzettiğimizi hiç anlamıyorum. Galiba burada önemli olan evin ortasındaki küçük avlu ve avlunun iki kenarında yukarıya çıkan merdivenleri ve bir birinden bağımsız odaları olmasıydı. Diyarbakır'da çok kaliteli bir okul öncesi eğitimi veren bu mekanın nasıl bulunduğunu anlatmadan geçemeyeceğim. 2002 yılında gene Diyarbakır'dayım. Anaokuluna döndüreceğimiz bir mekan arayışımız hızla devam ediyor. Bakmadığımız semt kalmamış. Ya biz beğenmiyoruz ya da bütçesi çok yüksek oluyor. Her işte hep öyle olmuştur zaten . İşte o günlerde kar yağmış uçaklar kalkmıyor. Kaldığımız Turistik Otel'de havanın yumuşamasını beklediğim bir geç öğleden sonra karanlık da basmış. AÇEV'in Diyarbakır Temsilcisi Filiz Buluttekin ve bana göre yaz anaokulunun başarısında büyük katkısı olan Filiz Uzuner Atalay beni aradılar. "Sevda Hanım harika bir ev bulduk. Gelip sizi alıyoruz." Karanlık, kar var dememe kalmadı karşımda ikisini buldum. Alipaşa'da elektrikler kesilmiş (Diyarbakır'da sur içinde elektrik olması zaten o kadar azdırki) eve girdik elimizde lüks lambası evi gezdik. Evde gönlümüzü bıraktık. Ne gördüysek o karanlıkta. Ondan sonra evin alınması, inşaatı, tefrişatı başladı ve 2003'de eğitime açıldı.

İlk yılki uygulama ve sonuçları

Yaz Anaokulu sırasında OEP koordinatörü Filiz Uzuner Atalay ve ADP koordinatörü Ayşe Özdemir neredeyse 10 haftayı (program 10 haftaydı) Diyarbakır'da geçirdiler. Arada bir onlara ben de katılıyordum. Bizim okullar arasındaki ulaşımımızı sağlayan o zamanki şoförümüz kışları Karagöz Köyü'nde öğretmenlik yapan yazları da ek gelir için şoför olan Zülfü Akelma idi. Maalesef daha sonra kendisini bir rahatsızlık sebebiyle kaybettik. Gene o günlerden bir gün +40 derece sıcakta beş ilköğretim okulu arasında gidip gelirken *"Hocam size bir şey sormak istiyorum. Siz İstanbul'dan gelenler hiç öğlen yemeği yemez misiniz?"* diye sordu. O zaman anladım ki 8:30-14:00 arasında yapılan eğitimde hiç bir şey kaçırmamak adına hepimiz farklı ilköğretim okulları arasında gidip gelmekten Zülfü Bey'in yemek saatini unutuyorduk. Bu özveri doğal olarak yaz anaokulunun başarısını getirdi. Programın değerlendirme araştırması da bu yaz başladı. Araştırmada ben, Boğaziçi Üniversitesi'nden Ayhan Aksu Koç ve Eser Erguvanlı Taylan vardı. Ben daha çok okul öncesi eğitim programının genel değerlendirmesinden sorumlu olurken Ayhan Aksu Koç ve Eser Erguvanlı Taylan programdaki dil bölümünün değerlendirmesinden sorumluydular. Aynen Okul Öncesi Eğitim Programı'nın geliştirilmesinde olduğu gibi. Araştırmanın sonuçları yaz anaokuluna katılan çocukların bilişsel ve dil becerilerinin bu programa katılmayanlara kıyasla çok daha iyi olduğunu gösterdi. Bunun ötesinde yaz anaokuluna katılan çocukların neredeyse hepsi o Eylül ilköğretim okullarına kayıt olurken katılmayan çocuklar için bu sayı çok azdı. Program çocuğun gelişimine katkı yaparken okulaşmayı da olumlu etkiliyordu. Bu bulgu bizler için çok önemliydi.

GDA projesi ile ilgili yaşananlar

2007 yılında gene yaz anaokulunun tanıtım toplantılarında bu değerlendirme araştırmasının sonuçlarını sunarken önemli olduğu için programa katılan ve katılmayan çocukların okullaşma oranlarını Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürü, yardımcısı ve ilgili ilköğretim okullarının müdürleri ile paylaştım. Daha cümlemi bitirmiştik ki İl Millî Eğitim Müdürü'nün sandalyesinden "Bu yanlış bir sonuçtur. Bu doğru bir araştırma değildir." diye yüksek sesle itiraz ettiğini fark ettim. Doğrusu bunca yıldır sunum yaparım yaptığının "yanlış" olduğu ilk defa ve "bağırılarak" bana söyleniyordu. Bir an şaşırıp kaldım. Daha sonra kendimi toplayıp bu okullaşma oranlarının yaz anaokulunun örneklemine temsil ettiğini Diyarbakır ilini temsil etmediğini anlatmaya çalıştım. Ancak, kendisi bu sonucun Diyarbakır ili için geçerli olduğunda ısrarlıydı. Doğru olanı bütün ekip olarak araştırma ve de halk dilini kullanarak anlatmaya çalıştık. Ama başaramadık. Her şeyin bir ilki olduğu gibi bu da benim kariyerimde bir ilkti.

Yaz Anaokulu Okul Öncesi Eğitim Programı Danışmanı Filiz Uzuner Atalay'ın Diyarbakır'da yaşadığı bir anısı da yaz anaokulu araştırmasından elde edilen sonuçları destekler nitelikte: *"Çok yoğunca geçen bir yazın sonlarına doğru Fatih ilköğretim okulundaki bir*

gözlem sürecinin sonuna yaklaştığımızda, yoğun kalabalığı dağıtmaya çalışırken 8-9 yaşlarında bir çocuk kalabalık arasından sıyrıldı ve bana “ben seni tanıyorum” dedi. Ben de “sen beni nereden tanıyorsun?” dedim. Küçük çocuk kocaman siyah gözlerini birazcık açarak ve gülümseyerek cevap verdi. “ Sen bizi hava alanına götürmüşsen” dedi. Ben de “evet, demek hatırlıyorsun. Sen kaç gidiyorsun şimdi?” diye sordum. O da bana “Üçüncü sınıfa gidiyorum” dedi. “Peki dersler nasıl?” diye sordum. O da bana “Sınıfımın birincisiyim” dedi. Aslında o geziye ben götürmemiştim. Hepsinin sınıf öğretmeni farklıydı. Onlarla ve gözlemcilerle birlikte gitmişlerdi geziye. Ama o sıcakta, o yorgunlukla bu sözleri duymak tarifi imkansız bir haz yaşattı bana. Ve ömrüm olduğunca bunu hatırlayacağım. Hatta yaşlılığımda bütün çocuklarla paylaşacağım. Bana bu kadar hoş bir duygu yaşattığı için AÇEV’e minnettarım.”

İYOP’un çalışmaları

Bu yıl, İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı Güney Doğu Anadolu’da uygulanmak üzere farklı bir revizyona giriyor ve “kadın destek” boyutu da programın içinde yerini alıyor. Programın ismi de “Kadın Destek ve İşlevsel Yetişkin Okuyazarlığı Programı” oluyor. İYOP Güney Doğu Anadolu projesi ve projenin değerlendirme araştırması da bu yıl başlıyor. Araştırmayı Aydın Durgunoğlu ve Banu Öney yapıyor. İYOP’un ÇYDD ile işbirliği protokolü 17 şubeye yagınlaştırılıyor. Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında da çalışmalar bu yıl başlıyor. Sosyal Riski Azaltma Projesi “Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü” kapsamında yer alan bir proje. Hükümet ile Dünya Bankası arasında imzalanan ikraz anlaşmasıyla, Türkiye’de kısa ve uzun dönemde yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunulması temel amaç. Okuma – Yazma Bilgi hattı kapanırken, İYOPostası ve okuma yazma günleri devam ediyor.

BADEP düzenini devam ettiriyor

Baba Destek Programı’nın uygulamaları Eğitim-Sen ile devam ediyor. BADEP ekibi de özel uygulamalarla farklı gruplara ulaşıyor. BADEP de SHÇEK’le de Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında işbirliğinde. BADEP’in değerlendirme çalışması için geliştirilen tutum envanteri ve derinlemesine mülakat ile toplanan verilerle araştırma raporu Aylin Atmaca Koçak tarafından yazılıyor.

Bu yıl BADEP üç farklı bilimsel toplantıya katılıyor. Biri İngiltere’deki Fatherhood Summit, ikincisi gene uluslararası OMEP kongresi, diğeri de Ankara Üniversitesi Çocuk Kültür Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından düzenlenen 4. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi. Programın tanıtımları devam ediyor. Bilgi Üniversitesi ve CNR Kitap Fuarı tanıtımın olduğu yerlerden bazıları.

Alipaşa Yaz Anaokulu

Diyarbakır OEP Sertifika Töreni

Yaz Anaokulları faaliyetleri

İyinin de iyisi var

Bu yıl AÇEV eğitici yetiştirdiği seminerleri incelemeye alıyor. Bu çalışmanın da ilk faaliyeti Daryo Mizrahi'nin yaptığı çalışma oluyor. Kendisi eğitim seminerlerini gözleyip bu seminerlerin iyileştirilmesi için bir rapor yazıyor.

Tanıtım faaliyetleri

Tanıtım faaliyetleri içinde Vehbi Koç Vakfı'nın ödül alma töreni için bir tanıtım filmi hazırlanıyor. AÇEV'in kurulmasının 10. yılı ile ilgili kurum içi kutlama etkinlikleri yapılıyor. Diyarbakır'a 26-27 Haziran tarihlerinde İstanbul'dan programları tanıtmak için farklı gazetelerden onbir gazeteci davet ediliyor. Gazeteciler AÇEV'in Diyarbakır'daki programlarını tanıyorlar ve AÇEV'in misafiri oluyorlar. Tabii İstanbul'a dönünce de bu programlarını gazetelerinde ve köşelerinde duyuruyorlar. Gene bu yıl AÇEV farklı bir gelir getirici etkinlikle de ismini duyuruyor. Ünlü tasarımcılar Atıl Kutoğlu ve Dice Kayek markasının yaratıcıları Ayşe ve Ece Ege tarafından AÇEV yararına yapılan "T-shirtler" Marks & Spencer Mağazaları'nda satılıyor. Gelir getirici etkinliklerde önemli bir adım da Dolmabahçe'deki G-Art Sanat Galerisi'nin Kasım ayında hizmete girmesi ile atılıyor. Galerinin sahibi ve yöneticisi Gülsen Çapa. Sanatkarlar satışlardan paylarını aldıktan sonra kalan gelirin tümü AÇEV'e bağış olarak aktarılıyor. Bu AÇEV için sürekliliği olan bir kaynak yaratıyor.

Çalışanlardaki değişiklikler

Bu yıl, AÇEV'in çalışanlarında da bazı değişiklikler oluyor. Önemli bir değişiklik 2003'ün Ekim ayında gerçekleşiyor. 2000 yılından itibaren Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı'nın yanında Genel Koordinatörlüğü de yürüten Ayla Göksel Genel Koordinatörlüğü Derya Akalın'a bırakıyor. Aslında Derya Akalın 2001'den itibaren AÇEV'de Genel Koordinatör Yardımcısı olarak çalışıyor. Ayla Göksel başkan yardımcılığına devam ediyor. Ayrıca, BADEP'den Serkan Kahyaoğlu Koç Lisesi'ne danışman olarak gidiyor yerine Hasan Deniz geliyor. Muhasebeden 1995'te AÇEV'e giren Aynur Altıntaş ayrılıyor ve Oğuz Eriş geliyor. 2003'de AÇEV'e katılanlar 2007 itibari ile hala AÇEV'deler.

2004: Avrupa Birliği Projeleri'ne adım atılan ilk yıl

AÇEV, bu yıl Avrupa Birliği'ne Türkiye'de Üreme Sağlığı ve Toplumsal Cinsiyet konularında 3 proje sunuyor ve hepsi kabul ediliyor. Bunlar "Kaynakları Kısıtlı Ailelerin Güçlendirilmesi: Cinsel Sağlık / Üreme Sağlığı ve Anne Baba Eğitimi Modeli – AB CSÜS ADP-BADEP (2005–2006)", "Cinsel Sağlık / Üreme Sağlığı ve Haklarımız için Okuma Yazma Projesi – AB CSÜS İYOP (2005–2006)" ile "Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması Projesi - AB GENDER (2005–2008)".

Vakıf Genel Müdürü Derya Akalın bu projelerin AÇEV'de son yıllarda gerçekleşen

önemli hamlelerden biri olduğunu “Cinsiyetlerarası Eğitim Eşitliği Projesi’ni kazanmış olmak koskocaman, çok önemli bir şeydi. Yani, BADEP’i süper butik bir şeyden daha yaygın bir şekilde uyguluyor olmamız. Bu cinsiyet ayrımcılığı projesinde Güneydoğu’da okuma yazma faaliyetleriyle özellikle, ulaştığımız gönüllülerle ve istihdam ettiğimiz saha sorumlularına yapılan katkılar ve okuma yazma bilmeyen o kadınlara verilen hizmet çok önemli.” diyerek dile getiriyor.

EÇE biriminin faaliyetleri

EÇE biriminde uzun yıllardır devam eden etkinlikler sürüyor. Bunlar MEB–Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ve SHÇEK ile yürütülen AÇEP, MEB-Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü ile yürütülen OVÇEP, Mezun Anneler Projesi, Aile Mektupları ve Çocuk ile İletişim Seminerleri. Ayrıca özel okullarda yapılan uygulamalar ve Aile Destek Programları. AÇEP yurt dışında Almanya, Belçika, Fransa, Ürdün ve Bahreyn’de uygulanmakta.

Kışın Diyarbakır’da Alipaşa’daki anaokulu eğitime devam ediyor. Yaz anaokulu bu sene de Diyarbakır’da toplam 843 anne-çocuk ikilisine ulaşıyor. Artık program MEB-Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü ile işbirliğinde uygulanıyor. İlköğretim okullarının kullanımı yanında öğretmenler de MEB’in kadrosundaki okul öncesi eğitimi öğretmenleri oluyor. Yaz anaokulu çalışmalarını ve değerlendirme araştırması sonuçlarını paylaşmak amacı ile Diyarbakır’da farklı sektörlerin davet edildiği bir çalıştay yapılıyor. Amaç, yapılanları ve planlananları yerel kurum ve kuruluşlarla paylaşmak.

Erken çocukluk eğitimi alanındaki yurt dışı uygulamaları arasında “Consultative Group” toplantısına katılıyor ve Orta Asya’da destek oluşturmak için alanla ilgili kapasite geliştirici bir çalıştay yapılıyor. Bu çalışmada ortaklar UNICEF, STEP by STEP ve AÇEV. Amaç, Orta Asya ülkelerinde erken çocukluk eğitimi ile ilgili destek oluşturma ve savunma faaliyetleri geliştirme.

AÇEP için önemli araştırma sonuçları

Bu yıl, AÇEV’in kurulmasına neden olan AÇEP’in uzun vadeli araştırmasının yapıldığı yıl. Araştırma ekibi Çiğdem Kağıtçıbaşı, Diane Sunar, Zeynep Cemalcılar ve ben. Kurulma bölümünde de anlattığım gibi AÇEP’in ilk uygulaması 4-6 yaş çocukları için olup iki yıllık bir programdı. 1982 yılında bu programın değerlendirme araştırmasında olan çocuklara 2004 yılında tekrar ulaşıldı ve onlarla mülakatlar yapıldı. Amaç, bu programı almış çocukları almamışlarla kıyaslamak ve aradaki farkı bulmaktı. Sonuçları tabii ki burada anlatmayacağım. Ancak, bu araştırma müdahale programlarının etkinliğini boylamsal olarak gösteren dünyadaki ikinci araştırma. Bu araştırmanın AÇEV’in bünyesi içinde gerçekleştirilmesi AÇEV’e ayrı bir prestij getiriyor.

Diğer programlar da neler oluyor?

BADEP'in uygulamaları da hem Eğitim-Sen hem de SHÇEK ile devam ediyor. Almanya Bremen'de ilk yurtdışı BADEP kursu açılıyor. BADEP kursları özel sektöre ait firmalarda ve özel okullarda da açılmaya devam ediyor. Ayrıca, MEB'le yapılan bir protokol çerçevesinde program ilköğretim okullarındaki rehberlerle de uygulanmaya başlanıyor. Bu yıl Eğitim-Sen'le yapılan uygulama anlaşmasının son yılı. Ancak, bu işbirliğinde eğitilen öğretmenlerden 65'i hala BADEP'in uygulamalarında AÇEV'le birlikteler.

Ulusal Eğitime Destek kapsamında İYOP, birinci seviye kurslarına ağırlık veriyor. Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında çalışmalar devam ediyor. GDA araştırmasının raporlaması yapılıyor. İYOP temel eğitimcilerinin sayısını arttırmak için saha sorumlularından bir grubu eğiterek temel eğitici yapmak için seminer düzenliyor.

Kurumsal çalışmaların ilk adımları ve çalışanlardaki değişiklikler

AÇEV'de bu yıl daha sonra gittikçe genişleyecek olan "kurumsal gelişim" birimi kuruyor. Birimin amacı, yönetim konularında strateji oluşturma, yönetsel planlama yapma, eğitim konularında ise yeni program/proje geliştirme, içerik revizyonları yapma, eğitici eğitimleri tasarlama ve vakfın insan kaynaklarını destekleme ve geliştirmedir.

AÇEV'e katılan yeni insanlar var. Şermin Demircioğlu Erşan, Elif Alişoğlu, Gülnur Akgül Çobanoğlu ve Diyarbakır'da okul öncesi ve anne eğitim programlarında çalışan toplam sekiz kişi katılıyor. Bu sekiz kişiden altısı hala bizimle. Bu yıl AÇEV'e girenlerden Gülnur Akgül Çobanoğlu ise 2007'de ayrıldı. Ayrıca, bu yıl EÇE birimine Boğaziçi Üniversite'sinden yeni mezun Tümay Algan alınıyor. Benim de öğrencim. BADEP ekibine de Cem Kaya giriyor. Aynı birimden Erçin Kimmet özel bir danışma şirketinde çalışmak ve bu danışma şirketinin sahibi BADEP biriminin eski koordinatörü Kadir Akbulut ve BADEP biriminin eski eğitim sorumlusu Serkan Kahyaoğlu ile birlikte UNICEF için hazırladıkları ismi "Benim Ailem" olan anne eğitim programının Türkiye'deki uygulanmasına destek olmak için AÇEV'den ayrılıyor.

Bu süreci biraz anlatmak istiyorum çünkü her STK'nın yaşayabileceği bir deneyim. UNICEF sahada AÇEV'in işbirliği yaptığı aynı kurumla (MEB-Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü) işbirliğinde uygulamak için AÇEV ve BADEP benzeri bir program geliştirmeyi planlıyor. Bu görevi de özellikle BADEP'in geliştirilmesi ve uygulanmasında yer alan üç temel kişinin başkanlığını yaptığı gruba veriyor. Bu grupta BADEP ve AÇEV'e çok benzeyen bir program üretiliyorlar. İnsanın "eh bu kadar da olmaz ki" diyeceği bir durum. Uluslararası bir kuruluşun yerel bir STK ile sahada rekabete girmesine mi, yoksa program geliştirmedeki "uzmanlığı" elde ettikleri bir STK'ya sahada rekabet yaratacak bir programı geliştirenlere mi?

EÇE ile ilgili politikaları etkileyecek çalışmalara bir başlangıç

İlerleyen yıllarda AÇEV'in ismini duyurmasına büyük katkı olacak olan "7 Çok Geç" kampanyası planlanıyor. AÇEV'e, o zamanki Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinden Mehmet Kayta Türkiye'de erken çocukluk eğitimi alanında fayda maliyet analizi çalışması yapıyor. Bütün bu faaliyetler AÇEV'in erken çocukluk eğitimi politikalarını etkileme çalışmalarına önemli bir başlangıç oluyor.

Yeni bir gönüllü: Günseli Kato

Bu yıl sanatçı Günseli Kato AÇEV için özel olarak yaptığı tabloların tüm satışlarının gelirini Vakıf'a bırakmak üzere bir özel sergi düzenliyor. Sanatçının bu AÇEV'le tanıştığı ilk yıl. Bundan sonra kendisi AÇEV için daha bir çok sergi açacak ve birlikte bir çok çalışmalara imza atılacaktır. Günseli Kato artık AÇEV ailesinin bir parçası olmuştur. Kendisi ile özel bir konuşmamda çalışmalarını için "AÇEV'in süregelen çalışmalarına eserlerim ile "renk" katıyorum, AÇEV'de bana 'yaşam' katıyor" dedi. Bir sanatkar tarafından bu kadar benimsenmek AÇEV için önemli bir şans.

AÇEV'in idari yapısı ve yönetim tarzı

Burada AÇEV'in idari yapısından biraz söz etmek istiyorum. İdari yapıda Kurumsal Gelişim, Mali ve İdari İşler, İletişim ve program birimleri EÇE, İYOP ve BADEP olmak üzere 6 farklı birim olup her birimin de bir koordinatörü veya yöneticisi vardır. Bu birimlerin çalışma alanları farklıdır ve Genel Müdür'e bağlıdırlar. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı da bu yapının en başında "faal" olarak yer alır.

AÇEV'in yönetim kurulunun isimleri kitabın arkasında var. Onbeş senesini tamamlamakta olan ve tanınması artan bir Vakıf nasıl idare edilmektedir? Bunun STK'lar için önemli bir konu olduğunu bildiğim için burada konu ile ilgili farklı kişilerin anlatımlarına yer vermek istiyorum. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel AÇEV'in yönetiminde en yetkin kişilerin başında geliyor. Bakın AÇEV'in yönetim biçimini nasıl aktarıyor "Valla AÇEV'in geleceği, geleceğe yönelik AÇEV'in değerleri, AÇEV'in amaçları ile ilgili kararlar genel olarak üç, dört insan tarafından alınıyor. Sizin (Sevda Bekman), Ayşen Hanım'ın (Ayşen Özyeğin), benim, Çiğdem Hanım'ın (Çiğdem Kağıtçıbaşı). Son zamanlarda, son bir senedir falan belki Derya da (Derya Akalın) buna katılmaya başladı. Bu nasıl yapılıyor? Bu bazen enformal biçimde yapılıyor bazen de formal biçimde yani yazılıp, çizilip, sunulup, tartışılarak. Bazen de birinin aklına bir fikir geliyor heyecanla ortaya çıkıyor... Ve... Ondan sonra bu burdaki ekiplerle paylaşılıp hayata geçiriliyor. Aşağıdan gelenler var mı? Var ama daha az. Diyelim ki biz sadece bunu yönetim kurulu toplantılarında tartışıyor olsak yılda dört kere toplanan bir yönetim kurulunun yaptığı toplantılarla ne kadar iş çıkabilir? Dediğim gibi birisinin bir fikir bir şeylerden esinlenip heyecanlanıp, bir şeyler ortaya atmasıyla genelde bu Ayşen Hanım oluyor...

Günseli Kato sergi görüntüleri

Bana yanlış gelmiyor.” AÇEV’de çalışmış kişiler olarak eski BADEP koordinatörü Kadir Akbulut “Yönlendiren, karar alan ve yapanların arasındaki iletişimler kopuk” derken eski EÇE koordinatörü Nur Sucuka Çorapçı da buna destek oluyor “Eğitimci grupla, idare arasında her zaman bir kopukluk sezdim ben. Yani idare belki bizim yaptığımız işe daha profesyonelce bakıyordu, yani biz onların gözünde birer profesyoneldik işte görevimiz neydi, şu kadar sayıda şu işi yapmak işte seminere katılmak falan. Bizim için öyle değildi. Biz kendimizi vakfın işte bir memuru gibi hissetmedik hiçbir zaman. Ama idarenin bunu algıladığını sanmıyorum.” Eski BADEP Eğitim Sorumlusu Serkan Kahyaoğlu da bu olguyu destekliyor, “İdare tarzı, idareciler ile bu eğitimciler diyelim, öyle ayırıyorum, arasında bazı kopukluklar olduğunu düşünüyorum. “Benimle Oynar mısın? programının yazılımı sürecinde orada biz o sıkıntılar içerisinde, zamana karşı yarışıyoruz. Birşeyler yapmaya çalışıyoruz falan. İşte orada bir cümle değişecek, bir kelime değişecek, bir karar alıyoruz hep beraber. İşte diyelim ki tamam, bunu sen düzeltebilirsin deniyor. Ben düzeltiyorum, ondan sonra idareden biri bunu sen nasıl düzeltirsin, müdahale edersin gibi olaylar oluyor. Onlardan çok hoşlanmadığım dönemler oldu. Ayrıca, bir tarafta bir işi yaparken akşamları bir yerlere gidip gelirken biz gönüllü bir Vakıfız deniyor ben bunu aldığım para üç katı az olsa da aynı şekilde yapacağım, orada başka bir bağ kurmuşum çünkü. Fakat oradaki olayla ilgili biz vakıfız yaklaşımı oluyor ancak onların dışına çıkıldığı zaman işte, kıyafettir diğerleridir, burası profesyonel deniliyor. Tamam profesyonel olacaksak, o zaman bir şirket mantığıyla çalışılacaksa o zaman ben 13 saat çalıştığım zaman, mesai almam lazım. Bazen şirkete benzemesi beni rahatsız ediyor. Buradaki yöneticilerin AÇEV’in daha fazla eğitim ekibinin içinde olup orada onlara destek vermenin ötesinde biraz onların ana fikrini anlayarak idare etmeleri gerekiyor. Daha çok sayısal değerler üzerinden konuşulan bir hale dönüşmeye başlamıştı, şekilcilik tablolar gibi. Bunlar gereklidir, bir şeyi, planladığını görmek açısından.” Vakıf Başkan Yardımcısı Çiğdem Kağıtçıbaşı “Daha fazla paylaşımın olduğu yönetim daha iyi olur herhalde” diyor. Eski EÇE koordinatörü Nur Sucuka Çorapçı “Bazen çok ayrıntılarda boğulduğumuzu hissettiğim zamanlar olmuştü idari anlamda. Bazen işlerin çabucak halledilmesi hoş oluyordu bazen tıkanıklar olabiliyordu yani her dönemde farklı şeyler yaşadığımızı söyleyebilirim. İdarecinin kendi tarzına göre farklı zorluklar veya kolaylıklar yaşayabiliyorduk. Yepyeni projelere açılmak ya da mevcut projelerle yetinmek... Çeşitli şeyler yaşandı diye düşünüyorum. Kişisel özellikler de burada etkiliydi. Ayla’yı (Ayla Göksel) daha önceden tanıdığımız için. Farklı değil, bilindik bir yapıydı. Ama diğer idareciler yabancı olarak, farklılar. Yeni baştan tanıyacağınız biri oluyor... orada daha büyük zorluklar olabiliyor.”

AÇEV’de yönetim kurulu daima “bilgi verilen” bir kurum oldu. Hiç bir zaman “karar kurulu” olarak işlemedi. Bu durum, AÇEV’in “üst yönetimindeki profesyonel yöneticileri” yönetim kurullarının “karar kurulu” olarak işlediği ortamlarda olamayacağı kadar “önemli ve etkin” yaptı. Bu zaman zaman vakıf içinde huzursuzluklara neden olduğu gibi AÇEV’i çalışanların çoğunluğunun istemi dışında kalan atılımlara ve politikalara da götürdü.

AÇEV'in bir sözcüsü olup olmaması

AÇEV'in yönetim tarzına bağlı olarak tek bir "sözcüsü" ya da tek bir "temsilcisi" olmadı. AÇEV hep bir "kurum" olarak var oldu. Bunun doğru mu yoksa yanlış mı olduğu konusunda farklı görüşler var. Bu, Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin'in tercihiydi. Kendi sözleri bunu açıklıkla yansıtıyor. *"Kurumsallaşmaya katkımı kendi üstüme düşünle gösterdim. Her dakika biliyorsun ne kadar meraklılar öne beni çıkarmaya, ama bunda çok itina ettim, yapmaya çalıştım bu kurumsallaşmanın en büyük adımındı bunu yapmaya çalıştım."* Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi Hüsnü Özyeğin de *"Biz yaptığımız işleri bir reklam olarak hiç algılamadık. Ben de eşimde AÇEV'de hep arka planda durmak istedim"* diyor. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel bu konudaki görüşünü *"Herkes bize AÇEV'in eksiklerinden bir tanesinin bir "sözcüsü" olmaması olarak belirtir. Ayşen Hanım'ın öne çıkmasını bir eleştiri olarak getirmişlerdir. AÇEV'in bir yüzü olsa Türkan Saylan gibi, Hayrettin Karaca gibi veya benzer biçimde belki tanınırlığı daha çabuk olacaktı. Bunun bir eksikliği olduğunu düşünüyorum ama hemen tersini de düşünüyorum. AÇEV'in belirli bir yüz/kişi ile bağdaşmaması aslında AÇEV'e farklı bir şey kattı. Ayşen Hanım'ın (Ayşen Özyeğin) ben bunu çok bilinçli bir şekilde yaptığını düşünüyorum... Yani hem kendisinin böyle bir tercihi olmamasından... Ama aynı zamanda bunu biraz da önünü görerek, Ayşen Hanım (Ayşen Özyeğin) biraz daha öne çıksaydı, bu Finansbank, Hüsnü Özyeğin ilişkisini öne çıkaracaktı... Ve AÇEV'den ziyade Ayşen Hanım (Ayşen Özyeğin) tanınacaktı. Kurumun "yüzünün" belirli bir kişi olmaması kurumu öne çıkardı. Yani ben kurumun hiç bir zaman "yüzü" olmadım, ben kurum adına gidiyorum konuşuyorum her bir yerde ama herkes biliyor ki ben sadece AÇEV olarak konuşuyorum, anlatabiliyorum muyum? Yani burada AÇEV'in kurum olarak "yüzünün" olmamasının sürdürülebilirliğine daha fazla katkı sağladığını düşünüyorum. Ama zaman zaman benim de keşke bizim bir yüzümüz olsaydı dediğim oluyor. AÇEV'in diğer bir gücü de tarafsız durması... Onun da bir güç olduğunu düşünüyorum."* diye yansıtıyor.

AÇEV'de hep var olan 'nitelik mi yoksa nicelik mi' söylemi

AÇEV'in içinde gene yönetim tarzının da etkilediği hep bir nitelik mi nicelik mi tartışması oldu. Bu tartışma yukarıda da belirtildiği gibi eğitimciler ile yönetimim kopukluğundan da kaynaklandı. Ayrıca, nitelik demek özellikle programları ile var olan bir vakıfta programların doğru geliştirilmesi ve sağlıklı yaygınlaşması demektir. Ancak, amaç sayı/nicelik olduğunda nitelik çok da önemli olabiliyor. Amaç, en çabuk biçimde en geniş kitlelere ulaşmak oluyor. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel bu felsefeyi kendi sözleri ile açıklıyor. *"AÇEV biraz yavaş bir kurum.... Programı geliştirmemiz, uygulamamız, sahaya çıkarmanız neredeyse üç senemizi alıyor. Yani verdiğim bütün örneklerde bunu görebilirsiniz. İYOP'un "harekete geçmesi" üç seneyi aldı, BADEP'inki üç seneyi aldı, yaz okullarının üç seneyi aldı... Bunun ben daha hızlı olmasını isterim. Türkiye'nin bu programlara bu kadar*

ihitiyacı varken, bizim bunu kendi içimizde daha çabuk döndürebiliyor olmamız lazım. Ayşen Hanım (Ayşen Özyeğin) bir 0-3 programından bahsediyor... Ben habire ona dehşet gözlerle bakıyorum, bana da kızıyor. Çünkü böyle bir sürece girmek benim de gözümde böyle bir üç sene falan gibi görünüyor.” Durum bu olduğunda tartışma devam edebiliyor. Nitelik tartışmasının en kuvvetli savunucusu AÇEV’de hep ben oldum. Zaman zaman “ısrarcı,” “katı” görülmemeye ve “antipatik” algılanmama da neden oldu. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel bu süreci “Sizin niteliğe olan ısrarcılığınız, dikkatiniz, titizliğiniz, yani bu vakfın çalışmalarında çok etkin bir rolü vardı, halen de var ve onların bir model olduğunu yani o ısrarcılığında aslında bir model oluştuğunu düşünüyorum. Yani o ilk yıllardaki o titizlik ve o ısrarcılık olmasaydı bu kadar ayakları yere basan, halen devam etmekte olan, programlar olmazdı. Siz kendinizi daha fazla geriye çektiniz, ısrarcı değilsiniz artık eskisi kadar, ama eskisi kadar işin içinde de değilsiniz. Siz daha önce program danışmanlığı yapıyordunuz, size her hafta kişiler gelip rapor veriyordu, her attıkları adımla ilgili, dolayısı ile siz her şeyle ilgili geri bildirim verebiliyordunuz. Bir kere o mekanizma kalktığı için sizin o geri bildirimleri verme platformunuz da azaldı. Ha bu iyi mi oldu, kötümü oldu?”

Nitelik mi nicelik mi tartışmasına bir çözüm mü?

Burada Ayla Göksel AÇEV’deki önemli bir değişiklikten söz ediyor. Bunu açıklamak gerek. Eskiden AÇEV’de “program danışmanlığı” sistemi vardı. Programlar danışmanları ile belirli zamanlarda birlikte olurlar ve uygulamalarını ve problemlerini ya da danışmak istedikleri farklı konuları tartışırlardı. Ancak, danışmanla yapılan toplantıdan elde edilen çıktılar yönetimin istemi doğrultusunda olmadığı zaman arada kalan eğitim ekipleri olurdu. Çıktılar ile yönetimin aynı doğrultuda olmaması biraz da yukarıda da belirtildiği gibi AÇEV’in yönetim kurulunun kararları yerine kişilerin kararları ile yönetilen bir Vakıf olma özelliğinden geliyordu. Eğer yönetimde tek bir kişi bu çıktıyı beğenmiyorsa o yürürlüğe girmiyordu. Çıktılar ile yönetimin aynı doğrultuda olmaması tabii ki sürtüşmelere neden oluyordu. Kararlar daha katılımcı biçimde tartışılabilseydi bu sürtüşme olmazdı diyorum. AÇEV, “program danışmanlığını” kaldırarak bu soruna çözüm getirdi. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel AÇEV’in içinde hala bir nitelik–nicelik tartışması olduğunu ancak bunun boyutlarının artık farklılaştığını dile getiriyor. “Vakıf içerisinde sizden bağımsız olarak, nitelik mi, nicelik mi. Bu hala yaşanmaya devam ediyor yani en azından benimle Derya (Derya Akalın) arasında yaşanıyor. Ben biraz daha zorlayan biraz daha ileriye götürmeye, daha fazla, daha fazla diyen kişiyim. Derya (Derya Akalın) ve ötekiler yok yapamayız edemeyiz, kapasite yok diyen kişiler oluyor, yani bu tartışma sizin dışınızda da sürüyor. Oradaki onların belki itirazlarının nüansı biraz daha sizinkinden farklı, onlar kapasiteye daha çok “neyi becerebiliriz?” açısından bakıyorlar. O gerilim devam ediyor. Ama burada yöneticiler ve çalışanlar arasında yine belli bir güven ilişkisi olduğu için burada ortak yol bulunabiliyor. Ciddi bir sorun yaratmıyor” diyor. Buradaki fikir

ayrılığı Ayla Göksel'in de dediği gibi daha fazla istenilen sayılara ulaşmadaki mevcut kapasitenin uygun olup olmadığı ile ilgili. Ancak, nitelik mevcut kapasiteyi de içine alan daha geniş bir anlam taşır. Ayrıca, şu andaki durumun sorun olmamasına neden AÇEV'de çalışanların bireysel olarak yönetimle ters düşmeyi istememesi olabilir mi? Halbuki eski durumda fikir ayrılığı kendilerinden ziyade danışman ve ekibin kararından kaynaklandığı için kişiler bu fikri idareye daha rahat ulaştırabiliyorlardı. Bu durum da fikir ayrılığını daha net gösteriyordu.

2005: 7 Çok Geç Kampanyası'nın ilk yılı

AÇEV, "7 Çok Geç" Kampanyasını 2 Mart 2005 tarihinde bütün paydaşların da katıldığı bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyurdu. Bu kampanyada AÇEV'in paydaşları Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Eğitim Reformu Girişimi, Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı, Türk Eğitim Vakfı, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı ve Vehbi Koç Vakfı idi. Kampanya erken çocukluk eğitiminin önemini duyurmak, hizmetlerde yaygınlaşmayı sağlamak ve okul öncesi yaşa dönük hizmetlerin mecburi eğitim alanına alınmasını sağlamaktır. Kampanya çerçevesinde farklı faaliyetler yapılmaya başlandı. İlk olarak İNFAKTO Araştırma Şirketi'ne kampanya öncesinde erken çocukluk eğitiminin kamuoyundaki farkındalık düzeyini ve bireylerin bu konudaki tutum ve davranışlarını tespit etmeye yönelik bir araştırma yaptırıldı. Daha sonra önceki yıllarda yapılmış olan AÇEV Takip Araştırması ve Türkiye'de Okul Öncesi Eğitiminin Fayda Maliyet Analizi çalışmaları raporlanarak basıldı ve kampanyanın genel iletişimine destek olmak amacıyla kullanıldı. TÜSİAD ile işbirliği içinde okul öncesi eğitim alanında bir rapor hazırlandı. Bu rapor her ne kadar TÜSİAD raporu olarak anılsa da AÇEV'in katkısı yadsınamaz. Raporu ben ve Can Fuat Gürlesel yazdık. Aynı zamanda Açık Radyo 94.9 frekansından 2 ay boyunca "7 Çok Geç" programı çerçevesinde farklı uzmanlar erken çocukluk eğitimi irdediler. TV8'de "A'dan Z'ye" adlı programda, 17 hafta boyunca haftada iki gün AÇEV'e yer verildi. AÇEV uzmanları alanla ilgili konuları tartıştılar. Gene bu kampanya kapsamında Cem Yılmaz AÇEV yararına bir gösteri yaptı. Sinema salonlarında kampanya spotları gösterildi. Kamuoyunun bilinçlendirmek amacıyla çok sayıda basılı malzeme üretildi. 5-6 Mart 2005 tarihlerinde Türkiye Süper Ligi'nde ve 20-21 Nisan 2005 tarihlerindeki Türkiye Kupası yarı final karşılaşmalarında sporcular sahaya erken çocukluk eğitiminin önemini vurgulayan pankartlarla çıktılar. Bu kampanyaya bir destek de Terakki Vakfı Okulları ve diğer bazı ilköğretim Okulu öğrencilerinden geldi. Öğrencilerin katkısı ile "7 Çok Geç" konulu bir çizgi film hazırlandı.

Kampanya kapsamında MEB Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün talebi üzerine ihtiyaçların en yoğun ancak eğitime katılımın en az olduğu kalkınmada öncelikli Doğu ve Güneydoğu illerimizde okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını amaçlayan "Beslenme Projesi" faaliyete geçirildi. Bu proje Ağrı, Bitlis, Bingöl, Diyarbakır, Erzurum, Hakkari, Mardin, Muş, Şanlıurfa ve Van illerinde yaşayan 5-6 yaş grubundaki toplam 56.200 çocuğun

okullaştırılmasını ve okula devamlılığını hedefledi. Amaç, çocuklar okula geldiğinde onlara ücretsiz bir beslenme sunmaktır. Beslenme Projesi tabii ki uygulandığı sürede okul öncesi eğitime devamlılığı sağladı. Bu inkar olunamaz. Ancak bu devamlılığın sürekliliği nasıl sağlandı ya da sağlanacak? Bu konuda devletin politikası sadece “sayıyı arttırmak” olunca bu tür sorulara da cevap bulmak zor oluyor. AÇEV bu konuda bir “başlangıç” yaptı. Sürdürmek MEB-Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü’ne kalıyordu.

Eğitim Çalışmaları ve EÇE faaliyetleri

2005 yılı, AÇEV’in özellikle AB Projeleri çerçevesinde saha ofis sayısını ve ekiplerini genişlettiği ve insan kaynağı açısından çok hızlı büyüme kaydettiği bir yıl olmuştur. Bu projeler çerçevesinde AÇEV var olan il ofislerinin dışında Adana, Şanlıurfa, Mardin, Van, Bursa ve Erzurum illerinde ek ofisler açıyor. Ancak, daha sonra Adana hariç hepsi projeler bittikçe kapanıyor ya da kapanacak.

AB Projeleri çerçevesinde Anne Destek Programı, rehberlerle uygulanmaya başlıyor. MEB’le işbirliği içinde yürütülen çalışmalar ve yurt dışı programları devam ediyor. Önemli bir değişiklik yaz anaokulu projesinin Diyarbakır’ın dışında Adana, Adıyaman, Ağrı, Batman, Bursa, Elazığ, Hakkari, İstanbul, Konya, Muş ve Şanlıurfa illerinde uygulanmasıdır. Ancak ADP sadece Diyarbakır’da uygulanırken OEP bu 12 ilin tümünde uygulanmıştır. Toplam 238 anne ve 538 çocuğa ulaşılmıştır. Aile Mektupları projesi ise İstanbul’da yeni bir işbirliği ile devam etmektedir.

Aynı zamanda Avrupa Birliği projeleri çerçevesinde Grundtvig programından “Aile Okuryazarlığı” projesine girilir. Bu projede farklı paydaş ülkeler vardır. Bu ülkelerin ortak yönleri hepsinin “aile okur yazarlık” programlarının olmasıdır. Amaç, bu tür programlardaki deneyimi paylaşmak ve karşılıklı öğrenme imkanları yaratmaktır. Proje bu konuda deneyimli olduğum düşünülerek bana teklif edilmişti. İlk toplantıdan sonra bu projeden AÇEV’in çok daha fazla yararlanacağı ve katkı yapacağı düşüncesi ile AÇEV’i ortak olması için önerdim. Çok da iyi oldu. AÇEV bu işbirliğine AÇEP’ten dolayı girdi. AÇEP “aile okur yazarlık” programları içinde önemli bir örnekti. Hiç unutmuyorum Hamburg’daki ilk toplantıda Alman bir uzman bana dönüp “hayret ettim Türkiye gibi bir ülkede böyle bir programı (AÇEP) geliştirmeyi nasıl düşündünüz?” demişti. Cevabı verilmesi ne zor bir soru değil mi?

İYOP ve BADEP’in çalışmaları

Bu yıl Okuma-yazma programı İYOP, AB projesi çerçevesinde Erzurum, Van, Adana illerinde başlatılmıştır. Bu proje İYOP’un kurslarında Cinsel Sağlık / Üreme Sağlığı ve Haklarımız konularının programın içine girmesi zorunluluğunu getirmiştir. İYOP bir diğer AB projesi olan “Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitsizliğini Azaltma Projesi kapsamında da iki farklı paydaşla bir proje başlatmıştır. Paydaşlar Eğitim Reformu Girişimi ve

Kadın Adaylarını Destekleme ve Eğitim Derneği idi. Bu proje ile İYOP çerçevesinde kadın hakları ve seçmen bilinçlendirme eğitimleri yapabileceği olasılığı doğmuş ve politika oluşturma faaliyetlerine de başlama fırsatı yaratılmıştır.

Bu yıl okuma yazma programının TV'ye aktarılmasında Kanal D bir teklif getirmiş ve "Bizim Sınıf" ismi ile 65 haftalık TV projesi hayata geçmiştir. Programın etkinlik çalışması yapılmış ve okuma-yazma öğreten bölümlerin yoğun bir şekilde seyredildiği ve seyreden kişilerin okuma yazma becerilerinde anlamlı gelişmeler olduğu görülmüştür.

BADEP AB projesi çerçevesinde Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ve Özel Eğitim ve Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile bir anlaşma yapmış ve programlarını okullardaki rehberler ve halk eğitim öğretmenleri ile devam ettirmiştir. Ayrıca, özel uygulamalara devam edilmiş ve eğitici sayısının artması için çalışmalar yapılmıştır.

AÇEP için neler dediler?

AÇEV'in en uzun soluklu programı olan AÇEP'le ilgili anneler ve AÇEP'de çalışanlar farklı duygu ve düşüncelerini aktardılar. Bunlara burada yer vermek istiyorum. AÇEP Öğretmeni Zekiye Okuyucu "Açıkçası Anne Çocuk Eğitim Programı'nı tanıyan kişilere işte bu programda görevli olduğumu söylerken gururla söylüyorum ve takdirleri, yüz ifadeleri hoşuma gidiyor. Annelerin bir kaç yıl uygulayıp sonuç aldığı çocuklarındaki davranışları, güzellikleri anlattıkça, eşinin takdiri, baştan kıskanan, göndermek istemeyen, engel olmaya çalışan komşuların fikir danıştığını söylemeleri, veya bir konuda bahsi geçtiği yerde daha etkin bir şekilde konuşup o kendilerindeki farklılığı ifade etmeleri hoşuma gidiyor, gerçekten kendi kabuklarına çekilmiş, toplum içinde konuşamayan insanlar en azından bir çocuk eğitimiyile ilgili bir konunun olduğu yerde aktif bir şekilde kendini ifade ediyor ve dinletebiliyorsa o bile büyük bir başarıdır, hoşuma gidiyor. Tek anneyi değiştirmiyorsun sonuçta, annenin ulaşabildiği yakın çevresi, eşi, çocuğu, sadece tek çocuğu da değil diğer çocuklarını da etkiliyor." AÇEP annesi Deniz Özdikmenli "Çocuğunuzu, hayata hazırlayan, çocuğunuzla aranızdaki ilişkileri doğru düzenleyen bir program diyebilirim. Benim onunla iletişimimdeki bütün engelleri aşmamı sağladı." AÇEP Öğretmeni Gülören Özcan "Başka bir şeye yatırımınızı yapmayın, çocuğunuza yapın. Bize AÇEP bunu öğretti. En güzel yatırım çocuğa yapılan yatırımdır. Güzel yetiştirmek, güzel eğitmek sıfır altı yaşın çok önemli olduğunu, o yaştan sonra verilen eğitimin çok fazla katkısının olmadığını o dönemde AÇEP'le birlikte ben bunları söylüyorum." AÇEP İl Koordinatörü İlknur Eşiz "Bir kere kendime güvenim geldi, bir kere kendimin farkına vardım, becerilerimin, yapabileceklerimin, kim olduğumun (...) farkına vardım. Birisi bana bunları öğretmedi, program içerisinde bunlar kendiliğinden gelişti." AÇEP annesi Emine Şahinkaya "Şimdi ben huzura kavuşunca bu da yansıyor ailenize, eşinize yansıyor sakın oluyorsunuz çünkü eğitimin içindediniz, eğitim insanı her zaman güçlendiren bir şey, paylaşım içindediniz sosyalleşiyorsunuz ve bu size yansıyor, yansırken da dalga,

dalga eşinize yansıyor, çocuklarınıza yansıyor. Kızımla beni çok yaklaştırdı, o çünkü aynı gün aynı saatte haftanın beş günü onunla oturuyorsunuz özel bir şey paylaşıyorsunuz onun için özel bir şey.”

Yeni işbirlikleri ve tanıtım faaliyetleri

Bu yıl farklı kurum ve kuruluşlarla işbirliği projeleri artmıştır. Milliyet Gazetesi'nin uyguladığı “Baba Beni Okula Gönder” Projesi içinde AÇEV farklı yerlerde Anne-Baba Seminerleri düzenlemiştir. Arçelik ile “Eğitim’de Gönül Birliği” Projesi’ne de devam edilmiştir. Vepa Kozmetik Estee Lauder markası Kasım ayındaki Meme Kanseri haftasında ADP ve İYOP kurslarına devam eden 100 kadına Meme Vakfı’nda ücretsiz meme kanseri taraması yaptırıldı. Filiz Gıda makarna tarifi kitabı hazırlayarak DBR Dergi Grubu işbirliğiyle yayınladı ve bu kitabın satışından elde edilen geliri AÇEV’e bağışladı. Yapı Kredi Worldcard, sosyal sorumluluk çalışmaları kapsamında AÇEV’in anne-baba eğitimlerine ve bunların yaygınlaşmasına destek vermek amacıyla basın toplantısı düzenlemiş ve buna bağlı olarak gazetelerde konuyu duyuran ilanlar ve televizyonlarda spotlar yayınlamıştır. Bunlar AÇEV’in tanınması sonucu gelen farklı işbirlikleriydi. Farklı kurum ve kuruluşların AÇEV’le ortak projelere girme istekleri artarak devam etti.

Gelir getirici faaliyetler olarak tasarımcı Atıl Kutoğlu AÇEV için şal, gene ünlü tasarımcılar Atıl Kutoğlu, Cemil İpekçi, Dice Kayek, Rifat Özbek ve Arzu Kaprol’de T-shirt tasarlamış ve hepsi Marks & Spencer mağazalarında satılmıştır. Bu yıl da Kadınlar Günü ya da 23 Nisan gibi önemli gün ve bayramlarda kursiyerler için özel faaliyetler yapılmasına devam edildi.

Gerekli bir çalıştay

Bu yıl SHÇEK bünyesindeki bir yuvada çocukların bakıcıları tarafından fiziksel istismara uğradıkları kamuoyuna yansıyor. AÇEV, bu tür olayların tekrarlanmasını önlemek için SHÇEK ve diğer kurum ve kuruluşlardan ilgili kişilerin katılımı ile “0-6 Yaş Çocuk Kurumlarındaki Çocuğa Verilen Hizmet ve Eğitimlerin Desteklenmesi için Durum ve Öneriler” çalıştayı düzenliyor.

Vakıf çalışanları için bir faaliyet

AÇEV tarihinde bir ilk olarak Nisan ayı içinde AÇEV çalışanları için Saklıköy Country Club’da 2 günlük bir toplantı düzenlendi. Bu toplantı çalışanlar için eğitim ve iletişim konularında kendilerini geliştirmeyi hedefliyordu. Bunun yanında farklı spor faaliyetlerine ve oyunlara da yer verildi. Amaç, çalışanların birbiri ile yakınlaşmaları ve birlikte iş dışında vakit geçirmeleriydi.

ADP CSÜS Projesi Eğitici Eğitimi, 2006

İYOP CSÜS Projesi Kurs Görüntüsü, 2005

AÇEV'deki değişim: Kurumsallaşma

İdaricilerin gözüyle değişim

AÇEV'in tarihi ile ilgili son iki yılı anlatmadan 2002'den beri başlayan ve özellikle 2005'den sonra daha da hız alan AÇEV'deki değişime yer vermek istiyorum. AÇEV'in nasıl değiştiğini farklı kişilere sorduğumda tabii ki farklı cevaplar aldık. En önemli değişim AÇEV'in kurumsallaşmasıydı. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel bu değişimi iyi özetliyor ve diyor ki *"Küçüktü büyüdü, daha odaklıydı daha yaygın oldu. Daha kendi içine kapanıktı, daha dışarıya açıldı. Sahadayken daha politikalara yönlendi. Daha sırf yurtiçiyken yurtdışına çıkmaya başladı. Tek bir eğitim metodu kullanırken farklı eğitim metodlarına geçti. Yüzyüze eğitimde, daha farklı şeyler düşünmeye başladı... Amatörken daha profesyonel oldu... Daha gönüllüken daha kurumsal oldu... Gönüllüyü amatör ruhlu anlamında söylüyorum. Daha kurumsal daha profesyonel oldu. Tabii bunlar oldukça da AÇEV aidiyeti dağılıyor... AÇEV birlikteliğini, ruhunu ve aynı ortak standartlar, görüşleri tutturmak zor oluyor."* Kurumsallaşmanın vazgeçilmez olduğunu Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin *"Kurumsallaşmanın en doğru bir formül olduğunu düşünüyorum. Daha doğru iş yapmak ve doğru bir büyüme için geçerli."* sözleri ile aktarıyor. Özellikle kurumsallaşmada önemli imza sahibi olan Genel Müdür Derya Akalın bu süreci bakın nasıl anlatıyor. *"Çok büyüdük bütçemiz o zamanki bir milyon doların altındayken şu an dört milyon dolar civarında. Bu dört milyon dolarlık bir bütçeye gelebilmek ve bu kadar bir kurum olabilmek için de bir takım şeyleri önceliklendirmek zorunda kaldık. Bir takım eskiden önemsenen şeyler daha az önemli olmaya başladı. AÇEV daha odaklıydı, yani alanı daha dardı şimdi daha geniş. Bu değişim sürecinde arzu ederdim, önümde bir örneğin olmasını. Yoktu. Çok deneme yanılma gitti. Bizim kurumsallaşmamızı yönlendiren farklı etkenler vardı. 'Diğer kurumlar ne yapıyor? Bizim kültürümüze uyar mı? Yapsak sonucu ne olur? Türkiye'deki şirketler nasıl kurumsallaşıyor? Peki bu şirkette oluyor ama bu vakıfta olur mu acaba? Olur mu, nasıl olur? E peki buradaki insanlar bunu kaldırabilir mi, kaldıramaz mı?' gibi sorular ve süreçler yaşandı kurumsallaşmada. Bu sorular ve süreçlerin sonu kurumsal bir yapı ve bir yaklaşım zaten empoze ediyor. Tabii ki el yordamıyla yaptık ama mümkün olduğunca tartarak, bu dışarıda, yani özel sektörde veya dışardaki vakıflarda nasıl yapılmış? Peki, bu bize, bizim büyüklüğümüze, bizim kültürümüze, bizim işleyişimize uyar mı, uymaz mı? Haa.. uyabilir ama şöyle yaparsak uyar, deneyelim... Denedik bazı şeyleri olmadı... Mesela "performans değerlendirmeleri..." Üç sene önce denendi, olmadı, zamanlama çok yanlıştı, gördüm, geri çekildim. Şimdi çok ilginç bir değişim yaşıyoruz, bu da beni çok sevindiriyor... Ben bir seneden beri böyle çok fazla böyle kurumsallaşma uğruna yeni teşebbüslere girmiyorum. Şimdi insanlardan geliyor, "Şunun prosedürünü yazsak ne güzel olur, şunu dökümanete etsek," "şunu şuradan nasıl şuraya koyacağımızı çizsek, yazsak, herkes tarafından bilinse ne güzel olur değil mi?" ya da, "Şunu şöyle şöyle bir kuralını koysak da herkes şuna uysa da, şöyle olsa da, daha net olur değil mi?" Çünkü hedefler büyüdükçe, ekipler*

büyüdükçe, kaynak arttıkça, bu tarz yöntemler olmadan işi yapmanın ne kadar zor olduğunu görmeye başladı insanlar. Ama burada, bu bakış açısına sahip olamayan, bu bakış açısını benimsemeyen bir sürü insan da gitti. Bir bankadaki gibi giyinmiyoruz, biz kendi orta yolumuzu bulduk... Ama o orta yolu bulana kadar da, yani çay partisine ya da piknik veyahut da plaja gidirmiş gibi giyinen bir sürü arkadaşla çatışa çatışa geldik bu noktaya.” Vakıf Başkan Yardımcısı Çiğdem Kağıtçıbaşı “Yani AÇEV gönüllü düzeyde kalmış olsaydı hiç bir zaman şimdi yaptığı işleri tabiki yapamazdı. Kurumsallaşmasaydı, kurumsallaşma kaçınılmaz ve şart, hem kaçınılmaz hem şart, yani gönüllülük ruhu evet ama zaten bir gönüllü kısmı da var halen gönüllüler de var” diyor. Aslında program bazlı Vakıf olmaktan proje bazlı vakıf olduk diyen bir çok kişi de var... Buna cevap Genel Müdür Derya Akalın'dan geliyor: “AÇEV daha proje bazı çalışmalarına giriyor. Artık dünyada proje bazlı bir şey var, proje bazının da artışı nedir? Başı bellidir, sonu bellidir, başedilebilir bir süreçtir, herkes ne yapacağını bilir ve sonrasında eğer bunu daha büyütmek istiyorsak, daha yaygınlaştırmak istiyorsak yeni bir proje üretilir. Yani başı sonu belli olmayan böyle bir eski daha klasik program mantığından çıkmış bir yaklaşımımız var. Artı, bizim kaynak uğruna ödün verdiğimizizi düşünüyor olabilirler insanlar. Ama gerçekten bir şeye bakmak gerekiyor, diğerleri ne yapıyor? Yani, bizim çevremizdeki diğer oyuncular ne yapıyor, diğer vakıflar, dernekler ne yapıyor? Nasıl bir ortam içinde rekabet ediyoruz sonuçta... Maalesef bizim alanımıza girmeye çalışan hem de bize sunulan fonlardan yararlanmak isteyen bir sürü kuruluş var. Onlar on üzerinden sekiz ödün veriyorsa biz hala üç ödün veriyoruz. Dolayısıyla... belki dört ödün veriyoruz belki eskiden bir ödün veriyorduk şimdi dörde çıktık ama çevredeki herkes dokuz ödün veriyor. Ana sponsorumuzun olması, bizim sabit ve sağlam kalabilmemizi sağlayan en büyük faktör. Yani, bir o. İki, işte o dört direk dediğimiz insanlar, başta o sürekliliğin olması, başından sonuna kadar yani siz (Sevda Bekman), Çiğdem Hanım (Çiğdem Kağıtçıbaşı), Ayşen Hanım (Ayşen Özyeğin) ve Ayla (Ayla Göksel). O dört kişinin başından beri olması da o süreklilik, tutarlılık bütünü gören bir “ortak bilinç” sağlıyor.” Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel de “Yani proje bazlı bir vakıf... Evet olduk. Yani ben kurumsallaşmanın ve profesyonelliğin getirisinin bu olduğunu düşünüyorum ama “temel” işlerimizden saptığımızı düşünmüyorum. Çünkü o “ana sponsorumuz” ile biz “temel” işlerimizi sürdürüyoruz. Ama büyümeyi ve ek işleri kaynakla yönlendiriyoruz” diyor.

Çalışanların gözüyle değişim

Eski BADEP Eğitim sorumlusu Serkan Kahyaoğlu “o zamanlar oluşturuyorduk şimdi oluşturduğumuz şeyleri yaygınlaştırıyoruz.” diyor... Eski BADEP Koordinatörü Erçin Kimmet “Personelin güçlenmesine daha fazla zaman ayrılıyor AÇEV şu anda çok resmi, mesafeli duran burnu büyük bir vakıf haline geldi” derken, Eğitim Danışmanı Tomris Sükan “Bir kere tabii ki çok amatörlükten gerçekten kurumsallaşmış bir hale geldi. Çok bariz bir şekilde

görünüyor.” İYOP Koordinatörü Meltem Cantürk “Hem kurumsallaşım hem o idealizmi korumak, bana göre hiçbir kurum için zaten kolay bir iş değil” diyor. EÇE Eğitim Sorumlusu Canan Erman “Kurumsallaşım gerekli, ama en büyük düşmanı da tam anlamıyla bu kurumsallaşım belki, misyonunu düşündüğümüzde, dengeyi kurmak önemli diye düşünüyorum. Büyüdü. Bu tabii olumlu bir gelişme. Büyüdü, farklı programları oldu, farklı programlara ve farklı güzelliklere imza attı. Bunlar çok güzel gelişmeler ve de adındaki saygınlığından ödün vermeden yaptı bunu. Bunun da çok önemli bir şey olduğunu düşünüyorum bir vakıf için. Aslında dışardan bakıldığında gayretli teknik görülebilir bir Vakıf olarak çünkü adını gayet güzel hani saygınlığına ve de güzel şeylere imza atarak götürüyor ama içerden bakıldığında beni zaman zaman rahatsız ediyor. Ara ara böyle durumlar oluyor ama gene de tabii ki iyi bir ekip içindeyiz ki o endişe dalgalanmalarla gidiyor. Yani bir yüze çıkıyor, sonra arada kayıp oluyor. Belki de bilemiyorum. Büyümenin verdiği bir şey bu, doğal bir şey belki. Tabii ki büyümede kurumsallaşım lazım ama. Gönüllülüğü bıraktığınız zaman o kurumsallaşım tehlike de oluşturabiliyor. Kurumsallaşım gönülle birlikte giderse o iş çok güzel. Ama devamlı gönüllülüğün devamında ne olur? Onu bazen düşünüyorum ben. O gönül devam etmez... Ancak, gönül beklentiler içinde olmazsa da o zaman, daha farklı bir yapı olur, belki farklı bir şey olur.” Eski Ege Bölge Sorumlusu Berin Aslan “Vakıf son zamanlarda diğer vakıflardan çok farklı gözüküyor. Niye öyle düşünüyorum mesela bir Alem Dergisi alıyorum AÇEV'deki insanların işte gayet şık hanımların filan resimlerini görüyorum. Halbuki bizim zamanımızda AÇEV yaptığımız işle gündeme geliyordu. Kurslara katılan anneler işte radyo programını yapıyorsunuz, işte televizyona mı çıkıyorsunuz kursa katılan anneyi konuşturuyorduk kendimiz konuşmuyorduk. Yaptığımız işle gündemdedik. Ama mesela ben isterim ki Diyarbakır'da yapılan bir çalışma Gaziantep'te yapılan şimdi AÇEV'in yaptığı kurstaki resimler çıksın gazetede işte televizyonda onlar konuşulsun.” diyor.

Değişimi kabul etmek herkes için zor olduğu gibi AÇEV'le birlikte olmuş ya da halen birlikte olanlar için de zor olarak görülüyor. Özellikle kamuoyunda 2003'den itibaren AÇEV'in eğitim faaliyetlerinden daha çok diğer faaliyetleri ile gündeme gelmesi, kurumsallaşması ve kurumsallaşmanın “sivil toplum ruhunu” azalttığı duygusu değişimi tanımlayan söylemlerin başında geliyor. Ancak, herkes bu değişimin gerekli olduğu fikrinde. Acaba burada önemli olan denge mi?

AÇEV'e yeni katılanlar

Bu yıl, Avrupa Birliği projeleri çerçevesinde Ülkü Sarıca Şenyüksel EÇE birimine, Emine Kuzutürk de İYOP birimine girdi. Ülkü Sarıca Şenyüksel 2006'da Emine Kuzutürk de 2007 yılında AÇEV'den ayrıldı. Bu yıl Ceren Lordoğlu Tüz de EÇE birimine giriyor. Mali ve İdari İşler birimine de Mücahit Melikoğlu alınıyor. Her ikisi de halen AÇEV'de çalışmaya devam ediyorlar.

2006: Eğitici eğitimleri ve eğitim malzemelerinin gözden geçirildiği yıl

AÇEV'in bu yıl 31 yeni eğitici eğitimi semineri ile tarihindeki en yüksek sayıda eğitim semineri düzenlediği yıl oluyor. Aynı zamanda eğitici eğitim seminerlerinin de iyileştirilmesi için çalışmalar yapılmakta. Bu yıl AÇEV ayrıca tüm eğitim malzemelerinde belirli bir standarda uymak için malzemelerinin tasarım ve görünümünde değişiklikler yapıyor.

Programlar çerçevesindeki faaliyetler

AÇEP

AÇEP, MEB-Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ile işbirliği içinde sürüyor. Bu yıl ilk yıllarda da olduğu gibi HEM müdürleri ile AÇEV'in ve AÇEP'in tanıtımının ve AÇEP uygulamalarının değerlendirilmesinin yer aldığı toplantılar yapılıyor. AÇEP bu yıl hem öğretmen ve koordinatör yenileme seminerleri hem de yeni öğretmen ve koordinatör eğitimi seminerleri ile geniş sayıda bir eğitici havuzu oluşturuyor. SHÇEK ile de çalışmalar devam ediyor. Kurslar aynı zamanda Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında da yürütülüyor. MEB Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile ilköğretim okullarında çalışan rehberler ile yürütülen 10 haftalık Anne Destek Programı için Adana, Bursa ve İstanbul'da eğitici eğitimi seminerleri yapılıyor. OVÇEP, MEB-Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü ile işbirliği içinde devlete bağlı anasıniflarında ve özel okullarda uygulanmaya devam ediyor. Güney Doğu Anadolu için geliştirilen ADP-OEP ise Diyarbakır'daki Alipaşa AÇEV-Aile Çocuk Eğitim Merkezinde bütün yıl boyunca uygulanıyor. Yaz Okulları ise MEB Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol çerçevesinde Diyarbakır, Adana, Ankara, İzmir ve İstanbul'da.

Bu yıl bir başka Grundtvig projesi olan "Ebevnlik Becerisi Geliştirme Projesi"ne dahil olunulmuştur. İki sene sürecek olan bu projede, uzmanlar tarafından takip edilen bir forum ve ailelere yönelik konu bazlı, yapılandırılmış bir "elektronik kurs" oluşturulacaktır. Projenin genel amacı, ailelerin ebevnlik yetkinliklerinin geliştirilmesidir. Ailelerin forum ve e-kursa, "7 Çok Geç" web sitesinden ulaşabilmeleri planlanmaktadır. Uzaktan eğitimler kapsamında yer alan bu proje ile AÇEV, farklı bir eğitim modelini uygulama, geliştirme ve değerlendirme fırsatını bulmuş olacaktır.

Yurt Dışı Uygulamaları

Yurt dışında daha önce başlayan Almanya-Bremen'de, Belçika- Brüksel ve Gent'te ve Fransa-Paris'te, Ürdün ve Bahreyn'de uygulamalara devam edilmiştir. Ayrıca, İsviçre Cenevre Başkonsolosluğu'nun davetlisi olarak İsviçre'de 13 Türk öğretmene AÇEP eğitici eğitimi verilmesi kararlaştırılmıştır. Bir başka davet de Suudi Arabistan Riyad Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği'nden gelmiş, orada da Medine, Cidde ve Riyad'dan katılan eğitimciler AÇEP eğitimcisi olarak eğitilmişlerdir. EÇE birimi AB Sokrates Programı olan Grundtvig

Ürdün Kraliçesinin AÇEV'i ziyareti

Suriye Devlet Başkanı eşinin AÇEV'i ziyareti

AÇEV'in Yurtdışı çalışmalarından bir görüntü

AÇEV'in Bahreyn Ziyareti

çerçevesinde “Aile Okur Yazarlığı Projesi” içinde Malta, Dublin ve Roma’da üç ortaklık toplantısına katılmıştır. Bu toplantılarda gerek iyi örnekler, gerekse de saha çalışmalarındaki deneyimler paylaşılmıştır.

BADEP ve yeni bir TV Programı

BADEP’in tanıtımı için NTV ve AÇEV işbirliğinde, babalığın önemi ve babalık konularına toplumun dikkatinin çekilmesi amacıyla 8 bölümlük “Baba Olmak Güzel Şey” adlı bir program hazırlanmıştır ve tekrarı ile birlikte NTV’de her hafta iki kere yayınlanmıştır. BADEP’in Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü işbirliği içinde uygulanmasına devam edilmiştir. Ayrıca SHÇEK’le işbirliği içinde de Adana, Adıyaman, Ankara, Antalya, Bursa, Çanakkale, Diyarbakır, Gaziantep, Giresun, İstanbul, İzmir, İzmit, Kayseri, Mersin, Muğla ve Samsun olmak üzere 16 ilde uygulamalarını sürdürmüştür. BADEP bu yıl gözlemci eğitimine de ağırlık vermiştir. Yurtdışı uygulamalar için bütün malzemeler İngilizceye tercüme edilmiştir. 21 Aralık 2004’de başlayan Avrupa Birliği projesi olan Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı ve Anne-Baba Eğitimi Projesi çerçevesinde 13.334 anne ve babaya, onların aracılığıyla da 6.717 akrana ulaşılmıştır. Proje 21 Aralık 2006’da bitmiştir. BADEP’in uygulanması için MEB’de yeni bir işbirliği ortağı olarak İlköğretim Genel Müdürlüğü düşünülür. Amaç, programı ilköğretim öğretmenleri ile birlikte yapmaktır. Bunun planlanmasının nedeni de İlköğretim okullarındaki rehberlerin açtığı BADEP kursu sayılarının azalmasıdır.

İYOP

İYOP yeni adı ile Kadın Destek ve İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı UNESCO Uluslararası Okuryazarlık Ödülü’ne AÇEV adına layık görülmüştür. Program AB projeleri dışında uygulamalarına Gaziantep, İstanbul, İzmir, Ankara ve Adana’da devam etmiştir. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği’nin (ÇYDD) eski gönüllülerinin tekrar İYOP’u uygulamaları için sisteme kazandırılma çalışmaları yapılmıştır. Gaziantep ilinde Sani Konukoğlu Vakfı (SKV) ile işbirliği devam etmiştir. Yine İstanbul’da Askeri Dikimevi, Harp Akademileri ve Hava Harp Okulu Destek Komutanlığı ile işbirliğinde 3 kurs açılarak 75 askere okuma yazma öğretilmiştir. İYOP Öğrenci Kitabı, Eğitici El Kitabı ve Eğiticiye Genel Bilgiler Kitabı teknik, içeriksel ve görsel açıdan geniş kapsamlı revizyondan geçirilmiştir. Eğitici Eğitimi revizyonu çalışmaları tamamlanmıştır. Ulusal Eğitime Destek Kampanyası İstanbul Yürütme Kurulu çalışmalarına katılarak AÇEV ve İYOP çalışmalarının tanıtımı yapılmıştır. Cinsel ve Üreme Sağlığı ve Haklarımız için Okuma Yazma Projesi’nde 6 eğitici eğitimi yapılarak, 177 gönüllü eğitici yetiştirilmiştir. 240 kurs açılarak, 4.076 okuma yazma bilmeyen kadına Adana, Erzurum, Van illerinde ulaşılmıştır. Avrupa Birliği’nin “Toplumsal Cinsiyetin Kalkınma Programları ile Bütünleştirilmesi” projesi çerçevesinde program Mardin, Şanlıurfa,

Diyarbakır ve İstanbul illerinde AÇEV'in koordinasyonunda ve Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Derneği (KADER) ve Eğitim Reformu Girişimi (ERG) ortaklığı ile uygulanmaya devam etmektedir. Projenin 2007 yılının son ayında bitmesi planlanmış olmasına rağmen 2008 yılı Haziran ayına kadar uzatılmıştır. Proje ile ilgili illerde izleme toplantıları yapılmıştır. İliki Ankara'da yapılan proje ile ilgili ulusal konferansın ikincisi İstanbul'da yapılmıştır. Aynı zamanda "Okulu Terk Nedenleri ve İzleme" araştırması Koç Üniversitesi'nden Fatoş Gökşen, Zeynep Cemalcılar ve Marka Danışmanlık hizmetlerinden Can Fuat Gürlelel tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırma projenin dört ilinin yanı sıra, Erzurum ve Konya illerinde yürütülmüştür. Gene bu proje kapsamında düzenlenen "Anne Baba Seminerleri" okul çağında çocuğu olan anne-babalara yöneliktir. Amaç, çocuk gelişimine ailelerin aktif katılımını sağlamak ve kız çocuklarının yaşadığı gelişimsel zorluklar ile ilgili farkındalık yaratmak ve onların okullaşma oranlarını yükseltmektir.

Bir kurumsal gelişme faaliyeti ve tekrar bir bilimsel toplantı

AÇEV'de bu yıl bir ilk olarak, 25-26-27 Mayıs 2006 tarihlerinde AÇEV Bilgi Günü düzenlenmiştir. AÇEV Bilgi Günü, tüm AÇEV'lileri bir çatı altında toplamak, AÇEV kimliği altında birleştirmek ve böylece AÇEV'in yakaladığı başarıyı tüm söz sahiplerinin katkısıyla geleceğe taşımak amacıyla gerçekleştirilmiş demokratik bir diyalog ortamı ve bir tanışma platformu olmuştur. Programın son bölümünde yönetim kurulu üyelerinin katıldığı bir toplantı ve yemek ile bitirilmiştir. Toplantıda Vakıfta 10. yıllarını tamamlamış çalışanlara ödülleri verilmiştir.

AÇEV uzun zamandır ara verdiği bilimsel içerikli konferansları bu yıl "7 Çok Geç" kampanyası çerçevesinde "Toplumsal ve Ekonomik Kalkınma için Erken Çocukluk Eğitimi Konferansı" ile tekrarlamıştır. İş dünyası, kamu yetkilileri, fikir önderleri ve medya yetkililerini erken çocukluk eğitiminin toplumsal ve ekonomik kalkınma üzerindeki olumlu etkileri konusunda bilgilendirmek amacıyla 24 Şubat 2006 tarihinde Terakki Vakfı'nın da maddi desteği ile bir konferans düzenlenmiştir. Bu konferansta yurt içinden ve dışından uzman konuşmacılar gelmişlerdir. Ürdün Kraliçesi'nin onur konuğu olarak yer aldığı konferans öncesinde kendisi AÇEV'in eğitim programlarının uygulandığı kurslara izleyici olarak katılmıştır.

İletişim, tanıtım ve gönüllü faaliyetleri

Kamuoyunu bilinçlendirmek adına 0-6 yaş grubu çocuklarının gelişim evrelerini ve bu evrelerde anne babaların yapması gerekenlerle ilgili kısa bilgiler içeren bir el kitabı da gene 7 Çok Geç kampanyası çerçevesinde hazırlanmış ve dağıtılmıştır.

AÇEV, uzun zamandır yürüttüğü belirli günlerde kursiyerlerle yaptığı etkinlikleri ve gönüllü teşekkür toplantılarını düzenlemeye devam etmiştir. Gönüllü teşekkür törenleri bu yıl

hem İstanbul hem Ankara'da yapılmıştır. Tanıtım malzemeleri için revizyon yapılmış ve tekrar basılmıştır. AÇEV bülteni ve e-bülten basılmıştır. Farklı kuruluşlarla işbirliği altında bağış toplama ve tanıtım faaliyetleri devam etmiştir. AÇEV bileklikleri yapılmış ve Marks & Spencers da satılmıştır. Farklı kuruluş ve kişiler AÇEV'le işbirliği yapmaya ve ürünlerini satıp gelirini de AÇEV'e bırakmaya başlamışlardır. Hatta ikinci el internet sitesi satışlarından elde edilen gelir de "original seconds" grubu tarafından AÇEV'e bırakılmıştır.

Yeni katılanlar

AÇEV'e bu yıl Gamze Coşar idari asistan olarak, Melahat Örtülü de Ankara Saha Sorumlusu olarak alınıyor. GDA ekibi de iki kişiyi daha aralarına alarak genişliyor.

2007: Bu kitabın kapsadığı son yıl

AÇEV, bu yıl da yoğun olarak eğitici eğitimi seminerleri, kurs uygulamaları ve değerlendirmelerinin yapılacağı eğitim ve saha çalışmalarına devam etmektedir ve etmeyi planlanmaktadır. Bunun yanı sıra kapasite geliştirme, insan kaynağını güçlendirme, eğitici eğitimlerinin geliştirilmesi, eğitimlerin revizyonu, eğitim malzemelerinin yenilenmesi, destek oluşturma, politika geliştirme ve lobi çalışmaları gibi çeşitli faaliyetler de yürütmektedir. 2007 yılı sona ermediği için burada biraz ileriye dönük bazı planlardan ve ilk altı ayda AÇEV'in ulaştığı sayılardan bahsedeceğim.

AÇEV'de başlayan çalışmalar ve ileriye dönük planlar

EÇE birimi AÇEP ile MEB işbirliğinde 2007 yılında 78 ilde 679 kursla 28.518 anne ve çocuğa ulaşmayı planlanmamış ve ilk altı ayda 699 kursla 27.428 anne-çocuk ikilisine ulaşmıştır. Bu sene, AÇEV'de AÇEV'in merkez ofisinden gözlemcilerin sahaya gitmesi ve öğretmenleri desteklemesi de gündemdedir. Burada amaç sahayı güçlendirmektir. İsviçre'de ve Arap ülkelerinde ise AÇEV'le yeni uygulamalara başlanmıştır. MEB Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü, İlköğretim Genel Müdürlüğü ve Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ile var olan işbirliklerinin sürmesi ve yeni eğitimci ve kurs sayılarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. SHÇEK'le işbirliği ile 2007 yılı içinde 23 meslek elemanının 29 AÇEV kursu açarak, 1.450 anne-çocuk ikilisine ulaşması hedeflenmiş ve yılın ilk yarısında 28 kursla 1.196 anne-çocuk ikilisine ulaşılmıştır.

7 Çok Geç Kampanyası

AÇEV, "7 Çok Geç" Kampanyası kapsamında yaratılan bilinci eyleme dönüştürmek, kamuoyunda bu konuda talep yaratmak ve çözümler sunmak ve politikaları etkilemek amacıyla lobi faaliyetlerine 2007 yılında da devam etti. Kampanya kapsamında hazırlanan

Politika Notu basıldı. Kampanyanın hedefleri doğrultusunda 22 Temmuz seçimleri öncesinde siyasi partilere, bağımsız adaylara ve kamuoyuna, önde gelen gazetelerde “7 Çok Geç”in farklı STK paydaşları ile birlikte beklentileri içeren büyük ilanlar verildi. Ayrıca, pek çok gazeteciye ilanın genişletilmiş içeriği hazırlanan politika notu ile birlikte gönderildi. Konu, TV’lerin haber saatinde ve gazetelerde çeşitli şekilde yer aldı. Ankara’da seçimleri takip eden gazetecilere bu dosyalar elden götürülerek konu kendileri ile paylaşıldı. İstanbul’da da çeşitli gazetelerden köşe yazarları ziyaret edilerek bu çalışmaya destek vermeleri istendi. Ayrıca bu duyuru ve politika notu yine bir ön mektup ile siyasi parti liderlerine ve eğitimle ilgili olan milletvekili adaylarına da gönderildi. Kamuoyunu erken çocukluk eğitiminin önemi, anne babaları da çocukla iletişim konularında bilgilendirmek amacıyla, TV ve internette yayınlanmak üzere spotlar hazırlandı, medyadan alınan destekle 5 Mart 2007 tarihinden itibaren spotlar yayınlanmaya başladı. AÇEV’in önemli bir projesi de hem aileleri hem de EÇE alanında çalışan uzmanları bilgilendirmeyi ve desteklemeyi hedefleyen “7 Çok Geç internet sitesi” Mart 2007’de yayına başladı. Bu site ülkede önemli bir açığı kapatıyor. Geliştirilmesinde en önemli desteği Deniz Şenocak verdi. Ayrıca, kampanya çerçevesinde “Anne Baba Olmak” seminerleri Digitürk işbirliğinde 10 ilde gerçekleştirildi. Bir iletişim ve destek oluşturma kampanyası olarak tasarlanan “7 Çok Geç” medya kuruluşlarından önemli ölçüde destek görmüştür. Bu kapsamda bir çok gazete, dergi haberi ve TV haberi çıkmıştır. Ayrıca, çok sayıda yerel ve ulusal televizyon ve radyo kanallarında spotlar yer almıştır. Bir çok gazete ve dergilere ilanlar verilmiş ve sinemalarda da spotlar ücretsiz olarak yayınlanmıştır. Metro istasyonları, İDO İskeleleri ve Belediye otobüslerinde olmak üzere afişler asılmıştır. Medya kuruluşları bu hizmeti AÇEV’e ücretsiz vermiştir.

EÇE faaliyetleri

Kısa süreli Anne Destek Programı kapsamlı bir revizyondan geçmektedir. Bu sene İlköğretim Genel Müdürlüğü ile de bir protokol çerçevesinde sınıf öğretmenlerinin ADP’yi uygulayabilmesi için işbirliği yapılması planlanmaktadır. 2007 yılı içinde 169 ADP kursu ile 6.800 anne-çocuk ikilisine ulaşılmış ve yılın ilk altı ayında 93 kursla 3.156 anne-çocuk ikilisine ulaşılmıştır.

Revizyona giren ikinci program ise Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı’nın Çocuk Eğitim Programı’dır. Bu revizyon ile Çocuk Eğitim Bölümü faaliyetlerinin ilköğretim müfredatıyla ve okul öncesi müfredatıyla uyumlu hale gelmesi, aynı zamanda saptanan alanlarda yenilemelerin yapılması planlanmaktadır. 2007 Ağustos ayında Van Hizmetiçi Eğitim Entitüsü’nde 31 yeni OVÇEP eğitmeni yetiştirilmiştir. 2007 yılı içinde 89 OVÇEP kursu ile 3.560 anne-çocuk ikilisine ulaşılmış ve yılın ilk yarısında 88 kursla 3.380 anne-çocuk ikilisine ulaşılmıştır. Bu program çerçevesinde özel kurumlardaki uygulamalar devam edecektir.

7 Çok Geç Kampanyası Basın Toplantısı, 2005

Toplumsal ve Ekonomik Kalkınma İçin Erken Çocuk Eğitim Konferansı, 2006

7 Çok Geç Kampanyasına futbolcuların desteği, 2005

MEB Okul Öncesi Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol kapsamında 2007 yaz döneminde Okul Öncesi Eğitim Programı (OEP) Yaz Uygulamaları Diyarbakır ve Mardin'de derinlemesine yaygınlaşma amacıyla başlamıştır. Diyarbakır'daki OEP uygulamalarına paralel olarak ADP kursları da açılmıştır. Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü ile işbirliğinde bugüne kadar yapılmadığı kadar yüksek bir sayıda, 60 sınıf ile 850 çocuğa yaz anaokulu ile ulaşılmıştır. Diyarbakır'da kış döneminde Alipaşa'da ise toplam 3 sınıfta 54 çocuğa Okul Öncesi Eğitim Programı'nın annelerine de Anne Destek Programı'nın uygulanması gerçekleştirilmiştir.

"Grundtvig 2 Öğrenme Ortaklıkları" kapsamında gerçekleştirilen Aile Okuryazarlığı projesinde 19-22 Şubat tarihlerinde Hamburg'da, daha sonra da 21-24 Mayıs tarihlerinde İstanbul'da projenin son toplantısı gerçekleştirilmiştir.

BADEP'teki faaliyetler

BADEP'in yaygınlaşmasında mevcut tek işbirliği olan MEB çerçevesinde hem Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü ile hem de İlköğretim Genel Müdürlüğü ile protokol imzalanmıştır. İlköğretim Genel Müdürlüğü ile işbirliği çerçevesinde sınıf öğretmenlerinin de BADEP grup lideri olması sağlanacaktır. BADEP uygulama materyallerinin revizyonuna yönelik çalışmaların 2007 yılının sonbaharında başlaması planlanmaktadır. Eğitici Eğitim seminerlerindeki değişikliklerin kalıcı olabilmesi için de çalışmalar sürmektedir. Baba Destek Birimi, 2007 yılında toplam 178 BADEP grubunda 4.284 baba-çocuk ikilisine ulaşmayı hedeflemektedir. Yılın ilk altı ayında bu kursların 91'ini açarak 2.062 baba-çocuk ikilisine ulaşmıştır.

İYOP'taki faaliyetler

Kadın Destek ve İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı'nda 2007 yılında Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliği Projesi kursları dahil olmak üzere toplam 470 kurs açılması ve 7.914 okumaz yazmaz kişiye ulaşılması hedeflenmiş ve yılın ilk yarısında 283 kurs ile 4.672 okumaz yazmaz kişiye ulaşılmıştır. Bu yıl 8 eğitici eğitimi düzenlenerek yeni eğitici eğitimi programının yaygın biçimde uygulanması sağlanacaktır.

İYOP'un genel uygulamalarının yürütüleceği 8 ilde (Ankara, Adana, Bursa, Gaziantep, Kocaeli, İstanbul, İzmir ve Diyarbakır) toplam 321 İYOP1 ve 38 İYOP2 kursu açılması hedeflenmiştir. Yılın ilk yarısında 108 İYOP1 ve 42 İYOP2 kursu açılmıştır. İYOP genel uygulamaları kapsamında İstanbul'da Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Gaziantep ilinde de Sani Konukoğlu Vakfı ile ortak çalışmalara kurs hedefleri artırılarak devam edilmektedir. İYOP uygulamaları bu yıl ilk olarak Bursa ve Kocaeli illerinde başlamıştır.

Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliği Projesi'nin 2007 yılı içindeki uygulamalarında ise 111 okuma yazma ve yurttaşlık eğitimi kursunun, 32 adet anne baba seminerinin ve 28 adet toplumu bilgilendirme toplantısının hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. 2007

yılıının ilk yarısında 133 okuma yazma ve yurttaşlık eğitimi kursu, 32 anne baba semineri ile 26 toplumu bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bunların yanı sıra, politikaları etkilemeye yönelik sivil izleme grubu toplantıları, çalışma atölyeleri çalışmalarına devam edilecek, yerel ve uluslararası iyi örnekler çalışmaları belirlenecek ve dökümanite edilecektir. Oluşturulan raporlar ve belgeler III. Ulusal Konferans ile politika yapımcıların da yer aldığı daha geniş bir kitleyle paylaşılacaktır. En İyi Örneklerin Saptanması kapsamında; beş ulusal ve dört uluslararası iyi örneğin ve bir politika notunun oluşturulması üzerine çeşitli kişilerle çalışmalar yapılacak bu belgelerin oluşturulması sağlanacaktır.

Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması Projesi çerçevesinde proje illerinden Diyarbakır'a 7 Haziran 2007 günü basından da beş köşe yazarının katıldığı bir saha ziyareti düzenlenmiştir. Bu ziyarette ilde çeşitli işbirlikleriyle gerçekleştirilen okuma yazma ve yurttaşlık eğitimi kursları gezilmiş, öğretmen ve kursiyerleri ile görüşülmüştür.

İnsan kaynağını geliştirmede yeni bir atılım

Bu yıl AÇEV'de tüm çalışanlar ve ileride çalışacaklar için bir "eğitim" projesi başlıyor. Bu eğitim projesine "AÇEV-Akademi" ismi veriliyor. Bu yeni projenin amacı vakıftaki insan gücünü yapılandırılmış bir program çerçevesinde geliştirip, desteklemek. Bu eğitim çalışmaları üç bölümden oluşuyor. Teorik bölümde, katılımcılara alanla ilgili teorik bilgi veriliyor ve bu teorik bilgi ile programlar arasındaki ilişkiyi kurmaları sağlanıyor. İkinci bölüm, Eğitici Formasyonu. Bu bölümde amaç katılımcıların eğitimcilik ve gözlemcilik bilgilerini edinmeleri ve geliştirmeleri. Üçüncü bölüm çalışanlara / çalışacaklara AÇEV programları ile ilgili bilgi vermek, uygulama becerilerini kazandırmak ve eğitimci olma sürecinde deneyim kazanmalarını sağlamak. Aslında bu, her birimin ayrı ayrı yaptığı eğitim çalışmalarında belirli bir standardı elde etmek amacı ile bir sistem kurulması.

Yeni uluslararası atılımlar

Bu yıl AÇEV'in uluslararası ortamda varlığını göstermesi için önemli bir yıl olmuştur. Vakıf başkanı Ayşen Özyeğin, AÇEV'de yaptığı çalışmalar nedeni ile 2006 yılında Harvard Üniversitesi John F. Kennedy School of Government "Kadın Liderler Kurulu"na (Women's Leadership Board) üye olarak davet edildi. "Kadın Liderler Kurulu" uluslararası önde gelen kadınlardan oluşan bir kuruldur. Kamu, özel sektör ve sivil toplum sektörlerinde geniş deneyime sahip olan kadınlardan oluşan bu kurulun amacı dünya politikaları üzerinde kadınların etkisini ve çabalarını desteklemek ve dünyada kadınları etkileyen politikaların iyileştirilmesi için katkıda bulunmaktır. Ayşen Özyeğin Türkiye'den bu kurula davet edilen tek kadındır. 2007 Nisan ayında yapılan "Kadın Liderler Kurulu"nda AÇEV'in yaptığı çalışmalar anlatılmıştır. Ayrıca, gene bu yılda Harvard Üniversitesi John F.Kennedy School of Govern-

ment'in içinde Kokkalis Programı, bölgede ve Türkiye'de en başarılı sivil toplum girişimlerinden biri olarak gördüğü AÇEV'i 2 Mayıs 2007 tarihinde Harvard Üniversitesi'nde konferans vermeye davet etmiştir. "Barış ve Erken Çocukluk Eğitimi: Kritik Ortaklık" başlıklı bu konuşmayı Ayla Göksel gerçekleştirmiştir. AÇEV'le birlikte Zülfü Livaneli'de "Mutluluk/Bliss" adlı kitabı çerçevesinde barışın önemini vurguladığı bir konuşma vermiştir. Geniş katılımlı bu toplantıya Harvard Üniversitesi ve Boston şehrinde olan diğer üniversitelerden akademisyenler, öğrenciler ve farklı dinleyiciler katılmıştır. Aynı konuşma 4 Mayıs tarihinde Northwestern Üniversitesi Graduate School'da da tekrarlanmıştır. Dünyanın en iyi üniversitelerinden kabul edilen Harvard ve Northwestern Üniversitelerinde AÇEV'in faaliyetlerinin duyulması ve çalışmaları ile uluslararası çapta örnek çözümler üreten bir kurum olarak tanıtılması Türkiye'deki STK'lar adına önemli bir adımdır.

İletişim çalışmaları ve AÇEV'e son katılanlar

Bu yıl EÇE birimine Nurcan Büber ve Pınar Keskiner alınıyor. Her ikisi de Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri. Nurcan Büber aynı zamanda benim öğrencim. BADEP'e de Koç Üniversitesi mezunu Deniz Doğruöz katılıyor.

AÇEV her zamanki gibi Dünya Kadınlar Günü, Çocuk Bayramı, Dünya Okuma Yazma Günü, Öğretmenler Günü, Dünya Gönüllüler Günü gibi özel tarihlerde kursiyerlere dönük kutlama toplantıları yapmaya devam etmiştir. Aynı zamanda AÇEV için üretilen ürünlerin (tablo, tişört, kutu, bilezik, tebrik kartı vb.) satışı da devam etmiştir.

AÇEV'i başarıya götüren hamleler

2007'de planlanan ve gerçekleşen faaliyetleri kapsadıktan sonra geriye dönüp AÇEV'e başarıyı bir başka deyimle tanınmayı getiren önemli hamlelerin neler olduğu ile ilgili fikirlere yer vermek istiyorum. Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel "*Bilinçli ve hususlu bir şekilde Güneydoğu'ya odaklanma kararının ben AÇEV için önemli bir hamle olduğunu düşünüyorum. 2000'lerde bir sıçrama var. Bu yıl bizim daha geniş baktığımızın ve daha kaynaklarımızı odaklı kullanmamızın ve yeni açılımlara gitmemizin başlangıcı. Dünya Bankası AÇEV'in gelişmesine katkı yaptığı için çok önemli, "Benimle Oynar mısın?" AÇEV'in geniş bir kitle tarafından tanınması için... Bir yaz okulu... Tanınması için değil, ancak AÇEV'in programlarının daha geniş kitleye ulaştırılması için önemli. AÇEV'in iyi işi yapıyoruz, bu kadar yüzyüze eğitimler yapıyoruz, insanlara ulaşıyoruz, ancak biz artık öyle bir etkinlikte ve güçteyiz ki daha genel politikaları da etkileme sürecine, girişiminde bulunmamız lazım'ı fark etmesi Yani biz oraya, kendimize çok büyük bir hedef koyduk. Beş yıl içerisinde beş-altı yaş nüfusunun hepsinin okul öncesi eğitiminden faydalanması için uğraşıyoruz diye... Bu, AÇEV'in çok daha geniş bir bakış açısının ürünü oldu. Bir sivil toplum kuruluşu olarak politikaları etkileme görevinin sorumluluğumuz olduğunun bilinci olduğu için "7 Çok Geç" kampanyası benim için*

Harvard Üniversitesi, 2 Mayıs 2007

o anlamda önemli. Aynı zamanda AÇEV'i bir üst boyuta taşıması ve çalıştığı ve bildiği konularda söz sahibi olduğunu göstermesi ve bu söz sahipliği çerçevesinde tanınırlığını ortaya koyması açısından. AÇEV'in tanınırlığının ötesinde okul öncesi eğitiminin önemini de ortaya koyduğundan... "7 Çok Geç" kampanyası çerçevesinde yapılan faaliyetler örneğin modacıların ürettiği tişörtlerin satışı, Cem Yılmaz gösterisi, medyaya ile ve farklı kişi, kurumlarla yapılan işbirlikleri de önemli. En başta STK'larla biz bir şekilde çalışıyorduk ama bu şekilde yedi STK'ı bir proje etrafında bir araya getirmek, ortak bir platforma toplamak, eğitim alanında benim bildiğim kadarıyla Türkiye'de daha önce yapılmamış olan bir şey. Türkiye'nin en önde gelen yedi sivil toplum kuruluşunu bir platformda tek bir söylemle ortaya çıkarmak önemli. O yüzden ben "7 Çok Geç"i önemsiyorum." Genel Müdür Derya Akalın "Cinsiyetlerarası Eğitim Eşitliği Projesi'ni kazanmış olmak koskocaman, çok önemli bir şeydi. "7 Çok Geç Kampanyası," "Benimle Oynar mısın?" Bunlar bizim sözlü ve yazılı basınla ilk önemli buluşmalarımız. Son beş sene içine iç kapasite olarak geliştirdiğimiz şeyler. Son beş yıl içinde çıkan çok değerli araştırmalar. "Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi Hüsni Özyeğin" "7 Çok Geç" kampanyası AÇEV'e çok önemli bir ivme kazandırdı yani tanınır olmasında."

AÇEV'e katkıda bulunanlar

Pekii AÇEV'in daha ileriye gitmesine ve başarısına kimler katkıda bulundu. Kişiler kendi katkılarını kendileri anlattılar. Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin "Hiç gözle gözükmeyen ama çok önemli bana göre çok önemli şeylerdi onu tekrar ediyorum. Hiç fazla bir zaman sarf etmeyerek nitelik olarak çok zaman verdim. Bana göre oku çok ileriye fırlattım hep ve onu o kadar hala da ileriye fırlatıyorum ki. Göreceğiz inşallah çok güzel olaylar olacak. Gerçekten buna çok inanıyorum. İnanılmayacak kadar daha farklı bir yere uygun olduğunu düşünüyorum AÇEV'in." Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel "Dünya Bankası ve Milli Eğitim'le de o dönemde o ilişkilerin sürdürülmesinde önemli bir katkı olduğunu düşünüyorum. Son dönemde yapılan işlerde "7 Çok Geç" olsun, yurt dışı açılımlar olsun, Kraliçe Rania'nın gelmesi olsun, "Benimle Oynar mısın?" olsun, okuma yazma televizyon programı olsun, bunların hepsi benim girişimlerimle ve üzerinde durmalarım oldu. İREM'de kendimi çok önemli görüyorum. İREM'in gerek kurulmasında, gerek yürütülmesinde, gerekse devredilmesinde yani burada AÇEV'de başka kimse yoktu bana destek veren. Ayşen Hanım'ın birinci adamı. Yönetici olarak birinci insan, Ayşen Hanım'dan sonra birinci olarak tepe yöneticisi yani, ister buna genel koordinatör yardımcısı deyin ister başka bir şey deyin. AÇEV'i yönetmek, idare etmek, ve büyümesine katkı sağlamakta önemli rollerim oldu." Vakıf Başkan Yardımcısı Çiğdem Kağıtçıbaşı "Bilimsel bir kimlik, hoca olmuş olmak bir çok kimsenin de yani gerçekten hocası olmak yani senden tut da işte Hilal'e (Hilal Kuşçul) kadar. Bir sürü insanın hocası gerçekten olmam veya diğerlerinin de hoca olarak kabul etmesi önemli oldu burada. Türkiye gibi bir ülkede bunun bir yeri var. İçerikle ilgili şeylerde bazılarında rolümün olduğunu

görmüşümdür yani programların içeriğiyle ilgili, özellikle televizyona gidişlerde falan özellikle işte nasıl bir anne çocuk ilişkisi, nasıl insanlar arası ilişkiler ve ne tür insan yetiştirmek istiyoruz konularında. Ne kadar yansımıştır bilmem.”

AÇEV'in başarısında kimlerin katkısı vardır sorusuna Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel şöyle cevap veriyor: *“Ayşen Hanım (Ayşen Özyeğin), çünkü onun... yine fikirleriyle, vizyonu, öngörüsüyle bize verdiği cesaretle ve imkânlarla...Sizin (Sevda Bekman), yeni programların geliştirilmesinde, uygulanmasında, kalitesinin gözetilmesinde, yeni insanların yetiştirilmesinde... Çiğdem Hanım'ın (Çiğdem Kağıtçıbaşı'nın), o da daha geniş bir vizyonu olduğu için o cesareti bize vermek istediği için. Hüsnü Bey'i koyarım çünkü yükselme döneminde Finansbank'tan ve Fiba Grubu'ndan çok daha fazla destek almaya başladık. Derya'nın (Derya Akalın) yükselme döneminde katkısı olduğunu düşünüyorum. AÇEV'i daha kurumsallaştırma, daha profesyonelleştirme çabalarında, daha sistematik yürümesine katkıda bulunmak adına. Canan Hanım'a burada önemli bir yer veririm, Canan Meray'a... “Benimle Oynar mısın?” için. Programların gelişiminde destek olanlar. BADEP'te Kadir Akbulut. Kurulma ve gelişme dönemlerinde Hilal Kuşçul ve Suzan Özkök.”*

AÇEV'in tarihini yazmayı düşünen ve yazan kişi olarak benim katkım neydi? Bunu bir an düşündüm. Kitabın bazı bölümlerinde katkım anlatılıyordu ancak ben anlatsam nasıl anlatırdım? Tabii ki bu soruyu kimseye sormadım. Kendime de... Ancak, mülakatlardan aldıklarımı aktarıyorum. BADEP Eğitimcisi Cemal Candaş *“Şunu herkeste hissediyorum ... “Ya Sevda Hanım bunu kabul etmezse...” gibi, Sevda Hanım'ın isminde cisimleşen bir şey var orada, ürkeklik var. Şimdi bu akademik kariyerinden dolayı duyulan bir ürkeklik olabilir; Bu böyle ise de, olağandır, ama bunun değişmesi gerekir. Mesela arkadaşlar yazabilecekleri her cümle ve örnekte Sevda Hanım'ın gölgesini üstlerinde hissediyorlar, bunu konuşurken anlıyorsunuz. Şimdi bu denetim, akademik denetim olacak ki böyle ciddi şeyler ortaya çıksın ama bu kadar ürkeklik yaratsın mı, yaratmasın mı konusundaki... O ürkeklik benim ordan alacağım hazzı azaltıyor.”* Ankara Temsilcisi Seda Yılmaz İnal *“Yani Ankara'da gözleme geldiğinizde daha koşulu iyi olan bir yere gidebilirsiniz . İnsanlara çok farklı mesajlar veriyor bu. Yani Hoca İstanbul'dan kalkıp, Boğaziçi'nden Ankara'ya; üstelik Ankara'nın ücra köşesinde bir kursu izliyorsa; oturup işte bir otel lobisinde kahvesini içebilir; ama kalkıp buralara kadar geliyorsa demek ki “çok önemli bir şey yapıyoruz biz” diye. Ya da kendi adıma düşünüyorum, Sevda Hanım bunu yapıyorsa; bu projenin içinde yer alan, yaratıcılarından biri olarak....bizde aynı şeyi yapıyorduk. Ya da “Sevda Hanım bu kadar üstünde durduğuna göre demek ki bunda bir şey var”, yani noktasını virgülünü aksatmadan yapılmasını istiyorsa bu önemli bir şey demek ki, bizde buna aynı hassasiyeti göstermemiz gerekiyor diye düşünüyorduk”. Eski Ege Bölge Sorumlusu Berin Aslan “Bizim danışmanımız Sevda Bekman'dı. O da çok çalışan bütün bu tarz programları geliştiren en ince ayrıntısına kadar bilen kişi odur. O geldiği zaman bize önerilerini söylediği zaman ya da işte beğendiğini yaptığımız çalışmanın*

ki öyle fazla dile getirmes, çok iyi yapmışsın aferin demez. Hiç öyle bir şey duymayız ama mesela çok mutlu ise... Şimdi söylediğim için aklıma geldi o kadın benim için çok değerli bir kadındı, hiç mecburiyeti yok Boğaziçi'nde öğretim üyesi. Nasıl derler postallarını giyip kollarını sıvayıp, işin içine alana girip çalışmayı bilen birisi o. Şimdi Diyarbakır da filan gidip çalışan gene Sevda Hanım. Tanıtım toplantısına geldi Ege Müdürlerini davet ettik. Burada tanıtım toplantısı yapıyor. İlk başladığımız sene herhalde. Sevda Hanım konuşmaya başladı hıçkırıklara boğulduk yani o kadar heyecanlandık ki. Onun programını, amacını anlatması kendi duyduğu heyecan yani samimi olduğunu biliyorsunuz. Masa başında ay program geliştireyim diyen yani işe yukardan bakan akademisyenleri bilirim. Bu öyle değil bu işin içine giriyor, biliyor o işi" diyor... Sene 2007 Diyarbakır'daki şöförlerimizden Kerim Buluş o kendine has aksanı ile "Sen bu yaşta burada ne yapıyorsun. Gitsene, evinde otur. Rahat et" diyor.

AÇEV'in çalışanlarına katkısı

AÇEV'in çalışmalarının eğitime, kişilere ve topluma katkı yaptığının örneklerini kişilerin söylemleri ile aktardım. Peki AÇEV'in çalışanları ya da idarecilerine katkısı oldu mu? Ya da nasıl katkısı oldu? Eski BADEP Eğitim Sorumlusu Serkan Kahyaoğlu "İş yapma ve çalışma disiplini kazandırdı. İkincisi, en önemli şey; bilgi anlamında kazandırdığı şey, gelişim konusunda kendimi iyi hissediyorum." Eski BADEP Koordinatörü Erçin Kimmet "Sekiz senedir mutlu olarak çalışmanın keyfini yaşattı bana, farklı konularda uzmanlıkları görmemi sağladı, çok önemli insanlarla bir arada çalışma imkanı sağladı, bana saygınlık kazandırdı. Yetişkin eğitimi konusunda etkinlik kazandırdı." Eğitim Danışmanı Güneş Çakır "Bir kere Anadolu'yu tanıdım, AÇEV olmasaydı ben Anadolu'yu bilmezdim. Anadolu insanını tanıdım. O gelen çok yani, çok şeyler kattı hiç tahsili olmayan annelerin dahi çok bilge olabileceğini, yani çok önemli, birçok anneden öyle bir fikirler kaptım ki onu çok örneklerde dahi kullandım. Çok dirayetli anneler gördüm." Vakıf Başkan Yardımcısı Çiğdem Kağıtçıbaşı "Çok büyük bir tatmin. Çocukluğumdan beri ondan sonraki yıllarda da yani hep arzuladığım şeyin gerçekleşmesidir, büyük bir mutluluktur yani benim için öyle ve yani bunu sağlayanlara da çok müteşekkirim dolayısıyla çünkü benim kendi kendime yapabileceğim bir şey değil. Ama yani bunun sağlanmış olması bir ekibin hizmetiyle hem madde hem manevi hizmetiyle bunun böyle bir şekilde ortaya çıkmış olması benimde bunun içinde merkezi bir rolde olmam fevkelâde bir tatmindir." Vakıf Başkan Yardımcısı Ayla Göksel "AÇEV'de çalışmak bana inanılmaz bir okul oldu. İkincisi bana çok genç yaşında çok yetki verildi, hem sorumluluk, hem yetki verildi. O yüzden bu sorumluluklarımı ifa edebilmek için çok şey öğrendim ve çok şey yaptım. AÇEV'le çok geniş ilişkiler edindim. Temel olarak bunlar. Hakikaten bir okul oldu benim için. Yani bir program nasıl yapılır, süreçleri nedir, bir kere sahayı tanıdım" Projeler Yöneticisi Hilal Kuşcul "Ben AÇEV'te tabii çok büyük şeyler kazandım, Anne Çocuk Eğitim Programı süresince ve oradaki bilgilerimi İYOP'un genişlemesine çok iyi aktarabildiğimi düşünüyorum. İlginç bir şekilde,

daha az tecrübeli olduğum bir dönem olmasına rağmen, İYOP'ta yani en iyisini yaptığımı düşünüyorum. 93'le işte 2000 arasındaki dönemlerde, çok üretken bir dönemmiş, onu görüyorum. Çok üretken bir ortamdı, hem bilimsel olarak iyiydi, hem bizim vakıf içersinde kendimizi buradaki insanlarla işbirliğimiz, gerçekten birbirimize bir sürü şey katarak, bir kişinin çıkaramayacağı şeyleri çok daha hoş bir şekilde çıkarabildik.”

Bir STK olarak AÇEV'den beklenenler

AÇEV diğer STK'larla karşılaştırıldığında farklı bulunuyor, hatta Türkiye'de ayrı bir model olduğu da söylemler arasında. Bu farklılık AÇEV'den beklentileri de arttırıyor. Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı Başkanı Şengül Akçar “Yani, diğer sivil toplum kuruluşları gibi, hani bizler gibi filan değil, debelene debelene böyle para bulup da bir iş yapmak zorunda değil. İşte, üyeleri, daha çok özel sektörden sesleri de yüksek olabiliyor. AÇEV söylerse dinlenir, hani biz dersek dinlenmez de... Profil de yerinde. Onun için, böyle bir rolü olabilir diye düşünüyorum AÇEV'in. Milli Eğitim'in programlarına eklenmek yerine, sivil ve alternatif modelleri öne sürüp onların savunuculuğunu yapabilir Okuma-yazma kurslarını yaygınlaştırabilir. Anne-çocuk eğitimi şimdi nereye baksan herkes yapabilir, o çok ciddi bir kapasite gerektiren bir şey değil diye düşünüyorum. Hibe veren kuruluş olabilir, küçük, şık, iyi uygulamalar için böyle farklı, yenilikçi uygulamalar için hibe veren bir kuruluş olabilir. E tabii öyle. Çünkü Türkiye'de, siz daha iyi biliyorsunuz Türkiye'yi yani millet iktidara ve paraya tapıyor Türkiye'de. Yarisını bu işi yapın diye insanlara dağıtsa, hani ille programım da programım diyorsa, diğer yarısıyla böyle bir araştırma, geliştirme, işte lobi, bilmem ne, üç misli etkisi, etki yaratacak. Diğer STK'lar gibi on kişinin, daha sonra yirmi kişinin biraraya gelip de bir girişimi değil. Direkt para var. Diğerlerinin ihtiyacı maddi kaynak. AÇEV bizi öyle desteklese. Örneğin bir kitap yazımı için böyle bir araştırma yapacak paramız yok. Okul öncesi eğitimde maddi kaynak sağlayıcı (grant-maker) olmak, onları tek tek desteklemek öyle bir ruh hali de gerektirir ve bence o çok önemli bir misyon olur Türkiye için.” Toplum Gönüllüleri Vakfı Başkanı İbrahim Betil “AÇEV'in yönetiminde, gerek bilimsel, gerek profesyonel yönetiminde, yıllar itibarıyla sürekliliğini koruyabilmiş olmasını başarı faktörlerinden biri olarak değerlendiriyorum. AÇEV'in yaptığı da, eğitimin okul öncesi ayağına el atıyor. Bence çok önemli bir alana odaklanarak gidiyor. Ama ben, eğitime önem veren, bu konuya odaklanmış, bu konuda okumuş, bu konuda yurtdışında yapılanları yakından incelemiş, gözlemlemiş bir kişi olarak yapılanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ben AÇEV'i sivil toplumun önünde önder olabilecek potansiyelde bir kuruluş olarak görmem dolayısıyla, Türkiye'de sivil toplumun benimsenmesini, önder olabilecek bazı düşünceleri sahiplenmesini bekliyorum. Bunun başında, AÇEV'e yapılan bağışların ne kadarının idari giderlere ayrıldığıнын, ne kadarının AÇEV'in amaçlarına yönelik harcandığının zaman zaman topluma duyurulmasını, örnek olabileceğini düşünüyorum. Mesela, AÇEV gibi bir kuruluşun, bunun idari giderlerinin daha az olabileceğini, bunları

*“Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eğitliğinin Sağlanması”
Projesi kurs görüntüleri*

azaltmayı hedeflediğini, amaca yönelik harcamaların daha fazla olduğunu duyurarak, savunuculuğunu yaparak, sivil topluma standart oluşturma noktasında bir ön adım atmasını bekliyorum. Beklenti olarak. Ayrıca, hesaplarının, uluslararası bağımsız denetim kuruluşu tarafından denetlendiğini, yine bir bayrak edinilerek, bunu da bir standart haline getirilmesini savunarak, yani vakıflar denetimine ilave olarak, bunu da savunmasını, savunuculuğunu yapmasını bekliyorum; daha bir sivil sahiplenme, sivil savunuculuk olarak ilerletmesini istiyorum. Eğitim konusunda, bayrağı biraz daha yükseklerde sallamasını, hareketlendirmesini bekliyorum. AÇEV'le ilgili olumlu düşünüyorum. Ciddi bir duruşu olduğunu düşünüyorum. Bir sivil duruşu olduğunu düşünüyorum. Herhangi bir gruba, herhangi bir fikre, ideolojiye bağlı olmaksızın, amacına odaklanmış bir sivil anlayışın öncülüğünü yapan örnek bir kuruluş olarak değerlendiriyorum. Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi Ayla Oktay "Tabii çalışmanın kendisi çok önemli çünkü büyük bir gruba hizmet veriyor. Bu eğitimin, yani sağlıklı çocuk yetiştirmeye dair eğitimin yaygınlaşması için, erken dönemin önemi üzerinde vurgu yapıyor ve bu yaygınlaşma için, işte şu anda Milli Eğitim Bakanlığı'yla ve farklı kuruluşlarla işbirliği yaparak, her gün halkasını genişletiyor. Beni bir akademisyen olarak açığı, bunlar tabii ki çok mutlu ediyor ve heyecanlandırıyor ama, asıl heyecanım, bütün bu eğitimlerin sonuçlarının takip ediliyor olması. Yani, uzun vadeli araştırmalarla, gelinen noktanın her belli periyotta tekrar gözden geçirilmesi."

Bundan sonraki planlar

AÇEV bundan sonra nereye doğru ve nasıl ilerleyecektir? Bu AÇEV'in kendi kendine sorduğu ve farklı toplantılarla tartıştığı önemli bir soru. Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi Hüsnü Özyeğin "Kuruluşlar aynı çocuklar gibidir. Yani doğar, gelişir, büyür. O büyüdükten sonra onları geliştirmek daha zordur. Çünkü, kendi başarısının altında da kalabilir bazı organizasyonlar. Bir organizasyonda da süreklilik çok önemlidir. Türkiye'de mesela 100 yıllık kuruluş çok az var. Uluslararası, bir kuruluş olması lazım geldiğine inanıyorum ben. Bölgesel, ya Avrasya'da, Doğu Bloğu'nda, Arap ülkelerinde. Bir de tabii şahsi inancım. Eğer evrensel olamazsanız yerel de olamazsınız. (If you're not global, you're not local). Uluslararası kuruluşlarla ortak projeler yapmalı. Ayrıca her Vakıf'ın her şeyi yapmaması lazım. Her Vakfın ihtisaslaştığı konuları olmalı. AÇEV Türkiye'deki diğer STK'larla da işbirliği içinde ve farklı işbirliklerine açık." Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğin "Akademik bir kimliğe kavuşması çok önemli AÇEV'in. Dolayısı ile kuvvetli bir akademik kadroya da ihtiyaç var tabii ki. Bu kimlikle hem Devlet'le hem de diğer STK'larla işbirliği içinde olmak. Diğer STK'lara işbirliği yapıp onlara bilgi ve maddi destek bulmalarında yardımcı olan yönlendirici bir kurum olabilir. Dünya programı olabilmeyi hayal ettik ve olduk. Bundan sonraki misyonumuzun tamamen Dünya'da barışa yönelik çocuğun rolü olarak aktif olmayı yani dünyada barışın olması için erken çocukluk eğitiminin önemini vurgulayan bir vakıf olarak ortaya çıkmayı, bunu belki farklı söylemler-

le duyurmayı, arkasından da bir barış ve erken çocuk eğitimi denince farklı ülkelerde AÇEV'in akla gelmesini. Çünkü dünyada büyük olayların küçücük bir sinerjik değişimle olduğuna inanan birisi olarak, bunun da AÇEV için çok uzakta olmadığını biliyorum“ Vakıf Başkan Yardımcısı Çiğdem Kağıtçıbaşı “Daha uzaktan öğrenme tarafına ağırlık vermeli, daha çok insana ulaşmalı, benim hep baştan beri düşüncem o. Mesela uluslararası alana da çok açılmasını istiyorum.” Genel Müdür Derya Akalın “Bu kadar belki sahada var olmayıp daha böyle güçlerini toparlayıp farklı kapasiteleri geliştirmeye, kurumsal kapasiteleri geliştirmeye, yasaların değişimine, eğitimcilerin yetişmesine, kaynak, zaman ayıran bir kurum olmayı ben çok arzu ederdim. Bunu böyle minik minik şeyleri yaparak sahada bireylere olta veriyoruz, balık tutmayı öğretiyoruz ama belki olta üreten bir şeye dönüşmemiz gerekiyor” diyor.

Yapılacak daha çok iş var. Ancak, hangilerine öncelik verilecek? Yüz yüze eğitimler mi yoksa daha çok eğitim politikalarını etkileyecek çalışmalar mı? İğne ile kuyu kazmak mı yoksa kamu oyunun dikkatini çabuk çekecek ve geniş kitlelere AÇEV'in “sesini” duyuracağı çalışmalar mı? “Uzun vadede” etkileri görülen çalışmalar mı yoksa “kısa vadede” “ses getirecek” çalışmalar mı?

AÇEV Ailesi/ birarada

BİTİRİRKEN...

Mülakatlarda herkese “siz AÇEV’in tarihini yazıyor olsaydınız neleri ön plana çıkarırdınız?” diye bir soru sormuştum. Bu soruya ve diğer sorulara aldığım cevapların ışığında ve yaşananların çerçevesinde AÇEV’in çalışmalarında önemli olan bazı temel özellikleri belirtmek istiyorum. Aynı süreci yaşayanlara ya da yaşayacaklara ışık tutması amacı ile. AÇEV’de başarıyı vakfın somut bir faaliyet çerçevesinde kurulması başlattı. AÇEV genel bir hedef çerçevesinde bir “dernek” ya da “STK” olarak kurulup daha sonra faaliyetlerini saptamadı. İlk baştan belirgin bir hedefi ve odaklandığı bir faaliyeti vardı. Bu özellik çok hızlı yol almasına neden oldu. Aynı zamanda odaklandığı alanda önüne çıkan fırsatları iyi kullanmasına da yardımcı oldu. Örneğin, hazır ve denenmiş bir programı olduğu için AÇEV Dünya Bankası-MEB ikraz anlaşması çerçevesinde yerini aldı. Gelişme aşamasında farklı kişilerin de dile getirdiği gibi bu deneyim AÇEV’in başarısında önemliydi.

AÇEV’in ilk yıllarda çalışmalarını zorlanmadan sürdürecektir maddi açıdan “ana” kaynağının olması yolunu açan önemli bir unsurdur. Bu kaynağa daha az ihtiyaç duyduğu zamanlarda dahi böyle bir imkanın olması AÇEV’in çalışmalarını rahatlıkla sürdürmesine imkan tanıdı. Hatta ilk başlarda Dünya Bankası-MEB anlaşmasından kaynak geciktiğinde “ana” kaynağını devreye sokabildi. Kendi amaçları doğrultusunda önemli gördüğü ancak kaynak bulamadığı çalışmalarını da aynı kaynak ile sürdürebildi. Ancak, AÇEV her zaman bir kaynak arayışı içinde oldu. Kaynaklarının %15-20’sini idari harcamalara %80’ini de hizmet harcamalarına ayırdı.

AÇEV neredeyse tüm faaliyetlerini “programlar” üstüne kuran bir Vakıf. Bu gelişme yıllarının sonuna kadar da böyle devam etti. AÇEV’in kurulmasına neden olan AÇEV daha sonra bir çok programın doğmasına neden oldu. İlk AÇEV bir BADEP’i getirdi. Eğer amacımız aileyi desteklemekse bu eğitimde çocuk, anne ve baba olmalıdır fikri ile yeni bir program geliştirildi. Bu iki program (AÇEV ve BADEP) çocuğun erken yaşlardaki gelişiminde yakın çevrenin önemini vurguluyor ve onları bu gelişimde etkin kılıyor. Biliyoruz ki gelişimleri “risk” altında olan çocuklar ne kadar desteklenirlerse desteklenirler eğer aile bu gelişimde etkin değilse çocukta elde edilen olumlu gelişmeler zaman içinde yok olabiliyor ve böyle bir destek programı olmayan çocuklarla aynı düzeye gelebiliyorlar. Durum bu olunca AÇEV için ailenin tümüne ulaşmak önemli oldu.

Çocuğun gelişiminde etkin olan bir çok çevre var. Aile kadar okul da önemli. Bu bilinçle ana sınıflarına giden çocukların okula hazırlanmalarını destekleyecek ve okul-aile işbirliğini geliştirecek OVÇEV geliştirildi. Müdahale programlarında önemli olan erken yaşlar da başlamak ve uzun süreli olmaktır. AÇEV’in erken çocukluk eğitimi ile ilgili programlarının çoğu 0 ya da 3 yaşında başlamıyor. Ancak, çocuklara ve ailelere “önemli” bir dönemde ulaşıyor: Okula başlamadan önceki yıl. Çocukların örgün eğitimdeki başarıları onların yaşamlarında çok önemli. Başarılı bir eğitim yaşamda da başarının garantisi. İşte bu nedenlerle AÇEV bu döneme odaklaştı. OVÇEV’te okul başarısına ağırlık veren bir program. Aile

bu programda da bütünün bir parçası ve “veli destek” programı ile ailenin hem çocuğun gelişiminde etkin olmasını hem de ailenin okul ile daha iyi ilişki kurmasını sağlıyor. Bu üç program (AÇEP, BADEP ve OVÇEP) daha sonra “Çocuk ile İletişim”, “Anne Baba Olmak”, “Mezun Anneler” ve Kısa (10 haftalık) “Anne Destek Programı” gibi daha küçük ölçekli projelere yol açtı.

Gelişimin ve eğitimin anne karnında başladığı gerçeği ile AÇEV yepyeni bir program daha geliştirdi. “Aile Mektupları” Bu program hamilelikten çocuğun üç yaşına kadar olan dönemde gene aileyi desteklemeyi amaçlayan bir program. Yeni ismi ile “Kadın Destek ve İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı” eski adı ile İYOP AÇEV’in farklı amaçlı bir programı. Uzunca bir yıl yetişkinlere okur yazarlık öğretmeyi amaçladı daha sonra kadın desteği boyutu ile amacını genişletti. Faaliyetlerinin çoğunu programlar çerçevesinde yürüten bir vakıf olarak AÇEV beş temel program ile zengin bir kaynağa sahip.

Başarı sadece zengin bir program kaynağından tabii ki gelmiyor. Programları geliştirmek kadar uygulamak da önemli. Bence AÇEV’in en önemli farklılığı programlarının uygulayıcılarını eğittiği “eğitim seminerleri.” Bu uygulayıcılar ister gönüllüler olsun ister MEB’in farklı genel müdürlüklerine bağlı öğretmenler olsun AÇEV’in titizliği ve özeni hiç değişmiyor. Bu bütün programları için geçerli. Zaten böyle olmasa programlar sahada bu kadar uzun süre kalmazdı. Bir başka farklılığı da programların sürekli araştırmalarla değerlendirilmesi. Bu değerlendirmeler hem süreç hem de sonuç değerlendirmeleri. Bunlardan elde edilen çıktılar programların iyileştirilmesi için kullanılıyor. Zaten AÇEV’in çok az programı ilk geliştirildiği formatta. Hepsini en az iki kere değişimden geçirdi.

AÇEV sürekli çıtayı yukarıya kaldıran bir Vakıf. Elde ettiği başarı ile yetinmiyor daha farklı alanlara hizmetini götürmeyi kendine hedef alıyor. Farklı bir alanda yürüttüğü çalışmalarından en önemlisi “televizyon” aracılığı ile “Benimle Oynar mısınız?”, “Bizim Sınıf” ve “Baba Olmak Güzel Şey” gibi kısa ya da uzun süreli eğitim programları. AÇEV bire bir ya da yüz yüze eğitimlerin yanında büyük kitlelere ulaşan eğitim programları da geliştirdi ve uyguladı. Eğitimin hedef kitleye ulaşmasında farklı yöntemler kullanılabilir mesajını verdi ve bunu da başarı ile gerçekleştirdi. Farklı bir çerçevede diğer projesi ise Güney Doğu Anadolu Projesi. “Kadın Destek ve İşlevsel Yetişkin Okuyazarlığı Programı” ve yöre için geliştirilen “Anne Destek ve Okul Öncesi Eğitim Programları” bu projenin temel iki programı. İşin ilginç tarafı bu sefer AÇEV, hedef kitlede bir bölge belirlerken şimdiye kadar yaptığı çalışmalardan farklı bir uygulamayı da başlattı. Çocuklara doğrudan ulaşacak bir “yaz anaokulu” modeli geliştirdi. Amaç kısa bir sürede ancak yoğun bir programla hiç bir okul öncesi eğitimden yararlanmayan çocukları okula hazırlamak onların tüm gelişimlerini desteklemek. Bu arada aile tabii ki unutulmadı. Anne Destek Programı bu amacın bir parçası.

Çocuğun gelişiminde etkili olan çok farklı çevreler vardır. Aileden politikaları geliştiren yön veren kişilere kadar. Bu çevrelerin bazıları çocukla doğrudan ilişki içinde gelişimini etkilerken bazıları da dolaylı yolla bunu yapar. Toplum, politikalar ve de politikacılar çocuğun gelişimini dolaylı yolla etkileyen gruplardır. Bu gruplar da aile ve okul kadar çocuğun

yaşamında önemlidirler. Zaten bu çevrelerin tümü çocuğun gelişimini olumlu etkilediği zaman çocuk desteklenmiş olur. İşte bu bilinç AÇEV'e "7 Çok Geç Kampanyası"nı başlattırdı. Bu kampanyada amaç erken çocukluk eğitiminin önemi ile ilgili kamu bilinci yaratmak ve bu eğitimin zorunlu olması için politika düzeyinde bir baskı oluşturmak. AÇEV bunu çok farklı etkinlikler ile gerçekleştirdi ve gerçekleştiriyor.

AÇEV, erken çocukluk eğitiminin tanımını ülkede yerleşik olan "dar" bakış açısının dışına çıkarttı. Konuya çok daha geniş bir çerçeveden de bakılabileceğini gösterdi. Dolayısı ile erken çocukluk eğitiminde farklı modeller ve yöntemler olduğunu ve bunların uygulanabilirliğini sağladı. Devletle çok uzun süreli bir işbirliği yaptı. Bu AÇEV'e devletin Türkiye geneline yayılmış örgütünü kullanma imkanı tanıdı.

Türkiye dışına programlar ihraç etti. Avrupa, Orta Doğu ve Arap Dünyası AÇEV'de geliştirilen programları uyguluyor. Yurt dışındaki uygulamaların başlamasında programlar kadar değerlendirme araştırmalarının sonuçları da önemliydi.

AÇEV hiçbir zaman ne programları açısından ne de yönetim tarzı açısından durağan olmadı. Kurulduğundan beri profesyonel bir ekiple çalıştı. Gönüllüler vardı ancak "yerli ekip" hep profesyoneldi. Bana göre başarının sırrı burada. Gönüllü bir ekip amatör ruhu ile çok önemli ancak hiçbir zaman profesyonel bir çalışma içinde olamıyor. Dolayısı ile AÇEV'in en baştan seçtiği bu yol ona büyük başarı getirdi. Tabii ki her profesyonel ekibin başarılı olacağı fikrini burada asla savunmuyorum. Profesyonel ekibin "niteliği" de çok önemli. AÇEV'in ekibi amatör bir ruha sahip, istekli, hedef kitleyi tanımaya açık ve kültürden kopmamış bir ekipti ve halen de öyle. Profesyonel ekip AÇEV'in faaliyetlerine bir "iş" olarak bakmak yerine hedef kitlenin şartlarını ve Vakıf'ın amacını sanki kendi sorunu imiş gibi benimsedi. AÇEV'de çalışanlar profesyoneldiler ancak amatör ruhlarını hep korudular. İşte AÇEV'de bu amatör ruh her zaman profesyonellikten daha baskın oldu. Özellikle de saha ekiplerinde. Hala da baskın. Tabii bu ruhun idare tarafından da desteklenmesi ve idarenin de bu tür bir ruha sahip olması önemliydi. Eğer idare "profesyonellikte" ve "kurumsallaşmada" dengeyi kaçırırsa ekiplerin de bu dengeyi kaçırması kaçınılmaz olacaktır. Bunun AÇEV'de olmayacağını ümit ediyorum.

Burada AÇEV'in bu konuma gelmesindeki farklı etkenleri sayarken tabii ki "insan" faktörüne de değinmek istiyorum. Başarılı olmada bir çok şey etkiliydi. Ancak, en önemli etkenlerden bir tanesi de "işini sevmek ve yaptığı işten haz almaktır." İşte AÇEV'de çalışanlardaki bu tatmin sahadan gelen geribildirimler sayesinde oldu, hep de olacak. Bir annenin yüzündeki çocuğu ile olumlu bir ilişki kurduktan sonraki mutluluk, okuma yazma öğrenen bir kadının kendi başına otobüse binip hastahaneye gitmesindeki gurur, bir çocuğun "öğretmenim sen beni havaalanına götürmüştün" demesi, bir kadının "eşim bu programa geldikten sonra bambaşka bir baba" oldu demesi. Bunlar AÇEV'in çalışanları ve idaresi için hep itici bir güç oldu. Ben bu kadar "yoğun" çalışmada ve bir yerlere gelmede sahadan gelen bu gücün önemli olduğuna inanıyorum. AÇEV'in çalışanları programlara katılanlar ve uygulayıcılarla kurdukları iletişime hep önem verdiler. Onlar da kendilerini hep AÇEV'in gözünde "önemli" olarak gördüler ki önemliydiler de zaten. Bu hem katılımcıların hem de uygulayı-

cıların programları benimsemesini getirdi. Dolayısı ile karşılıklı birbirini etkileyen olumlu bir ilişki kuruldu. Bu da AÇEV'in tüm çalışmalarına olumlu yansdı. Odaklanmış bir amaç ve bu amaç doğrultusunda gene odaklanılmış faaliyetler, bilimsel bazlı eğitim programları, bilimsel etkinlik araştırmaları, dinamik, profesyonel, yeniliklere açık bir yapı ve belirli bir esneklik tanıyan maddi olanak. Bunlar AÇEV'in yolunu açan çalışma özellikleri.

Vakıf içi insan ilişkilerine de biraz değinmek istiyorum. Vakfın üst yönetimi alışlagelmişten farklı işledi ve işliyor. Eğer Vakıf Başkanı Ayşen Özyeğın olmasaydı bu vakıf nerede olurdu bilmiyorum. Bunu olumsuz bir anlama söylemiyorum. Ancak, Ayşen Özyeğın'in çok "özel" insan yanının Vakfın yolunu açtığına inanıyorum. Bu "özel"liği tanımlamak istiyorum. Herkesle ve kendi ile barışık, engin bir hoşgörü, eşit fırsat olanağına çok inanan, bildiğini paylaşan bilmediğinde bilmediğini kabul eden bir yapı. Bu özelliklerin yarattığı ortamda "üst yönetici" olmak çok kolaydır ancak bir o kadar da sorumluluk ister. AÇEV'de önemli kararları hep "tek kişi ya da bir kaç kişi" aldı ve hızlı aldı. Bu AÇEV için işe yaradı ya da çok büyük bir sıkıntı yaratmadı. Her kuruluş için aynı olur mu bilmiyorum. Aslında farklı bir durumda AÇEV nerede olurdu onu da bilmiyorum. Katılımcı bir yönetimi her zaman yönetimin bir kaç kişinin elinde olmasına tercih eden bir insan olarak (karar alan bir kaç kişiden biri de olsam) bu duruma neredeyse 15 koca yıldır alıştığımı söyleyemeyeceğim. Ama benim alışıp alışmam o kadar da önemli değil tabii.

AÇEV'i bundan sonra çok önemli bir "sınav" bekliyor. Geldiğı bu noktadan daha mı ileriye gidecek yoksa düz bir plato yaparak çalışmalarına devam mı edecek? Aşığıya ineceğini hiç düşünmüyorum. Zaten AÇEV'in o kocaman ve güçlü ailesi önündeki bu zorlu süreci farkında. Bu sınavdan da başarı ile çıkacağına eminim. Tabiki ileriye dönük farklı planlar var. Yurt dışında daha sistemli çalışmalar yürütmek, kamuoyunu ve politikaları etkileyecek çalışmalara ağırlık vermek. Bu bağlamda AÇEV Ocak 2008 tarihi itibari ile yurt dışında EÇE ile ilgili politikaları ve uygulamaları etkileyecek yeni bir oluşum içine giriyor. Harvard Üniversitesi'ndeki Gelişen Çocuk Merkezi'nin (The Center on the Developing Child at Harvard University) uluslararası kurucu ortağı oluyor. Bu ortaklık çerçevesinde AÇEV gelişmekte olan ülkelerde özellikle gelişimleri açısından örselenmiş çocukları hedefleyen erken çocukluk eğitimi ile ilgili bilinç yaratma ve yerel güçleri harekete geçirme çalışmalarına destek olacak ve birikimini bu amaçla da kullanacak. AÇEV hiç bir zaman program uygulamaktan ve değerlendirme araştırmaları yapmaktan vazgeçmeyecek. Ayrıca, programlarında var olan "uzlaşma, farklılıkları kabul etme ve başkalarının duygu ve düşüncelerine saygılı olma" gibi öğelerin altını çizerek daha "barışçıl" bir dünya yaratmanın temelini erken yaşlarda aile içinde başladığını eskiden daha çok vurgulayarak bunun gerçekleşmesine destek olacak. AÇEV'in ileriye dönük bir başka yeni projesi "örnek" bir AÇEV ana okulu açmak ve buradaki bilgi ve birikimi Türkiye geneline yaymak.

Yolu açık olsun.....

Duygu, düşünce ve anılar...

Anı, duygu ve düşüncelerini mülakat yapılan kişilerden paylaşımlarını, mülakat yapılmayan kişilerden de yazmalarını istedim. Aşağıda, ilkin düşünceler sonra da anılar var. Paylaşımında öncelik mülakatla ulaşılamayanlarda ve alfabetik sıraya göre. Mülakat yapılmayanların hepsine burada yer verdim. Ancak, mülakat yapılanların hepsini buraya koymama imkan olmadı. Sözlü ve yazılı olarak anlatılanları bir kaç gerekli düzeltme yapmanın dışında olduğu gibi aktarmayı tercih ettim.

AÇEV ile ilgili duygu ve düşünceler

Mülakat yapılmamış olanlar

Destek Görevlisi MEHMET AKÇAOVA

AÇEV önce geleceğin elinden tutan bir eğitim kuruluşudur. Öncelikle ülkemize bilinçli insanlar yetiştirmek için gece gündüz, uzak yakın, kar kış demeden çalışmaktadır.

BADEP Birim Asistanı AYŞEN AKGÜL

Vakfın benim için kişisel bir anlamı var. Benim için "Aile"yi ifade ediyor. Ve içinde çalıştığım BADEP'le aslında tam olarak örtüşmüş durumda. Babamı 16 yaşında tanıdığım için, belki dolaylı olarak bir eksikliği tamamlamakta. Hislerim öyle olduğunu söylüyor. Çok farklı yollara giden köprüleri olan, koca bir aile.

EÇE Eğitim Sorumlusu TÜMAY ALGAN

AÇEV benim için çalışmayı en çok hayal ettiğim ve sahaya çıktığımda "Evet, işte hayatta bunun için çabalamaya değer" dediğim iş alanı. Hayatta hiçbir yatırım, insana yapılan yatırımın sonucunda alınan manevi tatmini veremezdi benim için. Başka hiçbir çalışma alanında bu duyguyu yaşayamazdım. Ama burada insanlardaki, hayatlardaki o değişim çok kısa bir zamanda bile gözle görülür boyutta olabiliyor. İnsanların hayatlarında dokunuluyor ve fark yaratılıyor. Ve en çok gururlandıran da; bu farkı yaratırken AÇEV'de gelenekselleşen, üstlenilen görevi insan sevgisiyle, en iyi, en kaliteli yapma çabası, bu pahada zoru seçebilme yürekliliği, bu işi tek yapan ben olayım bencilliği ve hırsı ile hareket etme değil de gerçekten ihtiyacı olanlara hizmet götürmenin önemli olduğunu düşünerek sorumluluğu paylaşmaya ve işbirliğine açıklık. Başka bir yerde çalışan insanlar belki de hep aynı işi yapayım, iyi yaptığıma inandığım işi yapayım diyerek her günü aynı yaşama çabasında olabilirler.

İletişim Birimi Sorumlu Yardımcısı ELİF ALİŞOĞLU

AÇEV kökleri sağlam güçlü bir ağaç gibi... AÇEV denince aklıma ilk gelenler güven, saygı, titizlik, insani ve toplumsal değerlere verilen önem, başarı, doğru kişilere ulaşma çabası, ilkelere bağlılık. Böyle bir yapıya ve inanca duyduğum hayranlık nedeniyle ve zamanla

çalışmaların içinde de yer aldıkça gönül bağıminin güçlendiğini ve bir ailenin üyesi gibi olduğumu hissediyorum.

İYOP Eğitim Sorumlusu MUTLU YASA BUDAK

AÇEV’de yaptığım işi severek ve keyif alarak yapıyorum. Yaptığımız işlerin, yürüttüğümüz projelerin bilimsel temellere dayanması benim için çok önemli. İnsanlarla çalışıyoruz ve çok insani şeyler yapıyoruz. Hedeflerimiz büyük, insanlarda tutumları değiştirmeye çalışıyoruz. Bunları yaparken emeklerimin/emeklerimizin boşa gitmeyeceğini biliyorum. Çünkü biliyorum ki attığımız her adımın bilimsel bir temeli ve öngörüsü var. AÇEV’de çalışıyorum derken bunları bilmek, soruları-sorunları bu temeller çerçevesinde çözümlenmeye çalışmak çok önemli benim için. İnsani değerlerin her zaman ön planda tutulduğunu biliyorum AÇEV’de.

Vakıf Asistanı GAMZE COŞAR

AÇEV ailesine katılılı yaklaşık bir buçuk sene oldu. AÇEV ailesi diyorum evet bir ailem artık.. Yıllardır duyardım vakıfları, vakıf okullarını.. Hep düşünürdüm nasıl bu kadar köklü ve uzun yıllar ayakta kalabilip süregelmişlerini. AÇEV ailesine katılım ve beni kucaklayışlarıyla beraber daha iyi anladım sonsuz güçlerini ve sevgilerini. Bir gülüşün, bir merhabanın ve bir teşekkürün açtığı kapıları, hatta bu hayatta olmaz diye baktığımız fikirlerin nasıl hayata geçirildiğini; emek emek nasıl birlik ve beraberlik içinde sonuca ulaşıldığını keşfettim ailemde. Yaşam içinde yapılacak şeyler için asla geç olmadığını, aksine bunları erteleyerek kendimize ve çevremize ne kadar zarar verebileceğimizi gözlemledim. İnsanlara değer vermenin önemini, sınıf ve cinsiyet ayrımı yapmaksızın sevgi, anlayış ve sabırla çok büyük kitlelerin eğitilerek nasıl hayata kazandırılacağını öğrendim. “Eğer herkes bir başkası için birşey yaparsa dünyada ihtiyaç içinde kimse kalmaz.” Ne mutlu ki bizler bu amaç için biraradayız.

İYOP Birim Asistanı GÜLSEREN KÜMÜŞ DEMİR

Annelere, babalara ve yetişkinlere eğitim veren bir vakıftır. AÇEV’le ilgili duygularımı, yaptığım işi çok seviyorum. İnsanlarla iletişim kurmak beni çok mutlu ediyor. İşimi sahiplenerek yapıyorum. AÇEV benim ikinci ailem gibi yapabilirim diye düşünen insanlar var. Bilimsellikten en etik yollarla faydalanarak ve sürekli kendini yapıcı ve eleştirel bir gözle değerlendirerek programlarını yeniliyor. Bilimsellikle kolkola yürüdüğü için sürekli iyiyeye doğru güncellenmesi de yapılan işte çıtayı yükseltiyor, bu da özgünlüğünü ve özelliğini ortaya çıkarıyor.

EÇE Birim Asistanı ELİF TANRIVER

Anne Çocuk Eğitim Vakfı benim okul bittikten sonra ilk iş hayatım oldu ve çok uzun zamanlardır da burada olmaktan çok büyük mutluluk duyuyorum. AÇEV, özellikle çocuk ve aileye

yapılan en önemli katkının eğitim olduğunu, sürekli kendini yenileyen, her zaman bilimsel, profesyonel olarak çalışan bir kurum. Ailelerde ve çocuklarda gözle görülür değişiklik yapan onların hayatlarında önemli yeri olan bu değişikliklerde ufakta olsa katkımın olmasını bilmek büyük mutluluk verici. Özellikle EÇE gibi yoğun ama zevkli bir bölümde çalışmak, sürekli yeni projelerde görev almak, ilk başladığım zamandan bu zamana kadar kendimdeki olumlu değişiklikleri görmek ve kendi hayatımda uygulamak.

BADEP Birim Koordinatörü HASAN DENİZ

Benim için AÇEV herşeyden önce, toplumsal bir sorunun çözümünde devletten bağımsız olarak siviller tarafından gerçekleştirilen bir girişim. Alanında uzman olan kişilerin, kendi alanlarında yürüttükleri bilimsel faaliyetler doğrultusunda ulaştıkları sonuçları topluma taşıma projesi. Ondört yıl gibi bir sürede çok önemli işbirlikleri sağlamış ve kendini (Toplum, devlet, akademi, diğer STK'lar) kabul ettirmiş bir kurum. Kurumsallaşmış ve kişilere bağımlı olmaktan çıkmış bir yapı. Program ve faaliyetleri ile ulaştığı sayıları reklam etmek yerine, programların kişilerin hayatındaki etkisini herşeyden üstün tutan bir hassasiyet ve çalışma tarzı. Dürüst; kaynaklarını ve imajını gerçekten amaçları ve faaliyetleri için kullanan bir kurum. Farklı ülkelerdeki iyi uygulamaları takip etmek, bu kişilerin/uygulamaların deneyim ve bilgilerini paylaşmak.

Kurumsal Gelişim Birimi Asistanı ŞERMIN DEMİRCİOĞLU ERŞAN

AÇEV daha önce çalıştığım yerlerden çok farklı bir yer. Telefonda AÇEV'in sesi ve karşılama da ilk yüz olmak ağır bir sorumluluk aslında. Ama bir o kadar da gurur verici. Elektronik mesaj gönderen ya da telefonla arayan kişilere bilgi vermek, sorunlarını, endişelerini paylaşmak, ve eğitim konusunda onların sesindeki çaresizliğe çare olup yardımcı olabilmek, gönüllülerin heyecanlarına, mutluluklarına, birşeyler yapıyor olabilmenin sevinciyle taşıdıkları gurura ortak olabilmek çok güzel. AÇEV yenilikçi, güvenilir, kurumsal, profesyonel yönetilen bir yapı. Bende bu yapının bir parçası olabildiğim için kendimi şanslı hissediyorum.

BADEP Eğitim Sorumlusu CEM KAYA

Bilimsel yöntemleri kullanarak, eğitimcilerine yönelik devamlı gelişim hizmeti ve bilgileri kullanılabilir hale getirerek de toplumun yararına sunan bir kurum olarak düşünüyorum. Özellikle ailenin tüm fertlerine yönelik olarak ve hepsine ihtiyaçları doğrultusunda, farklılıklarına, sorumluluklarına önem vererek ihtiyaçları olan bilgiyi vermeye çalışan programlar hazırlamak ve bu programları devamlı değişen ihtiyaçlara göre revize etmesi AÇEV'i farklı kılan şeylerden biri. AÇEV'i insana değer verdiği için, eğitimlerinin hepsini ücretsiz verdiği için, kendi uzmanlık alanları ile sınırlı kalarak bu uzmanlık alanlarında en iyisini yapmaya çalıştığı için, çalışmalarında devlet kurumlarına ve diğer STK'lara lokomotif görevi üstlendiği için, daha iyi ne yapabilir sorusunu hep sorduğu ve hep cevabını bulduğu için seviyorum.

Ulaştırma Görevlisi ERTUĞRUL KAYA

AÇEV benim için çok önemli bir kurum. 1996 yılından bu yana bana ve aileme çok şeyler kattı. Ben iki kez BADEP kursuna, eşim de iki kez AÇEP kursuna katıldı. Çocuk gelişimi ile ilgili çok şey öğrendik. Burada olmaktan dolayı ailem ve ben çok mutluyuz.

Ulaştırma Görevlisi ZEKAİ KESKİN

AÇEV'de 12 yılım bitti, 13. yılıma girdim. Geriye dönüp baktığımda bu kadar yılın ne kadar çabuk geçtiğini anlayamadım. Arkadaşlarla gittiğim sertifika törenlerinde kursiyerlerden dinlediğim övgü sözleri bu kurslarda en azından eğitim materyallerini ulaştırarak eğitimci arkadaşları kurslara götürerek bu eğitimlerde birazda olsa benimde tuzum olduğunu bilmek beni gururlandırıyor ve mutlu oluyorum.

İletişim Birimi Yöneticisi NEVİN İLHAN KOÇAK

Anne Çocuk Eğitim Vakfı benim için uzun yıllar özel sektör kuruluşlarında sürdürdüğüm iş yaşamımın farklı bir alana kayması ve sivil toplum sektöründe gönüllülüğten profesyonelliğe geçişim anlamına geliyor. Burada iletişim alanında aldığım eğitim ve önceki iş deneyimlerimden elde ettiğim bilgi birikimine hem Vakıf'ın çalışma alanları hem de sivil toplum sektörüne ilişkin özel bilgileri de ekleme şansım oldu. Burada çalışmaya başladığımda farklı bir hedef kitleye yönelik olarak yürütülen çalışmaların sonuçları, kar amacı güdülmeyen, sadece topluma fayda sağlamayı hedefleyen projeler beni çok mutlu etti, eğitime ilişkin edindiğim bilgilerin kendi yaşamıma da önemli katkıları oldu. Sanırım burada pek çok eğitimciyle birlikte çalışmak ve onlardan öğrendiklerim beni duygusal açıdan olgunlaştırıp, özellikle kendi aile ilişkilerime de olumlu yansıdı. AÇEV, bireysel çekişmelerin ve rekabetin çok yoğun yaşandığı özel sektörden sonra benim için daha huzurlu ve gerçekten mutlu olabildiğim bir iş ortamı oldu.

EÇE Birim Koordinatörü CEREN LORDOĞLU TÜZ

AÇEV bundan yedi ay önce benim için Türkiye'de eğitim alanında çalışan diğer eğitim kurumlarından farkı olmayan bir sivil toplum kuruluşu idi. Hatta ismindeki anne-çocuk ibaresi, kadının annelik rolünü ön plana çıkarması nedeniyle ben de kuruma karşı tereddüt dahi yaratmıştı. Şu anda neler hissettiğimi soracak olursanız: Çalıştığı alanda benzeri olmayan bir sivil toplum kuruluşu olduğunu düşünüyorum. Aynı alanda çalışan başka örnekleri ile kıyaslandığında sürekli bir yenilenme çabası içinde olması benim için bir kurumu kurum yapan, eleştirel olmasını sağlayan, dolayısıyla sürekli gelişimini sağlayan en önemli özellik. Bu nedenle de burada olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Daha önce çalıştığım ya da ilişkide olduğu diğer sivil toplum kuruluşlarında hep bir huzursuzluk, tatminsizlik, biraz eksik kalmışlık duyguları yaşamıştım. İlk defa hem kendi adıma gelişebildiğim, hem katkı sağlaya-

bildiğim, hem de işini doğru şekilde yapma çabası içinde bir kurumda olduğum için kendimi mutlu ve huzurlu hissediyorum.

EÇE Eğitim Sorumlusu AYŞE ÖZDEMİR

AÇEV deyince aklıma ilk çocuklar geliyor. Bir de “bizden geçti artık, bari çocuklarımız kurtulsun” diyen anneleri...

İletişim Birimi Sorumlusu FİLİZ ÖZTÜRK

Öncelikle çok severek ve kendimi iyi hissederek çalıştığım işyerim. Çok saygın ve önemli bir sivil toplum kuruluşu ve ben bu kuruluşa dahil olmaktan çok mutluyum. AÇEV içinde bulunduğum birim Vakfın en hareketli birimlerinden biri. Ben burada yaptığım işi özel sektörde bir çok kurumda belki daha kolay yapabilirim (imkanlar, bütçeler, insan kaynağı vb.). Fakat burada yaşadığım süreç bana ayrı bir eğitim, keyif ve sonucunda da başarı getiriyor. Başarı diyorum. Çünkü kendi birimimle ilgili yaptığımız tüm çalışmalardan (tanıtım, etkinlik, organize ettiğimiz her konferans, seminer, tören vb.) sonra AÇEV bir kez daha anılıyor, yerleşiyor, saygınlık kazanıyor. Bu da benim için bir başarı ölçüsü. Organizasyon dışında yaptığım diğer bir işe baktığımda; materyal üretimi takibi, baskısı vb... Tüm zorluklara rağmen, yoğun emekle üretilen her eğitim, tanıtım materyalinin ortaya çıkmasında benim de katkı oluyor ve bu da beni bana önemli kılıyor. Bunlar dışında; özel çevremde AÇEV’de çalışıyor olmamdan aldığım güzel tepkilere çok mutlu oluyorum. AÇEV’in tanınırlığının artmasından ve topluma katkılarının öneminden artık herkesin haberdar olmasına çok seviniyorum. Değerli olduğumuzu hissetmek hepimizin isteği ve ben burada bunu hissediyorum.

Kurumsal Gelişim Birimi Projeler Yöneticisi DENİZ ŞENOCAK

Buna çocuklara da sorulduğu gibi bu “sözcüğün” bana çağrıştırdığı şeyleri yazarak cevap vermek istiyorum: Uzmanlık, bilimsellik, okul, Sevda Bekman, değerli arkadaşlıklar (Nur, Filiz, Dilek, Gülnur...), yoğunluk, saygınlık, eşit fırsat, Ayşen Özyeğin, erken çocukluk eğitimi, ekip, proje- program, hedefler, titizlik, değerli danışmanlıklar, yetişememe duygusu.

Mülakat yapılmış olanlar

BADEP Eski Koordinatörü KADİR AKBULUT

Bir kelimeyle söylesem güven ifade ediyor. Daha açarsam iyi iş yapan, iyi program, iyi eğitim programı geliştiren, iyi eğitim yapan bir kurumu ifade ediyor; ama ben böyle çok fazla bir sivil toplum örgütü değil, yani sivil toplum örgütü olsa bile o açıdan programın yaptığı iş ve kalitesinden dolayı çok güçlü bir örgüt olarak görüyorum, bir yapı olarak görüyorum ve iyi iş yapmasından dolayı; yani iyi işten kastım şu, şimdi Türkiye’de okul öncesinin önemi işte toplumda güncelleşti, işte devlet olsun, diğer kesimler olsun sorumluluk almadılar ama AÇEV bunu ta 90’lı yıllarda fark etti. Bir de bir program yaparken önceden o programla ilgili bir araştırmamanın yapılması, uzun bir geliştirme sürecinin olması, uygulama sırasında sürekli denetlenmesi, her zaman kendini geliştirmesi.

BADEP Eğitimcisi CEMAL CANDAŞ

Bir kere, AÇEV için şunu söylemek içimden hep geliyor: AÇEV’le ilgili müthiş bir güven taşıyorum içimde. Biliyorum ki oradaki insanların hepsi, bütün olanaklarını, olanakları elverdiği ölçüde, beceribildikleri ölçüde, hep bu topluma iyi şeyler vermek istiyorlar. Bu konuda hiçbir kaygım yok. Zaten beni hiçbir kuvvet böyle bir kaygıya düştüğüm ve güvensizliğe düştüğüm bir ortamda bulunmaya zorlayamaz; onu kabul etmem, reddederim. Tabi ki! 98’den bu yana ben AÇEV’le bir biçimde ilişki içerisindeyim. İşte, yaklaşık yedi yıl oldu. Bu yedi yıl içerisinde, bu güvensizliği ve kaygıyı hiç duymadım, hiç yaşadığım an olmadı. Bence benim AÇEV çalışanları ve yöneticileri hakkında böyle düşünüyorum olmam müthiş bir şeydir AÇEV adına, AÇEV açısından çok büyük bir pozitif bir şeydir. Programların bilimselliğiyle ilgili de kaygım ve kuşku yok. Eğer bilimsel değilse, ya da ihtiyaçları cevaplandırmayacak bir durum ya da yeniliklere aykırı düşen bir nokta varsa, mümkün olduğunca, en kısa zamanda düzeltiliyor. Çünkü bunu çeşitli şekillerde yaşadık. Ve hep akademik kaygıların ön planda olduğunu görüyorum bu tür şeylerde. Neye, nasıl müdahale edersek yanlış yaparız ya da yapmayız kaygısını herkes taşıyor. AÇEV’de, hiçbir zaman laçka bir ilişkiye girmedim, girmedim, ama girmeye çalışsam da izin verilmeyecekti. Yani oranın yapısı laçkalığa da izin vermez çünkü ciddi bir duruşu var. Ama şunu da, bütün o ciddiyetine rağmen kendimi de çok değerli hissediyorum orda, ordaki insanların içinde. E, bu da çok önemli bir şey yani, hem ciddi görüp de hem de kendinizi orda değerli hissetmeniz, bu da AÇEV’in beceribildiği çok önemli bir şeydir diye düşünüyorum.

İYOP Birim Koordinatörü MELTEM CANTÜRK

AÇEV hayatımın 10 yılına tanık oldu, adeta yuvam haline geldi. Gönül bağıyla bağlandığım, idealist bireylerle bir arada çalışma fırsatı veren, akademik alt yapısıyla destekleyen işyerim. Mesleğimi icra etme fırsatımı hem de ticari amaç gütmeyen bir işte yakalamak AÇEV’in

hayatımdaki önemini daha da artırıyor. AÇEV'de çalışıyor olmak her zaman gurur verdi. AÇEV'in öğrenen, gelişen, özeleştirici yapabilen, amacı araç olarak (her yol mubahtır yaklaşımı gütmeyen) gören bir kurum olduğunu düşünüyorum.

AÇEV Eğitim Danışmanı GÜNEŞ ÇAKIR

Gurur duyuyorum. Mesela AÇEV'de çalışıyorum AÇEV'in danışmalığını yapıyorum, AÇEV'in seminerini yapıyorum demek bana gurur veriyor.

Güneydoğu Anadolu Projesi Danışma Kurulu Üyesi ŞEYHMUS DİKEN

AÇEV büyük ölçüde projelerle çalışan bir sivil toplum örgütü, ama anladığım ve tanıdığım kadarıyla, salt projelere bağlı olmayan, aynı zamanda gönüllülük ve kurumsal işbirlikleri temelinde de faaliyet yürüten bir vakıf, sivil toplum örgütü gibi duruyor. Yani sorunu tespit ediyor, projesini hazırlıyor, ondan sonra da kurumsal işbirliklerine ya da gönüllü işbirliklerine veya ikisine birden yöneliyor. AÇEV'in aslında bir de şansı şu: Kendini çok iyi tarif edebilmiş, anlatabilmiş ve ilgi alanını, çok iyi ezberlemiş, saptamış, biliyor, ve o ilgi alanı çerçevesinde, kamuoyunda, açık konuşmak gerekirse bir sivil toplum örgütü olarak da bir güven ifade etmiş, yaratmış, tazelemiş. O güven, AÇEV'in işte gittiği yerlerde daha rahat paydaş bulma, daha rahat iş yapabilme olanağını da beraberinde getiriyor. Bu tabii ki her sivil toplum örgütü için geçerli değil! AÇEV, tabii bir başka şansı da, bir kısım finans kuruluşları da AÇEV'i Türkiye'de destekliyor; Bu da tabii AÇEV ve AÇEV gibi örgütleri büyük ölçüde rahatlatıyor kanaatime göre.

EÇE Eğitim Sorumlusu CANAN ERMAN

Anne Çocuk Eğitim Vakfı eşittir bir nevi ikinci bir ailem diyebilirim.

AÇEV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı AYLAK GÖKSEL

Bana hayat diyor. AÇEV benim hayatım... AÇEV bana aile diyor. Çünkü burada gerçekten siz, Ayşen Hanım... Benim ailem gibisiniz artık. Huzur duygusu veriyor AÇEV... Bana çok iyi geliyor. Onu seviyorum. Öğrenme, büyüme duyguları hissettiriyor... Yani bir çocuğun büyümesini izlemek gibi, yani hakikaten AÇEV benim için çocuğum... Benim için çok farklı, çocuğum, başından beri o yüzden bu kadar sahibim ki, kiskanacak derecede sahibim.

AÇEV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ÇİĞDEM KAĞITÇIBAŞI

Çok deli gibi, çok seviyorum! AÇEV hayatımsiyonumun gerçekleşmesi oldu. Çok büyük bir bağlılık hissediyorum, o duygular işte bağlılık, çok sevgi, çocuğum gibi bir şey hissediyorum, öyle hissediyorum. Bir şey olsa çok üzülürüm yani gerçekten üzülürüm.

Kurumsal Gelişim Birimi Projeler Yöneticisi HİLAL KUŞCUL

Ayşen Hanımın “merhaba çocuklar”diyerek içeri girişi, Ayla'nın bir şeylere söylenmesi, Derya'nın odasında 5 kişiyle bilgisayar başında çalışması, uzun toplantılar, sık sık toplantılar AÇEV, eğitim programları, seminerler, seminerler, seminerler, etkinlik araştırmaları, kurs kurmak, yaygınlaşmak, HEM'lerle uğraşmak, Güneydoğu illerini tanımak ve anlamak, yıllık raporlar, planlar, bütçeler...

AÇEV Öğretmeni MUAZZEZ OLCAY

Bir kere burada çok önemsendiğimi hissettim, kendime güvenim arttı. Bu çok önemliydi benim için, ben çok mutlu oluyorum buraya gelince. Belki bilmiyorum burada çalışanların tavrı, tarzı her şey beni etkiliyor, gerçekten çok mutlu oluyorum ve tabi yaşım çok genç değil yani sağlığım bozulursa bu işi bırakırsam diye çok endişeliyim. Çok mutluyum.

AÇEV Başkanı AYŞEN ÖZYEGİN

AÇEV o kadar güzel bir şey ifade ediyor ki bana, hazırdan sahip olduğum bir çocuk gibi. Eskiden sorulsaydı hayatımda en önemli şey çocuklarım ailem, ailem, yakınlarım sevdiğim derdim. AÇEV şimdi yaşamımın o kadar başında geliyor ki. Zamanımı verip vermeyeyim benim için bir bağımlılık olduğunu düşünüyorum Beni çok dolduruyor onu söyleyeyim. Her sabah içimde AÇEV'le ilgili konuşacak bir şey bulabilmem çok güzel. Hayal kurduğum zaman da AÇEV' etrafında oluyor.

AÇEV Yönetim Kurulu Üyesi HÜSNÜ ÖZYEGİN

Valla AÇEV profesyonel bir vakıf ve sivil toplum örgütü diye tanımlarım. Yani kapısı herkese açık olan, herkesle iyi diyalogu olan ve kendini sürekli geliştirmeye çalışan, ileriye dönük olarak, sürekli kendini sorgulayan. Geçmişte yaptıklarıyla yetinmeyen, tatmin olmayan, geleceğe yönelik daha iyi şeyler yapmaya çalışan, daha iyi performans göstermeye çalışan, aslında, vakıftan ziyade bir “iş” gibi profesyonelce “idare” olunan bir yer bence AÇEV. AÇEV ne demek? AÇEV bence, Türkiye'de yapılacak çok şeyin olduğunu ve bir şeyler yapınca da güzel şeyler olduğunu ifade ediyor. İnsanlar böyle iyi bir şey yapmak üzere yola çıktığı zaman, güzel şey yapılabiliyor, Türkiye'de.

AÇEV Eğitim Danışmanı TOMRİS SÜKAN

Çok severek ikinci meslek sahibi olduğum bir yer.

AÇEV Eğitim Danışmanı NİLÜFER TAPTIK

AÇEV bir kere bence bir hedefi olan bir yer, hedefi belli ve o hedefine ulaştı. Hem eğitime, hem bakanlığa, hem halka, hem kamuoyuna sesini duyurdu, ayrıca bence AÇEV bir de örnek

oldu. Yani sivil toplum kuruluşunun STK'nın hani belirli bir anlam kazanmasına Türkiye'de bence öncü oldu, değil mi?

AÇEV ile ilgili anılar

Mülakat yapılmamış olanlar

Destek Görevlisi MEHMET AKÇAOVA

İYOP'la ilgili anlatmak istediğim bir anı; Küçükbakkalköy semtinde bir sertifika törenine gitmiştik; orada hanımlardan birisi şöyle dedi "Bizler daha önce okuma yazma kursuna gelmezden önce meğer körmüşüz. Şimdi artık her tarafa kendim gidip gelebiliyorum." Dedi ve ben orada çok duygulandım ve çok sevindim. Ben BADEP'e katılarak sertifika aldım, insan bu eğitime katılınca çocuklara ve insanlara yaklaşımı daha faydalı oluyor. Benim katıldığımda her meslekten babalar vardı ve daha çok babaların katılmasını arzu ediyorum. Önceki AÇEP şimdiki EÇE birimi için ZEP'lerin zamanında kursiyerlere yetiştirilip derslerin aksamaması için seve seve hazırlıyorum. 1996 yılında Gebze'ye gidip AÇEV ormanı dikmiştik o zaman çok sevinmiştim. Bu fidanlar çocuklarla birlikte büyüdü.

EÇE Eğitim Sorumlusu TÜMAY ALGAN

AÇEP yenileme seminerinde karşılaştığım 10 küsur senelik öğretmenlerdeki bağlılık, Canan Hanım ve Nilüfer Hanım ile kurdukları samimi iletişimin gücü, onları onca sene birbirine kenetleyen ve AÇEV'e duydukları içten sevgi ve bağlılığın nedenleri üzerine uzun uzun düşünmem...

Diyarbakır'a bir gidişimde bakıcı abla odasında 2 aylık bebeği kucağıma alışımın ardından, 2 gün sonra ADP öğretmenlerinden biriyle gittiğim ev ziyaretinde o bebekle yeniden karşılaştım... Annenin çalışmayan bir eşi ve öyle bir kayınvalidesi vardı ki... Kayınvalidenin evdeki maddi gücü elinde tutan kişi olarak diktatörlüğü, "sakat olsun, erkek olsun 12 tane doğur kızım. Daha çok oğlum olaydı, öldürülen evladımın intikamını alırdı" deyişi karşısında annenin ürkek ve çaresiz bakışları...

Ağrı'ya gözleme gittiğimde tadilat nedeniyle kullanılmayan sınıflar yüzünden kapıda bekleyen çocuklar için önce ilköğretim sınıflarındaki sıraları dışarı taşıyışımız, anaokulu müdürünün paçalarını sıvayıp bu sınıfları yıkaması ve ardından anasınıfı malzemelerini boş ilköğretim sınıflarına taşıyışımız... Ama asıl o müdürün çocuklar kapıda kalmasın diye telaşlanışı, sonra onları sınıfa alınca gözlerinin parlaması.

İletişim Birimi Sorumlu Yardımcısı ELİF ALİŞOĞLU

Annelerle, babalarla ve çocuklarla birebir ilişkide olmasam bile eğitimden, seminerden dönen her eğitimcinin yaşadığı hoş ve duygusal anlarından/anılarından bazılarını anlattığında aynı heyecanı, aynı duyguyu yaşayabiliyor ve ofisten yürüttüğüm çalışmalar aracılığıyla da onlara

ulaştığımı hissedebiliyorum. Bir gönüllüden gelen mektup, bir kursiyerin teşekkür telefonu ya da eğitimlerde çekilmiş fotoğraflardaki çocukların gülen gözleri kolaylıkla motive olmamı, daha çok kişiye ulaşma isteği içine girmemi sağlıyor.

Ayrıca Aile Mektupları ile hem hastanede düzenlenen seminerlerde hem de anne adaylarına projeyi anlatıp seminerlere katılımlarını sağlamak için bilgi verdiğimizde karşılaştığım bazı durumlar oluyor. Özellikle ilk konuşmada katılmak istemediğini, ihtiyaç duymadığını ya da eşinin izin vermeyeceğini düşünen anneler oluyor. Ancak seminere katıldıktan sonra değişen fikirleri, eşini beraberinde getirebilmesinin memnuniyeti, aynı durumu yaşayan annelerle tanışmasının ona verdiği rahatlığı, yeni şeyler öğrenmesinin heyecanı, bebeğinin ilk hediyesini bizden almasının mutluluğu, sorusunu çekinmeden doktora sorabilmesinin verdiği güven bizim ne kadar doğru bir iş yaptığımızın göstergesi.

İYOP Eğitim Sorumlusu MUTLU YASA BUDAK

Mardin-Kızıltepe’de kurs gözlemine gitmiştim, 20 kişilik sınıfta kursiyerlerin taramalarına baktığımda birkaç kursiyerin diğerlerine göre daha iyi durumda olduğunu gördüm. Onlara daha önce kursa gidip gitmediklerini sordum, gitmediklerini söylediler. Herhalde evde de çalışıyorsunuz ki epey ilerlemişsiniz dedim. Evde de çalıştıklarını ama yazın televizyonda İYOP’un “Bizim Sınıf” programını takip ettiklerini, her gün TV başında oturup çalıştıklarını söylediler. Emeklerimizin karşılığını alıyor olmak gerçekten çok sevindirdi beni.

İYOP Birim Asistanı GÜLSEREN KÜMÜŞ DEMİR

İYOP’la ilgili pek çok benzer anılarım olmuştur. İzmit’ten 50-55 yaşlarında bir kursiyerimizin telefon görüşmesi sırasında telefon numaralarını kimseden destek almadan çevirdiğini ve askerdeki oğluna mektup yazdığını ağlayarak söylemesi beni çok etkilemişti. AÇEV’in sayesinde bunları yaptığını defalarca dile getirdi. Yeniden dünyaya geldiğini okuma yazma öğrendikten sonra yaşantısının çok farklı olduğunu, mutluluğunu dile getirdi. AÇEV’e çok teşekkür edip kapattı.

EÇE Birim Asistanı ELİF TANRIVER

“7 Çok Geç” kampanyasında insanların yaşadığı tedirginlikleri onlarla paylaşmak, çocuklarının büyüdüğünü ve okul öncesi eğitim almadıkları için şimdi çocuklarıyla yaşadıkları sorunların okul öncesi eğitim almadıkları için olduğunu düşünmeleri, aile mektuplarında annelerin babaların aramalarını cevaplarırken onların yaşadıklarını paylaşmak, onları ilgili yerlere yönlendirmek...

BADEP Birim Koordinatörü HASAN DENİZ

2005 yılının Kasım ayında Adana’da bir kaç akşam BADEP grubu gözlemlerine gittim.

Gözlem o akşam Adana'nın Yüreğir ilçesinin mahallelerinden birindeydi. Zaman yaklaşıncı grup lideri ile şehir merkezinde buluşup birlikte okula gittik. Gruptakiler çok yoksul şartlarda yaşıyorlardı ve büyük bir çoğunluğunun devamlı bir işi yoktu. Büyük bir toprak sahibinin yanında soğan tarlasını sulamak, sıvacılık, bir çiftlikte ahırdaki hayvanlara bakmak gibi işlerde çalışıyorlardı. İşleri ağır, yorucu ve çalışma saatleri belirsizdi. Buna rağmen hepsi tam zamanında grupta hazır oldular ve yüzlerinden inanılmaz mutlu bir ifade okunuyordu. Gerçekten burada olmaktan keyif aldıkları her hallerinden belliydi. Diğer yandan gruptakilerin hepsi Arap kökenli babalardı ve çok baskın bir şive ile konuşuyorlar, genellikle de birbirileri ile de konuşurken Türkçe başlayan cümle Arapça devam ediyordu. Grup başladı ben de gruba tanıştırdım, tanıştırılma sırasında grupta iki tane de imam olduğunu öğrendim. Gerçekten grup konuya çok ilgiliydi. Kendilerine ilişkin paylaşımlarda bulunuyorlar, grupta kazandıklarını evde nasıl uyguladıklarına dair deneyimlerini aktarıyorlardı. Grup lideri de gayet yetenekli ve konuya hakimdi. Paylaşımları alıyor, grubu tartıştırıyor ve bilgi vermesi gereken yerde de bilgi veriyordu. Ancak grup liderinin her bilgilendirmesinden sonra imamlardan biri söz alıp verilen bilginin doğruluğuna ilişkin Arapça olarak hadis, Kur'an'dan bir ayet ya da İslam alimlerinden birinin bir sözünü aktarıyor, ardından Türkçe'ye çevirip BADEP'teki bilgilerin doğruluğunu bu hadis ve ayetlerle desteklemeye çalışıyordu.

Kurumsal Gelişim Birimi Asistanı ŞERMİN DEMİRCİOĞLU ERŞAN

AÇEP/ BADEP programına katılan anne ve babaların aldıkları eğitim sayesinde çocuklarını daha bilinçli yetiştirmelerinden duydukları memnuniyetleri paylaşmak, onlardan gelen bir teşekkür telefonunu cevaplamak... İYOP kursuna katılan ve yazmayı öğrendikten sonraki ilk mektuplarını AÇEV'e gönderen kişilerin yazdıklarından mutluluklarını hissetmek, gönüllülerin bu konuda gösterdikleri sabır, anlayış, içtenlik. Başka bir yerde yaşanması çok güç bir duydu.

BADEP Eğitim Sorumlusu CEM KAYA

Bir BADEP grubunu tamamladıktan sonra sertifika törenine katılan babalardan birinin eşi bana yaklaşıp teşekkür etti, nedenini sorduğumda gruba katılan babalardan birinin eve geldiğinde kendisine "hoşgeldin baba" diyen 17 yaşındaki kızına "hoşbulduk, canım kızım" demesiymiş. Şimdiye kadar kızına bu tür tepkilerde bulunmaz onunla çok mesafeli ve soğuk bir ilişki kurarmış.

2000 yılında geçirmiş olduğum rahatsızlıktan dolayı evimde yatarken BADEP ekibi geçmiş olsun notu ile bana çok hoş bir çiçek göndermişti, o zaman bu insanların benimle ilişki geliştirirken öncelikli olarak yapacağım işi değil beni önemsediklerini hissetmişim bu düşünce benim çalışma şeklimi, bağlılığımı olumlu yönde etkiledi.

2005 yılında Diyarbakır OÖEP'e katılan çocukların babaları ile yapılan baba toplantısında babalardan biri beş yaşındaki oğlunun sigarayı bu eğitime katıldığı için bıraktığını söylemesi beni gururlandırmış ve çok mutlu etmişti.

Ulaştırma Görevlisi ERTUĞRUL KAYA

BADEP'le ilgili bir anımı anlatmak istiyorum. BADEP'in ilk yıllarında Kadir Akbulut ve Erçin Kimmel'i aldım, Gazi Mahallesi'nde BADEP'i uygulamak için cemevinde tanıtım toplantısına götürüyorum. Toplantıyı yapacaklara yere bir gittik toplantıya katılacaklardan çok polisler vardı. Çünkü BADEP deyince bizim siyasi bir tanıtım yapacağımızı zannetmişler. Bugünü hiç unutmuyorum. İYOP'la ilgili de birgün İYOP'un çekimleri var Vakfa çevre ilçelerden okuma yazma programlarına katılan kursiyerleri getirmemiz lazım üç tane bayan üç ayrı ve zit yerlerde oturuyor. Gülseren bayanlara onar dakika arayla randevu vermiş ama aralarında en az kırk dakika olması lazım ve Vakfa da çok geç kalıyoruz. Gülseren'de benimle geldi ama geleceğine de pişman oldu. Ben insanları toplayıp Vakfa yetiştirmek için uçak hızıyla ilçelerarası tur atınca Gülseren'in suratında renk kalmamıştı. O yolculuktan sonra Gülseren üç gün izin kullanmıştı.

Ulaştırma Görevlisi ZEKAI KESKIN

Unutamadığım anılarımda; Adapazarı ve Düzce depremlerinden sonra eğitim ya da yardım amaçlı buralara gittiğimizde gördüğüm üzücü manzaralardı. Anadolu insanının ne kadar sıcak ve misafirperver olduğunu bir daha gördüm, o soğuk havada depremzedelerin dertlerini dinlerken çadırlarda prefabrik konutlarında bizleri davet edip sıcak bir çay ikram etmelerin unutamam. AÇEV burada da gerçek bir STK olduğunu gösteriyor. AÇEV'i kuranlara, yıllardır bu eğitim kurumunda bizlerin çalışmasına vesile olanlara çok teşekkür ediyorum.

İletişim Birimi Yöneticisi NEVİN İLHAN KOÇAK

Geçtiğimiz Mayıs ayı sonunda Diyarbakır Alipaşa'daki AÇEV binasında yapılan kış dönemi uygulamalarının sertifika törenlerinde kadınların yaşamlarındaki tüm yetersizlik ve olumsuzluklara rağmen aldıkları eğitimle gösterdikleri gelişim İstanbul'dan götürmüş olduğumuz misafileri çok etkiledi. Çocuklarla bire bir kurdukları iletişim ve birlikte geçirdikleri iki saat sonunda ayrılık vakti oldukça zor oldu. Hele çocuklardan birinin bizim okulun kapısından çıkmak üzere olduğumuzda annesinin elini bırakıp koşarak gelmesi ve misafirlerimize iyi yolculuklar dileyip, tekrar onları görmeye gelmek üzere davet etmesi göz yaşları içinde bir veda sahnesi yarattı. Bu çocuklar okula başladıklarında sosyal açıdan çok zayıf olmalarına ve kendilerini ifade etmekte zorlanmalarına rağmen yıl sonunda gösterdikleri bu gelişim hepimizi çok etkiledi. Beni etkileyen bir başka anım ise gene bir grubu Baba Destek Programı'nı izlemek üzere Gaziosmanpaşa'ya götürdüğüm sırada yaşandı; Gruba katılan babalardan biri çocuğuyla ve eşiyile yaşadığı sonu şiddetle biten olayların bu grup çalışmalarından sonra gitgide azaldığını ve eşinin programa katılma saatlerini çok dikkatle takip edip kaçırmaması için büyük çaba sarfettiğini anlattı. Daha önceleri babasının sert hareketlerine maruz kalan küçük kızının aslında eve geç kalmasından hoşlanmadığını ama annesinin de etkisiyle derslere katılmak

üzere evden okula gidişini teşvik ettiğini açık sözlülükle anlatması beni etkiledi Buradaki erkekler aslında geleneksel yapıdaki ailelerde yetişmiş bir gruba mensuplardı ve benim onlardan beklemediğim bir açıklıkla tüm yanlış davranışlarını birbirlerine anlatıyor ve öğrendiklerini uyguladıklarında ortaya çıkan farklılıkları paylaşıyorlardı.

EÇE Birim Koordinatörü CEREN LORDOĞLU TÜZ

AÇEV’de daha anı biriktirecek kadar bir vakit geçirmedim. Yaşadıklarım bütünüyle koşarcasına öğrenme/ çalışma. En keyifli zamanlar doğumgünü vb. pasta yiyerek kutladığımız zamanlar, bir de yılbaşı faaliyetleri. Herhalde birlikte az vakit geçiriyoruz, öğle yemeği-ne bile birlikte çıkamıyoruz.

İletişim Birimi Sorumlusu FİLİZ ÖZTÜRK

Her yıl 23 Nisan haftasında kursiyer ve çocuklarını Emek Sineması’na götürüyoruz. Bir defasında sinema çıkışında annelerden birinin yanıma gelerek “bugün benim doğum günümü bana en güzel doğumgünü hediyesini siz verdiniz çünkü ben ilk defa sinemaya geliyorum” demişti.

Yine böyle bir etkinlikte bir başka annenin “kocam bana ilk defa Beyoğlu’na ve sinemaya gitmeme izin verdi bu sizin sayenizde” diye ağlayarak teşekkür etmesi.

SHÇEK yuvasındaki çocuklardan birinin biz oradan ayrılırken beni durdurup dolabına yapışık duran resmini yırtarcasına çıkarıp bana vermesi.

Bütün bu örnekleri yaşadığımda AÇEV’de profesyonel olarak çalışmamın yanı sıra duygusal bir bağlılık da yaşadığımı hissediyorum.

Kurumsal Gelişim Birimi Projeler Yöneticisi DENİZ ŞENOCAK

Hemen aklıma gelen Ürgüp AÇEP semineri sonrasında (1998) kalabalık bir ekip ile uçaktayız. Güneş Hanım, Canan Hanım, Nilüfer Hanım, Tomris Hanım, Dilek, Suzan, Yeşil Hanım. Tomris Hanım ve Güneş Hanım kucaklarında tuttıkları, Ürgüp’ten aldıkları “kuşlarını” (toprak) yarıştıyorlar. Sıtkı mı? Cavit mi? Hangisi güzel/ hangisi değerli. Aniden uçak sallandı. İçimizden birisi “Şimdi uçak düşse Vakıf’ın nerdeyse çoğu yok olur” dedi. Ve etrafımıza baktık gerçekten de öyle. Sonrasında yorumlar yapıldı ve gülüşmeler başladı. “Acaba hangimizin cenazesine, kim gelir?” Canan H., Nilüfer H. ve ben Erenköy Galip Paşa’dan kaldırılırız diye düşündük kalabalık olduğumuzdan bize mutlaka gelinir diye konuştuk. Ayla’nın “Ufff bu da nereden çıktı şimdi.” diye söyleneceğini ve Ayşen Hanım’ın çocuklarımıza destek olacağı için gözümüzün arkada kalmayacağı gibi... Seminer yorgunluğu ile iyice konuyu uzattık ve çok güldük. Gerçekten de o zamanlar seminerden çok keyif alıyorduk.

Diğer bir anım OVÇEP geliştirme süreci. Zamanımızın kısıtlı (her zaman olduğu gibi) olmasından dolayı çok yoğunluk. Bir gece evimde sallantı ile uyandım (1999 depremi).

Evden hızlıca çıktık, sonrasında hemen elektrikler de kesildi. Dışarıya çıktığımda o panikle eşime “ÇEP’ler yukarıda kaldı. Onları çıkıp alabilir miyiz?” diye sordum. Sonrasında artçılar sırasında ÇEP’leri kendimce güvenli saydığım Vakfa götürdüm. “DEPREM’de İLK KURTARILACAKLAR”

Mülakat yapılmış olanlar

AÇEV Genel Müdürü DERYA AKALIN

Kadınların, annelerin, babaların o tepkilerini görmek. Beni çok sevindiren ve olumlu etkileyen şeylerden bir tanesi. AÇEV’in dışarıdan ne kadar iyi bir yere sahip olması ve bunu gözlemleyen insanların, bunda benim de katkımın olduğunu söylemeleri. Genç ve farklı bir bakış açısına sahip bir yönetici olarak benim ne kadar son beş sene içinde geliştiğimi söyleyen ve bir kaç tane eski STK’cının sözleri çok sevindirdi beni. Birlikte evet, yani hep birlikte sevindiğimiz veyahut da hep birlikte üzüldüğümüz veyahut da hep birlikte oturup “Eyvah ne yapacağız buna...” dediğimiz şeyler.

AÇEP Eski Bölge Sorumlusu ENİSE ARAS

AÇEP’de bir hanım eşim göndermiyor diyordu. Biz öğretmenlerle beraber evine gittik, eşyle görüştük, işte kayınvalidesiyle görüştük. Neyse ikna ettik, tamam dediler, geldi hanım. İşte bir hafta iki hafta, üç hafta, beş hafta, sene sonunda beyi bize işte pasta yapmış ve bu bey de seyyar satıcıydı işte yani burada, Samsun’da, ve bize işte köfte yapmış kendi yaptığı köftelerden, geldi ve öğretmenlerimize çok teşekkür etti. Hanımının çok değiştiğini, evde çok farklılaştığını, önceleri çocuklarını dövdüğünü, artık çocuklarını dövmediğini, kendine çok daha farklı davrandığını yani bize bunu teşekkür ederek, bir seyyar satıcıydı beyi yani hanımın, bizim çok hoşumuza gitmişti, yani bizi çok etkilemişti.

Mesela sürekli dayak atan anne dayak atmıyor, çocuğuna iyi davranıyor mesela çocuk diyor, “Annem benim çok değişti artık beni dövmüyor” diyor işte “bana çok iyi davranıyor” diyor. Sonra çocuklar okula başladıkları zaman işte öğretmenlerden bize çok güzel tepkiler geliyor. İşte çocuk, mesela öğretmenler çok fark ediyor sınıfın içindeki çocukların değişiminden anneleri veliyi çağırıyor anneyi işte “siz bunu nereye gönderdiniz bu çocuğu ana okuluna mı?” yok diyor işte böyle bir programa gittim diyor ama öğretmen çocuğun başarısı çok fazla sınıfta. Sonra anne sürekli çocuğunu takibe gidiyor okula bu programa katılan anneler. Sonra anneler de sosyal faaliyetlere çok katılmaya başladılar, bu programa giden anneler. İşte kendi aralarında irtibat kurdular anneler işte yardım faaliyetlerine bazı çocuk esirgeme kurumlarına işte sürekli gitme, gruplar oluşturdular ne bileyim çok güzel şeyler oluyor.

AÇEP Eski Bölge Sorumlusu BERİN ASLAN

İşte eğitim seminerindeyiz gece kapımız çalınır ağılayarak AÇEP öğretmen adaylarından biri

gelir kimse duymasın size bir şey açıklayacağım diye. Ertesi gün ders anlatacaktır onun heyecanındadır. Diğer arkadaşlarına bunu söylemekten utanır ben size anlatıyım derse yarına mahçup olmayayım. Provasını benle yapardı. Birlikte aynı odada kaldığı arkadaşına bunu söyleyemez bizim odaya gizli gelir anlatır provasını yaptırır. Onlar beni tabi yorardı bitaraftan da hoşuma giderdi. Güveniyor bir kere kızmıyacağımı kendisine işte kınamıyacağımı biliyor. O kadar kalabalık içerisinde bize güvenip geliyor yardımcı olmamak mümkün değildi tabii.

İYOP Eski Saha Sorumlusu REZZAN AVUNDUK

Hatta bir kere de doğum günümü de İYOP kursiyerleri ile kutladım. Ama abartısız ayran ve poğaça götürdüm. Onların biri evden koparttığı iki çiçek, bahçesinden domates, her eve dönüşümde bir şey götürürdüm. Yani bu kendi içlerinden gelen ve teşekkürlerini dile getiriyorlar. Son derece sevimli insanlar ve de içim gidiyordu, hepsini hakikatten hala çok seviyorum ve hepsinin isimleri var.

BADEP Eğitimcisi CEMAL CANDAŞ

Bundan yaklaşık bir 15 gün önce bir topluluğa katıldım. Bir eğitimcilerin bulunduğu bir topluluğa ve toplantı anında içeriye girdim. Girdim, eğitimi veren arkadaş davet etmişti. İçeri girer girmez özür diledim ve gruba da çok bakmadan geçtim oturdum hemen, ve arkadaşım dedi ki; işte Cemal Hocam geldi; o kendini kısaca bir tanıtın bize ondan sonra devam edelim, ben davet ettim filan dedi. Ben daha kendimi tanıtmaya fırsat bulmadan gruptan birisi “Cemal Hocamı ben tanıtacağım” dedi. “Bize o kadar çok güzel şeyler söylediniz ki geldiğinizde, ben onları halen ne kadar işime yaradığını size anlatamam” dedi.

Böyle bir çalışmanın içerisinde olduğum için, sokakta, sık sık, böyle şeylerle karşılaşıyorum “Arkadaşlar, Cemal Bey benim eşime BADEP kursunda eğitim verdi ve adamın karakteri değişti” dedi. Drama kursunu da AÇEV'in verdiğini sanıyor, ben onu düzeltmeye gerek duymadım. Ki yani bizim bu faaliyet sayesinde yaptığımız bütün güzel şeyleri AÇEV'den öğrendiğimiz ya da AÇEV'le birlikte yaptığımız düşünülüyor. Mesela, sizin AÇEV, sizin AÇEV diyor insanlar.

İYOP Birim Koordinatörü MELTEM CANTÜRK

Bir gün bir genç kız telefon etti, numaramızı televizyondaki bir duyurudan almış. İstanbul'a yeni taşınmışlar ve ağabeyleri kursa gitmesine izin vermiyormuş. Ağabeylerini ikna etmemizi istedi. Saha sorumlumuz abilerle görüştü ve genç kız kurslarımıza katıldı.

Fatih'te bir kursumuzda on yaşındaki bir kız çocuğu önlüğü ile kursumuzda oturuyordu. Ben herhalde kursiyerlerden birinin okuldan gelmiş çocuğudur diye düşünmüştüm. Ancak elinde kitabımız derse katılıyordu, ders bitiminde öğreticimizden öğrendim ki bu kız çocuğu bizim “misafir” kursiyermizmiş. Öğretmenimiz ve diğer kursiyerler onu motive etmek için önlük,

çanta defter almışlar! Maalesef 9-14 yaş arası okula gidememiş çocuklarla ilgili hala kampanyalarla bir şeyler yapılmaya çalışılması hazin bir tablo. Oysa o çocukların hepsinin zaten okulda olması gerekirdi...

Bir eğitici eğitiminde gönüllülere "İlkokul yıllarınızı düşünün öğretmeninizle olan bir anınızı hatırlamaya çalışın, isteyenler paylaşın vb.. gibi bir iletişim egzersizi yaparken bir gönüllümüz "benim hiç öğretmenim olmadı ki" dedi! Belli etmemeye çalışsam da çok şaşırılmışım. "Öyle mi?" diyebildim. Allah'tan sözüne kaldığı yerden devam etti. "Ben hep dışarıdan bitirdim ilkörta-liseyi" dedi... Biz demografik bilgi formlarında hangi liseyi bitirdikleri bilgisini alıyoruz ama o kadar. Bir insanın öğretmeni olması gibi bir nosyonun ne kadar hayati olduğunu anladım ve bu benim için unutamayacağım bir tecrübe oldu. Daha sonra bu gönüllümüz semineri başarıyla tamamladı, kurs da açtı...

Eğitici eğitimi sürecindeki duyurularda arayanlara lise mezunu olma şartından bahsettiğimde o sırada lise mezunu olmayan pek çok gönüllü liseyi azimle dışarıdan bitirip 1-2 yıl sonra eğitimimize katılır, bu inanın çok başıma geldi...

Diyarbakır'da bir kurs gözleminde bir alıştıırma yaptırmıştık kursiyerlerimize... Boylarının kaç olduğunu bilip bilmediklerini sorduk. Yanıt kimse bilmiyordu. Öğrenmek ister misiniz? Dediğimizde çok heyecanlandılar, mezura ile klasik duvara dayanma yöntemi ile tek tek boylarını ölçtük. Çok eğlendiler ve hem boylarını öğrendiler hem de sayıları tekrar ettiler. Diğer derse de baskül getireceklerdi!

Bir kursiyerimiz kursa katılma nedenini şöyle açıklamıştı: "Ben de kocam gibi haftasonları ayaklarımı uzatıp gazete okumak istiyorum."

AÇEP Eğitim Danışmanı GÜNEŞ ÇAKIR

Suzan'la birlikte. Sisli bir günde Bağcılar'a gidicem, Mahmutbey kavşağını kaçırdığım an, Silivri yolundayım. Felaket o zaman, arabalarımız da Murat, sis lambaları da yok, artık ben bittim dedim. Allah'tan Mahmutbey kavşağını gördüm ve, orada bir benzinci vardır, durdum. Orada iki üç bey geldi, arkamdaydı, bir şey mi oldu dediler, ben gidemem dedim, birisi benim arabama bindi, iki bey, arkadan takip etti, beni götürdüler, kendi arabamla götürdüler gideceğim yere. Böyle şeyler de vardı. Yani şimdi, ne bileyim ben, hani, şimdi gayet yani, sis olsa sis var deyip, gitmeyiz değil mi, yok, düşünmedim öyle şey.

Bir hanım vardı, değişik bir hanımdı, hatırlarsanız da. Şimdi mesela Çermik'e gidiyoruz beraber, bana diyor ki; şimdi hani geçenlerde bir öğretmen öldü ya, işte tam burada diyor, otobüste kurşuna dizdiler diyor. Mesela biraz daha gidiyoruz, şoför diyor ki, başınızı şöyle biraz eğin diyor, yani böyle geziler yaptık. Ama niye yaptık da demedik, niye yapıyoruz demedik. Çok inandık, programa hakikatten sevdik, hepimiz sevdik yani. İnanlık bir kere.

AÇEP Eski Öğretmeni BEYHAN ÇEVİKUZ

Mesela bir anne var depremden yeni çıkmıştı dediğim birkaç kişiyle irtibat halindeler çok yardımlaştılar şimdi kızı nişanlanıyormuş diyor ki “evimizde bir yatmıyorsunuz, hep siz varsınız” diyor. Nişan törenini evde yapacaklar. Zaten durumu çok iyi olmayan bir aile “ne olur yarım saat de olsa sizi görmek istiyorum” diyor evimizde hep siz varsınız diyor” ve bu da beni mutlu ediyordu.

EÇE Eski Birim Koordinatörü NUR SUCUKA ÇORAPÇI

Bahreyn’den bir çocuğun bana resim yollaması mesela beni çok çok etkiledi. Kalkıp orda benim resmimi yapıp yollamaları.

Artvin gözlemi sonunda Müdür Bey beni otobüse bindirdi ve ordaki Şoför Bey’e emanet etti. Yolculuk Artvin-Rize arası gerçekleşecekti. Rize’den sonra Şoför Bey beni Trabzon otobüsüne bindirecekti. Aslında ben böyle bir talepte bulunmamıştım ancak Müdür Bey nedense sağ salim gitmem konusunda kendince bir sorumluluk aldı. Neyse yolda bir hanım da (Rus asıllı olduğu çok belli boy, fizik vs.) bindi. O da Trabzon’da uçağa binecekmiş tesadüf. Şoför Bey her ikimizin de sorumluluğunu aldı bizi Rize’den sonra gideceğimiz otobüse bindirmek için. Son durak Rize’de indik. Görüntü gözümün önünden hiç gitmiyor. Ben, Rus Hanım ve Şoför Bey ve bavullarımız çevre yolunda bekliyoruz. Şoförün görevi de bizi otobüse sağ salim bindirmek. Bir otobüs geçti olmadı, iki geçti olmadı ben artık sabırsızlanıyorum. Uçak kaçacak. Bir baktım birkaç adam yanaştı bize Rusça birşeyler söylüyor. Ben de Türkçe cevap verdim. “Ne istiyorsunuz?” diye o da “Abla ne kadar iyi Türkçe konuşuyorsun” deyince artık sinirden gülmeye başlamıştım. Ben Türkçe konuşmamama rağmen Rus zannetmişti. Seyahatlerde çeşitli olaylarla karşılaşabiliyorduk. Bu da onlardan biriydi. Şimdi gülerek hatırlıyorum. Bayburt’un bir köyünde de çok etkilendim. Köydekilerin çoğu kadın ve çocuklardan oluşuyordu. Eşlerin hepsi yurtdışındaydı. O köyde benim gelişimi megafonla haber vermişlerdi. “Hanımlar, Öğretmen Hanım geldi hepinizi bekliyoruz” herbiri yavaş yavaş evlerinden çıkıp sobalı olan odaya doluştular. Kendimi Çalığışu’nun Feride’si gibi hissetmişim. Çocuklar çok sağlıklı görünüşteydi. Ordaki insanlarla görüşmek, sıkıntılarını duymak benim için çok güzel bir tecrübeydi.

AÇEP Koordinatörü ÜLKER ERYÜREK

Annenin üç çocuğu var. Üç çocuğu da altını ıslatıyor. Biz onları şimdi aldığımız verilere göre anlatıyoruz. Altlarına kesinlikle bez bağlamak yok, muşamba sermek yok dediğimde “Nasıl ne diyon Ülker hanım? Bağlamazsam, sermezsem göl olur, göl olur.” Formülleri verip yaptıktan sonra bir ayda, buçuk ayda o anne sonuca ulaşmıştı.

AÇEP Öğretmeni ve İl Koordinatörü İLKNUR EŞİZ

Kapadokya'daki seminerdeydik. Böyle çok yağmurlu bir günde ben Kapadokya'ya gitmiştim. Korkunç yağmur vardı ve çok soğuktu. Fön makinasıyla ısınmaya çalıştım ben, onu taktım fişe ve onunla oda ısınsın diye. O gün kaloriferleri yakmamışlar. Sonraki gün yaktılar ama... Aaa, ben uyumuşum, saat on olmuş, bir baktım kapıda Sezen Hanım... Sabah olmuş! O hoca için ben o kadar önemliydim ki, kapıma kadar gelmiş. Ne kadar utanmıştım, ne kadar! "Özür diledim, yüz kere" dedim, "Bir daha olmasın!" dedi. Bu seminerler Milli Eğitim'in göreceği en sıkı seminerlerdi. Onbeş, onbeş, otuz günlük devre içerisinde öğretmen yetişir mi? Ama siz yetiştirdiniz! Gerçekten kendinizle ne kadar övünseniz azdır, kesinlikle azdır, inanılmaz bir şey!

Telefon çaldı. Açtım telefonu, tanımadığım bir adam. Buyurun, dedim. Siz İlnur Hanım mısınız? Evet. "Hocam," dedi, "ben sizin bırakın elinizi, ayağınızı öpeceğim," dedi. "Niye" dedim ya, hayırdır, n'oldu?" Çocukla alakalı... Biz dedi, kopacak olan evliliğimizi düzelttik. Eşim artık benim farkıma vardı. Ya! Böyle bir telefon aldım ben, ki mesleğin ilk yıllarıdaydım üstüne üstlük. Ay, dedim ya, ben neymişim! Hemen Güneş Hanım'a tabii, n'olursa cırt Güneş Hanım'a... Yani, açıkçası evinde bile rahat vermezdim Güneş Hanım'a. Bazen telefonu meşgul olduğunda da kızıyordum. Ay diyordum, neden meşgul?

AÇEV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı AYLAK GÖKSEL

Vehbi Koç Ödülü benim için çok hoş bir anıydı hakikatten... Dünya Bankası'yla ilk anlaşmanın imzalanması hoş bir anıydı yani benim için o çok büyük bir başarıydı çünkü... Katıldığım diploma törenleri... Hepsi hoş anılar yani... Kadınlarla konuşmam, yani istisnasız bütün diploma törenlerinde ağlamışumdur. Onların hepsi benim için apayrı... Okuma yazma olsun, BADEP olsun, BADEP'teki Askeriye'ye gittiğimiz o gün, sizinle gitmiştik.

Ankara Temsilcisi SEDA YILMAZ İNAL

Bir seminerdeyiz, mevsim itibariyle inanılmaz soğuk. Ama bizde böyle daha baharlık, yazlık kıyafetler var. Dolayısıyla ancak seminer bitiminde resmi görevin dışında giydiğimiz eşofman tarzı bir şeyleri giymeye başladık soğuktan. Hiç yapılmayan bir şey. Seminerlerde hep resmi kıyafetler giyilir. Bakanlıktan da bir yetkili gelmiş "şu semineri bir ziyaret edeyim" demiş. O mesela çok hoştu özellikle hanımların yaşadığı paniği hiç unutamıyorum.

İYOP Saha Sorumlusu FİLİZ İŞMEN

Bizim bu caddede işportacı bir hanım var. Kaşkol filan satar. Ben bir şekilde onun okuma-yazma bilmediğini öğrenmiştim. Ondan sonra, onu kursa yönlendirdim. Orada okuma-yazma öğrendi. Ona bir şeyler kazandırmak, yani hayat demeyeyim de, o bana mesela çok mutluluk verdi.

AÇEV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ÇİĞDEM KAĞITÇIBAŞI

Diploma törenleri... Doğrusu o Vehbi Koç ödülü almak çok, çok güzeldi.

BADEP Eski Eğitim Sorumlusu SERKAN KAHYAOĞLU

BADEP El Kitabının üzerine benim, ismimin ilk olarak yazılması konusunda sizin söylediğiniz bir şey, o beni çok iyi etkilemişti. "Kim hakediyorsa ya da kim yapıyorsa onun isminin geçmesi gerek" gibi bir sözdü.

Kurumsal Gelişim Birimi Projeler Yöneticisi HİLAL KUŞCUL

İlk Zincirlikuyu'daki Vakıf'ta, Sevda Hanım da her gün gelirdi ve çalışırdık. Böyle bir toplantı masamız vardı, hatta ilk başta masalarımız bile yoktu. Mesela orada plan, program yapardık. İşte ben Anadolu sorumlusuydum. Hem keyifli zamanlar olarak da geliyor onlar, çok motive olduğum dönemdi de. Yeni bir çalışmaydı ve çok merak uyandırıyor bende ve Sevda Hanım'ın da çok, iyi ve hoş bir yönlendirmesi var. Zaman, zaman zorlayıcıydı ama çok hususta, çok şey katıcı bir yönlendirmeydi. O açıdan hani o dönemden çok şey aldım diye düşünüyorum ama yani böyle tam bir anı olarak değil ama, enstantane olarak o masanın başında zaman plan, programı yaptığımız dönemleri hatırlıyorum uzun, uzun.

Ben bir yerlerde bir siste mi karda mı bir yerde kaldım, uçakla dönemedim, Sevda Hanım, meraklandı, beni otellerde aradı. O zamanlar tabii cep telefonu filan yok, evden, ordan buradan. Onu hatırlıyorum.

Mesela Ayla Göksel'le birlikte uzun, uzun proje ve rapor yazma çalışmalarını, yan yana, dirsek dirseğe. İşte yok bütçeye onu koy, bunu koyma, şunu koy, şunu koyma, böyle filan bayağı bir, birbirimizle de mücadele ettiğimiz hani çok iyi bir rapor ve çok iyi bir proje önerisi çıksın diye uğraştığımız.

Avrupa Birliği'nden gelen çok iyi bir proje önerisi diye bir faks vardı, o mesela sabahı hiç unutmuyorum, çok sevinmiştik falan, havalara uçmuştuk. Gerçi sonra alamamıştık parayı ama o, bunlar hep, bayağı önemli uğraşlardı.

Şey, yani hala mesela, bugün de çok eskilerden birisi aradı, siz benim çok önemli bir öğretmenimdeniz diye, yani çünkü sizin için seminerlerde eğiticilik yapmak, öğretmen, gönüllü eğiticileri yetiştiriyor olmak da çok önemli bir şey. Yani en çok haz veren şeylerden biri. İşte siz benim çok iyi öğretmenlerimden biriydiniz işte. Normal örgün öğretimde görmediğim kadar iyi bir öğretmendiniz filan diye birisi, mesela bugün öğretmenler günüydü, yani bunlar çok önemli, hoş şeyler.

Zincirlikuyu'da Ayşen Hanım pastaneden gelen bir çocuğa yüklü bir bahşış vermişti. Çocuğun patronu çocuğa inanmamış. Tutup elinden getirmiş. Bu parayı siz mi vermiştiniz diye sormuştu. Çocuğun hali çok şaşkındı. Pastane sahibi tabii Ayşen Hanım'ı tanıyamıyordu.

İlk yıllarda cep telefonu yok.. Her gittiğim yerin otel telefonu Sevda Hanım'da var. Otele

girerim varıp varmadığımı kontrol etmek için arar. Nasıl bu kadar iyi zamanlama yapar diye düşünürüm.1993'deki ilk seminer Ankara Başkent Öğretmenevi'ndeyiz. SHÇEK'den gelen öğretmenlerle şimdi hatırlamadığım bir sorun yaşıyoruz ve çok dirençliler. Benim ilk seminerim ilk konu anlatımım ve karşımda böyle sorun yaşayan bir grup benden çok çok tecrübeli diğer eğiticiler (Nilüfer Hanım, Canan Hanım...) gerginim, içim titreyerek çıkıyorum ve şimdi konusunu hatırlamadığım konuyu anlatıyorum. Sorun da çıkmıyor. SHÇEK lilerle de başka sorun yaşamıyoruz... Hatta içlerinden gayet sevdiklerimiz oluyor. Füsün ve Aysema gibi. İlk seminer tecrübesi böyle... Belki de ilk tecrübenin böyle olması iyi oldu. Sonra nice seminerler de pek çok sorun atlattık...

AÇEP Eski Eğitim Danışmanı SEZEN MALTA

Zeytinburnu'nda Alev'le aynı zamanda program yapardık iki ayrı odada sabah ayrı gurup, öğleden sonra ayrı gurup, o öğlen saatlerinde işte getirdiğimiz küçük ısıtıcıyla sular taşırıdık falan hazır çorbalarımızı yapardık ve ondan bir saat sonra, havamız değişirdi paylaşırdık ve ondan sonra yine programa aynen devam ederdik.

AÇEP Öğretmeni ZEKİYE OKUYUCU

Bir üstün zekâlı çocuğumuz vardı. Ev ziyaretine gittiğimde fark ettim, anne soruyor ZEP'ler de cevabı kapatıyor, "neden kapatıyorsun" dedim? Dedi "okuyor çocuk" Dedim "çek elini." Bir kaç yer sordum, başka kitap, gazete, çocuk su gibi okuyor. Onun da dışında üç basamaklı sayıları alt alta, yan yana yazıp topluyor, çarpıyor, bölüyor ama üç basamaklı sayılar. Kendi kendine öğrenmiş, nasıl öğrenmişse. Özel bir okulda birinci sınıftan bu yana burslu olarak ücret vermeden okuyor ve şu anda İstanbul'dan Galatasaray okulu yani, çok ciddi okullardan, yani laf olsun diye sınava giriyor ve birincilikle kazanıyor. Fakat aile burada olduğu için tatile gittiklerinde giriyor sınavlara birincilikle kazanıyor. Aile burada İstanbul'da yaşama şansı yok da Antep'te Senka Koleji'nde yine bedava burslu okuyor.

AÇEP Öğretmeni MUAZZEZ OLCAY

Biz amcam, bütün aile aynı binada oturuyoruz, amcam yalnız yaşıyor yaşlı, üst katındakiyle devamlı biraz da huysuz, işte hiddetleniyor, kızıyor, gürültü yapıyor çocuklar kızıyor, söyleniyor artık birbirlerine hakaret ediyorlar, halı asılıyor, dışarıdan çıkıp resimlerini çekti belediyelere, yani devamlı uğraşılıyor böyle, o halı silkelemesine çok takmıştı. Amca dedim "şurada ben dili diye bir, bir şey var onunla halledelim istersen." "Ne demek o dedi, ben anlamam." Dinleyin dedim. İşte yemeğini dökmüş bir kere halısını silkelemiş camekanlı bir balkonu var, yapıyor yemekleri soğusun diye oraya koyuyor amcam. "Valla" dedi "bak yemeğimi döktüm" dedi, toz "içinde kaldı diye" dedi. Birsen Hanımı görünce deyin ki dedim "Birsen Hanım, bak halınızı silkelediğiniz zaman işte yemek oraya koyuyorum toz oluyor,

geçen gün yemeğimi döktüm bana haber verirsen en azından koymam.” “Neyse bir deneyeyim” dedi. Artık böyle birazcık şey umutsuz ama, söylemiş o, üzölmüş Birsen Hanım. Birsen de benim yaşımnda, boynuna sarılmış “amcacığım, niye daha önce bana söylemedin” demiş. Bir süre Bayram vardı bir kutu çukulata, buyrun, yani ilişkileri düzeldi, bu da beni çok mutlu etti.

AÇEP Öğretmeni GÜLÖREN ÖZCAN

Bir annem, Urfalı bir annem anlattı, hastaneye gidiyor bazı işlemlerinde aksaklıklar yapıyorlar, bir sıkıntı yaşıyor ondan sonra. “Ben başhekiye çıkacağım,” diyor. Ya sen de kimsin demişler “Ben kimim ne demek diyor” ondan sonra Başhekiye çıkıyor. Başhekim bakıyor konuşmalarına, “sen ne okul mezunusun” diyor. Diyor ki ben “AÇEV mezunuyum. Ben AÇEV’in kursuna gittim, biliyor musun?” “AÇEV ne?” demiş, başlamış anlatmaya ve diyor bilgilerime hayran oldu, başhekim ondan sonra hemen kapıyı açtı diyor. Geldi sonra bana bunu “Hocam!” dedi. Beni hiç adamdan saymayan insanlar ben konuşurken işte “sen hangi okul mezunusun” dediler, bana sordular ben de dedim ki “AÇEV’liyim, mezunuyum ve gerçekten de konuşmalarım o kadar çok etkiledi ki” bu da hoşuma gitmişti. Tabii ki yani ben AÇEV’liyim, ben AÇEV’den mezunum ve ben güçlüyüm hatta dediler onu söyledim ben güçlüyüm, benim çok şeyden haberim var, ben hakkımı arayabilirim dedi. Bunlar da hoşuma gitmişti. Ayrıca bir kursiyerim de şunu söyledi geçenlerde bize “Hocam!” dedi, “benim hayatımda en güzel yaptığım bir iş AÇEV’in kursuna katılabilmek” dedi.

Üniversite mezunu bir kişi de “Ben...” dedi, “hayatımda çok şeyler yaptım, çok güzel şeyler ama en güzel yapabildiğim iş...” dedi, “AÇEV kursuna katılmak”

AÇEP Annesi MÜŞERREF ÖZÇELİK

Beni mutlu eden, bu programı bitirip, sertifikalarımızı almamızdı. O zaman çok mutlu olmuştuk; Yani çocuğumla beraber, o da geldi mesela, Halk Eğitim’de verilmişti sertifikalar.

AÇEP Öğretmeni AYŞE ÖZKARADUMAN

Mesela bir tane anne vardı demişti ki “hocam eğer ben bu kursa katılmasaydım intihar edecektim, ben o kursa katıldığım için çocuğuma nasıl davranmam gerektiğini, aileme nasıl davranmam gerektiği için bu kursa katıldım ve intiharın eşiğinden döndüm.” O beni çok mutlu etmişti çünkü bir anne kazanmıştım.

Bir anne çocuğu okula başladığı zaman bana telefon açmıştı. “İşte hocam sana çok teşekkür ederim,” dedi. Niye dedim? “Sizin sayenizde ben çocuğumun seviyesini bildim seviyesini gördüm ve okulda ne derece başarılı olacağını anlayabildim” dedi. Bu beni çok mutlu etti, bunun gibi bir sürü anım var ama şu anda hatırlamak zor.

AÇEP Eski Eğitim Danışmanı ALEV ÖZMEN

Zeytinburnu'nda anne bulmak için, arabamı bir yere koymuşum, yanımda senin taleben, orası, burası derken arabamı kaybetmişim ben, nerelere gitmişim. Arabayı bulmak için ben kırk beş dakika yol aradım, düşünabiliyor musun? Arabam yok, hangi sokakta bırakmışım yani biz iş yapmaya başladığımız zaman, böyle kendimizden geçiyorduk.

AÇEV Yönetim Kurulu Başkanı AYŞEN ÖZYEĞİN

Hastaneye ameliyata Melek'le beraber Vakıf'tan bir paket geldi, o gün çok etkilenmişim ve çok mutlu olmuştum. İkincisi de Ankara'daki bir toplantıda hiç unutmuyorum sen konuşmana bana teşekkür ederek başladın.

AÇEV Yönetim Kurulu Üyesi HÜSNÜ ÖZYEĞİN

Evet, valla benim AÇEV'le ilgili en güzel anım, anılarım diploma törenlerinde oluyor. Birkaç diploma törenine gittim. Bu programlara katılan, Ümraniye'de gittim bir kere, Fatih'te gittim. Diyarbakır'da kurdukları Alipaşa'daki ana okuluna gittim. Çok etkileniyorum tabii. Sertifika törenlerine katılan hanımların yüzündeki o mutluluk çok etkileyici.

AÇEP Eğitim Danışmanı TOMRİS SÜKAN

Öğretmen seminerinde katılanlara belge veriliyor. Milli Eğitim, Belediye reisi protokol geldi yerlerine oturdular, bütün anneler onlara teşekkür etmeyi bir tarafa bıraktılar hepsi bize teşekkür ediyor. Belgeler veriliyor işte arada bizler de çıkıyoruz falan, hepimiz için öyle bir alkış kopuyor Çok dikkat çekici bir şeydi böyle donup kaldılar çünkü kendileriyle ilgilenmiyor öğretmenler, tamamen bize döndüler çünkü bizden ayrılacaklar ertesi gün. Çok güzeldi o, o tabii biraz programı ciddiye almalarını, böyle bir silkindiklerini hatırlıyorum orada aralarında konuşup.

Seminerler süresinde mesela saat onda on birde öğretmenler çok sıkıştıklarında rahatsız edebilir miyim diye geliyorlardı. Bizim onları kabulümüz onları rahatlatıyordu. Yani biz bu saatten sonra işimiz bitti havasına hiç girmedik.

AÇEP Eğitim Danışmanı NİLÜFER TAPTIK

Ben İzmit'e gidiyorum iki sene evvel Gebze'de bir kadın gözleme yapıyor... Kızın için burada çok güzel bir kurs var, biliyor musun diyorum? "AÇEV'in kursuysa biz gittik" diyor. Ben kalakaldım. Artık nereye gitsen, Mardin'de minibüse biniyorum, İstanbul'dan misafir geldim diyorum "AÇEV'den mi?" diyor kadın. Minibüsteki kadın. Yani AÇEV artık bir marka.

EKLER

- EK-1 Yıllara Göre Yönetim Kurulu
- EK-2 Yıllar İçinde AÇEV’de Çalışmış Olanlar ve Halen Çalışanlar
- EK-3 Bilim Kurulu
- EK-4 1993-2007 Eğitim Programları ile Ulaşılan Kişi Sayısı
- EK-5 1993-2007 Programlara Göre Eğitim Seminerleri ve Eğitilen Öğretmen Sayısı
- EK-6 Yurtdışı Uygulamaları
- EK-7 Yayınlar
- EK-8 Araştırmalar
- EK-9 Ödüller
- EK-10 1994-2006 Gider Dağılımı

the *Journal of Applied Psychology* (1997), *Journal of Personality* (1997), *Journal of Personality and Social Psychology* (1997), *Journal of Personality and Social Psychology* (1998), *Journal of Personality and Social Psychology* (1999), *Journal of Personality and Social Psychology* (2000), *Journal of Personality and Social Psychology* (2001), *Journal of Personality and Social Psychology* (2002), *Journal of Personality and Social Psychology* (2003), *Journal of Personality and Social Psychology* (2004), *Journal of Personality and Social Psychology* (2005), *Journal of Personality and Social Psychology* (2006), *Journal of Personality and Social Psychology* (2007), *Journal of Personality and Social Psychology* (2008), *Journal of Personality and Social Psychology* (2009), *Journal of Personality and Social Psychology* (2010), *Journal of Personality and Social Psychology* (2011), *Journal of Personality and Social Psychology* (2012), *Journal of Personality and Social Psychology* (2013), *Journal of Personality and Social Psychology* (2014), *Journal of Personality and Social Psychology* (2015), *Journal of Personality and Social Psychology* (2016), *Journal of Personality and Social Psychology* (2017), *Journal of Personality and Social Psychology* (2018), *Journal of Personality and Social Psychology* (2019), *Journal of Personality and Social Psychology* (2020), *Journal of Personality and Social Psychology* (2021), *Journal of Personality and Social Psychology* (2022), *Journal of Personality and Social Psychology* (2023), *Journal of Personality and Social Psychology* (2024), *Journal of Personality and Social Psychology* (2025), *Journal of Personality and Social Psychology* (2026), *Journal of Personality and Social Psychology* (2027), *Journal of Personality and Social Psychology* (2028), *Journal of Personality and Social Psychology* (2029), *Journal of Personality and Social Psychology* (2030).

EK-1 Yıllara Göre Yönetim Kurulu

1994

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Vekili
Sevda Bekman	Başkan Vekili
Süleyman Sözen	Muhasip Üye
Hüsnü M. Özyeğin	Üye

1995

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Vekili
Sevda Bekman	Başkan Vekili
Süleyman Sözen	Muhasip Üye
Hüsnü M. Özyeğin	Üye

1996

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Vekili
Sevda Bekman	Başkan Vekili
Süleyman Sözen	Muhasip Üye
Hüsnü M. Özyeğin	Üye

1997

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Vekili
Sevda Bekman	Başkan Vekili
Süleyman Sözen	Muhasip Üye
Hüsnü M. Özyeğin	Üye

1998

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Vekili
Sevda Bekman	Başkan Vekili
Süleyman Sözen	Muhasip Üye
Hüsnü M. Özyeğin	Üye

1999

Ayşen Özyeğin
Çiğdem Kağıtçıbaşı
Sevda Bekman
Ayla Göksel
Hüsnü M. Özyeğin

Başkan
Başkan Vekili
Başkan Vekili
Muhasip Üye
Üye

2000

Ayşen Özyeğin
Çiğdem Kağıtçıbaşı
Sevda Bekman
Ayla Göksel
Hüsnü M. Özyeğin

Başkan
Başkan Vekili
Başkan Vekili
Muhasip Üye ve Murahhas Aza
Üye

2001

Ayşen Özyeğin
Çiğdem Kağıtçıbaşı
Ömer Aras
Ayla Göksel
Hüsnü M. Özyeğin

Başkan
Başkan Vekili
Üye
Muhasip Üye ve Murahhas Aza
Üye

2002

Ayşen Özyeğin
Çiğdem Kağıtçıbaşı
Ömer Aras
Ayla Göksel
Hüsnü M. Özyeğin

Başkan
Başkan Vekili
Üye
Muhasip Üye ve Murahhas Aza
Üye

2003

Ayşen Özyeğin
Çiğdem Kağıtçıbaşı
Ömer Aras
Ayla Göksel
Hüsnü M. Özyeğin

Başkan
Başkan Vekili
Üye
Muhasip Üye ve Murahhas Aza
Üye

2004

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Yardımcısı
Ayla Göksel	Başkan Yardımcısı
Hüsnü M. Özyeğin	Üye
Ömer Aras	Üye

2005

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Yardımcısı
Ayla Göksel	Başkan Yardımcısı
Hüsnü M. Özyeğin	Üye
Ömer Aras	Üye

2006

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Yardımcısı
Ayla Göksel	Başkan Yardımcısı
Hüsnü M. Özyeğin	Üye
Ömer Aras	Üye
Sevda Bekman	Üye
Tosun Terzioğlu	Üye

2007

Ayşen Özyeğin	Başkan
Çiğdem Kağıtçıbaşı	Başkan Yardımcısı
Ayla Göksel	Başkan Yardımcısı
Hüsnü M. Özyeğin	Üye
Ömer Aras	Üye
Sevda Bekman	Üye
Tosun Terzioğlu	Üye

İlk Yönetim Kurulu - 1994

Son Yönetim Kurulu - 2007

EK-2 Yıllar İçinde AÇEV’de çalışmış Olanlar ve Halen alışanlar*

Bugüne kadar AÇEV’in farklı ofislerinin eğitim ve idari birimlerinde ve sahada eğitici eğitimcisi, gözlemci, saha sorumlusu, bölge sorumlusu olarak çalışmış olanlar ve halen çalışanlar aşağıda alfabetik olarak sıralanmıştır.

A - 

Ruken Acer	Nefise Balyemez
Serap Adıyaman	Helin Baran
M. Yeşim Ağaoğlu	Jale Bariştıran
Kıyas Ak	Yeşil Başar
Derya Akalın	Meltem Başkal
Kadir Akbulut	Fatma Batmaz
Mehmet Akçaova	Zerrin Baydar
Zeynep Akdağ	Nurgün K. Baydur
Ayşen Akgül	Selda Bayraktar
Serpil Akkaya	Sibel Akkus Binici
Sibel Akses	Güher Birand
Tümay Algan	Mutlu Yasa Budak
Elif Alişoğlu	Uğur Budak
Müesser Alkan	Filiz Buluttekin
Zerrin Altınışık	Nurcan Büber
Aynur Altıntaş	şenda Bülbül
Enise Aras	Cemal Candaş
Gülsüm Arı	Gülten Cantimur
Selda Artukoğlu	Meltem Cantürk
Ahmet Asık	Beyhan Cinkılı
Alin Aslan	E. Gamze Coşar
Berin Aslan	Feyzullah Coşkun
Filiz Aslan	şefik ağır
Zerrin Aslan	Cemal akmak
Filiz Uzuner Atalay	Hatice am
Rezan Avunduk	Sema Özünal am
Serpil Aydınoğlu	Revşan eliker
Nilgün Aydoğan	Fisun N. Kaymaz avuşoğlu
Selim Babaoğlu	Beyhan evikuz
Semra Babataş	Güneş iek akır

Ç - K

Gökmen Çiçekdemir
Dilek Çilingir
Gülnur Akgül Çobanoğlu
Nur Sucuka Çorapçı
Hasan Dağ
Fatma Zengin Dağıdır
Fatma Dayıoğlu
Gülseren Kümüş Demir
Mevhibe Demircioğlu
Aslı Gülkan Demirkol
Hasan Deniz
Gülnur Dinçer
Fatma Dinçer
Ayşesim Diri
Tamer Doğan
Nurhan Doğrul
Deniz Doğruöz
Mahan Doğrusöz
Filiz Duran
Özgen Şimşek Duran
Selvi Pınar Durman
Zafer Durukan
Nergiz Elmas
Yusuf Ziya Eren
Oğuz Eriş
Sinem Erken
Canan Erman
Şermin Demircioğlu Erşan
Efza Evrengil
Olcayto Ezgin
Sevgi Galiba
Çiğdem Gedik
Hediye Gezgin
Sibel Giley
Hatice Girgin
Berivan Gökoğlu
Nalan Göksu
Kader Gökteş
Hıdır Görgü
Ayşe Gücenmez
Ahu Neriman Güler
Sema Güler
Leyla Gültekin
Arzu Güvenç
İnci Hacıvanoğlu
Zuhal Ilgıt
Çiğdem Ilıcalı
Nadire Ilıman
Nezahat Işık
Çimen İnce
Seda Yılmaz İnal
Filiz İşmen
Serkan Kahyaoğlu
Hacer Kaki
Hulusi Kalaycı
Bernan Kalender
Ethem Kalyoncuoğlu
M. Dilek Kaplan
Alper Karabakır
Özlem Karacalar
Aladdin Karacan
Nilay Karaman
Tülay Kartal
Ayla Kaya
Berna Kaya
Ertuğrul Kaya
İ. Cem Kaya
Nursel Kaya
Meltem Aran Kazancı
Sema Nur Kenan
Zekai Keskin
Pınar Keskiner

K - U

Gülhan Kılıçöte
Ercan Kızılkaya
Erçin Kimmet
Aytül Kızır
Aşkın Koç
Nevin İlhan Koçak
Zeki Kolay
Mustafa Kovanlık
Muharrem Köse
Dilek Kurtoglu
Hilal Kuşcul
Emine Kuzutürk
Tuğyan Küçüklerli
Asuman Levent
Sezen Malta
Mücahit Melikoğlu
Canan Meray
Fatma Mercan
Pınar Mungan
İnci Mübarek
Samettin Nesipoğlu
Urania Nikolaidis
Muazzez Olcay
Gülhan Osmanoglulları
Nesrin Ölçmen
Nuray Öner
Melahat Örtülü
Harika Özaticı
Gülseren Özçelik
Ayşe Özdemir
Tuğba Olcay Özdemir
Handan Filiz Özer
Ayşe Didem Özerman
Özlen Özerol
Esin Özgül
Senem Özgür
Burcu Özgülük
F. Nüzhet Özkök
Suzan Özkök
Alev Özmen
Dilek Özmen
Filiz Öztürk
Nurşen Öztürk
Selen Pehlivanoglu
Leyla Saltı
Berivan Sarıca
Nilgün Sebuktekin
Tayfun Sever
Aslı Silahdaroglu
Tomris Sükan
Ayla Sümbül
Güliden Süren
Özlem Şahan
Deniz Şenocak
Ülkü Sarıca Şenyüksel
Şeyda Şişman
Oktay Şubatlıoğlu
Bahar Taluer
Elif Tanrıver
Nilüfer Taptık
Fatma Taş
Derya Taşer
Kamile Taşkın
Arzu Tekgül
Ruken Tekin
Bilge Topaç
Zeki Topaloğlu
Nilgün Torun
Nuray Turan
Nurgünay Turgut
Zerrin Tutunan
Ceren Lordoğlu Tüz

U - Z

Nilgün Ural
Halit Uysal
Melike Uz
Ayla Uzun
Nataşa Uzun
Banu Vardar
Oğuz Varlık
Durdu Yalım
Mürvet Yapıcı
Gülseven Yaşer
Pınar Yeşilkaya
Nezahat Yıldırım
Kadriye Yılmaz
Ayfer Yürük
H. Erdi Zencirli

Denetçiler

Mehmet Güleşçi
Arslan Hisli
F. Olcayto Onur

* AÇEV'de ayrıca bugüne kadar 4.500 gönüllü, grup lideri ve eğitimci yetişmiştir.

EK-3 Bilim Kurulu

Prof. Dr. Bahattin Akşit
Prof. Dr. Sevda Bekman
Prof. Dr. Aydın Durgunoğlu
Prof. Dr. Yılmaz Esmer
Prof. Dr. Bozkurt Güvenç
Prof. Dr. Çiğdem Kağıtçıbaşı
Prof. Dr. Mübeccel Kıray
Prof. Dr. Ayhan Aksu Koç
Prof. Dr. Emre Kongar
Prof. Dr. Esin Küntay
Prof. Dr. Olcay Neyzi
Prof. Dr. Ayla Oktay
Prof. Dr. Necla Öner
Doç. Dr. Banu Öney
Prof. Dr. Diane Sunar
Prof. Dr. Eser Erguvanlı Taylan
Prof. Dr. Güzver Yıldırım

EK-4 1993-2007 Eğitim Programları ile Ulaşılan Kişi Sayısı

*2007 yılında AÇEV'in programlarıyla ulaşılan sayılar yılın ilk 6 ayını kapsamaktadır.

AÇEV'in Tüm Programları				
Yıllar	Kurs Sayısı	Yetişkin Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
1993	10	455	455	910
1994	63	1.201	1.201	2.402
1995	124	2.536	2.066	4.602
ARA TOPLAM	197	4.192	3.722	7.914
1996	241	4.769	3.820	8.589
1997	413	7.805	5.757	13.562
1998	578	10.750	7.833	18.583
1999	667	13.250	10.035	23.285
2000	843	15.243	9.503	24.746
2001	1.067	19.425	12.177	31.602
2002	1.097	20.408	12.262	32.670
ARA TOPLAM	4.906	91.650	61.387	153.037
2003	1.251	22.261	13.697	35.958
2004	1.273	27.884	16.016	43.900
2005	1.742	33.091	21.205	54.296
2006	1.669	32.476	22.404	54.880
2007*	1.390	26.928	19.337	46.265
ARA TOPLAM	5.935	142.640	92.659	235.299
TOPLAM	11.038	238.482	157.768	396.250

Anne Çocuk Eğitim Programı-MEB işbirliği					
Yıllar	Kurs Sayısı	Anne İli	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan	
1993	10	1	455	910	
1994	60	9	1.146	1.146	2.292
1995	83	11	1.760	1.760	3.520
ARA TOPLAM	153	11	3.361	3.361	6.722
1996	184	23	3.598	3.598	7.196
1997	284	34	5.490	5.490	10.980
1998	366	51	7.462	7.462	14.924
1999	441	59	9.484	9.484	18.968
2000	388	58	8.350	8.350	16.700
2001	406	58	8.595	8.595	17.190
2002	396	57	8.549	8.549	17.098
ARA TOPLAM	2.465	59	51.528	51.528	103.056
2003	465	61	9.776	9.776	19.552
2004	477	67	10.799	10.799	21.598
2005	567	70	12.143	12.143	24.286
2006	552	74	12.684	12.684	25.368
2007*	699	74	13.714	13.714	27.428
ARA TOPLAM	2.760	74	59.116	59.116	118.232
TOPLAM	5.378	74	114.005	114.005	228.010

Anne Çocuk Eğitim Programı-SHÇEK İşbirliği					
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Anne Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
1994	3	2	55	55	110
1995	17	14	306	306	612
ARA TOPLAM	20	14	361	361	722
1996	10	9	215	215	430
1997	10	7	242	242	484
1998	9	7	265	265	530
1999	6	5	211	211	422
2000	8	7	187	187	374
2001	8	7	350	350	700
2002	13	8	352	352	704
ARA TOPLAM	64	9	1.822	1.822	3.644
2003	13	7	343	343	686
2004	22	8	486	486	972
2005	17	8	504	504	1.008
2006	28	8	573	573	1.146
2007*	28	8	598	598	1.196
ARA TOPLAM	108	8	2.504	2.504	5.008
TOPLAM	192	14	4.687	4.687	9.374

Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı-OVÇEP					
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Veli Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
2000	18	1	345	345	690
2001	97	5	1.928	1.928	3.856
2002	84	6	1.735	1.735	3.470
ARA TOPLAM	199	6	4.008	4.008	8.016
2003	74	9	1.521	1.521	3.042
2004	69	9	1.385	1.385	2.770
2005	62	11	1.458	1.458	2.916
2006	84	27	2.058	2.058	4.116
2007*	88	25	1.690	1.690	3.380
ARA TOPLAM	377	27	8.112	8.112	16.224
TOPLAM	576	27	12.120	12.120	24.240

Anne Destek Programı-ADP					
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Anne Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
2001	2	1	52	52	104
2002	10	1	248	248	496
ARA TOPLAM	12	1	300	300	600
2003	28	1	450	450	900
2004	53	1	1.263	1.263	2.526
2005	41	1	1.006	1.006	2.012
2006	93	1	2.582	2.582	5.164
2007*	93	3	1.578	1.578	3.156
ARA TOPLAM	308	3	6.879	6.879	13.758
TOPLAM	320	3	7.179	7.179	14.358

Yurtdışı Anne Destek Programı-ADP					
Yıllar	Kurs Sayısı	Ülke	Anne Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
1996	-	1	-	-	-
1997	-	1	-	-	-
1998	3	2	57	57	114
1999	3	2	49	49	98
2000	4	3	92	92	184
2001	23	3	302	302	604
2002	11	4	255	255	510
ARA TOPLAM	44	4	755	755	1,510
2003	11	3	220	220	440
2004	27	5	388	388	776
2005	27	5	390	390	780
2006	20	6	290	290	580
2007*	38	7	672	672	1,344
ARA TOPLAM	123	7	1.960	1.960	3.920
TOPLAM	167	7	2.715	2.715	5.430

AB Projeleri Anne Destek Programı-ADP-CSÜS					
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Anne Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
2005	140	3	3.028	3.028	6.056
2006	85	3	1.700	1.700	3.400
ARA TOPLAM	225	3	4.728	4.728	9.456
TOPLAM	225	3	4.728	4.728	9.456

"Aile Mektupları" Seminerleri				
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Anne Sayısı	Toplam Ulaşılan
2003	16	2	1,072	1,072
2004	6	1	688	688
2005	30	1	1,170	1,170
ARA TOPLAM	52	2	2.930	2.930
TOPLAM	52	2	2.930	2.930

**GDA Okul Öncesi Eğitim Programı-OEP ve
Anne Destek Programı-ADP (Yaz Dönemi)**

Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Anne Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
2003	33	1	321	365	686
2004	47	1	414	429	843
2005	59	12	238	538	776
2006	32	5	92	280	372
ARA TOPLAM	171	12	1.065	1.612	2.677
TOPLAM	171	12	1.065	1.612	2.677

**GDA Okul Öncesi Eğitim Programı-OEP ve
Anne Destek Programı-ADP (Kış Dönemi)**

Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Anne Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
2004	7	1	58	58	116
2005	22	1	378	58	436
2006	6	1	48	48	96
2007*	7	1	54	54	108
ARA TOPLAM	42	1	538	218	756
TOPLAM	42	1	538	218	756

**"Çocuk İle İletişim"- "Anne Baba Olmak"
Seminerleri**

Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Anne Sayısı	Toplam Ulaşılan
2003	5	1	555	555
2004	26	12	1.879	1.879
2005	27	15	1.457	1.457
2006	7	1	314	314
2007*	31	11	1.640	1.640
ARA TOPLAM	96	15	5.845	5.845
TOPLAM	96	15	5.845	5.845

Mezun Anneler				
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
1999	1	1	15	15
2000	1	1	15	15
2001	7	5	229	229
2002	9	5	91	91
ARA TOPLAM	18	5	350	350
2003	9	5	99	99
2004	9	5	120	120
ARA TOPLAM	18	5	219	219
TOPLAM	36	5	569	569

Baba Destek Programı-BADEP					
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Baba Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
1996	1	1	7	7	14
1997	2	1	25	25	50
1998	6	1	49	49	98
1999	11	1	276	276	552
2000	40	2	514	514	1.028
2001	73	2	721	721	1.442
2002	96	3	1.032	1.032	2.064
ARA TOPLAM	229	3	2.624	2.624	5.248
2003	69	10	923	923	1.846
2004	80	10	1.088	1.088	2.176
2005	84	2	1.060	1.060	2.120
2006	99	16	1.270	1.270	2.540
2007*	91	12	1.031	1.031	2.062
ARA TOPLAM	423	16	5.372	5.372	10.744
TOPLAM	652	16	7.996	7.996	15.992

AB Projeleri Baba Destek Programı-BADEP-CSÜS					
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Baba Sayısı	Çocuk Sayısı	Toplam Ulaşılan
2005	79	3	1.020	1.020	2.040
2006	74	3	919	919	1.838
ARA TOPLAM	153	3	1.939	1.939	3.878
TOPLAM	153	3	1.939	1.939	3.878

Okuma Yazma Programı-İYOP 1 ve 2			
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Toplam Ulaşılan
1995	24	2	470
ARA TOPLAM	24	2	470
1996	46	1	949
1997	117	1	2.048
1998	194	3	2.917
1999	205	3	3.230
2000	384	12	5.755
2001	451	6	7.477
2002	478	8	8.237
ARA TOPLAM	1.875	12	30.613
2003	518	9	7.080
2004	445	9	9.436
2005	364	10	5.331
2006	246	4	3.730
2007*	150	5	2.416
ARA TOPLAM	1.723	10	27.993
TOPLAM	3.622	12	59.076

AB Projeleri Okuma Yazma Programı-İYOP-CSÜS				
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Yetişkin Sayısı	Toplam Ulaşılan
2005	125	3	2.058	2.058
2006	115	3	2.018	2.018
ARA TOPLAM	240	3	4.076	4.076
TOPLAM	240	3	4.076	4.076

AB Projeleri Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması-GENDER				
Yıllar	Kurs Sayısı	İl	Yetişkin Sayısı	Toplam Ulaşılan
2005	87	4	1.469	1.469
2006	213	4	3.568	3.568
2007*	133	4	2.256	2.256
ARA TOPLAM	433	4	7.293	7.293
TOPLAM	433	4	7.293	7.293

AB Projeleri Anne Baba Seminerleri-GENDER			
Yıllar	Kurs Sayısı	Anne-Baba Sayısı	Toplam Ulaşılan
2005	11	381	381
2006	18	630	630
2007*	32	1.279	1.279
ARA TOPLAM	61	2.290	2.290
TOPLAM	61	2.290	2.290

EK-5 1993-2007 Programlara Göre Eğitim Seminerleri ve Eğitilen Öğretmen Sayısı

Anne Çocuk Eğitim Programı Koordinatör Eğitim Seminerleri			
Yıl	Seminer Tarihi	MEB	SHÇEK
1994-1995	10-21 Ocak 1994 (1. Bölüm)	10	-
1994-1995	7-11 Şubat 1994 (2. Bölüm)	20	-
1994-1995	21 Mart-1 Nisan 1994 (3. Bölüm)	20	-
1994-1995	4-8 Nisan 1994 (2. Bölüm)	20	-
1994-1995	27 Haziran-1 Temmuz 1994	20	-
1995-1996	28 Kasım-9 Aralık 1994 (1. Bölüm)	19	-
1995-1996	6-10/13-17/20-24 Mart 1995 (2. Bölüm)	19	-
1995-1996	17-28 Nisan 1995 (3. Bölüm)	19	-
1996-1997	11-22 Aralık 1995 (1. Bölüm)	11	2
1996-1997	13-17 Mayıs 1996 (1. Bölüm için telafi)	3	-
1996-1997	6-10 Mayıs 1996 (2. Bölüm)	14	-
1996-1997	27 Mayıs-7 Haziran 1996 (3. Bölüm)	15	-
1997-1998	9-20 Aralık 1996 (1. Bölüm)	19	-
1997-1998	17-21 Mart 1997 (2. Bölüm)	23	-
1997-1998	28 Nisan-9 Mayıs 1997 (3. Bölüm)	19	-
1998-1999	8-19 Aralık 1997 (1. Bölüm)	17	-
1998-1999	16-20 Mart 1998 (2. Bölüm)	21	-
1998-1999	11-22 Mayıs 1998 (3. Bölüm)	19	-
2001-2002	2-6 Nisan 2001	-	-
2001-2002	24 Nisan-4 Mayıs 2001	-	-
2003	3-7 Kasım 2003	40	-
2006	6-10 Kasım 2006	23	-
2006	6-10 Kasım 2006 (Yenileme)	52	-

Anne Çocuk Eğitim Programı Öğretmen / Eğitici Eğitim Seminerleri			
Yıl	Seminer Tarihi ve Yeri	MEB	SHCEK
1992-1993	1992	6	-
1993-1994	6-17 Eylül 1993 İstanbul	20	2
1993-1994	6-17 Eylül 1993 (Yenileme)	6	-
1993-1994	1-17 Ekim 1993 Ankara	-	8
1993-1994	4-15 Ekim 1993	18	-
1994-1995	5-9 Eylül 1994 (Yenileme)	20	1
1994-1995	12-23 Eylül 1994	20	13
1994-1995	10-14 Ekim 1994 (Yenileme)	34	3
1995-1996	5-16 Haziran 1995 (1.Bölüm)	81	-
1995-1996	18-22 Eylül 1995 (Yenileme)	25	13
1995-1996	4-15 Eylül 1995 (1.Bölüm için telafi)	21	-
1995-1996	2-13 Ekim 1995 (2.Bölüm)	88	-
1996-1997	17-28 Haziran 1996 (1.Bölüm)	98	12
1996-1997	16-27 Eylül 1996 (2.Bölüm)	88	11
1996-1997	7-11 Ekim 1996 (Yenileme)	65	-
1996-1997	10-14 Mart 1997 (Yenileme)	24	-
1997-1998	16-27 Haziran 1997 (1.Bölüm)	101	-
1997-1998	22 Eylül-3 Ekim 1997 (2.Bölüm)	82	-
1997-1998	13-17 Ekim 1997 (Yenileme)	63	-
1998-1999	15-26 Haziran 1998 (1.Bölüm)	107	9
1998-1999	21 Eylül-3 Ekim 1998 (2.Bölüm)	78	-
1998-1999	19-23 Ekim 1998 (Yenileme)	63	-
1999-2000	1-5 Şubat 1999 İstanbul	-	8
2000-2001	14-26 Ağustos 2000 İstanbul	-	16
2000-2001	25-29 Eylül 2000 İstanbul	-	15
2000-2001	20 Ekim-1 Kasım 2000 İzmir	-	10
2002	17-28 Haziran 2002	45	-
2002	22 Temmuz-2 Ağustos 2002	45	-
2003	26 Mayıs -6 Haziran 2003 (1. Kademe)	106	-
2003	29 Eylül-10 Ekim 2003 (2. Kademe)	89	-
2003	20-1 Kasım 2003	-	10
2004	28 Mayıs-4 Haziran 2004 (1. Kademe)	62	-
2004	13-24 Eylül 2004 (2. Kademe)	46	-
2004	29-30 Kasım 2004 (İstanbul) (Yenileme)		
2004	2-3 Aralık 2004 (Ankara) (Yenileme)		-
2004	6-7 Aralık 2004 (Samsun) (Yenileme)	343	-
2004	9-10 Aralık 2004 (Gaziantep) (Yenileme)		-
2004	13-14 Aralık 2004 (İzmir) (Yenileme)		-
2005	12-23 Aralık 2005	-	10
2006	10-14 Nisan 2006 (Yenileme)	80	-
2006	1-5 Mayıs 2006 (Yenileme)	80	-
2006	8-12 Mayıs 2006 (Yenileme)	62	-
2006	29 Mayıs-9 Haziran 2006 (1. Kademe)	117	-
2006	18 Eylül-29 Eylül 2006 (2. Kademe)	117	-
2006	6-17 Kasım 2006 (1. Kademe)	76	-
2006	27 Kasım-8 Aralık 2006 (2. Kademe)	81	-

Anne Destek Programı Eğitici Eğitimi Seminerleri

Yıl	Seminer Tarihi	Seminer Yeri	Seminer Katılımcı Sayısı
2003	13-21 Ocak 2003	TEMA	10
2003	31 Ocak-7 Şubat 2003	İstanbul	19
2003	19-27 Şubat 2003	Bremen	9
2004	24-30 Ocak 2004	İstanbul	10
2004	4-13 Ekim 2004	İstanbul	21
2005	14-24 Şubat 2005	İstanbul	27
2005	21 Şubat – 3 Mart 2005	Bursa	31
2005	26 Eylül – 6 Ekim 2005	Adana	23
2006	6-17 Şubat 2006	Adana	19
2006	6-17 Şubat 2006	Bursa	13
2007	19 Şubat – 2 Mart 2007	İstanbul	35
2007	19 Şubat – 2 Mart 2007	Bursa	13
2006	27 Şubat-10 Mart 2006	İstanbul	33

GDA Anne Destek Programı Eğitici Eğitimi Seminerleri

Yıl	Seminer Tarihi	Seminer Yeri	Seminer Katılımcı Sayısı
2003	21 Mayıs-3 Haziran 2003	AÇEV Diyarbakır Ofis	13
2005	9-20 Mayıs 2005	AÇEV Diyarbakır Ofis	2
2007	4-15 Haziran 2007	AÇEV Diyarbakır Ofis	9

GDA Okul Öncesi Eğitim Programı Eğitici Eğitimi Seminerleri

Yıl	Seminer Tarihi	Seminer Yeri	Seminer Katılımcı Sayısı
2003	20 Mayıs-6 Haziran 2003	Alipaşa AÇEV Aile ve Çocuk Eğitim Merkezi - Diyarbakır	20
2003	9-13 Haziran 2003	Alipaşa AÇEV Aile ve Çocuk Eğitim Merkezi - Diyarbakır	20
2005	13-17 Haziran 2005	Van Hizmetçi Eğitim Merkezi - Van	43
2006	19-30 Haziran 2006	Zübeyde Hanım Öğretmenevi - İstanbul	19
2007	18-29 Haziran 2007	Diyarbakır Endüstri Meslek Lisesi - Diyarbakır	54

Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı Eğitici Eğitimi Seminerleri			
Yıl	Seminer Tarihi	Seminer Yeri	Seminer Katılımcı Sayısı
1999	1-10 Eylül 1999		18
2000	19 - 30 Haziran 2000	İstanbul	15
2000	28 Ağustos - 8 Eylül 2000	Samsun	20
2000	29 Ağustos - 8 Eylül 2000	Ankara	16
2000	30 Ağustos - 8 Eylül 2000	İzmir	18
2000	31 Ağustos - 8 Eylül 2000	Gaziantep	20
2004	18-20 Eylül ve 25-26 Eylül 2004		8
2005	22 Ağustos-2 Eylül 2005	Van	35
2005	16-23 Eylül 2005		2
2007	24-31 Ağustos 2007	Van	31

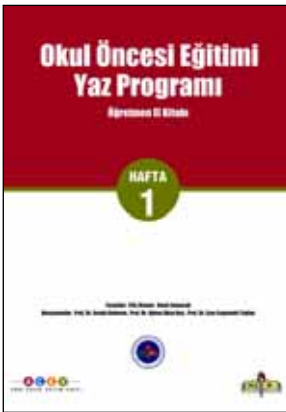
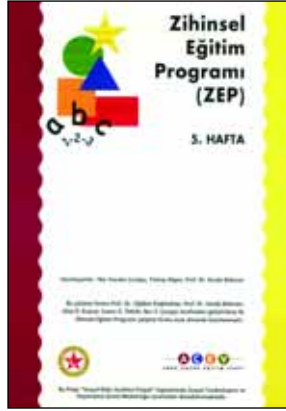
Baba Destek Programı Eğitici Eğitimi Seminerleri			
Yıl	Seminer Tarihi	Seminer Yeri	Seminer Katılımcı Sayısı
1996-1997	1996 - 1997	Antalya	6
1999	Aralık 1999	Akçakoca	6
2000	Şubat 2000	Kazdağı	6
2000	17-27 Ağustos 2000	Erdek	27
2001	3-15 Temmuz 2001	Safranbolu	34
2002	2-12 Temmuz 2002	Biga	32
2003	1-9 Temmuz 2003	Biga	32
2003	3-11 Aralık 2003	Şile	22
2004	3-11 Temmuz 2004	Derbent	29
2004	22-30 Kasım 2004	Akçakoca	41
2005	21 Şubat - 4 Mart 2005	İstanbul	41
2005	7-18 Mart 2005	Bursa	31
2005	5-16 Eylül 2005	Adana	33
2005	14-25 Kasım 2005	İstanbul	31
2005	5 -16 Aralık 2005	Bursa	24
2006	6 -17 Şubat 2006	Mersin	27
2006	11-22 Eylül 2006	Mersin	31
2007	19 Şubat - 2 Mart 2007	Aksaray	35

**İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı ve Kadın Destek Programı
Gönüllü Eğitici Eğitim Seminerleri**

Yıl	Seminer Tarihi	Seminer Yeri	Seminer Katılımcı Sayısı
1995	6-17 Ekim 1995	Bahçeşehir Üniversitesi - İstanbul	20
1995	25-29 Aralık 1995	Fatih Üçgenlihan Otel - İstanbul	20
1996	2-20 Eylül 1996	Kağıthane HEM - İstanbul	30
1997	24 Şubat - 7 Mart 1997	Fatih Eğitim Parkı - İstanbul	61
1997	6-26 Eylül 1997	Kadıköy ve Zeytinburnu HEM - İstanbul	60
1998	23 Şubat - 10 Mart 1998	Beşiktaş HEM - İstanbul	129
1998	16-27 Mart 1998	İzmit Kurum HEM - İzmit	19
1998	22 Haziran - 3 Temmuz 1998	İTÖCB Vakfı - İzmit	15
1998	7-27 Eylül 1998	Çukalılar ve Bağcılar HEM - İstanbul	38
1998	1-20 Ekim 1998	Kadıköy - İstanbul	19
1998	14-29 Aralık 1998	Bahçelievler ve Sarıyer HEM - İstanbul	38
1998	7-19 Aralık 1998	H. Sani Karamoğlu Meslek Lisesi - Gaziantep	29
1999	11-27 Ekim 1999	H. Sani Karamoğlu Meslek Lisesi - Gaziantep	29
1999	6-19 Şubat 1999	Eğemenlik Evi - İzmit	28
1999	15 Şubat - 3 Mart 1999	İzmit Beşle Lisesi - İstanbul	33
1999	11-27 Ekim 1999	Eğemenlik Evi - İzmit	33
1999	1-17 Kasım 1999	Bahçelievler Bölge Derneği - İstanbul	32
1999	Aralık 1999	Çukalılar Kurum Binası - İstanbul	37
2000	14 Şubat -1 Mart 2000	Sarıyer HEM - Gaziantep	19
2000	23-31 Mart 2000	Çengelçimen Hotel - Çengelçimen	86
2000	4-20 Eylül 2000	Mahmut HEM - İstanbul	33
2000	Eylül 2000	Beşiktaş HEM - İstanbul	28
2000	2-15 Ekim 2000	Eğemenlik Evi - İzmit	28
2000	2-15 Ekim 2000	Sarıyer HEM - Gaziantep	29
2001	6-24 Ocak 2001	Beşiktaş Bölge Derneği - İstanbul	30
2001	5-21 Şubat 2001	Çankaya HEM - Ankara	22
2001	13-28 Şubat 2001	Bahçelievler Bölge Derneği - İstanbul	21
2001	19 Mart - 4 Nisan 2001	Kadıköy HEM (ADN) - İstanbul	11
2001	26 Mart - 7 Nisan 2001	Sarıyer HEM - Adana	16
2001	3-19 Eylül 2001	Fransız Bölge Derneği - İstanbul	27
2001	3-19 Eylül 2001	Güngören HEM - İstanbul	26
2001	24 Eylül - 12 Ekim 2001	Çankaya HEM - Ankara	20
2001	3-17 Ekim 2001	H. Sani Karamoğlu Meslek Lisesi - Gaziantep	29
2001	5-21 Kasım 2001	Fransız Bölge Derneği - İstanbul	15
2002	14-24 Ocak 2002	Bahçelievler HEM - İstanbul	63
2002	23 Ocak - 4 Şubat 2002	İzmit Kurum HEM - İzmit	26
2002	18 Mart - 2 Nisan 2002	Ahmedpaşa HEM - Ankara	20
2002	4-21 Mayıs 2002	Kadıköy TED Derneği - İstanbul	66
2002	30 Eylül - 10 Ekim 2002	Aradık Derneği Meslek Lisesi - Adana	14
2002	14-30 Ekim 2002	H. Sani Karamoğlu Meslek Lisesi - Gaziantep	29
2002	5-18 Ekim 2002	Selçuk Gölçe Okul Lisesi - Diyarbakır	11
2002	6-23 Aralık 2002	Çengelçimen Derneği - İzmit	36
2002	6-29 Ocak 2003	Beşiktaş Bölge Derneği - İstanbul	63
2002	13-29 Ocak 2003	Ahmedpaşa HEM - Ankara	27
2002	15-31 Mart 2003	Enfantez Meslek Lisesi - Diyarbakır	21
2002	29 Eylül - 3 Ekim 2002	Kay IDO - Şanlıurfa	18
2002	29 Eylül - 3 Ekim 2002	Enfantez Meslek Lisesi - Diyarbakır	23
2002	29 Eylül - 14 Ekim 2002	Sığıl HEM - İstanbul	12
2002	6-17 Ekim 2002	MİB Projesi Anadolu Lisesi - Van	18
2002	13-24 Ekim 2002	Mardin HEM - Mardin	32
2002	1-14 Aralık 2002	Aradık Derneği Meslek Lisesi - Adana	18
2002	1-17 Aralık 2002	Çengelçimen Derneği - İzmit	28
2002	6-21 Aralık 2002	H. Sani Karamoğlu Meslek Lisesi - Gaziantep	13
2002	6-29 Aralık 2002	Mardin HEM - Ankara	16
2004	19-30 Ocak 2004	Kay IDO - Şanlıurfa	17
2004	16-27 Şubat 2004	Van HEM - Van	10
2004	20 Eylül - 3 Ekim 2004	EGİTİM SEN - Diyarbakır	20
2004	23 Eylül - 14 Ekim 2004	Sığıl HEM - İstanbul	32
2004	27 Eylül - 14 Ekim 2004	Çukalılar HEM - İstanbul	43
2004	11-26 Ekim 2004	Ahmedpaşa HEM - Ankara	17
2004	29 Kasım - 14 Aralık 2004	İzmit SMMM Okulu Hic. ve Eği. İst. - İzmit	28
2005	20 Aralık 2004 - 4 Ocak 2005	H. Sani Karamoğlu Meslek Lisesi - Gaziantep	17
2005	14-25 Şubat 2005 (CNCN)	Akademik Otel - Van	19
2005	14-25 Şubat 2005 (CNCN)	Aradık Derneği Meslek Lisesi - Adana	24
2005	12-30 Eylül 2005 (CNCN)	Akademik Otel - Van	18
2005	12-30 Eylül 2005	Anadolü Üniversitesi (CNCN) - Erzurum	32
2005	12-30 Eylül 2005	Sığıl HEM - İstanbul	34
2005	16-30 Eylül 2005	Derneği (GENDER) - Şanlıurfa	13
2005	19 Eylül - 7 Ekim 2005	EGİTİM SEN - Diyarbakır	30
2005	19 Eylül - 4 Ekim 2005	Mardin HEM (GENDER) - Mardin	22
2005	14 Kasım - 1 Aralık 2005	Ankara TED - Ankara	17
2006	13 Kasım - 1 Aralık 2005	Bilkent Hotel - İstanbul	36
2007	21 Kasım - 2 Aralık 2005	Beşiktaş Yemli Köyü Güçlüğü Markalı - İstanbul	31
2007	28 Kasım - 9 Aralık 2005	Beşiktaş HEM - İstanbul	16
2006	30 Ocak - 15 Şubat 2006	9 Eylül Üniversitesi - İzmit	37
2006	6-19 Şubat 2006	Mardin Sanayisi (CATOM (GENDER)) - Mardin	14
2006	6-23 Şubat 2006	H. Sani Karamoğlu Meslek Lisesi - Gaziantep	16
2006	6-25 Şubat 2006 (CNCN)	Adana Tabiiyet Okulu - Adana	26
2006	6-24 Şubat 2006	Yenişehir İDO (GENDER) - Şanlıurfa	13
2006	31-24 Şubat 2006	Erzurum Derneği (B. Yabancı Okulu (CNCN)) - Erzurum	24
2006	30 Ekim - 14 Kasım 2006	Enfantez Hotel - Mardin	14
2006	30 Ekim - 10 Kasım 2006	Hürriyet Hotel - Şanlıurfa	11
2006	6-21 Kasım 2006	Prestij Hotel - Diyarbakır	21
2006	27 Kasım - 14 Aralık 2006	Ankara Yemli Erzurum Köyü Markalı - Ankara	35
2006	4-19 Aralık 2006	Adana Tabiiyet Okulu - Adana	26
2007	13 Ocak - 1 Şubat 2007	H. Sani Karamoğlu Meslek Lisesi - Gaziantep	18
2007	13 Ocak - 1 Şubat 2007	9 Eylül Üniversitesi - İzmit	27
2007	19 Şubat - 1 Mart 2007	Bilkent Otel - İstanbul	35
2007	29 Şubat - 9 Mart 2007	Mardin Otel - Diyarbakır	15

EK-6 Yurtdışı Uygulamaları

AÇEV'in Yurt Dışı Çalışmaları					
Ülke	Başlangıç	Program	Partner	Durum	Bitiş
Hollanda	1996	Anne Destek Programı	Averroes Vakfı	Tamamlandı	1999
Belçika	1997	Anne Destek Programı	Genç Türk Kadınlar Derneği	Devam ediyor	
Belçika	1997	Anne Çocuk Eğitim Programı	Belçikalı Türk Kadınlar Derneği	Devam ediyor	
Fransa	2000	Anne Çocuk Eğitim Programı	"L'Accort"	Tamamlandı	2002
Almanya	2000	Anne Destek Programı	MigrantInnenrat Bremen	Tamamlandı	2001
Almanya	2000	Anne Destek Programı	HIPPY- Bremen / Alman Kızıl Haç	Devam ediyor	
Fransa	2001	Anne Destek Programı	Elele Derneği	Devam ediyor	
Bahreyn	2002	Anne Çocuk Eğitim Programı	MOCEF Bahreyn	Devam ediyor	
Almanya	2003	Baba Destek Programı	HIPPY - Bremen / Alman Kızıl Haç	Devam ediyor	
Ürdün	2004	Zihinsel Eğitim Programı	UNICEF Ürdün / Aileden Sorumlu Ulusal Kursey	Devam ediyor	
Suudi Arabistan	2005	Anne Çocuk Eğitim Programı	Kral Abdul Aziz Kadınlara Yardım Kuruluşu	Devam ediyor	
Suudi Arabistan	2006	Anne Çocuk Eğitim Programı	Türkiye Büyükelçiliği	Devam ediyor	
İsviçre	2007	Anne Çocuk Eğitim Programı	Türkiye Büyükelçiliği	Devam ediyor	

Program yayınları eğitim kitapları

A. PROGRAM YAYINLARI (Eğitim Kitapları)

Okuma Yazma Eğitimi Birimi

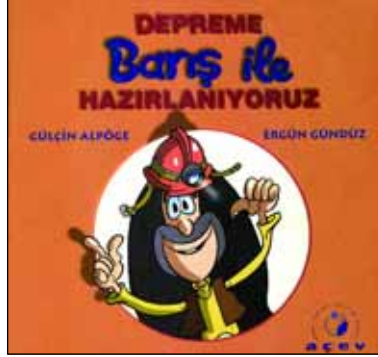
- Kadın Destek ve İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı 1 ve 2 Eğitici El Kitabı
- Kadın Destek ve İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı 1 ve 2 Öğrenci El Kitabı

Baba Destek Eğitimi Birimi

- Baba Destek Programı Eğitici El Kitabı

Erken Çocukluk Eğitimi Birimi

- Aile Mektupları Bilgi ve Destek Seti
- Anne Destek Programı Eğitici El Kitabı 25 Hafta
- Cinsel Sağlık Üreme Sağlığı Anne Destek Programı Eğitici El Kitabı
- Cinsel Sağlık Üreme Sağlığı Anne Destek Programı Bilgi Seti
 - Bulaşıcı Hastalıklar
 - Aile Planlama
 - Güvenli Annelik
 - Akran Eğitim Kitabı
- Cinsel Sağlık Üreme Sağlığı Anne Destek Programı Hizmet Rehberi
- Çocuk Eğitim Programı (ÇEP) Formları Ev ÇEP 28 Hafta
- Çocuk Eğitim Programı (ÇEP) Formları Çocuk ÇEP 25 Hafta
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi Anne Destek Programı El Kitabı
- Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı - Veli Destek Programı Eğitici El Kitabı
- Okul Öncesi Eğitim Programı Öğretmen El Kitabı
- Okul Öncesi Eğitim Programı (OEP) Çocuk Eğitim Programı (ÇEP) Çocuk Formları 10-24 Hafta
- Okul Öncesi Eğitim Programı (OEP) Çocuk Eğitim Programı (ÇEP) Öğretmen Formları 10-24 Hafta
- Zihinsel Eğitim Programı (ZEP) Formları 1-25 Hafta

Alanla ilgili yayınlar

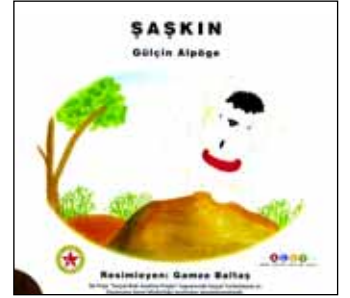
B. ARAŞTIRMALARLA İLGİLİ YAYINLAR

- Erken Müdahalenin Erişkinlikte Süren Etkileri
Kağıtçıbaşı Ç., Sunar, D. Bekman, S. Cemalcılar, Z.; Nisan 2005
- Türkiye’de Okul Öncesi Eğitiminin Fayda Maliyet Analizi
Kaytaz, M.; Mart 2005
- Eşit Fırsat: Anne Çocuk Eğitim Programı’nın Değerlendirilmesi
Bekman, S.; Ağustos 1998

C. ALANLA İLGİLİ YAYINLAR

- Ekonomik ve Toplumsal Kalkınma için Erken Çocukluk Eğitimi:
Önemi, Yararları ve Yaygınlaşma Önerileri
Şubat 2007
- Erken Çocukluk Dönemi Anne-Baba El Kitabı
Şubat 2006
- Doğru Başlangıç: Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim
Bekman, S., Gürlesel, C. F., TÜSİAD,
Mayıs 2005
- Okul Öncesi Eğitimde Kalite: Üniversitelerin Rolü Toplantı Raporu*
Nisan 2005
- "Erken Çocukluk Eğitimi Politikaları: Yaygınlaşma, Yönetişim ve Yapılar Toplantısı"
Raporu* Aralık 2003
- Okul Öncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme Toplantısı Raporu *
Ocak 2002
- Benim Tek İsteddiğim Bir Kitap Yazmaktı: Dudu’nun İlkleri
Akıpınar, D.; 2000
- Depreme Barış ile Hazırlanıyoruz
Alpöge, G., Gündüz, E.; 2000
- "Çocuğun Yaşamında Babanın Rolü ve Önemi" Sempozyum Raporu
Aralık 2000
- 7 Çok Geç! Erken Çocukluk Eğitiminin Önemi Üzerine Düşünceler ve Öneriler
1999
- Yaygın Eğitim: Bir Toplumsal Gelişme Aracı Sempozyum Raporu
Mayıs 1997
- Hayatta Kalan Oniki
Myers, R.; 1996
- "Erken Çocukluk Eğitiminin Önemi" Sempozyum Raporu
1995

* Bu raporların basımı gerçekleştirilmemiştir.

Hikaye kitapları serisi

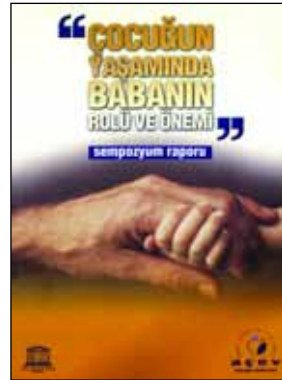
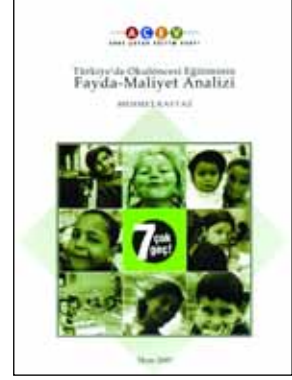
HİKAYE KİTAPLARI SERİSİ

- Alpöge, G.
 - Ah Şu Su
 - Bütün Çocuklar Dondurma Sever
 - Derekuşu ve Çiçekler
 - Kozalı Konak-Kazalı Konak
 - Şakacı Kaya
 - Şaşkın
 - Televizyoncu Ali
 - Tembel Keloğlan
 - Uğraşlar

D. TANITIM

HABER BÜLTENİ

Araştırmalarla ilgili yayınlar

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ BİRİMİ

- Erken Çocukluk Eğitimi Farkındalık ve Kampanya Takip Araştırması - Son Test
Temmuz 2005
- Erken M¼dahalenin Erişkinlikte Süren Etkileri
Kağıtçıbaşı Ç., Sunar, D. Bekman, S. Cemalcılar, Z.; Nisan 2005
- Türkiye'de Okul Öncesi Eğitiminin Fayda Maliyet Analizi
Kaytaç, M.; Mart 2005
- Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Bir Erken M¼dahale Modeli: "Yaz Anaokulu" Pilot Uygulaması
Bekman, S., Koç, A. A., Taylan, E. E.; Boğaziçi Üniversitesi Anne Çocuk Eğitim Vakfı, Ocak 2004
- "Benimle Oynar Mısın?" Programı Etkinlik Araştırması
Baydar, N., Gökşen, F., Kağıtçıbaşı, Ç., Küntay, A.; Koç Üniversitesi, 2003
- Türkiye'de Okul Öncesi Eğitimi: Hizmete Duyulan İhtiyaçların Saptanması ve Çocuğun Dil Yetisi Düzeyinin Değerlendirilmesi Araştırma Raporu
Koç, A. A., Taylan, E. E., Bekman, S.; Boğaziçi Üniversitesi-Anne Çocuk Eğitim Vakfı, Ocak 2002
- "OVÇEP Anadolu Pilot Projesi" Değerlendirme Araştırması
Bekman, S., Boğaziçi Üniversitesi; Topaç, B., Anne Çocuk Eğitim Vakfı; 2000-2001
- "III. OVÇEP İstanbul Pilot Projesi" Değerlendirme Araştırması
Bekman, S.; Boğaziçi Üniversitesi; Topaç, B.; Anne Çocuk Eğitim Vakfı; 1999-2000
- Eşit Fırsat: Anne Çocuk Eğitim Programı'nın Değerlendirilmesi
Bekman, S.; Ağustos 1998

BABA DESTEK BİRİMİ

- Baba Destek Programı Değerlendirme Raporu
Koçak, A. A.; 2004

OKUMA YAZMA EĞİTİMİ BİRİMİ

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı Değerlendirmesi
Durgunoğlu, A.Y., Minnesota Üniversitesi; Öney, B., Illinois Üniversitesi; Haziran 2003
- İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı Değerlendirme Araştırması
G¼lgöz, S., Koç Üniversitesi, Nisan 2003
- İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı ve Kadının Güçlendirilmesi
Gökşen, F., G¼lgöz, S., Kağıtçıbaşı, Ç., Koç Üniversitesi, 2000
- Yetişkin Okuryazarlığı Kişisel ve Toplumsal Gelişim
Durgunoğlu, A. Y., Minnesota Üniversitesi, Ağustos 2000
- İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı Uygulama ve Değerlendirmesi
Durgunoğlu, A.Y., Minnesota Üniversitesi; Öney, B. Boğaziçi Üniversitesi; Kuşcul, H. Ö., Cantürk, M., Anne Çocuk Eğitim Vakfı; Nisan 1997
- Türkiye'de İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı Geliştirilmesi ve Değerlendirmesi
Durgunoğlu, A.Y., Minnesota Üniversitesi; Öney, B., Boğaziçi Üniversitesi; Kuşcul, H. Ö., Anne Çocuk Eğitim Vakfı; 1997

Vehbi Koç Ödülü, 2003

Yilin En İyi Çocuk Programı Ödülü, 2002

King Sejong Okuma - Yazma Ödül, 2006

EK-9 Ödüller

- 2000 "Yılın En İyi Çalışan Vakfı Ödülü"**
Yeni Olgu Sanat ve Aktivite Grubu
- 2001 "Milenyum En Başarılı Gönüllü Kuruluş Ödülü"**
KASAKOM
- 2002 "Kadınlar İçin Çalışan En İyi Vakıf Ödülü"**
Türkiye Jokey Klübü
- 2002 "Yılın Çocuk Eğitimini Önemseyen Sivil Toplum Örgütü Ödülü"**
YA-PA
- 2002 "Yılın En İyi Çocuk Programı Ödülü" Benimle Oynar mısın?**
Radyo Televizyon Gazetecileri Derneği
- 2003 "Vehbi Koç Ödülü"**
Vehbi Koç Vakfı
- 2004 "Eğitime Hayat Verenlere ve Eğitim için Hayat Verenlere Saygı Ödülü"**
Forum İstanbul
- 2004 "Tüketicikle Dost Altın Kalite Onur Ödülü"**
Tüketici Raporu Dergisi ve Bilinçli Tüketici Temsilcileri
- 2006 "Eğitime Hayat Verenlere ve Eğitim için Hayat Verenlere Saygı Ödülü"**
Forum İstanbul
- 2006 "King Sejong Okuma Yazma Ödülü"**
UNESCO

EK-10 1994-2006 Gider Dağılımı

1994-2006 YILLARI ARASI GİDER DAĞILIMI					
YIL	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (YTL)	PROJE GİDERLER (YTL)	GİDER TOPLAMI (YTL)	Kur	USD
1994	373,17	3.795,55	4.168,72	0,0292	142.764,43
1995	8.801,43	32.650,11	41.451,54	0,0457	907.035,99
1996	13.212,39	53.489,38	66.701,77	0,081	823.478,62
1997	51.079,98	74.439,65	125.519,63	0,1507	832.910,63
1998	35.551,50	262.097,30	297.648,80	0,2594	1.147.451,03
1999	68.963,67	445.746,34	514.710,01	0,4166	1.235.501,71
2000	139.521,17	698.410,11	837.931,28	0,6235	1.343.915,45
2001	212.085,36	1.307.874,66	1.519.960,02	1,2256	1.240.176,26
2002	286.747,64	1.584.550,56	1.871.298,20	1,5053	1.243.139,71
2003	335.282,53	1.572.880,83	1.908.163,36	1,4957	1.275.766,10
2004	348.676,88	2.198.001,41	2.546.678,29	1,2963	1.964.574,78
2005	636.866,40	3.802.340,68	4.439.207,08	1,3393	3.314.572,60
2006	809.223,92	4.415.657,38	5.224.881,30	1,4265	3.662.727,87
TOPLAM	2.946.366,04 YTL	16.451.933,97 YTL	19.398.320,01 YTL		\$ 19.134.016,17

- AÇEV'in ana destekçisi FİBA Şirketler Grubu, 1994-2006 yılları arasında Vakfın gelir bütçesine %38 oranında nakdi katkıda bulunmuş, ayrıca Vakıf giderlerine %25 oranında aynı katkı yapmıştır.
- AÇEV, programlarını ihtiyaç sahiplerine çeşitli paydaşlarının desteği ile ulaştırabilmektedir. Her yıl kamu ya da özel sektör paydaşları Vakfın eğitim programlarının uygulanabilmesi için kendi bütçelerinden %30 oranında bir pay ayırmakta, çalışmalarına aynı ve nakdi olarak katkıda bulunmaktadır.

Bu kitap Anne-Çocuk Eğitim Vakfı'nın (AÇEV) yıllar içindeki hikayesini "kurulma", "gelişme" ve "tanınma" olarak üç farklı dönem içinde anlatmaktadır. Bu anlatımı sadece kendi bakış açımdan yapmak yerine AÇEV'le bir zaman birlikte olmuş olanların, halen birlikte olanların, ortaklık yapanların, ilgili üst düzey bürokratların ve bazı sivil toplum kuruluşlarındaki kişilerin gözü ile yapmaya özen gösterdim. Onun için de adı Anne-Çocuk Eğitim Vakfı: Çok Bakışlı Bir Anlatı oldu.

Amaç sadece AÇEV'in gelişmesini anlatmak değildir. Bu anlatım ile benzer mevcut kurumlara ya da kurulacaklara bir "örnek" sunabilmektir. Her örneğin olumlu ve olumsuz yönleri ile öğretmek ve yol göstermek gibi bir rolü olduğuna inanıyorum. AÇEV'in hikayesini anlatarak sosyal duyarlılık projelerini yaşama geçiren kurumlara önemli roller düştüğünü ve bunu gerçekleştirirken neler yaşadığını ve nasıl bir yol izlendiğini aktarmak istedim.

